

EEN ONDERZOEK NAAR DE BEELDVORMING IN
DE HISTORISCHE MINISERIE

BERNHARD

SCHAVUIT VAN ORANJE

ERASMUS SCHOOL OF HISTORY, CULTURE AND COMMUNICATION
MASTER MEDIA STUDIES: MEDIA EN CULTUUR

YANNICK
OVERWEEL

JUNI
2014

BEGELEIDER
DR. A. KERSTEN

TWEEDE LEZER
DR. B.C.M. KESTER

(311029)
YANNICKOVERWEEL@GMAIL.COM

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

VOORWOORD

Na het lijkt een eindeloze tijd toch eindelijk een afgerond geheel. Met trots presenteer ik u mijn Master Thesis. Na een langzame start, op zoek naar een goede inslag voor een onderzoek, de draad vele malen even kwijt te zijn geweest, kan ik terug kijken op een leerzame weg naar een met plezier uitgevoerd onderzoek. Ik hoop dat u het door mij uitgevoerde onderzoek ook met plezier zal lezen.

Ik zou liegen als ik tot dit resultaat geheel alleen ben gekomen. Ik wil dan ook van dit voorwoord gebruik maken om een aantal mensen te bedanken. Allereerst zijn dit mij ouders, jullie geduld, steun en vertrouwen in mij hebben mij meer dan eens opgebeurd. Daarnaast wil ik mijn zus Gwen bedanken voor opbeurende woorden als ik er even niet meer uitkwam en haar schop onder mijn kont als ik mijn kop weer eens in het zand stak. Mijn zusje Deirdre tegen wie ik altijd kon spuien als het even niet zo ging als dat ik wilde en die mij reeds voor is gegaan in het afronden van een masterthesis en mij daardoor raad kon en hulp kon bieden. Tevens wil ik Mickey en Kim bedanken voor hun hulp en steun bij het nakijken van verschillende onderdelen van mijn masterscriptie en hun input en feedback. Verder ik wil Claire bedanken voor het maken van het titelblad. Ik heb het getroffen met zulke goede vriendinnen.

Tenslotte bedank ik Annemarie Kersten voor haar eindeloze geduld, goede begeleiding, de laagdrempeligheid waardoor ik altijd naar haar toe kon stappen en uiteraard de kopjes koffie. De voortgangsgesprekken waren altijd zeer informatief en daarnaast erg leuk. Annemarie heeft een grote rol gespeeld om ervoor te zorgen dat het onderzoek tot een goed einde is gebracht.

Yannick Overweel

Rotterdam, Juni 2014

Inhoudsopgave

<u>VOORWOORD</u>	2
<u>HOOFDSTUK 1 – INLEIDING</u>	5
<u>HOOFDSTUK 2 – THEORETISCH KADER</u>	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Media en samenleving	9
2.2.1 <i>Inleiding</i>	9
2.2.2 <i>Theorieën</i>	10
2.2.3 <i>Televisie en samenleving</i>	11
2.2.4 <i>Beeldvorming</i>	12
2.2.5 <i>Beeldcultuur</i>	13
2.3 Televisie als verhalenverteller	15
2.3.1 <i>Inleiding</i>	15
2.3.2 <i>Functies van storytelling</i>	15
2.4 Genre en <i>Bernhard, schavuit van Oranje</i>	17
2.4.1 <i>Inleiding</i>	17
2.4.2 <i>Genre en televisie</i>	17
2.4.3 <i>Miniseries</i>	20
2.4.4 <i>Docudrama</i>	22
2.5 Geschiedenis en het koningshuis in de Nederlandse media	26
2.5.1 <i>Inleiding</i>	26
2.5.2 <i>Media en het koningshuis</i>	28
2.5.3 <i>Het koningshuis, speelfilms en televisieseries.</i>	30
<u>HOOFDSTUK 3 – ONDERZOEKSOPZET</u>	33
3.1 Inleiding	33
3.2 Hoofd- en deelvragen	33
3.3 Methode	34
3.4 De WOW-methode	35
3.5 Operationalisering	38
3.6 Dataverzameling	43
<u>HOOFDSTUK 4 – RESULTATEN</u>	45
4.1 Inleiding	45
4.2 Personages en doelstellingen	45
4.2.1 <i>Personages en doelstellingen in aflevering 1 – De Prins</i>	46
4.2.2 <i>Personages en doelstellingen in aflevering 2 – De Held</i>	50
4.2.3 <i>Personages en doelstellingen in aflevering 3 – De Crisis</i>	55
4.2.4 <i>Personages en doelstellingen in aflevering 4 – De Val</i>	63
4.3 Normen en waarden	70
4.3.1 <i>Normen en waarden in aflevering 1 – De Prins</i>	70
4.3.2 <i>Normen en waarden in aflevering 2 – De Held</i>	73
4.3.3 <i>Normen en waarden in aflevering 3 – De Crisis</i>	76

4.3.4 Normen en waarden in aflevering 4 – De Val	78
4.4 Belangrijke thema's en onderwerpen	81
4.4.1 De zoektocht naar een geschikte partner	81
4.4.2 Liefde en relaties	81
4.4.3 Affaires, escapades en complotten	82
4.4.4 Imago	83
4.5 Mis-en-Scène	84
4.5.1 Setting	84
4.5.2 Rekwisieten	85
4.5.3 Non-verbale communicatie	87
4.5.4 Dresscode	87
4.5.5 Overig	89
<u>HOOFDSTUK 5 – CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN</u>	90
5.1 Inleiding	90
5.2 Antwoorden op de deelvragen	90
5.2.1 Deelvraag 1	90
5.2.2 Deelvraag 2	92
5.2.3 Deelvraag 3	94
5.2.4 Deelvraag 4	95
5.3 Beantwoording van de onderzoeksvraag	96
5.4 Terugkeer naar de literatuur	99
5.5 Problemen en beperkingen	101
5.6 Slotwoord en aanbevelingen	103
<u>LITERATUURLIJST</u>	104
<u>BIJLAGE A – TRANSCRIPTEN</u>	108
Aflevering 1 – De Prins	108
Aflevering 2 – De Held	184
Aflevering 3 – De Crisis	272
Aflevering 4 – De Val	364

HOOFDSTUK 1 – INLEIDING

Het koningshuis is de afgelopen tijd veel in het nieuws geweest. 28 januari 2013 kondigde koningin Beatrix haar abdicatie aan en sinds april 2013 heeft Nederland een nieuwe koning. Ook deed het overlijden van prins Friso veel stof opwaaien aangezien hij niet traditiegetrouw werd bijgezet in de Nieuwe Kerk in Delft, maar begraven werd in Lage Vuursche. Bovendien vieren we anno 2014 het tweehonderdjarig bestaan van het Nederlandse Koninkrijk. Kortom, de monarchie staat hoog op de politieke, maar ook op de maatschappelijke agenda. Hierdoor lijkt het of iedereen een mening heeft over dit onderwerp. Interessant is de vraag waar deze mening op gebaseerd wordt en hoe Nederlanders aan informatie over het koningshuis en de leden van deze toch unieke familie komen.

Berichtgeving omtrent de Oranjes wordt al jaren sterk geregisseerd door de Rijksvoorlichtingsdienst (RVD). Via de mediacode wordt berichtgeving omtrent de koninklijke familie wetmatig geregeld. De RVD en de mediacode beschermen de persoonlijke levenssfeer van de leden van de koninklijke familie. Zij beschermen de privésfeer en het familie- en gezinsleven van de koninklijke familie zonder grondrechten te schaden (www.koningshuis.nl). Om dit te waarborgen organiseert de RVD persmomenten om zo het contact tussen media en de koninklijke familie in goede banen te leiden. De persmomenten leggen de nadruk op *familie*. Op deze manier wordt een brug geslagen tussen de burger en de Oranjes. Zij voorzien de Nederlandse media en de burgers van informatie.

Een andere manier om voor burgers aan informatie te komen over het koningshuis is door middel van televisieprogramma's, boeken en films die niet onder regie staan van de RVD. Voornamelijk de televisie is een belangrijk medium in onze samenleving. Gorman en McLean (2007) beschrijven theorieën waaruit blijkt dat er binnen de wetenschap overeenstemming bestaat over het feit dat televisie en de content op televisie in zekere zin effect heeft op het publiek. Hierbij speelt het begrip beeldvorming een belangrijke rol. Beeldvorming zorgt voor een bepaalde visie van de werkelijkheid. Het is een proces waarbij "een wisselwerking plaatsvindt tussen mentale beelden in de hoofden van mensen en materiele beelden in de werkelijkheid om ons heen" (Smelik, Buikema & Meijer, 1999).

Het is echter opmerkelijk te noemen dat een familie die zo kenmerkend is voor de Nederlandse samenleving tot relatief kort geleden zelden een inspiratiebron is gebleken voor films en dramaseries. Dit in tegenstelling tot buitenlandse vorstenhuizen die vaak een dankbaar onderwerp zijn voor films en dramaseries (De Leeuw, 1998). Queen Elisabeth en Lady Di zijn hier goede voorbeelden van. Ook politieke figuren als John F. Kennedy en Nixon zijn menigmaal onderwerp van bewegende beelden geweest. Pas de afgelopen tien jaar is er een trend te ontdekken waarin films en televisieseries met een historische inslag met

betrekking tot het koningshuis onderdeel gaan uitmaken van de Nederlandse film- en televisiewereld.

Daarnaast zijn de films en televisiedrama's die er zijn over het Nederlands koningshuis zelden onderwerp van wetenschappelijk onderzoek. De voornaamste reden hiervoor is dat films en dramaserieën gebaseerd op een historische gebeurtenis of historische personen zich op een scheidingslijn bevinden tussen feit en fictie. Historici wagen zich daardoor vaak niet aan een dergelijk onderwerp, aangezien door de dramatisering van historische gebeurtenissen deze voor hen niet interessant zijn. Media onderzoekers blijven vaak ook weg van dit soort drama's omdat zij op historisch gebied vaak niet genoeg onderlegd zijn. Onderzoeken die wel worden verricht hebben vaak betrekking op de relatie tussen de Nederlandse vorsten en vorstinnen en de pers. (Diependaal, 1998; Kikkert, 1998). Wie op zoek is naar onderzoeken naar de betekenis van beelden, beeldvorming en representatie in de media over de monarchie komt er vaak bedrogen uit.

Interessant is de televisieserie *Bernhard, schavuit van Oranje* uit 2010, waarin het leven van prins Bernhard (1911-2004) centraal staat. Deze serie bestaat uit vier afleveringen waarin prins Bernhard zijn levensverhaal aan prinses Máxima vertelt. Het tijdvak waarin het verhaal zich afspeelt is 2003-2004 met terugblikken naar het verleden. Het scenario van de serie is bedacht door Tomas Ross (pseudoniem van Willem Pieter Hogendoorn) en is geproduceerd door Paul Voorthuysen en werd uitgezonden door de VPRO, een publieke omroep.

Bernhard, schavuit van Oranje speelt in op de behoefte van de kijker die benieuwd is naar het leven van de koninklijke familie achter de paleisdeuren. Een dergelijke serie draagt in belangrijke mate bij aan de beeldvorming over prins Bernhard en de koninklijke familie en is daarom onderwerp van dit onderzoek.

In de serie worden niet alleen de positieve kanten van de persoon uit de koninklijke familie ten tonele gevoerd, maar ook controversiële gebeurtenissen worden behandeld. Daarmee doet het afbreuk aan het zorgvuldig geregisseerde beeld dat door de RVD en door toenmalig koningin Beatrix waarin de familie als 'one happy family' wordt gepresenteerd. Deze serie is een historische miniserie volgens de definitie van Creeber (2004), een serie die is gebaseerd op een specifieke tijdsperiode, een verhaal uit het verleden of een persoon, een vorm van drama die beladen is met een enorme hoeveelheid cultureel kapitaal. Tevens kan *Bernhard, schavuit van oranje* onder de noemer docudrama worden geschaard; een genre dat volgens Tom Hoffer en Richard Alan Nelson (1979, zoals geciteerd in Rosenthal, 1999) omschreven wordt als een unieke vermenging tussen feit en fictie waarin gebeurtenissen en historische personen uit ons recente verleden worden gedramatiseerd. Doordat het genre speelt met de werkelijkheid is het dan ook aan hevige kritiek onderhevig.

Beeldvorming staat centraal in dit onderzoek. Smelik et al.(1999) stellen dat er nog weinig onderzoek naar de materiële kant van beeldvorming is gedaan. Daarnaast is het genre koningsdrama in Nederland nog nauwelijks wetenschappelijk onderzocht. Bovendien sluit het onderwerp goed aan bij mijn opleiding, omdat het de perfecte brug slaat tussen de Nederlandse geschiedenis en de media, de basis van mijn opleiding. Dit onderzoek is explorerend en stelt de beeldvorming van een dergelijke serie centraal. Waar Smelik, Buikema en Meijer drie niveaus binnen het beeldvormingsproces onderscheiden, wordt in dit kwalitatieve onderzoek met het eerste niveau van materialiteit, de concrete beelden en teksten, gewerkt. In dit onderzoek wordt deze serie geanalyseerd waarbij de volgende vraag centraal staat:

Hoe is de materialiteit in het beeldvormingsproces met betrekking tot de geschiedenis van het Nederlandse koningshuis en in het bijzonder prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld in de historische miniserie Bernhard, schavuit van Oranje geconstrueerd?

De doelstelling is om hiermee een bijdrage te leveren aan het in kaart brengen van de beeldvorming van een Nederlands koningsdrama. De resultaten kunnen een basis vormen voor verder onderzoek naar bijvoorbeeld de psychologische kant van beeldvorming en het effect van de beelden op de kijker.

Om de hoofdvraag te beantwoorden wordt nagegaan welke gebeurtenissen er worden getoond in de serie, welke informatie de kijker krijgt en wat voor beeld er – positief of negatief – geschetst wordt van het koningshuis en Bernhard. Hierbij moet in acht worden genomen dat de serie pas na het overlijden van de prins is verschenen. Hierdoor is hij niet in de gelegenheid geweest te reageren en het beeld te bekrachtigen of te ontcrachten.

De hoofdvraag wordt aan de hand van een narratieve analyse en in het bijzonder de WOW-methode onderzocht. Aangezien uit het onderzoek moet blijken hoe de materiele beeldvorming geconstrueerd is, is het van belang om erachter te komen wat de content van de serie is en zijn achterliggende structuren minder relevant.

In hoofdstuk 2 wordt het theoretisch kader op basis waarvan dit onderzoek is uitgevoerd uitgebreid uiteengezet. Er wordt aandacht geschonken aan verschillende media-effect theorieën. Vervolgens wordt de serie wetenschappelijk bekeken om het veld van het onderzoek af te bakenen, in volgorde van algemeen tot specifiek. Achtereenvolgens wordt ingegaan op beeldvorming, genretheorieën, dramaserieën en het Nederlands koningshuis in de media. In hoofdstuk 3 worden de hoofdvraag, de deelvragen en de onderzoeksmethode aan de orde gesteld. In hoofdstuk 4 zullen de resultaten worden besproken. De eerste twee deelvragen worden per aflevering besproken, de overige deelvragen worden als geheel behandeld. Tenslotte worden in hoofdstuk 5 de resultaten op de hoofd- en deelvragen

gepresenteerd om zo tot de conclusies en aanbevelingen te komen. Er wordt afgesloten met de terugkeer naar de literatuur en de problemen en beperkingen van dit onderzoek.

HOOFDSTUK 2 – THEORETISCH KADER

2.1 Inleiding

Om te onderzoeken hoe dramatisering en het format dramaserie wordt ingezet om het (controversiële) leven van Bernhard Von Lippe-Biesterfeld te narreren in de serie *Bernhard, schavuit van Oranje* zullen verschillende concepten die terugkomen in de hoofdvraag uiteengezet worden in het theoretisch kader. Concepten als dramaserie, bijbehorende theorieën, beeldvorming en de relatie tussen de media en het koningshuis zullen in het theoretisch kader de revue passeren.

2.2 Media en samenleving

2.2.1 Inleiding

Een deel van wat wij als mensen denken en weten of denken te weten bestaat uit verhalen die wij horen, zien en vertellen. De media spelen daarbij een belangrijke rol. De vraag welke rol zij spelen in het vormgeven van de samenleving is omstreden, evenals de vraag hoe groot de invloed van de media is op mensen. Drie elementen spelen bij het beantwoorden van deze vraag een belangrijke rol, namelijk de structuur van de media, media content en de invloed van de media, ook wel het effect van media genoemd (Gorman & McLean, 2007). Vanzelfsprekend zijn er verschillende mediavormen te onderscheiden. In deze scriptie wordt ingegaan op de media-effect theorieën waarbij de focus ligt op de content van een specifiek medium, namelijk televisie en worden achterliggende structuren buiten beschouwing gelaten

In de tweede helft van de twintigste eeuw kwam de televisie sterk in opkomst. De populariteit van film, radio en kranten nam af terwijl de televisie het dominante medium werd (Gorman & McLean, 2007). Binnen het debat omtrent het effect van media op de samenleving en de televisie in het bijzonder, bestaat weinig consensus. Verschillende theorieën zijn geformuleerd waarbij enerzijds de passieve rol van het publiek centraal staat, en anderzijds het publiek gezien wordt als actieve participant.

Hoewel er weinig overeenstemming bestaat over de mate van invloed van de televisie op haar publiek, zijn over het algemeen wetenschappers het eens over het feit dat televisie beelden en ideeën overbrengt die populaire attitudes kunnen vormgeven en versterken. Televisie heeft onder andere invloed op gedrag, ideeën, taal en mode. Tevens kan dit medium invloed hebben op wat normaal, wenselijk en belangrijk is. Kortom, televisie kan normen en waarden ter discussie stellen of juist bevestigen (Gorman & McLean, 2007).

2.2.2 Theorieën

Media spelen een belangrijke rol in de hedendaagse samenleving. Wetenschappers hebben vaak vragen gesteld over de manier waarop media invloed uitoefenen op kijkers, lezers en luisteraars. Enerzijds bestaan er modellen die ingaan op de directe mediabeïnvloeding, anderzijds bestaan er theorieën die uitgaan van interactie tussen media en het publiek. Verschillende modellen en theorieën zijn in de mediawetenschappen de revue gepasseerd. Eén van de eerste speculaties over media-effecten suggereerde dat er een directe krachtige beïnvloeding was van media op het publiek. Dit werd ook wel het *Hypodermic needle* model genoemd (Croteau & Hoynes, 2003). Media zouden een boodschap als het ware direct injecteren in het passieve publiek. Hoewel dit model reeds achterhaald is en aan populariteit heeft ingeboet, wordt deze theorie nog steeds aangehaald, met name als er onderzoek gedaan wordt naar agressie en geweld in de media. Dit zou volgens sommige onderzoekers direct effect hebben op het gedrag van de kijkers (Croteau & Hoynes, 2003).

In de jaren na de Tweede Wereldoorlog ontstond een nieuwe sociologische theorie die zich met media-effecten bezighield. Dit model bouwde voort op het *Hypodermic needle* model. Tijdens de Tweede Wereldoorlog had massamedia een belangrijke rol in de samenleving ingenomen. Er bestond angst voor de invloed die massamedia zou kunnen uitoefenen. Het belangrijkste argument van deze theorie was dat de samenleving in die tijd gekarakteriseerd werd door de groeiende homogenisering van de populatie, er zou een afname plaatsvinden in interpersoonlijke relaties en groepsrelaties (Croteau & Hoynes, 2003). *Mass society* theoretici zagen een trend richting isolatie en de-personificatie in de naoorlogse samenleving. Tevens constateerden zij een enorme toename in de massamedia. "They argued that these mass media played a crucial role in uniting (and homogenizing) a disparate and atomized population. Stripped of significant personal ties, the mass population was especially susceptible to the influence of media messages" (Croteau & Hoynes, 2003, p.241). Deze gedachtegang bouwde voort op het gebruik van media door de nazi's, die media inzetten om een gemeenschappelijke identiteit te propageren. De veronderstelling ging ervan uit dat media zouden worden ingezet om een gemeenschappelijke identiteit te verspreiden. Hoewel de theorie inmiddels achterhaald is, bouwen verschillende onderzoeksgebieden toch nog voort op de ideeën geformuleerd door deze theoretici.

Het geloof in de almachtige media hield geen stand in vroeg empirisch onderzoek. In een onderzoek van Lazarsfeld, Berelson en Gaudet (1948, zoals geciteerd in Croteau & Hoynes, 2003) kwam naar voren dat media slechts een minimale impact hadden op het publiek. Deze theorie wordt ook wel het *minimum effects* model genoemd. Mediaberichten zouden hoogstwaarschijnlijk voortbouwen op bestaande ideeën van het publiek en zouden minimale invloed uitoefenen op het omvormen van een opinie. Deze theorie ging uit van een

actief publiek dat informatie en beelden kon uitsluiten, selecteren, en beoordelen. Het publiek zou bestaan uit individuen die niet passief waren maar juist actief.

In de jaren zestig accepteerden onderzoekers steeds meer de agendasetting rol van de media. Volgens deze theorie kunnen media mensen geen opinie opleggen maar oefenen zij wel degelijk invloed uit op hetgeen waarover mensen nadenken en welke onderwerpen er toe doen. De agendasetting functie van de media wordt nog steeds gehanteerd door wetenschappers, het is echter een complex begrip en de theorie is incompleet, aldus Croteau en Hoynes (2003). "Perhaps agenda setting is most pronounced when individuals have no direct contact with an issue and thus are dependent on the media for information. Perception of issues that directly affect an individual's life may be more resistant to media influence. The agenda setting approach has traditionally looked at who sets the public agenda. Evidence points convincingly to the new media" (Croteau & Hoynes, 2003, p.243). In het geval van *Bernhard, schavuit van Oranje* zou juist deze theorie goed van toepassing kunnen zijn. De reden hiervoor is dat tot het verschijnen van *Bernhard schavuit van Oranje* praktisch al het beeldmateriaal dat over prins Bernhard werd uitgebracht grotendeels onder auspiciën stond van de RVD. Hierdoor stond hij niet in direct contact met de burgers. Het was de RVD die bepaalde wat er op de publieke agenda verscheen. De serie *Bernhard, schavuit van Oranje* biedt een alternatief naast de berichtgeving van de RVD.

De voorgaande theorieën gaan in op het effect van de media – en de mate van effect – op het publiek. Een andere theorie die nauw verbonden is met de effecttheorieën is de cultivatietheorie. George Gerbner is de grondlegger van deze theorie en spreekt over cultivatie in plaats van televisie effecten omdat het in zijn theorie niet gaat om media invloeden op individueel niveau die zich uiten in gedragingen, maar Gerbner richt zich in zijn theorie op veranderingen van wereldbeeld en maatschappelijke verhoudingen (z.j., zoals geciteerd in Van Zoonen, 2002, p.7). Hier kom ik onder andere op terug in paragraaf 2.5.2 waar aandacht wordt besteed aan globalisering en lokalisering.

2.2.3 Televisie en samenleving

Nu uiteengezet is dat er verschillende theorieën bestaan over de relatie tussen media en samenleving, zal het medium televisie nader onder de loep worden genomen. Gerbner, Gross, Morgan en Signorielli (z.j.) stellen dat televisie de bron is van de meest wijdverspreide, gedeelde beelden en berichten in de geschiedenis. Gerbner et al. (z.j.) stellen dat de televisie een gecentraliseerd systeem van *storytelling* is. De functie van *storytelling* is gebaseerd op: "The illumination of the invisible relationships of life and society" (Gerbner et al., z.j. p. 18). Televisie vervult in de hedendaagse samenleving deze rol. Dramaserieën, nieuwsbulletins, reclames en andere programma's brengen een "relatieve

coherente wereld van gedeelde beelden en teksten de huiskamers binnen” (Gerbner, et al., z.j., p.18).

De culturele betekenis van televisie ziet Gerbner als “de manier waarop gemeenschappen hun gedeelde normen en waarden produceren en in stand houden en hij ziet het vertellen van verhalen (*storytelling*) als dominant middel daarin” (z.j., zoals geciteerd in Van Zoonen, 2002, p.6). Waar vroeger religie, kerk en buurten de belangrijkste verhalenvertellers waren, hebben tegenwoordig de media en in het bijzonder de televisie deze rol tot zich genomen. Televisie zou volgens Gerbner zorgen voor een televisiewerkelijkheid. Doordat televisie massaal bekeken wordt zou dit leiden tot een denkbeeldige werkelijkheid die door veel mensen gedeeld wordt. De werkelijkheid “zou op een zelfde manier beschouwd worden, namelijk zoals de televisie weerspiegelt” (Van Zoonen, 2002, p.7). Televisie wordt gezien als een bron voor socialisatie en voorziet haar publiek van informatie over een grote verscheidenheid aan onderwerpen, zij het vaak door middel van entertainment (Gerbner, et al., z.j., p.18). Televisie heeft, aldus Van Zoonen (2002), een rituele functie in de hedendaagse samenleving “in de zin dat ze verschillende soorten groepsbanden (re)construeren, mensen in- en uitsluiten van bepaalde collectiviteiten (...) ze veronderstellen gedeelde gebruiken, overtuigingen, normen en waarden, maar brengen deze ook in omloop, versterken en ondermijnen deze” (Van Zoonen, 2002, p.7). Eén van de belangrijke concepten die daar een voorname rol in speelt is beeldvorming.

2.2.4 Beeldvorming

Televisie speelt een belangrijke rol in het leven van mensen. Men komt veelal aan informatie via de televisie, onder andere door entertainment. Uit de theorieën zoals omschreven in paragraaf 1 blijkt dat er binnen de wetenschap consensus bestaat over het feit dat de televisie en de content op de televisie in min of meerdere mate effect heeft op het publiek. Hierbij speelt beeldvorming een centrale rol.

Beeldvorming is een begrip dat tegenwoordig veel gehanteerd wordt. Toch blijkt wanneer de literatuur erop nageslagen wordt dat het begrip geen eenduidige definitie heeft. Volgens het *Van Dale* woordenboek (2013) is beeldvorming: “1. De geleidelijk ontstaande opvatting over of van iemand of iets; 2. De bestaande opvatting over of van iemand of iets.” Beeldvorming is een zogenaamd containerbegrip en wordt veel gebruikt, ondanks het ontbreken van een eenduidige definitie. Beeldvorming heeft volgens Smelik et al. (1999) twee tendensen: “beeldvorming is een proces; het is iets dat ontstaat. En beeldvorming is een mentaal proces; het is iets dat iemand voor de geest staat” (p.5). Smelik et al.(1999) stellen dat er nog weinig onderzoek is gedaan naar de materiële kant van beeldvorming. Voornamelijk de psychologische kant van beeldvorming is onderzocht. Er worden door de

schrijvers drie verschillende niveaus onderscheiden binnen het beeldvormingsproces: “1. De materialiteit: de concrete beelden en teksten. 2. Het effect: de totstandkoming van mentale beelden, eventueel resulterend in gedrag. 3. De beïnvloeding: de mogelijke verandering van de mentale beeldvorming die dan op zijn beurt in nieuwe, materiële beeldvorming resulteert” (Smelik et al., 1999, p. 6).

2.2.5 Beeldcultuur

We leven tegenwoordig in een beeldcultuur. Overal om ons heen komt men in aanraking met beelden. Via de televisie, bioscopen, posters aan muren, musea, via computers en tablets, telefoons, in bushokjes, graffiti op muren. De tekstcultuur wordt steeds meer verdrongen door een beeldcultuur (Biltereyst & Meers, 2004; Smelik et al., 1999). Jezelf onttrekken aan deze beelden is simpelweg niet mogelijk. Zoals Smelik et al. (1999) het formuleren: “Beeldvorming is overal, om ons heen en in ons hoofd (...) in de vorm van ideeën, gedachten, overtuigingen, associaties en denkbeelden” (p.7). Beeldvorming zorgt voor een bepaalde visie van de werkelijkheid. Het is een proces waarbij “een wisselwerking plaatsvindt tussen mentale beelden in de hoofden van mensen en materiële beelden in de werkelijkheid om ons heen” (Smelik et al., 1999, p.5). Beeldvorming beïnvloedt de waarneming van mensen. Hierbij wordt aangenomen dat beeldvorming het gedrag en het denken van mensen in meer of mindere mate beïnvloed. Wanneer een beeld zich in de hoofden van mensen gaat vormen, dan heeft dit invloed op het beeld van de werkelijkheid. Beeldvorming bepaalt hoe er door mensen naar de wereld gekeken wordt. “Het is in wezen het mentale beeld dat wij ons van de wereld vormen. Die mentale beeldvorming bepaalt ook hoe wij de wereld vervolgens materieel vormgeven” (Smelik et al., 1999, p.5).

Een belangrijk punt is dat beeldvorming niet de werkelijkheid weerspiegelt, maar beeldvorming geeft de werkelijkheid vorm. Beeldvorming schept als het ware een werkelijkheid voor zichzelf. Dit sluit aan op wat Gerbner omschrijft als de televisiewerkelijkheid (Van Zoonen, 2002). “Het gaat letterlijk om *beeld vorming*; dat wil zeggen dat de werkelijkheid wordt vormgegeven en niet weerspiegeld”, aldus Smelik et al. (1999, p.25). Hoewel technologische ontwikkelingen mogelijkheden bieden waardoor het onderscheid tussen beeld en werkelijkheid vervaagt – de beelden lijken steeds realistischer – moet in acht worden genomen dat televisieprogramma’s, films en video’s gebaseerd zijn op bewuste keuzes die gemaakt worden in wat wel wordt weergegeven en wat niet. Een televisieprogramma kent vaak een hoge mate van realisme, toch blijft een televisieprogramma berust op keuzes die een producent, kijker en acteur maakt.

Beelden, teksten en fragmenten bestaan uit tekens. Maar niet elk beeld of elke tekst wordt door iedereen op een zelfde wijze ontvangen. Betekenisgeving aan tekst of beeld is

geheel afhankelijk van de interpretatie door een kijker of lezer. Smelik et al. (1999) stellen dat betekenisgeving afhankelijk is van de tijdsperiode en culturele context waar een persoon zich in bevindt.

John Fiske schreef in zijn boek *Television Culture* dat televisie de drager is van betekenis en plezier. Tevens ziet hij televisie als cultureel middel om een verscheidenheid aan betekenissen te verspreiden binnen een samenleving (Fiske, 1987, p1). Fiske stelt dat televisieprogramma's gebaseerd zijn op codes. Een code ziet Fiske als een op regels gebaseerd systeem van tekens, waarvan de regels en conventie worden gedeeld onder de leden van een cultuur, en die wordt gebruikt om betekenissen in en om die cultuur te genereren en te verspreiden. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van kleur in een televisie serie. Om een voorbeeld te noemen: de oude Beatrix is in de serie *Bernhard, schavuit van Oranje* veelal in het donker gekleed, om aan te geven dat zij weduwe is. Zwart wordt in verband gebracht met rouw. Deze conventies worden gedeeld in de Westerse cultuur. Terwijl in de Aziatische cultuur de kleur wit de traditionele rouwkleur is. Codes zijn verbanden tussen producenten, teksten en publiek. Het zijn de agenten van intertekstualiteit via welke teksten met elkaar in verband staan binnen een netwerk van betekenissen die onze culturele wereld vormt (Fiske, 1987).

Fiske onderscheidt drie niveaus van codes en dat zijn achtereenvolgens: realiteit, representatie en ideologie. Volgens Fiske (1987) is de scheiding tussen de verschillende codes niet altijd eenduidig en is er vaak sprake van overlap. Het eerste niveau "realiteit" is gebaseerd op sociale codes. Het gaat hierbij om elementen als voorkomen, kleding, make-up, omgeving, gedrag, spraak, expressie en geluid. Deze codes worden gecodeerd door codes op het tweede niveau, representatie. Deze codes worden ook wel technische codes genoemd. Voorbeelden hiervan zijn, camerastand en camerabeweging, belichting, editing, muziek en geluid. Deze codes brengen als het ware de conventionele representatie-codes over en geven vorm aan de representatie van het narratief, conflicten, karakters, acties, dialoog, setting en casting. Het derde niveau "ideologie" baseert zich op ideologische codes. Deze codes zijn geordend op basis van sociale acceptatie. Voorbeelden zijn individualisme, ras, etniciteit, materialisme en kapitalisme.

In dit onderzoek ligt de focus op het eerste niveau van beeldvorming. De materialiteit, de concrete beelden van de serie *Bernhard, schavuit van Oranje*, waarbij op basis van de media-effecttheorieën aangenomen is dat beelden en teksten een effect hebben op het publiek, wat eventueel resulteert in bepaalde gedragingen (niveau 2) en mogelijkwerwijs het publiek beïnvloedt (niveau 3). Daarnaast zal bij de analyse van de serie *Bernhard, schavuit van Oranje* het code-systeem zoals omschreven door Fiske (1987) in acht worden genomen.

2.3 Televisie als verhalenverteller

2.3.1 Inleiding

In het verleden werden verhalen slechts van persoon tot persoon overgeleverd. Een gemeenschap werd gedefinieerd door rituelen, mythologieën en gedeelde beelden. Nuttige informatie lag opgeslagen in legendes, verhalen en ceremonies. Het geschreven woord was slechts toebedeeld aan een select gezelschap van priesters en de elite. Met de komst van de boekdrukkers werd hier een einde aangemaakt. Gerbner (1998) noemt dit de “industrialisatie van storytelling” (p.2). Toen de drukpers werd aangesloten op stoom en de infrastructuur zich ontwikkelde waardoor transport makkelijker en sneller plaatsvond, ontwikkelde zich er een nieuw soort publiek, namelijk het moderne massapubliek. Zoals Gerbner (1998) stelt: “Publics are loose aggregations of people who share some common consciousness of how things work, what things are, and what things ought to be done - but never meet face to face” (p.2). Verhalen werden onder grote groepen mensen verspreid waardoor het grote publiek een bewustzijn deelde.

De volgende transformatie was de elektronische revolutie en daarmee de televisie. Verhalen kwamen de huiskamers niet langer binnendoor slechts familie, kerk, burens of een gemeenschap, maar door bedrijven die verhalen produceren en verkopen.

Gerbner (1998) stelt dat het creëren van verschillende soorten publiek nodig is voor het formeren van een eigen identiteit of die van een groep. Binnen dit kader kan *Bernhard, schavuit van Oranje* geplaatst worden. Het onderwerp van de serie is het Nederlandse koningshuis. Het onderwerp zorgt voor een gedeeld bewustzijn van de Nederlandse constitutionele monarchie ongeacht etniciteit, sociale klasse, religie of regio.

2.3.2 Functies van storytelling

Volgens Gerbner (1998) hebben verhalen drie verschillende doch gerelateerde functies. Er zijn verhalen die laten zien hoe dingen werken, verhalen die vertellen wat dingen zijn, die als het ware de realiteit bevestigen en verhalen die waarden en keuzes voorleggen om bepaalde dingen wel of niet te doen.

Verhalen die weergeven hoe dingen werken brengen onzichtbare relaties en verscholen dynamieken van het dagelijks leven aan het licht door deze weer te geven op de televisie. Deze verhalen vormen de bouwstenen van menselijk begrip. Zij bouwen een fantasie die als realiteit wordt ervaren. Zij geven een kijkje achter de schermen en laten zien hoe relaties in het “echt” zijn en hoe deze relaties werken. *Bernhard, schavuit van Oranje* geeft als het ware een kijkje achter de schermen bij de relaties tussen -en van de leden van

de koninklijke familie. Hoe gingen bijvoorbeeld prins Bernhard en prinses Máxima met elkaar om? Maar ook hoe bepaalde schandalen zich voor hebben gedaan, denkend hierbij aan de Lockheed-affaire of de Greet Hoffmans-affaire. Men denkt hierdoor te weten hoe bepaalde situaties en relaties zich voor hebben gedaan.

Het tweede soort verhalen geven weer hoe dingen zijn. Dit zijn onder andere beschrijvingen, afbeeldingen en rapporten. Zij vullen als het ware de gaten van het eerste soort verhalen in met “feiten”. Het is een bevestiging van de realiteit die door verhalen van het eerste soort zijn opgeroepen. Bij *Bernhard, schavuit van Oranje* spelen dit soort verhalen een belangrijke rol. De serie speelt in op bestaande gebeurtenissen uit de geschiedenis. De serie is gebaseerd op werkelijke gebeurtenissen, politieke ontwikkelingen en een bestaande familie. Daarnaast wordt de feitelijkheid in de serie ondersteund met historisch beeldmateriaal.

Het derde soort verhaal dat door Gerbner (1998) onderscheiden wordt zijn verhalen die ons vertellen wat wij moeten doen of juist niet moeten doen, het zijn verhalen die keuzes en normen en waarden voorleggen. In *Bernhard, schavuit van Oranje* krijgt de kijker een inzage in de afwegingen die wijlen prins Bernhard heeft gemaakt op keuzemomenten die op zijn minst in een aantal gevallen twijfelachtig te noemen zijn. Zijn normen en waarden spelen in deze afwegingen een belangrijke rol en zijn soms in conflict met elkaar.

Televisie speelt een belangrijke rol in de hedendaagse maatschappij; het is de belangrijkste verhalenverteller van de moderne samenleving. De verhalen die op televisie worden verteld kennen verschillende verschijningsvormen. Een belangrijk concept hierbij is genre en de daarbij behorende theorieën. In de volgende paragraaf zal nader in worden gegaan op het genre dat bij de televisieserie *Bernhard, schavuit van Oranje* hoort.

2.4 Genre en *Bernhard, schavuit van Oranje*

2.4.1. Inleiding

Televisiedrama is een belangrijk concept bij de analyse van de televisieserie *Bernhard, schavuit van Oranje*. Bij de analyse van de serie zal rekening gehouden worden met de conventies en eigenschappen van het televisiegenre dat gebruikt wordt.

Genre is een Frans woord en betekent 'type, soort of stijl' (Creeber, 2001; Van Zoonen, 2002). Genre speelt veelal een belangrijke rol in literatuur, films, theater en televisiestudies. De output van een medium kan gegroepeerd worden in categorieën en elke categorie of klasse wordt gekenmerkt door specifieke conventies, kenmerken en normen. Theoretici beweren dat genres niet alleen (h)erkend worden door theoretici en academici, maar ook door het publiek. De classificatie van verschillende output is een fundamenteel aspect van de manier waarop verschillende teksten en beelden begrepen worden (Creeber, 2001). Door een genre te verbinden aan een mediaproduct worden er bij het publiek bepaalde verwachtingen opgeroepen. Genre vindt haar oorsprong in de filmindustrie. De theorievorming omtrent genre is gebaseerd op een driehoek die wordt gevormd door maker/industrie, tekst en publiek (Meers, z.j.). De producent komt tot een overeenkomst met het publiek. "De makers gooien het op een akkoord met het publiek om hun teksten zo te construeren dat er spanning ontstaat tussen voorspelbaarheid van een genre en de vernieuwing in een genre" (Meers, z.j., p.5). Al in de beginjaren van de film werden deze gecategoriseerd. Zo kreeg een film bijvoorbeeld het label "Western" of "Musical", waardoor bepaalde verwachtingen werden gecreëerd. Een simpel voorbeeld; wanneer een film het genre "Western" draagt, kan verwacht worden dat de film zich afspeelt in het westelijke deel van de Verenigde Staten, waar cowboys te paard hun wapens trekken om de strijd tussen goed en kwaad uit te vechten.

2.4.2 Genre en televisie

Genres bestonden al voordat genretheorie werd ontwikkeld. Genres verwijzen naar "de classificatie van teksten op basis van een steeds terugkerend patroon van regels en conventies" (Van Zoonen, 2002, p.42). Genre in de film- en televisiewereld wordt door Van Zoonen (2002) omschreven: "als een typisch gevolg van de eisen die de industriële productie van films en tv-programma's stelt: om op massale en snelle wijze te produceren is aan de ene kant een zekere mate van standaardisatie nodig, maar aan de andere kant moet elk product ook weer anders zijn dan de andere. Het genreconcept brengt die tegenstelling bij elkaar: de regels en conventies van een genre vereenvoudigen de productie en maken de

gewenste standaardisatie mogelijk, maar binnen de regels van het genre kan er weer zoveel gevarieerd worden, dat ook aan de eis tot verandering en creativiteit tegemoet kan worden gekomen” (Van Zoonen, 2002, p.42). Een genre is gebaseerd op een aantal elementen: karakters, type, setting, iconografie, narratief, stijl, format.

Door de conventies en regels die verbonden zijn aan een genre biedt een genre tevens een creatief kader voor een producent. Genres bieden houvast voor het publiek en kunnen dienen als een gids. Wanneer iemand ontspanning wil hoeft men niet naar het genre “nieuws” te kijken. Genres zorgen voor herkenning bij het publiek, maar ook voor een beter begrip van programma’s (Van Zoonen, 2002). Ook aan de kant van de producent zorgt genre voor een bepaalde houvast. Wanneer een producent een beoogde doelgroep wil bereiken kan een genre hiervoor als instrument dienen. Een voorbeeld hiervan is het genre soap. Het genre soap wordt veelal bekeken door vrouwen. Wil een netwerkcoördinator deze doelgroep bereiken, dan is het wenselijk te investeren in een soap, hierbij wordt dus rekening gehouden met de genreregels.

Genreregels worden door Van Zoonen (2002) omschreven als: “de verzameling kenmerken van een mediatekst die ervoor zorgt dat teksten bij elkaar horen of juist niet. Die kenmerken hebben onder meer betrekking op de thematiek, verhaalstructuur, vertelwijze, aanspreekvorm, cameravoering en personages” (p.43).

Tegenwoordig worden veelal traditionele genres omgevormd tot subgenres door moderne mediaformats en genres op alle mogelijke manieren met elkaar te combineren. Hybriditeit speelt daarbij een belangrijke rol, waardoor de scheidingslijn tussen verschillende genres vaak niet eenduidig is. Een dramaserie kan ook elementen bevatten van een actieserie. Genres volgen niet altijd een vast stramien. Evenals bij televisiecodes zoals Fiske (1987) omschreef, kan er geen strikte scheiding gemaakt worden tussen verschillende genres en codes.

Genres spelen een steeds belangrijker wordende rol bij productie, distributie, consumptie en beleving “van film- en beeldcultuur” (Biltereyst & Meers, 2004). Genres spelen ook een belangrijke rol bij het trekken van publiek en zijn daarmee een promotiemiddel. Reclames worden bijvoorbeeld afgestemd op het genre en daarmee het beoogde publiek.

In de jaren vijftig kwam het genreonderzoek tot ontwikkeling. De focus van onderzoek lag voornamelijk op “de definities van genre en van individuele subgenres” (Biltereyst & Meers, 2004, p. VII). Onderzoeken waren gebaseerd op literatuurwetenschappen waarbij men voornamelijk bij dramatische films onderzoek deed naar tekstuele en cinematografische kenmerken van een film. Deze tekstuele benadering legde de nadruk op “specifieke codes van een genre in hun definitie van een bepaalde ruimte, tijd, narratief en verhaallijnen,

personages, iconografie, handelingen, thema's, representatie, cinematografische kenmerken, alsook de beoogde effecten op het publiek" (Biltereyst & Meers, 2004, p. VI).

In de jaren zestig en zeventig beleefde de genrestudie een opbloei. Tom Ryall speelde hierbij een belangrijke rol. Hij introduceerde de eerder genoemde driehoek met de elementen auteur, genre en het publiek. Genres zijn in zijn visie: "patronen of structuren die individuele films overschrijden en die zowel de productie van de industrie en de filmmaker als de receptie door het publiek en de film critici leiden" (Ryall, 1975, zoals geciteerd in Biltereyst & Meers, 2004, p.8). Genre heeft daardoor een multidimensionale gelaagdheid waarbij rekening wordt gehouden met de verwachtingen van kijker, industrie en critici. Genrestudies ontwikkelden zich in deze periode naar studies die niet slechts gebaseerd waren op specifieke films maar naar meer culturele studies waarbij films, genres en publiek in een culturele context werden geplaatst. Genres kwamen binnen deze theorieën tot stand vanuit een wisselwerking met het publiek.

De jaren tachtig laten een tweedeling zien binnen de genrestudies. Enerzijds is er sprake van een rituele benadering: "genre als uitdrukking van collectieve verbeelding" (Meers, z.j., p.16) en een ideologische benadering: "Genre als dominante ideologie" (Meers, z.j., p.16). Het verschil tussen de twee benaderingen is dat enerzijds waarden voortkomen uit het publiek, anderzijds de waarden aan het publiek worden opgelegd.

Sinds de jaren negentig is er een duidelijke verschuiving te constateren waarbij de traditionele aanpak gericht op tekstuele benadering uitbreid wordt met een contextuele benadering rond perceptie en beleving. Zoals Biltereyst en Meers (2004) dit omschrijven: "Cultural studies'-perspectieven hebben de grondslag gelegd voor een opening naar beleving en maatschappelijke contextualisering" (p. VII).

Zoals eerder gezegd is de theorievorming omtrent genre gebaseerd op de driehoek die gevormd wordt door auteur/industrie, tekst en publiek. Het gros van de genrestudies focust zich op twee van de drie aspecten uit de driehoek, met name op de tekstuele analyse op basis van codes, de codering van "narratieve en stilistische conventies die genre specifiek zijn" (Biltereyst en Meers, 2004), en op de analyse van het gebruik van genres in een industriële context kijkend naar de marketingzijde en de invloed daarvan op de kijkers.

Fiske (1987) stelt dat genre een cultureel gebruik is dat tracht een ordening aan te brengen in de veelheid aan teksten en betekenissen die in de samenleving circuleren. Op deze manier worden zowel producenten als het publiek tegemoet gekomen.

Genres kunnen we aldus Sofie van Bauwel (z.j.) definiëren als: "een op codes gebaseerde reeks van formules en conventies die aangeven hoe binnen een bepaalde culturele context cultuurproducten in onderscheiden categorieën worden ondergebracht" (p.125). Genres zijn volgens Bauwel niet stabiel, maar hybride. "Genres zijn componenten van de cinematografische machine, ze representeren systemen van oriëntatie,

verwachtingen en conventies tussen industrie, de tekst en de kijker” (Bauwel, z.j., p.125). Zij zijn gebaseerd op overeenkomsten en verschillen door processen van in- en uitsluiting.

In de driehoek zal deze scriptie zich focussen op het element tekst. De focus zal liggen op de analyse van het narratief.

2.4.3 Miniseries

Het genre televisiedrama heeft verschillende verschijningsvormen. Binnen het televisiegenre dramaserie wordt in de literatuur onderscheid gemaakt tussen *series* en *serials*. Sarah Kozloff (1992, zoals geciteerd in Creeber, 2001) stelt: “series refer to those shows whose characteristics and setting are recycled, but the story concludes in each individual episode. By contrast in a serial the story and discourse do not come to a conclusion during an episode, and the threads are picked up again after a hiatus. A serie is thus similar to an anthology of short stories, while a serial is like a serialized Victorian novel. Serials can be further divided into those that do eventually end (despite the misnomer, miniseries belong in this category) and those such as soap opera, that maybe cancelled but never reach a conclusion, a new equilibrium” (p.35).

Het succes van dramaseries en *serials* wordt door Raymond Williams toegerekend aan het exploiteren van de ‘flow’ van televisiebeelden. Dramaseries en *serials* verschijnen regelmatig op televisie, waardoor zij tijdelijk verweven worden in het patroon van het dagelijks leven. Series en *serials* bieden meer ruimte dan bijvoorbeeld films of “the single play” om complexe relaties en gebeurtenissen weer te geven. Series bieden ruimte voor multinarratieven en subplots. Creeber (2004) stelt dat series en *serials* als genre de potentie hebben om ingewikkelde narratieven die over een lange tijdsperiode en op verschillende plaatsen in de tijd spelen weer te geven. De meest belangrijke eigenschappen van de *serial* en serie zijn intimiteit en continuïteit. Horace Newcomb (1974) stelt dat “the serial nature of the genre allows a far greater ‘audience involvement, a sense of becoming part of the lives and actions of the characters they see” (zoals geciteerd in Creeber, 2004, p 9). Dit is een verschil met *the single play*. *Serials* en series bieden de kijker ruimte om de karakters en verhaallijnen beter en op een dieper niveau te leren kennen.

Tijdens de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw werd een *serial* met een beperkte uitzend- en doorlooptijd bestempeld als miniserie. Door het succes van Britse televisieseries als *Elizabeth R* (BBC, 1971) en *The Six Wives of Henry VIII* (BBC, 1970) werd in Amerika de miniserie in een specifiek daglicht gezet. De miniserie bood een perfecte vorm voor het dramatiseren van populaire nouvelles. Miniseries werden steeds meer geassocieerd met ‘event’ televisie. Ze bleken zeer geschikt voor de weergave van historische episodes. In de jaren ‘70 en ‘80 bleek dit genre in de Verenigde Staten een groot succes binnen het

format van miniserie. Hieruit ontstond een nieuw subgenre genaamd historisch televisiedrama. Deze nieuwe dramaserieën focusten zich op een specifieke tijdsperiode, een verhaal uit het verleden of een persoon. Deze drama's waren volgens Creeber (2004) beladen met een enorme hoeveelheid aan cultureel kapitaal: "some times, (rather misleadingly) billed as 'docudramas', their attempt to represent real and important historical issues and events led them to be taken seriously both by audiences and critics alike; while also appealing to those viewers who just fancied a damn good yarn spun over a number of nightly episodes. Dramas about the recent past were also popular (...) dramatizing recent historical events" (Creeber, 2004, p. 20).

Echter met de komst van de historische miniserieën kwam ook het debat op gang over het representeren van geschiedenis in de vorm van fictie (Creeber, 2004). Hoewel in de miniserieën een gebeurtenis in een historische context wordt geplaatst, zijn ze in de ogen van critici niet accuraat in het beschrijven van de werkelijke geschiedenis. Het blijven geromantiseerde verhalen. Een miniserie met een historische inslag moet zeker niet ontvangen worden als een documentaire. De miniserie blijkt een succesvol genre voor het dramatiseren van historische narratieven. Er zijn wetenschappers die stellen dat de miniserie zich minder aan de formule van drama – in vergelijking tot "the single play" – houdt omdat in een relatief kort tijd bestek personages en verhaallijnen meer ruimte krijgen om verandering, ontplooiing en ontwikkeling te ondergaan (Creeber, 2001).

Miniserieën genereren vaak intensieve betrokkenheid van het publiek, doordat zij gebruik maken van multinarratieve-cumulatieve verhaallijnen. Het verhaal en de verschillende verhaallijnen bouwen per aflevering op tot een climax of verschillende climaxes. Daarbij wordt gebruik gemaakt van zogeheten conventionele cliffhangers. Op deze manier tracht de miniserie publiek aan zich te binden. De miniserie bereikt in vergelijking tot dramaserieën en *serials* een hogere culturele status (Creeber, 2001).

Toch blijkt dat juist deze series sterk bekritiseerd worden omdat complexe historische gebeurtenissen en de daarbij behorende debatten worden omgezet in een soap waarbij van nuance weinig sprake is. Anderzijds wordt betoogd dat: "the serials personalisation of the past creates a complex alltagsgeschiede (a history of the every day), providing a large and multi-layered form of historical discourse rarely equalled by the single-text dynamics of either the cinema or theatre" (Creeber 2001, p.38). De miniserie blijkt een belangrijke ruimte voor meer complexe issues en stilistische innovatie dan series en *serials* kunnen bieden (Creeber, 2001).

Doordat er in de televisiewereld een toename te constateren valt van series en *serials* is het onderscheiden van verschillende vormen van dramaserieën steeds complexer geworden (Creeber, 2001). Genres zijn steeds meer hybride geworden en duidelijke scheidingslijnen vervagen. Een voorbeeld hiervan op de Nederlandse televisie is de serie

Smeris. Deze politiserie vertoont kenmerken van een actiserie, maar ook liefdesrelaties spelen een belangrijke rol evenals humor. Verschillende kenmerken van diverse genres komen en deze serie samen. Hoewel deze ontwikkeling plaatsvindt schaar ik *Bernhard, schavuit van Oranje* onder de noemer miniserie gebaseerd op historische gebeurtenissen. Binnen de serie worden bestaande historische gebeurtenissen als de Lockheed-affaire, maar ook de betrokkenheid van prins Bernhard bij de Reiter-SS aan de orde gesteld.

De *serial* volgt een episodische narratieve structuur welke progressief beweegt tot een conclusie. *Serials* volgen een distinctief narratief traject dat zich ontwikkelt binnen een gelimiteerd aantal afleveringen, er is daarmee sprake van wat Creeber (2001) noemt een ingebouwde *narratieve arch*. Karakters en verhaallijnen krijgen in de miniserie meer ruimte. "Serials are drama's in which the plot develops over several episodes, sometimes three or four, sometimes as many as ten or twelve, yet (...) in many ways are an expansion on the creative coherence of the single play" (Hollands, 1997 zoals geciteerd in Creeber, 2004, p. 36). Zo kan de serie *Bernhard, schavuit van Oranje* onder deze noemer geschaard worden. *Bernhard, schavuit van Oranje* is een miniserie bestaande uit vier afleveringen die werken tot een conclusie en die gebaseerd is op een episode uit de Nederlandse geschiedenis.

In het kort zijn een aantal eigenschappen kenmerkend voor de historische miniserie. Deze eigenschappen zijn gebaseerd op karakters, het plot, de verhaallijnen, gebeurtenissen en de structuur van een serie. De structuur van een miniserie baseert zich op verhaallijnen en plots die toewerken naar een conclusie. Het is een afgerond verhaal, dat zich binnen een beperkt aantal afleveringen ontwikkelt. Miniseries bieden ruimte om complexe relaties en gebeurtenissen weer te geven en bieden tevens ruimte voor multinarratieven en subplots en hebben de potentie om ingewikkelde narratieven die over een lange tijdsperiode en op verschillende plaatsen in de tijd spelen weer te geven. Dit genre biedt de kijker ruimte om de karakters en verhaallijnen beter en op een dieper niveau te leren kennen. Het verhaal van de historische miniserie is gebaseerd op historische figuren of gebeurtenissen die gedramatiseerd zijn. Het zijn fictieve verhalen die zich baseren op bestaande gebeurtenissen of op personen uit de geschiedenis.

2.4.4 Docudrama

De miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* kan gezien worden als een historisch drama. Daarnaast kan de historische miniserie ook beschouwd worden als een docudrama. Deze twee begrippen worden dikwijls door elkaar gebruikt. Fictieve elementen worden toegevoegd aan feitelijke gebeurtenissen of feiten krijgen een fictieve wending. Belangrijk is te constateren dat hoe het ook genoemd wordt de verhalen zijn gebaseerd op of geïnspireerd door de werkelijkheid, het leven van echte mensen of gebeurtenissen uit het heden of een

niet te ver verleden. *Bernhard, schavuit van Oranje* wordt door de maker zelf omschreven als: “een gedramatiseerde interpretatie van historische gebeurtenissen.” (S&V Fiction en VPRO, 2010). Doordat het genre speelt met de werkelijkheid is het dan ook aan kritiek onderhevig. Hoewel in dit onderzoek niet wordt gekeken naar wat waar is en wat niet waar is, is het wel van belang te constateren dat alleen het genre al aan veel discussie onderhevig is, de inhoud van de serie buiten beschouwing gelaten.

Films en televisieseries die gebaseerd zijn op feitelijke gebeurtenissen of personen nemen in populariteit toe. Voorbeelden hiervan zijn de Amerikaanse Film *JFK*, gebaseerd op aanslag op president John. F. Kennedy en de serie *The Tudors* gebaseerd op de geschiedenis van het Britse koningshuis en specifiek Henry VIII. Voorbeelden hiervan op de Nederlandse televisie zijn *Beatrix, Oranje onder Vuur* (2012) dat over het leven gaat van de voormalig koningin der Nederlanden. Maar ook *Den Uyl en de affaire Lockheed* (2010) dat een gedramatiseerde bewerking is van voormalig minister president Den Uyl tijdens de Lockheed-affaire. Hoewel de films en series gebaseerd zijn op historische figuren en/of gebeurtenissen roepen de films en series veel vragen op betreffende waarheid, moraliteit, exploitatie, effecten en publieke verwachtingen. Deze fictieve verhalen gebaseerd op feitelijkheden worden vaak met verschillende benamingen omschreven. In dit onderzoek zal ik de definitie hanteren van Tom Hoffer en Richard Alan Nelson (1978, zoals geciteerd in Rosenthal, 1999, p.XIV). Zij omschrijven docudrama als unieke vermenging van feit en fictie waarin gebeurtenissen en historische personen uit ons recente verleden worden gedramatiseerd. Zij omschrijven het als een televisie her-creatie gebaseerd op feiten hoewel afhankelijk van acteurs, dialogen, settingen en kostuums, om een eerdere periode dan wel gebeurtenis weer te geven. De juistheid en volledigheid van een dergelijke her-creatie kan sterk variëren en worden niet alleen bepaald door de opzet, maar ook door factoren als budget en productie tijd.

Jerry Kuehl is kritisch ten overstaan van het genre. Hij uit zijn negatieve kritiek op het genre. Volgens Kuehl worden veel docudrama's geproduceerd met weinig aandacht voor de historische waarheid, of psychologische plausibiliteit, maar slechts voor geldelijk gewin. De namen van echte mensen worden aldus Kuehl, met publieke reputaties verbonden aan gedramatiseerde stereotypen. Dit zou het publiek moeten waarschuwen dat een serie is gericht op de exploitatie en niet op de vervulling van de nieuwsgierigheid van het publiek (1987) zoals geciteerd in Rosenthal, 1999, p.7). Ook Walter Goodman levert kritiek op het genre “the only good docudrama is an unproduced docudrama” (zoals geciteerd in Rosenthal, 1999, p.8) Hij leverde kritiek op een televisie miniserie genaamd *The Final Days* over de presidentsjaren van Richard Nixon. Hij uitte zijn kritiek als volgt: “what’s wrong? Several things. Real people are treated sometimes flatteringly, sometimes cruelly, as though they were made for TV. They exist for our amusement. Real events, which deserve analysis

and perhaps action, are presented in a hyped-up watered down way that short cuts thought” (1989, zoals geciteerd in Rosenthal, 1999, p .8).

De voornaamste kritiek op het genre is dat het kijkerspubliek reeds een beeld heeft van de historische werkelijkheid, door te kijken naar docudrama's kan dit beeld beïnvloed worden met onjuistheden. Zoals reeds vermeld in paragraaf 2.2.3 zou televisie een eigen televisie werkelijkheid creëren. De fictieve en gedramatiseerde elementen van een verhaal of personage kunnen het beeld dat het publiek reeds heeft beïnvloeden. De kritiek is dat in de series de waarheid wordt verdraaid en de geschiedenis wordt vervormd. Feit en fictie worden door elkaar gebruikt waardoor de kijker tussen speculaties en waarheden geen onderscheid meer kan maken. Events worden gecreëerd, evenals karakters van de personen die een rol spelen in het verhaal. Historici zetten het genre vaak als pulp weg. Toch moeten de invloed en het belang van het genre erkend worden. Zoals media- historicus Chris Vos stelt: “Makers van historisch drama hebben een voordeel: ze hoeven de werkelijkheid niet uit te vinden, want die bestaat al in de hoofden van hun publiek. Maar hun invloed is groot: films en televisie bepalen op hun beurt juist het plaatje in ons hoofd. Voor de geschiedschrijving levert het echter weinig op” (Vos, 2010, p.2). Vos veronderstelt dat de invloed van docudrama niet onderschat moet worden. Door gebruik te maken van dramatische constructies en weergaven van events en personages wordt de kijker beïnvloed zowel op een positieve manier als op een negatieve manier. Het moet blijven aansluiten bij de verbeelding van het publiek omdat het anders ongeloofwaardig is. Dit is meteen het gevaar van het genre. Vos gaat verder en veronderstelt dat historisch drama invloed kan hebben op de historische beeldvorming van het publiek en zelfs de publieke opinie kan beïnvloeden. Historisch drama kan een agendasetting rol vervullen. Hij sluit met zijn ideeën aan bij de agendasetting mediatheorie zoals besproken in hoofdstuk 2.2.2. en bij het idee dat het individu niet in direct contact staat met een onderwerp en zich voor zijn of haar informatie dus richt tot een medium. “Alleen al daarom kunnen we historisch drama nooit wegzetten als triviale rimram die verder niet van belang is” (Vos, 2010, p.2). Volgens Vos zijn veel van de Nederlandse historische dramaserieën gemaakt met als doel onrecht of wantoestanden aan het licht te brengen. Voorbeelden die genoemd worden zijn *De Prins en het meisje*, *Klem in de draaideur* en de film van Theo van Gogh over de moord op Pim Fortuyn. Naar aanleiding van het zien van *Bernhard, schavuit van Oranje* zegt Vos (2010) het volgende: “En wie begint zo langzamerhand niet te twifelen aan de door God gegeven legitimiteit van ons koningshuis, als hij kijkt naar een serie als *Bernhard, schavuit van Oranje*?” (p.2) De docudrama's zouden volgens Vos de beeldvorming van het publiek beïnvloeden.

Nu de discussie omtrent het genre kort is weergegeven is het belangrijk te kijken naar de kenmerken van het genre. Het doel van het genre is het verhaal zodanig weer te geven dat het 'echt' lijkt. Daarbij spelen vier elementen volgens Rosenstone (1993) een belangrijke

rol. Hoewel Rosenstone uitgaat van een historische Hollywood film zijn deze kenmerken ook toepasbaar op een miniserie:

- “Hollywood history is delivered in a story with a beginning, middle, and end – a story that has a moral message, and one that is usually embodied in a progressive view of history
- The story is closed, completed, and ultimately simple. Alternative versions of the past are not shown
- History is a story of individuals – usually heroic individuals who do unusual things for the good of others; if not all human kind (ultimately the audience).
- Historical issues are personalized emotionalized and dramatized – for film appeals to our feelings as a way of adding to our knowledge or affecting our beliefs.”

Daarnaast wordt veelal bestaand beeldmateriaal verwerkt in een film of televisie serie om het ‘echt’ te laten lijken. Tevens worden er keuzes gemaakt over welke elementen, gebeurtenissen of welke personen worden gebruikt in de weergave van een verhaal. Vaak ten goede van de dramatiek. “certain events are chosen as the key points in the drama. In this respect, however, drama documentary is no different from any other documentary. The selectivity of events, the compression of time, and the shaping of events into a coherent narrative are exactly the same” aldus Sita Williams (1992, p.331).

De producent van *Bernhard, schavuit van Oranje* Chris Derks, wordt geciteerd door Chris Vos (2010) in zijn artikel. Derks gaat voorbij aan de kritiek die historici hebben op het genre docudrama. Hij zegt hierover: “Ik hoef echt niet hun zegen te hebben. Zij willen dat je een historisch correct beeld scheidt, maar ze snappen dan weer niet dat je drama maakt, en geen geschiedenis les.” (p.2). Daarbij zijn dramatisering en romantisering belangrijk voor een fictief verhaal. Zoals Vos het stelt: “Drama gaat over mensen, die het liefst binnen conflictsituaties worden afgebeeld en van wat romantische kenmerken zijn voorzien” (Vos, 2010, p.3)

2.5 Geschiedenis en het koningshuis in de Nederlandse media

2.5.1 Inleiding

Bernhard, schavuit van Oranje speelt als historische miniserie in op de historische beeldvorming. Daarnaast werpt zich echter de vraag op of de miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* op zich zelf staat of dat er in Nederland al een traditie is op dit gebied. Daarom zal in deze paragraaf worden ingegaan op de verhouding tussen media en het koningshuis vanaf de regeringsperiode van koning Willem I (1815-1840) tot heden met speciale aandacht voor geschiedenis in de media.

Er wordt tegenwoordig in verschillende soorten media veel aandacht besteed aan de geschiedenis. Door de komst van de moderne media kunnen beelden veel sneller over een grote groep verspreid worden en daarmee neemt vaak de interesse ook toe (Jonker, 1998). Jonker (1998) stelt dat de behoefte aan historie in de media voortkomt uit de zoektocht naar identiteit. Deze zoektocht is een kenmerk voor de Westerse samenleving.

Jonker (1998) geeft hier een demografische verklaring voor, namelijk de vergrijzing en daarmee de weemoed naar het verleden. Hij ziet historische belangstelling als “ouderdom verschijnsel” (Jonker, 1998). Daarnaast biedt het een sociaal-culturele verklaring, waarbij door snelle maatschappelijke en sociale veranderingen een behoefte ontstaat naar sociaal psychologische houvast, dit is een menselijke eigenschap (Jonker, 1998, p. 94). Bij verandering wil men vasthouden aan het verleden; een paradox die het verband tussen modernisering en de drang naar het verleden weergeeft.

Maria Grever (2004) ondersteunt deze twee verklaringen en vult de verklaringen voor een toename van historie in de media aan, zij het dat zij deze in de context van de toename in populariteit van de collectieve herinnering plaatst. De demografische verklaring vult zij aan doordat zij ook de toegenomen levensverwachting bij haar verklaring betreft. Bij ouderen neemt vaak het korte termijn geheugen af en wordt het lange termijn geheugen juist geactiveerd. Door de vergrijzing ontstaat er een behoefte aan een collectieve herinnering en dus aan geschiedenis. Een tweede verklaring die Grever (2004) biedt, die zowel toepasbaar is op de collectieve herinnering als op de toename van populariteit van geschiedenis in de media, is de compensatiethese. Grote maatschappelijke veranderingen versterkt de behoefte van mensen om via de creatie van “historische anker plaatsen dingen te minimaliseren (...) traumatische politieke gebeurtenissen (revoluties en wereldoorlogen), sociaal economische processen (industrialisatie, massificatie en mobiliteit) en culturele fenomenen (de vlucht van wetenschap en techniek) hebben een diepe kloof veroorzaakt tussen heden en verleden” (Grever, 2004, p.208). Om deze kloof te dichten is er behoefte aan geschiedenis in de media.

Zoals eerder gesteld lijkt het alsof de laatste jaren de interesse op het gebied van geschiedenis in film en televisieseries is toegenomen. Voornamelijk via het format van dramaserie. Dramaserie zijn over het algemeen formats waarmee het gros van de Westerse wereldbevolking bekend is. Het format van dramaserie kent wereldwijd gretig aftrek. Televisieseries en voornamelijk Amerikaanse televisieseries worden over de hele wereld uitgezonden en verkocht. Een begrip dat hier nauw verbonden mee is, is culturele- of media globalisatie. De afgelopen eeuwen hebben innovaties plaatsgevonden op het gebied van communicatie, technologie en transport. Globalisatie kan beschreven worden als een multidimensionaal, complex proces van transformatie op het gebied van technologie, economie, politiek, sociale omstandigheden, en cultuur (Kim, 2005). Dit heeft geleid tot een toename van *flows* van mensen, goederen, informatie cultuur en kapitaal wereldwijd (Kuppens, 2009). Media- of culturele globalisatie is geen uniform fenomeen en is afhankelijk van de context, tijd, plaats, cultuur, politieke- en economische omstandigheden. Het is een complex fenomeen dat met name de laatste decennia een nieuwe dimensie heeft gekregen (Hopper, 2007).

Het probleem van hedendaagse globale interactie is de spanning tussen culturele homogeniteit en culturele heterogeniteit. Enerzijds worden culturele producten geïmporteerd en is er sprake van homogeniteit (overal dezelfde culturele producten), anderzijds groeit de behoefte naar lokale producten om juist de eigen identiteit van een samenleving te versterken (lokalisering). Er is daarmee sprake van een paradigma. Namelijk het paradigma rond homogeniteit van culturele goederen en invloeden. Dit wordt onder andere door Appadurai (1996) aangehaald. Hij stelt dat culturele globalisatie niet hetzelfde is als homogeniteit. Culturele producten worden immers aangepast aan eigen voorkeuren smaken, ideologieën, politieke ideeën en culturele achtergronden.

Jonker (1998) stelt dat de drang naar het verleden maar wat graag wordt geromantiseerd. Om tegemoet te komen aan de historische belangstelling worden producten met een historische inslag geromantiseerd en gedramatiseerd om zo tegemoet te komen aan de smaak van het publiek. Waar vroeger in het onderzoek naar historische personen complexe onderzoeksmethodieken werden gebruikt om tot begrip van een persoon te komen, (hierbij was goede documentatie en veel historische kennis nodig om de legitimering van politieke opvattingen te kunnen waarborgen), zijn tegenwoordig veel mediaproducten, zoals Jonker (1998) het omschrijft, “modieus, kortzichtig en vluchtig” (p. 95).

2.5.2 Media en het koningshuis

Media, monarchie en macht zijn drie elementen die sterk met elkaar verbonden zijn. Media zijn van belang om een brug te slaan tussen het volk en de vorst. Representatie van de vorst is een bevestiging van de machtspositie, maar kan ook dienen om persoonlijke eigenschappen weer te geven waarmee burgers zich kunnen identificeren of juist tegen af kunnen zetten. In de twintigste eeuw, zo stelt Wijffjes, “zijn juist humaniteit, moderniteit en ‘gewoonheid’ populaire representaties” (Wijffjes, 1998, p.4). De aandacht voor West-Europese monarchieën neemt toe Wijffjes (1998) stelt dat daar twee ontwikkelingen mee gepaard gaan. “Ten eerste riep de afname van de monarchale macht door democratiseringsprocessen vragen op over een nieuwe rol en betekenis van de monarchie. De tweede ontwikkeling had te maken met het ontstaan van een onafhankelijke (massa)media” (Wijffjes, 1998, p. 4). In de negentiende eeuw werd macht van de Nederlandse monarchie onder leiding van J.R. Thorbecke ingeperkt. Door het indammen van de politieke macht werd de focus van de media-aandacht voor de monarchie van politiek verschoven naar meer menselijke representaties van een vorst of het koningshuis. Het privéleven werd een steeds belangrijkere bron voor de media om toch een brug te slaan tussen volk en vorst. Zowel op een positieve manier als op een negatieve manier vond beeldvorming plaats. “Het privéleven van de vorst werd nu deels publiek bezit” (Wijffjes, 1998, p. 5). Hierdoor kwam in sommige gevallen de relatie tussen de media en de koninklijke familie onder spanning kwam te staan en “waarbij elementen van het privéleven maar ook staatsrechtelijk ongewenste zaken in de openbaarheid kwamen” (Wijffjes, 1998, 6).

Met de opkomst van de onafhankelijke commerciële media stonden de media niet langer onder de controle van de overheid, kerk en elite. Daarmee ontstond de mogelijkheid om het gezag van de vorstelijke familie te ondermijnen. Om de beeldvorming omtrent de Nederlandse monarchie te stabiliseren werd en wordt getracht enige controle te behouden om op deze manier het koningshuis te respecteren. Wijffjes (1998) stelt dat tot de jaren zestig van de vorige eeuw beeldvorming voornamelijk op een positieve manier plaatsvond. Controversiële kanten van het privéleven van koninklijke familieleden werden door journalisten en historici onderbelicht. Na de jaren zestig vond er een verandering plaats in de mediaberichtgeving over het koningshuis. Controversiële aangelegenheden werden indien noodzakelijk toch aan het licht gebracht. Dit gebeurde alleen als de vraag van samenleving en politiek groot genoeg was. In het geval van prins Bernhard kwamen zijn handelingen onder vuur te staan van de media in een periode waarin de samenleving sterke kritiek had op wat “het militair-industrieel complex werd genoemd” (Wijffjes, 1998, p.6). In deze context kan onder andere de Lockheed-affaire geplaatst worden.

De media hadden en hebben voornamelijk een terughoudende positie ten overstaan van het Nederlands koningshuis en zo ook het koningshuis ten overstaan van de media (Wijffes, 1998). Dit is echter niet altijd het geval geweest. Door de eeuwen heen is de verhouding tussen koningshuis en media wisselend geweest, aldus Kikkert (1998). Koning Willem I en koning Willem II gebruikten de media (in dit geval de geschreven pers) als een marionet. Zij zagen de media als middel om het nationaal gevoel onder de burgers aan te wakkeren. Koning Willem III maakte aan de warme relatie tussen de pers en het koningshuis een einde. De koning was niet geliefd onder het volk waardoor spotprenten onder de bevolking gretig aftrek vonden. Ook koningin Wilhelmina had geen warme band met de pers. Tijdens haar gehele regeerperiode heeft zij slechts één keer een interview gegeven (Kikkert, 1998). Pas met de komst van koningin Juliana en vooral haar man Bernhard van Lippe-Biesterfeld kwam hier enige verandering in. Deze verandering werd niet door alle Oranjes even gewaardeerd. Prins Bernhard had al voor zijn huwelijk met de kroonprinses warme banden met voornamelijk de buitenlandse pers. Hij was bevriend met Sefton Delmer, een journalist van de Engelse *Daily Express*. Hij verschaftte Delmer af en toe een *scoop* en Delmer liet zich op zijn beurt weer gebruiken door Bernhard (Kikkert, 1998). Delmer speelde een belangrijke rol in de publicaties rond wat later bekend werd als de 'Greet Hofmans-affaire' (Kikkert, 1998). De Nederlandse pers werd zoveel mogelijk buitenspel gehouden. Daar kwam in het midden van de zestiger jaren verandering in. De Nederlandse media werden nadrukkelijk ingeschakeld in een charmeoffensief ten faveure van de verloving en het huwelijk tussen kroonprinses Beatrix en Claus Von Amsberg. Dit werd zorgvuldig georkestreerd door de RVD. Ook prins Claus onderhield banden met journalisten, echter de mediaberichtgeving stond nu onder sterke controle van de RVD. Een zoals Kikkert (1998) beschrijft "gepaste houding" van de media ten overstaan van het koningshuis werd verwacht. Een houding waarbij de privacy van de leden van de koninklijke familie niet wordt geschonden. De journalistiek stemde niet geheel vrijwillig in met deze journalistieke beperking. Heden ten dage is er nog steeds sprake van verzet tegen de zogenoemde mediacode. De mediacode neemt in overweging "dat het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het daarmee verwante recht op respect voor zijn of haar privé-, familie- en gezinsleven voor een ieder geldt en derhalve eveneens voor de leden van het Koninklijk Huis" (Rijksoverheid.nl).

In april, 2013 plaatste de *Nieuwe Revu* een foto van een hockeyende prinses Amalia. Dit deed veel stof opwaaien. De plaatsing van de foto had ten doel de mediacode aan de kaak te stellen, aldus Erik Noomen, de hoofdredacteur van de *Nieuwe Revu*. Nog steeds wordt de berichtgeving over de Oranjes beperkt door toedoen van de RVD. Een ander recent voorbeeld hiervan is de berichtgeving omtrent het ongeval van prins Friso in 2012. Een journaliste van het *NRC-Handelsblad*, Jannetje Koelewijn klapte toen uit de school. Het

gevolg hiervan was dat de hoofdredacteurs van het *NRC-Handelsblad* zich moesten verantwoorden (Willems, 20 februari 2012). Ook de begrafenis van Friso deed stof doen opwaaien. Gezien er zonder toestemming foto's werden geplaatst van de begrafenis. Hoewel Juliana en Bernhard de pers enige ruimte gaven (Bernhard onderhield zelfs warme relaties met de schrijvende pers), beperkte prinses Beatrix gedurende haar regeerperiode deze ruimte voor de media. Van Bree (2013) beweert dat zij de media ziet "als een noodzakelijk kwaad" (Van Bree, 2013, p 124), en haar privéleven het liefst zoveel mogelijk buiten de media houdt. De RVD is de tussenpersoon voor media en Koninklijk Huis. In 2005 is de mediacode in het leven geroepen om zo de relatie tussen media en vorst te reguleren, al betreft het hier voornamelijk foto's. Hoe koning Willem-Alexander dit in de toekomst zal gaan doen is nog niet geheel uitgekristalliseerd.

2.5.3 Het koningshuis, speelfilms en televisieseries.

Hoewel de relatie tussen het koningshuis en de media koel te noemen is, spelen de media wel een belangrijke rol in de beeldvorming rond het koningshuis. In het artikel 'De familie op de troon: Het beeld van Oranje in populaire tijdschriften' geschreven door Irene Diependaal, wordt Walter Bagehot aangehaald: "Bagehot zag in 1867 toekomst voor de constitutionele monarchie. Belangrijk was volgens hem vooral dat de monarchie "begrijpelijk" was voor de gewone mensen. Mensen konden zich in zijn ogen beter met de persoon koning identificeren dan met wisselende politici. Om deze reden vond hij het ook interessant om een complete familie als symbool van nationale soevereiniteit te hebben. Bovendien versterkte de monarchie de regering met een religieuze kracht en een ceremoniële functie. En tot slot zou de koninklijke familie 'het hoofd van de moraal van de natie' zijn" (Diependaal, 1998, p. 69). Nu nog steeds is Bagehot's visie van toepassing. De nadruk in de media omtrent het koningshuis ligt op familie, "one happy family".

In de verwachting ligt dat een familie die al eeuwen lang haar stempel op de Nederlandse samenleving heeft gedrukt een inspiratiebron zou zijn voor menig speelfilm of dramaserie. Niets is echter minder waar; er zijn slechts een handjevol producties aan hen gewijd. In tegenstelling tot de Engelse koninklijke familie is het Oranjehuis lange tijd nauwelijks onderwerp geweest van toneelstukken, televisieseries of films. Onderzoek naar de koninklijke familie in televisieseries en films is dan ook nihil (De Leeuw, 1998). Dit is temeer vreemd omdat tal van onderwerpen geschikt zouden zijn voor drama en verfilming zoals bijvoorbeeld 'de Greet Hofmans affaire', een vrouw op de troon, de rol van koningin Sophie, de eerste vrouw van Willem III etc. In haar artikel 'Tot het hart des volks': Oranje in speelfilm en televisiedrama" geeft Sonja de Leeuw hier een viertal redenen voor, achtereenvolgens zijn dit: de vermenselijking van de koninklijke familie ingezet door koningin

Juliana, de vroege republikenisering van Nederland door koning Willem II, in Nederland is er in tegenstelling tot bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk nauwelijks sprake van nationalisme en de laatste reden is dat Nederland in tegenstelling tot het Verenigd Koninkrijk geen traditie heeft op het gebied van koningsdrama's (De Leeuw, 1998).

Het nationale besef dat de koninklijke familie ook maar "gewone mensen" zijn leidt ertoe dat zij geen interessant onderwerp zijn voor film of drama. Dit is anders in Groot-Brittannië, daar heeft koningin Elisabeth een enorme afstand gecreëerd tussen het koningshuis en het volk. Het Britse koningshuis heeft alleen een ceremoniële functie, dit in tegenstelling tot het Nederlandse koningshuis dat tot voor kort nog een politieke functie had bij de kabinetsformaties. Het nadeel van de afstand tussen het Koninklijk Huis en het volk in het Verenigd Koninkrijk werd pregnant duidelijk na het dodelijk ongeluk van Lady Di in 1997. De Leeuw (1998) stelt: "Het massaal rouwbeklag en de representatie van die volksrouw op televisie, maakten van de al bij leven tragische prinses een mythe en dus een geschikt onderwerp voor een speelfilm na haar dood, 'The People's Princess'" (De Leeuw, 1998, p.116). In de film werd prinses Diana gepresenteerd als een prinses die zich inzette voor de samenleving. "Een prinses zoals de mensen haar graag willen zien, een door de media geconstrueerd beeld waaraan Diana zelf had meegewerkt" (De Leeuw, 1998, p. 116). Pas na haar dood werd duidelijk hoeveel behoefte het volk had aan een intiemere relatie met het koningshuis.

Het gebrek aan nationalistische gevoelens is volgens De Leeuw (1998) nog een reden waarom er in Nederland een gebrek is aan historisch drama. Het gebrek aan historisch besef speelt hierbij een belangrijke rol. "Het koningshuis fungeert kortom niet als centrum waarop alle nationale gevoelens zijn gericht en verbeelding daarvan is daarom minder nodig om de nationale identiteit te versterken", aldus De Leeuw (1998, p. 125).

Toch lijkt het alsof de laatste jaren de interesse op het gebied van film en televisieseries over het koningshuis is toegenomen. Series als *Bernhard, schavuit van Oranje* en *Beatrix, Oranje onder vuur* (2012) verschijnen op de beeldbuis en zijn populair. Ook op literair gebied verschenen naar aanleiding van het openbaar maken van delen van de koninklijke archieven boeken en biografieën over het koningshuis. Ook in andere media neemt de interesse voor het koningshuis toe. Dit bereikte een climax op 28 januari 2013. Sinds de bekendmaking van de troonsafstand van koningin Beatrix lijkt het erop dat het Koninklijk Huis zich mag laven in de belangstelling van het volk en de media. Het *Algemeen Dagblad* heeft bijvoorbeeld een serie publicaties over het koningshuis geplaatst waarbij de levens beschreven werden van alle monarchen sinds koning Willem I. Een ander voorbeeld dat laat zien dat de visie van De Leeuw (1998) niet geheel meer up-to-date is, is de verschijning van het interview met kroonprins Willem-Alexander en kroonprinses Máxima op 17 april 2013. Dit interview kwam tot stand in door een samenwerking van de Publieke

Omroep en de commerciële omroep RTL en heeft daarna op alle zenders in zowel nieuwsprogramma's al amusementsprogramma's veel aandacht gekregen. Tevens verschenen onlangs aan de vooravond van het 200 jarig bestaan van het koninkrijk drie biografieën over de koningen Willem I, II en III. De publicatie werd mogelijk gemaakt door het Prins Bernhard Cultuurfonds. De schrijvers kregen toegang tot de koninklijke huisarchieven.

In voorgaande paragrafen is het theoretisch kader waarbinnen het onderzoek plaatsvindt uiteengezet. De theorie vormt de basis voor het verdere onderzoek. In het volgende hoofdstuk zal de methode voor het onderzoek worden weergegeven.

HOOFDSTUK 3 – ONDERZOEKSOPZET

3.1 Inleiding

De centrale probleemstelling van deze masterthesis draait om het beeld dat in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* wordt gecreëerd van het koningshuis en specifiek prins Bernhard Von Lippe-Biesterfeld als deel van de Nederlandse geschiedenis. Wat wordt er getoond in de serie en waar, op wie en wat ligt de nadruk? In dit hoofdstuk zullen de hoofdvraag en de deelvragen uiteen worden gezet. Vervolgens zal in worden gegaan op de gebruikte onderzoeksmethode, waarna aandacht zal worden besteed aan de operationalisering van de hoofdvraag en deelvragen. Er zal afgesloten worden met een beschrijving van de dataverzameling.

3.2 Hoofd- en deelvragen

De afgelopen tijd heeft het koningshuis veel in de spotlight gestaan, Beatrix kondigde haar abductie aan, er vond een troonswisseling plaats, prins Friso overleed en Nederland viert dit jaar haar 200 jarig bestaan. Toch krijgt het koningshuis dat zo kenmerkend is voor de Nederlandse samenleving op het gebied van film en televisie, weinig aandacht, met uiteraard her en der een uitzondering daargelaten. Maar wat weten we eigenlijk over het koningshuis? Hoe komen we aan informatie over het koningshuis en welk beeld wordt er gevormd door de media van het koningshuis in de hoofden van de mensen? We weten dat beeldvorming overal om ons heen is, in de vorm van ideeën, associaties en denkbeelden. Beeldvorming zorgt voor een bepaalde visie van de werkelijkheid. Televisie speelt daarbij een belangrijke rol zoals Fiske (1987) het omschreef “televisie is de drager van betekenis en plezier, maar ook van cultuur als generator en verspreider van een verscheidenheid van betekenissen binnen een samenleving” (p.1). Het format dramaserie en het genre historische miniserie is uitermate geschikt voor het dragen van betekenis en plezier binnen een samenleving. De miniserie als genre heeft de potentie om ingewikkelde narratieven die over een lange tijdsperiode en op verschillende plaatsen in de tijd spelen, weer te geven. Zo is het genre uitermate geschikt om het turbulente leven van prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld weer te geven.

Om de vraag: Hoe is de materialiteit in het beeldvormingsproces met betrekking tot de geschiedenis van het Nederlandse koningshuis en in het bijzonder prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* geconstrueerd? te beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld:

- Welke personages spelen een belangrijke rol, wat zijn hun doelstellingen en hoe worden deze personages geportretteerd in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*?
- Welke normen en waarden spelen een belangrijke rol in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*?
- Welke thema's en onderwerpen spelen een belangrijke rol in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*?
- Welke rol speelt de mise-en-scène bij de beeldvorming in *Bernhard, schavuit van Oranje*?

3.3 Methode

Om de vraagstelling: Hoe is de materialiteit in het beeldvormingsproces met betrekking tot de geschiedenis van het Nederlandse koningshuis en in het bijzonder prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* geconstrueerd te beantwoorden, zal gebruik worden gemaakt van een kwalitatieve onderzoeksmethode. In dit onderzoek zal een inhoudsanalyse uitgevoerd worden op basis van de televisieserie *Bernhard, schavuit van Oranje*. Het onderzoek heeft een explorerend karakter gezien het feit dat er nog weinig onderzoek is gedaan naar het koningshuis of leden van het koningshuis in film of televisieseries op het niveau van materialiteit en zal dus weinig aansluiting vinden bij eerder onderzoek. De keuze om gebruik te maken van een kwalitatieve onderzoeksmethode baseert zich op de veronderstelling dat kwantitatief onderzoek niet voldoende ruimte biedt om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden. Kwantitatief onderzoek werkt vaak met gesloten coderingen en meet concepten die vooraf bepaald zijn en is daardoor binnen dit onderzoek niet voldoende, gezien de dynamische en complexe betekenisgeving waarop de hoofvraag zich in dit onderzoek baseert. Het open karakter van kwalitatieve onderzoeksmethodes biedt de mogelijkheid om tijdens het verzamelen van data het onderzoek bij te schaven en elementen toe te voegen die vooraf bij de onderzoeker nog niet bekend waren.

Omdat kwalitatieve onderzoeksmethoden er in verschillende soorten en maten zijn, zal ik de voor dit onderzoek de meest geschikte methode nader toelichten. Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van de WOW-methode, een methode die gekarakteriseerd kan worden als een vorm van narratieve analyse (Oud, Weijers & Wester, 1997). De WOW-methode focust zich op de content van een televisieprogramma en niet zozeer op de achterliggende formele structuren. De WOW-methode heeft ten doel het analyseren van individuele televisie verhalen en is daarom zeer geschikt voor het onderzoek naar de beeldvorming op het niveau van materialiteit in *Bernhard, schavuit van Oranje*.

Tegenwoordig speelt televisie namelijk een belangrijke rol bij de socialisatie van mensen. In het artikel van Oud, Weijers en Wester (1997) wordt Engel (1995) aangehaald, die een dieper liggende betekenis aan verhalen geeft: “we make sense of the world by telling stories. In early childhood we learn to organize our experience into sequences through storytelling. In this way narrative form allows us to experience the world as a series of events.” (Oud et al., 1997). Dit sluit aan bij de inzichten van Gerbner die de televisie als verhalenverteller van deze tijd ziet (zie paragraaf 2.3). Ook Sarah Kozloff beweert dat bijna geen enkel genre ontsnapt aan het gebruik van een narratief. In Oud et al.(1997) wordt Kozloff geciteerd: “Narratives are not only the dominant type of text on television, but narrative structure is, to a large extent, the portrayal or grid through which even nonnarrative television must pass” (p.6). De WOW-methode richt zich op de manier waarop televisie drama – in dit geval de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* – gestructureerd is.

3.4 De WOW-methode

De WOW-methode is gebaseerd op drie narratieve principes. Het eerste principe gaat ervan uit dat het karakter het plot creëert [1]. Hiermee wordt bedoeld dat de handelingen van personages een reeks aan gebeurtenissen teweeg brengen. De manier waarop een verhaal zich ontwikkelt, wordt bepaald door handelingen en gedragingen van de hoofdpersonen (Oud et al., 1997, p. 6). Het tweede principe wordt de narratieve cyclus genoemd en wordt bepaald, zoals Brady (1984) het omschrijft, door een reeks van gebeurtenissen in verhalen [2]. De narratieve cyclus begint met een gebeurtenis die een probleem veroorzaakt, vervolgens staat de hoofdpersoon voor een keuze op welke manier hij of zij omgaat met het probleem, waarna hij of zij een beslissing maakt en deze uitvoert, waarna een nieuw probleem ontstaat of het probleem een diepere lading krijgt. Hierna herhalen de verschillende stappen zich (Oud et al, 1997, p.6). Het derde en laatste principe is gebaseerd op de verhaallijn [3]. Een verhaallijn bestaat meestal uit verschillende kleinere verhaallijnen. Elke verhaallijn heeft zijn eigen hoofdpersonages en zijn de drijvende kracht achter de ontwikkeling van de hoofdverhaallijn. De verhaallijn moet als het ware gedecomposeerd worden om zo de complexiteit van de hoofdlijn te kunnen analyseren. De verhaallijn wordt op deze manier opgedeeld in kleinere eenheden die makkelijker te analyseren zijn. Daarnaast kunnen de kleinere verhaallijnen andere onderwerpen bevatten die van belang zijn voor de analyse. Op deze manier kunnen diepere betekenissen van het verhaal in kaart worden gebracht (Oud et al., 1997, 6).

De narratieve analyse maakt het mogelijk een culturele analyse te verweven in de eerder genoemde analyse. Televisiedrama's geven een weergave van normen en waarden

uit de samenleving. In televisiedrama's worden normen en waarden gedramatiseerd door personages. Wat de personages zeggen, de problemen die zij tegenkomen, de keuzes die zij maken etc. Personages representeren als het ware culturele normen en waarden en verwijzen op een abstracte manier naar de morele dilemma's in de eigen cultuur. Personages personificeren de contradicties in de maatschappij (Oud et al., 1997, 7).

Bij de analyse van de televisieserie *Bernhard, schavuit van Oranje* wil ik gebruik gaan maken van de schema's opgesteld door Oud, Weijers en Wester (1997). De WOW-methode bestaat uit vier onderdelen, waarbij elk onderdeel uit verschillende stappen bestaat. In totaal worden er door Oud et al. (1997) tweeëntwintig stappen onderscheden. In het eerste deel van de analyse wordt een transcript per aflevering gemaakt, waarin de content wordt beschreven en geanalyseerd. Hierin zullen onder andere de dialogen, setting omschrijvingen, personages etc. worden meegenomen. Dit onderdeel bestaat uit zeven verschillende stappen. Stap één is het produceren van het transcript waarbij afzonderlijke scenes worden gedetermineerd. Vervolgens zal per scène het gesproken discours worden opgenomen. De handelingen, intonaties en gezichtsuitdrukkingen die bij het onderzoek van belang zijn, zullen in het transcript worden opgenomen evenals de setting, de locatie en de karakters. Stap twee is het bepalen van de verschillende verhaallijnen van de *story* en de belangrijkste karakters. De belangrijkste karakters zijn de karakters die met hun handelen invloed uitoefenen op het verloop en de ontwikkeling van een verhaal of verhaallijn. Stap drie is het bundelen van scenes die deel uit maken van een zelfde verhaallijn. Een scène kan deel uitmaken van verschillende verhaallijnen. Stap vier en stap vijf brengen de eigenschappen van de verschillende karakters in kaart. Hierbij gaat het om zowel het vaststellen van onder andere etniciteit, sociale achtergrond, huwelijkse staat, leeftijd, geslacht en professie, maar ook karaktereigenschappen of gedragskenmerken als, opvliegend, charmant, slim, lief, doordacht en boeiend. Het gaat hierbij om eigenschappen en kenmerken die een rol spelen in het verloop van het verhaal. Bij stap vier en vijf zullen alleen de eigenschappen worden opgenomen in de analyse die van belang zijn voor het onderzoek. De karaktereigenschappen en gedragskenmerken spelen een voorname rol in het onderzoek omdat ik wil kijken naar hoe verschillende personages worden geportretteerd in de serie *Bernhard, schavuit van Oranje*. Stap zes beschrijft de doelen die de karakters nastreven en de psychologische motieven die daaraan ten grondslag liggen zoals haat, wraak, schuldgevoelens, frustraties, jaloezie, altruïsme, rechtvaardigheidsgevoel en wereldbeschouwing. Stap zeven beschrijft de normen en waarden die expliciet naar voren komen in het programma. Normen zijn algemene gedragsregels en baseren zich op gedeelde waarden. Deze stap is van belang voor het onderzoek en zal uitgebreid beschreven worden. Het eerste deel van de analyse is van belang om de deelvragen 1, en 2 te kunnen beantwoorden.

In het tweede deel van de WOW-analyse wordt het verhaal opgedeeld in kleinere segmenten (verhaallijnen). Deze verhaallijnen zullen los van elkaar geanalyseerd worden. De tweede fase van de WOW-analyse zal in dit onderzoek in het teken staan van het in de eerste fase gevonden materiaal. De fase is opgebouwd uit vijf stappen die zich richten op de narratieve opbouw voortschrijdend op de voorgaande zeven stappen. Stap acht beschrijft elke verhaallijn in termen van de narratieve cyclus. In het onderzoek zullen slechts de belangrijkste verhaallijnen en onderwerpen worden opgenomen. In stap negen wordt verder ingegaan op stap acht en deze stap richt zich op de personages die van belang zijn binnen stap acht. Stap tien en elf zijn een reflectie op de eerder uitgevoerde stappen en daarbij worden de stappen acht, negen en twee aangevuld of gecorrigeerd. In stap twaalf wordt gekeken naar de karakters en of hij of zij succesvol is geweest in het behalen van zijn of haar doelstellingen en welke verklaring het verhaal daarvoor geeft. Voornamelijk het gevonden materiaal in deel één van de analyse zal in dit tweede deel nader worden uitgewerkt. De nadruk zal liggen op de belangrijkste onderwerpen en verhaallijnen in de aflevering en de bijbehorende karakters. Het tweede deel van de analyse wordt voornamelijk gebruikt om deelvragen 1, 2 en 3 te kunnen beantwoorden of uit te breiden.

In het derde deel van de analyse zullen de verschillende verhaallijnen en hun analyses vergeleken worden om zo de verborgen verhaallijn van de totale aflevering aan het licht te brengen. Dit onderdeel bestaat uit acht stappen en baseert zich voornamelijk op de normen en waarden binnen een verhaallijn, een verhaal of aflevering. Stap dertien, inventariseert welke tegenstellingen een rol spelen in de ontwikkeling van de problemen, keuzes en beslissingen van de belangrijkste karakters. Wat hierbij van belang is zijn de tegenstellingen tussen karakters (hierbij stap vier en vijf in acht genomen), hun drijfveren en motieven (hierbij stap zes en elf in acht genomen) en de tegenstellingen in de belangrijkste karakters wat betreft de drijfveren, doelstellingen, keuzes, beslissingen en problemen (hierbij stap zes, elf en acht in acht nemend). Stap veertien, maakt een analyse van de normen en waarden die zowel expliciet als impliciet naar voren komen. Deze normen en waarden moeten wel een belangrijke rol spelen in het verloop van het verhaal. Deze normen en waarden kunnen indien mogelijk gegroepeerd worden wanneer zij leiden tot een of meerdere algemene normen en waarden. Deze stappen zijn belangrijk om deelvraag 2 te kunnen beantwoorden. Bij stap vijftien, zestien, zeventien, achttien, negentien en twintig wordt op zoek gegaan naar normen en waarden, levenslessen, waarden tegenstellingen en binaire opposities.

In het vierde en laatste deel van de WOW-methode zal een systematische analyse plaatsvinden. Hierbij zullen de verbanden worden bloot gelegd tussen de verschillende afleveringen. Er zal hierbij gekeken worden naar de gehele serie, alle verhaallijnen, alle

karakters en algemene tendensen. De WOW-methode hanteert hierbij twee stappen die zich voornamelijk baseren op fase drie.

Aangezien niet alle onderdelen van even groot belang zijn voor het onderzoek en niet alle stappen van het stappenplan van Oud, Wester & Weijers (1997) de revue zullen passeren, zullen een aantal stappen meer aandacht krijgen. Voornamelijk de stappen die zich richten op de personages, hun doelstellingen, de normen en waarden en de binaire opposities krijgen extra aandacht. Bij de analyse van het narratief zal speciaal aandacht worden geschonken aan de *mise-en-scène*. De *mise-en-scène* bestaat volgens Keith Selby en Ron Cowdery (1995) uit vier onderdelen. Onderdeel één is de *setting*. De *setting* is de plaats van handeling, de sfeer en de omgeving, het decor waarin een scene zich afspeelt. Onderdeel twee zijn de rekwisieten in het Engels wordt dit *props* genoemd. Hieronder vallen voorwerpen die een belangrijke rol spelen in een scene of een verhaal. Onderdeel drie is de non-verbale communicatie. Hierbij spelen gezichtsuitdrukkingen, houding en gebaren van personages een belangrijke rol. Het derde en laatste onderdeel is de dresscode. Hoe zien de personages eruit, wat dragen zij betreft kleding en accessoires? Zijn de personages formeel of informeel gekleed? Deze vier onderdelen van de *mise-en-scène* zijn van toegevoegde waarde voor de analyse van het narratief. Het geeft een extra dimensie aan een verhaal en zal dan ook meegenomen worden in de analyse van *Bernhard, schavuit van Oranje*.

3.5 Operationalisering

Om op een overzichtelijke manier weer te geven hoe de methode zal worden uitgevoerd en hoe de deelvragen worden geoperationaliseerd, zal hierna een schematische weergave worden gegeven van de WOW-methode. Het stappenplan zoals opgesteld door Wester, Oud en Weijers zal in dit schema worden gekoppeld aan de deelvragen.

STAP	OMSCHRIJVING	OPERATIONALISERING
DEEL 1	Transcriptie	Deelvraag
1	Het bepalen van de afzonderlijke scenes. Iedere scene krijgt een scene nummer. Noteer van elke scene het gesproken discours (of noteer de ondertiteling). Neem in het transcript de handelingen, intonaties en gezichtsuitdrukkingen op evenals de setting, locatie en de karakters indien deze relevant zijn voor het verhaal. Geef vervolgens een korte beschrijving van de	1 t/m 4

	situatie en een samenvatting van de gebeurtenissen.	
2	<p>Bepaal de verschillende verhaallijnen en geef kort weer waar iedere verhaallijn over gaat. Omschrijf wie de belangrijkste karakters/personages zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Verhaallijnen bestaan uit meerdere scenes.</i> • <i>Belangrijke karakters/personages zijn die personages met hun handelen invloed uitoefenen op het verloop of de ontwikkeling van een verhaal/verhaallijn</i> 	1 & 3
3	<p>Bundel de scenes die deel uitmaken van een zelfde verhaallijn. Geef een uitgebreide beschrijving van iedere verhaallijn. Geef elke verhaallijn een letter en geef de bijbehorende scenes een nummer. Beschrijf de kern van de scene in relatie tot de verhaallijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een scene kan deel uitmaken van verschillende verhaallijnen. In dat geval word de scene meerdere malen geregistreerd. 	3
4	<p>Omschrijf van elk belangrijk personage het geslacht, leeftijd, ras, sociale achtergrond, etnische achtergrond, burgerlijke staat, beroep/status en relevante fysieke eigenschappen die een rol spelen in het verhaal. Verwijs hierbij naar scenes die dit belang onderstrepen.</p>	1
5	<p>Beschrijf voor elk belangrijk personage de belangrijkste persoonlijkheidstrekken en gedragskenmerken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noteer alleen die kenmerken die een belangrijke rol spelen in het verhaal. <p>Verwijs hierbij naar specifieke scenes.</p>	1
6	<p>Beschrijf voor elk belangrijk personage:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De concrete doelstelling(en) die een personage nastreeft (alleen als deze expliciet getoond of gezegd worden) - De abstracte doelstelling(en) die 	1

	<p>daaronder ligt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het psychologische motief achter deze doelstellingen <p>Complementeer deze doelstellingen met bijpassende scene nummers, citaten en/ of beelden.</p>	
7	<p>Beschrijf de normen en waarden die expliciet worden uitgedrukt of worden aangegeven in het verhaal.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Normen zijn gedragsregels en zijn gebaseerd op gedeelde waarden. 	2
DEEL 2	Manifeste verhaalanalyse per verhaallijn	
8	<p>Beschrijf elke verhaallijn in termen van de narratieve cyclus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A: Probleem → Keuze → Beslissing <p>Merk op dat een probleem, keuze of beslissing kan gelden voor meerdere personages. Beschrijf de narratieve cyclus voor elk personage individueel, eveneens wanneer verschillende personages met het zelfde probleem/ keuze/beslissing worden geconfronteerd.</p>	1, 2 & 3
9	<p>Gebruik de bevindingen van stap 8 om vast te stellen wie de hoofd- en wie de bij personages zijn in de verschillende verhaallijnen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoofdpersonages zijn de personen die een probleem hebben dat leidt tot een keuze en vervolgens tot het nemen van een beslissing in de verhaallijn. Zij bepalen het verloop van een gebeurtenis. 	1
10	<p>Eventuele herziening/wijzigen van de resultaten van stap 8 en 9 en de verhaallijnen zoals beschreven bij stap 2. Er kan sprake zijn van verstrengeling van verhaallijnen, waarbij één verhaallijn een subplot kan zijn van een andere verhaallijn.</p>	1,2 & 3

11	Eventuele correctie/aanvulling met betrekking tot de resultaten van stap 8 en 9 en 2. Wijzig of vul de concrete en abstracte doelstellingen aan evenals de normen en waarden van de hoofdpersonages. Maak nu naast expliciete uitingen ook gebruik van de gevolgtrekkingen van de verhaalanalyse ter bevestiging.	1, 2 & 3
12	Geef voor elk personage aan of hij/zij succesvol is geweest in het realiseren van zijn/haar doelstelling(en). Geef een verklaring voor zijn of haar slagen/falen.	1
DEEL 3	Latente verhaalanalyse	
13	Inventariseer de tegenstellingen die een rol spelen in de ontwikkeling van de problemen, keuzes en beslissingen van de hoofdpersonages. Gelet moet worden op: <ul style="list-style-type: none"> - De tegenstellingen die een rol spelen tussen de personages wat betreft kenmerken(stap 4 en 5) hun motieven (stap 6 en 1) en hun problemen/keuzes en beslissingen (stap 8) - De tegenstellingen binnenin de personages betreft drijfveren, doelstellingen, motieven (stap 6 en 1) en hun problemen/keuzes/beslissingen (stap 8). 	1
14	Analyseer expliciet geuite en uit de analyse gedestilleerde normen en waarden die een rol spelen in het verhaal. Kijk of deze gegroepeerd kunnen worden en kunnen leiden tot meer algemene normen en waarden.	2
15	Geef aan of de normen en waarden die een rol spelen in een verhaallijn een verband hebben met de tegenstellingen die een rol spelen in de verhaallijn.	2

16	Beschrijf in een zin de moraal van elke verhaallijn (doe dit ook per aflevering).	-
17	Gebruik de bevindingen van stap 13,14,15 en 16 om te komen tot een meer algemeen abstract niveau van tegenstellingen; dit zijn de zogenoemde binaire opposities. Gebruik trial-and-error om de meest geschikte binaire opposities van elke verhaallijn te vinden en onderbouw dit vanuit de verhaalanalyse en de analyse van de personages.	2
18	Vergelijk de binaire oppositie van de verschillende verhaallijnen en groepeer deze. Kijk of deze algemeen toepasbaar zijn op het complete verhaal.	2
19	Zoek uit hoe en of de verschillende binaire tegenstellingen zich tot elkaar verhouden.	2
20	Gebruik de uitkomsten van DEEL 3 van de analyse om in een paar zinnen de moraal van het verhaal te omschrijven.	-
DEEL 4	Systeemanalyse	
21	Assembleer en vergelijk de binaire opposities. Gebruik trial-and-error om te zien of deze binaire tegenstellingen kunnen worden gegroepeerd. Dit kan zowel op het niveau van de gehele serie, genre als het gehele boodschappensysteem.	2
22	Vergelijk de kenmerken, doelstellingen, motieven en de normen en waarden van de personages in de serie. Stel vast wat de verschillen en overeenkomsten zijn. Vergelijk daarnaast de manier waarop aan de verschillende tegenstellingen en problemen gestalte wordt gegeven in de verhaallijnen. Gebruik beide bevindingen om de dramatische structuur van de serie te beschrijven.	1,2 & 3

Door het gebruik van de WOW-methode kan antwoord gegeven worden op de uiteindelijke

deelvragen. Het schema biedt de mogelijkheid om de beeldvorming op het niveau van materialiteit in de historische miniserie aan het licht te brengen.

De resultaten van deel 1 van de analyse kunnen gebruikt worden bij het beantwoorden van deelvraag 1. In het eerste deel van de analyse worden de personages, hun karaktereigenschappen en persoonlijkheidstrekken in kaart gebracht en worden hun doelstellingen achterhaald. De resultaten vormen een basis om bij het ontdekken welke personages een belangrijke rol spelen en hoe zij worden geportretteerd. Eveneens wordt deel 1 van de analyse gebruikt om gedeeltelijk de normen en waarden in de serie weer te geven. De resultaten uit Deel 2 van de methode – de manifeste verhaalanalyse – zal voornamelijk gebruikt worden om de uitwerkingen van deelvraag 1, 2 en 3 meer diepgang te geven. Deel 3 van de methode – de latente verhaalanalyse – gaat verder in op de normen en waarden en de daarbij behorende binaire opposities in de serie *Bernhard, schavuit van Oranje* en is dan ook belangrijk voor het beantwoorden van deelvraag 2. Deel 4 van de methode – de systeemanalyse – zal gebruikt worden om de reeds gevonden resultaten aan te vullen.

3.6 Dataverzameling

De analyse is uitgevoerd op de complete serie *Bernhard, schavuit van Oranje*. De serie bestaat uit vier afleveringen rond de 40 á 45 minuten en is bekeken op DVD. Elke aflevering heeft zijn eigen DVD. De keuze om een relatief kleine dataset voor het onderzoek te hanteren baseert zich op het feit dat de serie slechts uit vier afleveringen bestaat. Desondanks is deze relatief korte serie zeer waardevol. De serie verbeeldt de meest prominente figuren van de koninklijke familie van de laatste vier generaties. Daarnaast bevat de serie tal van belangrijke gebeurtenissen en onderwerpen uit de geschiedenis van het Nederlandse koningshuis, beginnend bij het jaar 1934 en eindigend met de dood van Bernhard in 2003. De consequenties van de relatief beperkte omvang van de dataset zou er eventueel voor kunnen zorgen dat de resultaten van de analyse minder generaliserend zijn, dit is gepoogd te ondervangen door dieper op de materie in te gaan. Er is namelijk gekozen voor een zeer gedetailleerde diepgaande kwalitatieve analyse. Het onderzoek is daarom niet alleen gebaseerd op de reeds beschreven WOW-methode, maar is ook aangevuld met een extra analyse van de mis-en-scène. De serie biedt een afgerond geheel waardoor uitspraken gedaan kunnen worden over het geheel, de complete serie, en niet op basis van slechts fragmenten of een steekproef van een verhaal. De analyse wordt uitgevoerd op het complete product, de gehele populatie. Alle verhaallijnen, ontwikkelingen van personages, normen- en waardenpatronen en binaire opposities zullen uitgelicht worden met oog voor detail. Er is op

minder materiaal dieper ingegaan. Dit komt ten goede aan de compleetheid van het onderzoek.

Aflevering	Naam	Speelduur (in minuten)
1	<i>De Prins</i>	43.15
2	<i>De Held</i>	43.30
3	<i>De Crisis</i>	44.50
4	<i>De Val</i>	44.12

Tabel 1: Overzicht data

Deze vierdelige serie is een historische miniserie uitgezonden in 2010 door de VPRO. Het programma geeft een deel van het turbulente leven van prins Bernhard weer. Prins Bernhard vertelt zijn levensverhaal aan toenmalig prinses Máxima die op dat moment, zwanger is van haar eerste kind en twijfelt aan haar positie naast haar man kroonprins Willem-Alexander. Het scenario werd geschreven door Tomas Ross. Tomas Ross is een pseudoniem van Willem Pieter Hogendoorn. Zijn schrijfstijl wordt gekenmerkt door fiction; verhalen die deels gebaseerd zijn op de werkelijkheid en deels op fictie. Feit en fictie lopen in zijn werken door elkaar. Voor de serie *Bernhard, schavuit van Oranje* won hij samen met Karin van der Meer de zilveren krulstaart op het Nederlands filmfestival. Daarnaast werd de serie drie maal genomineerd op het Festival de télévision de Monte-Carlo, echter bleven de nominaties onbekroond. In 2012 kreeg de serie een vervolg onder de naam *Beatrix, Oranje onder vuur*.

HOOFDSTUK 4 – RESULTATEN

4.1 Inleiding

De onderzoeksvraag van deze thesis luidt:

Hoe is de materialiteit in het beeldvormingsproces met betrekking tot de geschiedenis van het Nederlandse koningshuis en in het bijzonder prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* geconstrueerd?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld:

- Welke personages spelen een belangrijke rol en hoe worden deze personages geportretteerd in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*?
- Welke normen en waarden spelen een belangrijke rol in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*?
- Welke thema's en onderwerpen spelen een belangrijke rol in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*?
- Welke rol speelt de mise-en-scène bij de beeldvorming in *Bernhard, schavuit van Oranje*?

De resultaten van de eerste twee deelvragen van de analyse zullen per aflevering besproken worden. De reden hiervoor is de structuur en de complexiteit van de serie. De verhaallijnen in de verschillende afleveringen springen door de tijd heen. De serie is een raamvertelling in vier delen waarin Bernhard zijn levensverhaal vertelt aan op dat moment nog prinses Máxima. Om overzicht te scheppen is daarom gekozen voor een presentatie van de resultaten van de eerste twee deelvragen per aflevering.

4.2 Personages en doelstellingen

De eerste deelvraag heeft betrekking op het portretteren van de personages in de serie *Bernhard, schavuit van Oranje* :

- Welke personages spelen een belangrijke rol en hoe worden deze personages geportretteerd in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*?

Om dieper in te gaan op het portret van de personages in de afleveringen zullen de gedragskenmerken, persoonlijkheidstrekken en de doelstellingen meegenomen worden in

het beschrijven van de resultaten. Bij de beschrijving van de doelstellingen van een personage zal onderscheid gemaakt worden tussen concrete doelstellingen, abstracte doelstellingen en psychologische motieven.

4.2.1 Personages en doelstellingen in aflevering 1 – De Prins

In de aflevering staan twee personages centraal. Bernhard is de spil van het hele verhaal en de hele aflevering. De serie vertelt ‘het verhaal’ van Bernhard. Het vertelt de weg die Bernhard heeft bewandeld om onderdeel te worden van de Oranjes. Zijn verhaal vertelt hij aan prinses Máxima, het andere hoofdpersonage, om haar te overtuigen plaats te nemen naast prins Willem-Alexander op de troon. Máxima beïnvloedt met haar gedrag, keuzes en beslissingen het verloop van het verhaal. Doordat het verhaal zich in twee verschillende tijden afspeelt, zal het personage van Bernhard in twee delen worden beschreven.

Prins Bernhard in de periode 1934-1937

De oude Bernhard vertelt zijn verhaal in het jaar 2003 op paleis Soestdijk aan prinses Máxima. Hij beschrijft zijn levensverhaal vanaf 1934, tot aan zijn huwelijk met prinses Juliana in 1937 in de Nieuwe Kerk aan de Dam in Amsterdam.

Bernhard komt uit een goed milieu en groeide op het Duitse Landgoed Reckenwalde op. Hij draagt de titel van prins. De status van “prins” stelde echter niet zoveel meer voor. Het vermogen van de familie was geslonken. Bernhard krijgt in deze periode een baan aangeboden bij de afdeling NW7 van IG-Farben. De baan wordt door zijn broer Aschwin en oom Tschuli in verband gebracht met spionage. Daarnaast is prins Bernhard aangesloten bij de Reiter-SS.

Bernhard is een charmante man en is zeer geïnteresseerd in vrouwelijk schoon. Ook is Bernhard hoffelijk zelfs wanneer hij gekwetst wordt. Zijn humor is duidelijk aanwezig en uit zich in sarcasme en zelfspot.

Zijn familie zien hem graag met Juliana trouwen, maar Bernhard behoudt graag de controle en is doelgericht en besluit daarom, tegen de wil van zijn familie in, bij IG-Farben aan de slag te gaan. Dit zou volgens zijn familie niet bij zijn status “prins” passen.

Bernhard lijkt op het eerste oog een principiële man, maar wijkt er in de realiteit vaak van af. Zo is Bernhard te zien in een uniform van de Reiter-SS terwijl hij eerder zijn broertje belachelijk maakte om zijn naziuniform en verloofd was met Ursula von Pannwitz die een joodse vader had. Bernhard worstelt met de idealen van het nazisme en zijn eigen idealen.

Zijn wispelturigheid is ook terug te vinden in zijn relatie met Juliana. Hoewel hij in eerste instantie niet gecharmeerd is van haar, stappen zij uiteindelijk in het huwelijksbootje. Hoewel zijn familie en vrienden aandringen op een huwelijk met Juliana moet Bernhard daar

in eerste instantie niets van hebben, hij is niet gecharmeerd van Juliana. Uiteindelijk stapt Bernhard wel op Juliana af en eindigen zij als gehuwd.

Doelstellingen

De doelstellingen op verschillende niveaus zijn bij Bernhard nauw met elkaar verbonden waardoor deze soms lastig te onderscheiden zijn.

De concrete doelstellingen van Bernhard zijn:

- Een nieuwe prinses Zur Lippe-Biesterfeld vinden.
- Materiële welvaart creëren.

De abstracte doelstellingen van Bernhard zijn:

- Aanzien/ status/ vermogen creëren.
- Huwelijk met een geschikte vrouw die *naast* hem fungeert.
- Geschiedenis schrijven / een mythe worden.
- De wereld veranderen.

Als jonge man is Bernhard op zoek naar ene geschikte partner. Met Ursula von Pannwitz denkt hij zijn “nieuwe prinses zur Lippe-Biesterfeld” te vinden en hij verlooft zich tegen de wil van zijn familie met haar. Ursula bedriegt hem en Bernhard verbreekt de verloving.

De afkeuring van zijn familie kan naast de ontrouw van Ursula een psychologisch motief zijn geweest bij het beëindigen van de verloving. Zijn concrete doelstelling is dat hij carrière wil maken, geld verdienen en de wereld wil veranderen. Hij wil daarbij niet afhankelijk wil zijn van een “Hollandse prinses”.

Uiteindelijk zwicht Bernhard voor de argumentatie van zijn familie, die de mythische en onsterfelijke kant van het koningschap aanhalen. Daarnaast beargumenteert zijn vriend Sefton Delmer (een bekende Britse journalist) dat Bernhard als lid van de koninklijke familie een belangrijke rol in een veranderend Europa kan spelen. Bernhard kan als buffer dienen tussen de opmars van Hitler en de Engelsen. Om zowel vermogend te zijn, een geschikte partner te hebben en zijn familie en vriend niet teleur te stellen besluit Bernhard Juliana toch het hof te maken.

In Juliana komen zowel de abstracte als de concrete doelstellingen van Bernhard bij elkaar. Hij is op zoek naar een geschikte partner, wil niet afhankelijk zijn, wil vermogend zijn en kan de wereld met zijn positie veranderen. Hij wil status, aanzien en rijkdom en zijn familie niet teleurstellen. Juliana wordt omschreven als lief en volgzzaam waarin zij tegemoet komt in de abstracte doelstelling van Bernhard in zijn zoektocht naar een partner die *naast*

hem kan fungeren. Juliana kan hem onafhankelijkheid en vermogen bieden en komt Bernhard met een huwelijk tegemoet in zijn wensen om een mythe te worden.

Prins Bernhard in de periode 2003-2004

Bernhard is een vriendelijke en zorgzame man. Dit komt tot uitdrukking in zijn omgang met Máxima, maar vooral bij zijn dementerende vrouw Juliana. Voor haar is hij zorgzaam en aait haar gezicht om haar te kalmeren wanneer ze overstuur raakt. Bernhard kan ook een opgewonden standje zijn. Woedend was hij toen zijn kleindochter Margarita en Edwin de Roy van Zuydewijn de vuile was van de Oranjes buiten hingen.

Tevens is de oude Bernhard doordacht te noemen. Zo zou hij een rol hebben gespeeld bij het arrangeren van het huwelijk tussen Máxima en Willem-Alexander. Wanneer Juliana zich daarover verspreekt, en Máxima daar vragen over stelt, gebruikt hij de ziekte van zijn vrouw om zijn rol bij het complot te verdoezelen.

Tenslotte wordt in de aflevering meerdere malen gerefereerd aan de ontrouw en het imago van playboy van prins Bernhard in het verleden. Hij heeft genoten van het leven vol “Wein Weib und Gesang” en bevestigt zijn imago tegenover Máxima.

Doelstellingen

Vrijwel alle doelstellingen van de oude Bernhard hebben betrekking op het huwelijk tussen Máxima en Willem-Alexander.

De concrete doelstellingen van Bernhard zijn:

- Máxima als koningin.
- Voortzetten van de dynastie.

De abstracte doelstelling van Bernhard is:

- Onsterfelijk worden.

Bernhard ziet in Máxima een geschikte kandidaat voor een huwelijk met zijn kleinzoon Willem-Alexander en daarmee het voortzetten van de dynastie. Bernhard zou het huwelijk van Willem-Alexander en Máxima zorgvuldig gearrangeerd hebben, door de ontmoeting tussen hen op poten te zetten. Hij ziet in haar een sterke vrouw die hem aan zichzelf doet denken. Hij noemt hen *two of a kind*; twee buitenlanders die gehaald zijn om de Oranjes te redden.

De abstracte doelstelling van Bernhard lijkt het herbeleven van een machtige positie naast een koning door Máxima. Door Máxima te ‘halen’ lijkt hij wederom de dynastie te

hebben 'gered.' Bernhard weet dat zijn status is afgenomen, zijn positie is verleden tijd. Door herbeleving via Máxima tracht hij er nog aan vast te klampen.

Prinses Máxima

Prinses Máxima, dochter van de Argentijnse Jorge Zorreguieta, is in de serie reeds getrouwd met prins Willem-Alexander. Máxima komt in de aflevering over als een vriendelijke, attente vrouw, maar zij twijfelt aan haar positie als aanstaande koningin. De relatie tussen Máxima en Bernhard is goed en gebaseerd op vertrouwen. Zij ziet in Bernhard een gesprekspartner waar ze advies bij kan inwinnen over het koningschap van Willem-Alexander en de rol die zij daarbij moet vervullen. Aan dit vertrouwen komt een einde wanneer Juliana het complot aanhaalt waar Bernhard een rol zou hebben gespeeld in het arrangeren van haar huwelijk. Máxima eist de waarheid van Bernhard en dreigt anders het paleis en Willem-Alexander te verlaten. Zij is verliefd op haar man Willem-Alexander, maar zij had liever gezien dat hij geen koning zou worden. Wanneer Bernhard zijn waarheid vertelt en ook de betrokkenheid van Jorge Zorreguieta, die in dat huwelijk ook de voordelen zag, in het complot uit de doeken doet, verlaat zij alsnog het paleis.

Doelstellingen

De concrete doelstellingen van Máxima zijn:

- De waarheid omtrent de totstandkoming van haar huwelijk weten.
- Wil van Bernhard duidelijkheid over de invulling van haar functie als Koningin naast haar man, omdat zij twijfels heeft over haar functie.

De abstracte doelstelling van Máxima is:

- Zin geven aan haar rol als koningin

De doelstellingen van Máxima zijn in strijd met elkaar. Zo spreekt zij in de aflevering haar onvrede en twijfel over haar functie uit tegenover Bernhard om bij hem bevestiging te zoeken. Ondanks haar twijfel, geeft zij wel invulling aan haar functie als Koningin. Maar blijft daarnaast opzoek naar de waarheid omtrent de betrokkenheid van Bernhard en haar vader bij het arrangeren van haar huwelijk.

4.2.2 Personages en doelstellingen in aflevering 2 – De Held

Prins Bernhard geeft in de jaren voor zijn dood een interview aan de journalisten Pieter Broertjes en Jan Tromp van *De Volkskrant*. Zij dienen in de aflevering als een tweede klankbord naast Máxima om zijn levensverhaal vorm te geven. De belangrijkste personages binnen de aflevering zijn prins Bernhard, koningin Wilhelmina en prinses Máxima. Omdat de aflevering zich in twee tijdspannen afspeelt zal het personage van prins Bernhard in twee delen worden beschreven. Achtereenvolgens de periode 1940-1943 en de periode 2003-2004.

Prins Bernhard in de periode 1940 -1943

De jonge prins Bernhard is in aflevering 2 – *De Held* – reeds getrouwd met prinses Juliana. Koningin Wilhelmina overlegt politieke zaken met Bernhard omdat hij goed op de hoogte is van wat er speelt in Nederland en Engeland ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Koningin Wilhelmina vraagt expliciet de hulp van Bernhard bij het heropbouwen van een nieuw Nederland na de oorlog. Bernhard onderhoudt contacten met zowel hooggeplaatste Duitsers als met de Amerikaanse president, een bekende Britse journalist Sefton Delmer en Ian Flemming, luitenant commandant van de Britse marine en het verzet. Hij beschikt over een uitgebreid netwerk onder vriend en vijand, van alle lagen van de bevolking en maakt hier gebruik van.

Wanneer hij tegen de zin van koningin Wilhelmina in eerste instantie (uit principe) weigert te vluchten voor de Duitsers, blijkt wederom zijn opvliegende karakter. Daarnaast wordt hij niet graag herinnerd aan zijn Duitse achtergrond en zijn lidmaatschap van de Reiter-SS. Hij vindt dit een aanslag op zijn integriteit. Ook wanneer gesuggereerd wordt dat hij tijdens de Tweede Wereldoorlog een brief aan Hitler zou hebben geschreven (de zogenaamde stadhoudersbrief), reageert Bernhard fel.

Een ander belangrijk kenmerk van Bernhard is dat hij veelal planmatig en doelgericht te werk gaat en snel tussen verschillende plannen kan schakelen, ook al kunnen zijn plannen redelijk ver gaan. Ook in deze aflevering wordt Bernhard geportretteerd als een amicale, joviale man die met zijn gevoel voor humor gespannen dan wel pikante situaties weg kan lachen. Ondanks dat hij erg op zijn gezin gesteld is neemt hij zijn huwelijkse trouw niet zo nauw.

Doelstellingen

De concrete doelstellingen van Bernhard zijn:

- Vrede bewerkstelligen.
- Niet vluchten voor de vijand.

De abstracte doelstellingen van Bernhard zijn:

- Het bewerkstelligen van een positief imago.
- Een heldenstatus bereiken.
- Leidende positie innemen in Nederland na de oorlog.
- Controle hebben.

In het interview met *De Volkskrant* doet Bernhard zijn verhaal over zijn ervaringen tijdens de Tweede Wereldoorlog en de positie die hij bekleedde. Hij beschrijft zijn relatie met koningin Wilhelmina, zijn vrouw Juliana en de gespannen relaties tussen de geallieerden. Daarnaast worden zijn contacten met het verzet aangehaald en zijn streven naar vrede waarin hij voor zichzelf geen onbelangrijke rol had weggelegd.

Bernhards concrete doelstelling is dat hij tijdens de Tweede Wereldoorlog in Nederland wil blijven, omdat de Oranjes door te blijven, helden hadden kunnen worden in de ogen van het volk. Bernhard zwicht echter voor Wilhelmina en zij vertrekken naar Londen. Wilhelmina heeft voor Bernhard een grote rol weggelegd in het nieuwe Nederland, omdat zijn vrouw Juliana niet geschikt is om Nederland na de oorlog te leiden. Bernhard gaat hier graag op in, zodat zijn doelstelling om van betekenis te zijn behaald kan worden.

Het hoogste doel van Bernhard is dat de vrede in Europa met zijn hulp tot stand komt, waardoor hij als held in Nederland ontvangen kon worden. Om dit doel te bereiken onderhoudt Bernhard contacten met zowel hooggeplaatste Duitsers als met de Amerikaanse President en het verzet in Nederland. Zijn plannen om vrede te creëren zijn controversieel te noemen. Zo zou Bernhard in 1942 de zogenoemde stadhoudersbrief aan Hitler hebben geschreven. Deze brief werd door zijn vrouw als vorm van landverraad beschouwd, ondanks dat deze geschreven was uit naam van de vrede en in overleg met President Roosevelt. De brief is later nooit gevonden.

Een ander plan van Bernhard om zijn doelstelling, een grote rol spelen in het herstel van de vrede in Nederland, te bereiken was het beramen van een aanslag. Samen met Juan Zorreguieta, Generaal Stroessner en eventueel Friedrich Fromm beraamt hij in Argentinië in 1943 een aanslag op Hitler, om daarmee zowel Hitler als Churchill ten val te brengen. Zijn plannen mislukken echter keer op keer en daarmee ook zijn doelstelling om na de oorlog als held ontvangen te worden door het volk.

Prins Bernhard in de periode 2003-2004

Bernhards open houding naar de journalisten van *De Volkskrant* is kenmerkend voor zijn persoonlijkheid. Zowel naar de journalisten als naar Máxima is hij een groot verhalenverteller. Bernhard is manipulatief. Zijn ‘openheid’ naar de media en Máxima dienen alleen zijn eigen doelen, het repareren van zijn imago en Máxima op de troon hebben, zodat hij via Máxima kan voortleven.

Bernhard is een vat vol geheimen. Zijn interviews aan *De Volkskrant* houdt hij voor koningin Beatrix geheim vanwege haar afkeer voor de pers. Daarnaast blijkt Bernhard hypocriet, hoewel hij dit bij anderen enorm kan waarderen is Bernhard zelf niet altijd even discreet en trouw.

Ook in deze aflevering komt zijn humor goed tot uiting. Een voorbeeld in aflevering 2 hiervan komt tot uitdrukking wanneer Kokkie en Bernhard worden overvallen. De agente ter plaatse schrikt van de ontmoeting met prins Bernhard en haar woorden zijn: ‘oh Jezus. Hoogheid’. Bernhard doet haar reactie op een humoristische manier af met: ‘Hoogheid is genoeg hoor’.

Desgelijks komt het strelen van het gezicht van vrouwen weer terug, waaruit de conclusie getrokken kan worden dat dit een gedragskenmerk van Bernhard is. Bernhard zoekt op deze manier een fysieke connectie met deze vrouwen.

Doelstellingen

De concrete doelstellingen van Bernhard zijn:

- De situatie met Máxima geheimhouden.
- Máxima als Koningin

De abstracte doelstellingen van Bernhard zijn:

- Ook na zijn dood wil hij een goed imago houden.
- Controle houden in het bijzonder m.b.t. de situatie ‘Máxima’.
- Van betekenis zijn.

Máxima wil naar Argentinië vertrekken maar blijft uiteindelijk in Nederland omdat Willem-Alexander haar toezegt troonsafstand te willen doen. Dit druist in tegen Bernhards doelstelling en hij bezoekt Máxima in het geheim om zo de controle over de situatie te herstellen. In zijn ogen kan Máxima, met haar sterke persoonlijkheid, haar man bieden wat hij zijn vrouw in het verleden geboden heeft, omdat hij twijfelt aan de leiderschapskwaliteiten van zijn kleinzoon zoals hij die potentie ook niet bij zijn eigen vrouw erkend heeft. Wederom komt het psychologisch motief van Bernhard naar voren in de uitoefening van invloed op Máxima en daarmee op de toekomst van de dynastie.

Beatrix komt er in deze aflevering achter dat Bernhard in het geheim met de pers spreekt. Ze ontnemt hem controle en verbiedt hem deze contacten langer te onderhouden. Dit leidt tot woede en verdriet bij Bernhard. Beatrix maakt een einde aan zijn plan om Máxima tijdens zijn leven op de troon te krijgen door te weigeren af te treden zolang Bernhard nog leeft.

Koningin Wilhelmina

Koningin Wilhelmina speelt een belangrijke rol tijdens de oorlogsjaren voor het personage van Bernhard. Zij is op dat moment koningin der Nederlanden.

Koningin Wilhelmina is een pittige, doortastende vrouw. Dit blijkt wanneer Bernhard weigert om tijdens de Tweede Wereldoorlog uit Nederland te vluchten, zij wijst hem eerst op zijn ondergeschikte positie en dreigt vervolgens met zelfmoord.

Daarnaast heeft Wilhelmina het niet op politici; zij wil een nieuw Nederland scheppen: “Een Nederland zonder al die kleinzielige politieke eigenbelangetjes... een herrijzend vaderland. God, Nederland en Oranje zoals het eens was onder mijn voorvaders, de stadhouders.” Zij maakt dan ook tijdens de Tweede Wereldoorlog samen met Bernhard plannen voor een nieuw Nederland waarin de Oranjes de absolute macht zouden hebben. Daarbij bedeeft zij Bernhard een belangrijke rol als leider toe omdat zij eveneens geen vertrouwen had in de leiderschapskwaliteiten van haar eigen dochter.

Als koningin is zij trots op de Engelandvaarders, ze heeft veel respect voor de jongens die bereid zijn hun leven te geven voor het vaderland.

Doelstellingen

De concrete doelstellingen van Wilhelmina zijn:

- Leven in vrijheid.
- Familie beschermen.
- Plannen maken voor een nieuw Nederland na de oorlog.

De abstracte doelstellingen van Wilhelmina zijn:

- De absolute macht in Nederland voor de Oranjes na de Oorlog in handen hebben.
- De dynastie van de Oranjes behouden en in ere herstellen.

In aflevering 2 – *De Held* – uit Wilhelmina haar concrete doelstellingen. Zij eist dat Bernhard samen met Juliana en de kinderen Nederland verlaten om haar familie te beschermen en buiten levensgevaar brengen. Het leven zou voor haar geen zin meer hebben als de

koninklijke familie in handen van de Duitsers zou vallen. Wanneer Bernhard echter haar bevel afwijst dreigt zij met zelfmoord om hem alsnog te laten zwichten.

In Londen smeedt Wilhelmina dus samen met Bernhard plannen voor Nederland na de oorlog. Ze wil de politieke partijen buiten spel zetten. Zij heeft daarvoor de hulp van Bernhard nodig. Om haar abstracte doelstellingen te kunnen behalen, de absolute macht in Nederland voor de Oranjes na de Oorlog in handen te hebben en de dynastie van de Oranjes in ere te herstellen heeft zij Bernhard nodig.

Hoewel de ideeën van Wilhelmina nooit zijn uitgevoerd is duidelijk dat het psychologische aspect van de doelstellingen te maken heeft met macht voor de Oranjes creëren en een voorbeeld zijn voor het volk.

Prinses Máxima

In aflevering 2 – *De Held* – komt de wispelturigheid van Máxima over het koningschap wederom aan het licht. Met woorden geeft zij aan wel in de voetsporen te willen treden van Bernhard, in daden is er twijfel. Zoals gezegd wil zij niet alleen moeder zijn. Tijdens een conversatie met Bernhard uit zij dat zij toch op de troon wil, alleen dat dat nog wel even duurt. Ze meent dat Beatrix de aankomende tien jaar nog niet zal aftreden. Dit komt haar goed uit en geeft haar de mogelijkheid te bevallen en voor haar kinderen te zorgen.

Haar wispelturigheid is niet te ontdekken wanneer zij bij Bernhard op zoek is naar antwoorden waarom juist zij door Bernhard 'gekozen' is. Máxima is standvastig in haar zoektocht naar antwoorden van Bernhard. Nadrukkelijk uit zij niet door Bernhard gemanipuleerd te willen worden. Máxima is een personage dat constant bevestiging zoekt bij Bernhard omtrent het belang en de inhoud van positie op de troon. Verder is Máxima discreet te noemen. Dit tot genoegen van Bernhard die daarmee weer een kwaliteit van Máxima bevestigd ziet.

Doelstellingen

De doelstellingen, de gedragskenmerken en persoonlijkheidstrekken van Máxima komen sterk overeen. Uit het bovenstaande zijn de volgende doelstellingen te filteren.

De concrete doelstellingen van Máxima zijn:

- Uiteindelijk plaatsnemen op de troon, maar meer zijn dan alleen moeder.
- Bevestiging van Bernhard.
- Antwoorden op haar vragen aan Bernhard.
- Niet gemanipuleerd worden.

Máxima is een belangrijk personage in aflevering 2 – *De Held*. Haar twijfel lijkt toch plaats te maken voor een doelstelling; plaats te nemen naast Willem-Alexander op de troon. Zij wil daarbij meer betekenen dan alleen maar moeder zijn voor haar kinderen. Máxima heeft als psychologisch motief dat zij nodig wil zijn en belangrijk gevonden wil worden. Verder wil zij door Bernhard niet langer gemanipuleerd worden en wil openheid van zaken.

4.2.3 Personages en doelstellingen in aflevering 3 – *De Crisis*

Bernhard vertelt in de aflevering zijn verhaal over de crisis op Paleis Soestdijk na de Tweede Wereldoorlog aan Máxima. Zij dient als kapstok waaraan het verhaal in de aflevering is opgehangen. Zij heeft echter niet veel invloed op de verhaallijn en kan daardoor beschouwd worden als bij-personage. Zowel Juliana, Beatrix als Wilhelmina hebben invloed op de problemen, keuzes en beslissingen die Bernhard tegenkomt. Zij worden dan ook als hoofdpersonages beschouwd. Omdat de aflevering zich in twee tijdsperioden afspeelt, zal het personage van prins Bernhard in twee delen worden beschreven.

Prins Bernhard in de periode 1946-1956

Prins Bernhard wordt geportretteerd als een op macht beluste man, die de leiding wil nemen over een nieuw Nederland. Wilhelmina maakt echter samen met Willem Drees een einde aan zijn plannen. Dit tot ongenoegen van Bernhard die zichzelf beschouwt als held en die erkenning ook zoekt bij anderen. Een tweede tegenslag voor Bernhard is dat zijn verzoek om zijn familie in Nederland te laten huisvesten wordt afgewezen op basis van de contacten die zij tijdens de oorlog onderhielden. Bernhard is sterk familie-georiënteerd. Tot zijn teleurstelling stonden zowel Juliana als Wilhelmina achter dit besluit. Een derde tegenslag voor Bernhard is dat hij werd gedwongen de tweede viool naast Juliana te spelen. Hij voelde zich ontmand.

Kenmerkend voor Bernhard is dat hij meteen schakelt naar een nieuw plan. Wanneer zijn positie binnen de koninklijke familie en hun taken afbrokkelt, grijpt hij de mogelijkheid die toenmalig Minister President Willem Drees hem bood om van betekenis te zijn voor de Nederlandse economie met twee handen aan. Met behulp van zijn charme en diplomatie sloot hij zakendeals voor het Nederlandse bedrijfsleven af.

In zijn rol als vader is Bernhard liefdevol te noemen. Hij doet er samen met Juliana alles aan om de gezondheid van zijn jongste dochter Marijke te verbeteren. Ten einde raad halen zij de gebedsgenezers Greet Hofmans naar het hof. Greet Hofmans had zoveel invloed op Juliana dat Bernhard en Juliana uit elkaar gedreven werden. Bernhard verloor aan macht en dit leidde ertoe dat hij zelfs heeft overwogen om samen met zijn dochter Beatrix

Juliana ontoerekeningsvatbaar te laten verklaren. Uit liefde voor zijn vrouw ziet hij af van het plan. Wel is hij in diezelfde periode ontrouw aan haar en verwekt hij een buitenechtelijk kind.

Doelstellingen

De concrete doelstellingen van Bernhard zijn:

- In samenwerking met zijn vrouw leiding geven en van Nederland een krachtige natie maken.
- Zijn familie in Nederland laten huisvesten.
- De gezondheid van zijn dochter verbeteren.
- Juliana en daarmee Nederland behoeden van internationaal gezichtsverlies.
- Juliana laten kiezen tussen hem en Greet Hofmans.

De abstracte doelstellingen van Bernhard zijn:

- De absolute macht voor de Oranjes, waarbij hij een leidinggevende rol kan spelen.
- Van betekenis zijn.
- Zijn macht en controle herstellen.

Bernhards concrete doelstelling na de oorlog is dat hij een nieuw Nederland wil. Dit ziet hij als zijn opdracht in het leven. Een abstracte doelstelling die hierbij komt kijken is dat Bernhard denkt te kunnen zorgen voor het herstel van de eenheid, en van Nederland weer een krachtige natie te kan maken. De doelstelling wordt niet behaald omdat zowel Wilhelmina als Drees afzien van de plannen.

De huisvesting van zijn familie, een concrete doelstelling van Bernhard, wordt afgewezen vanwege de contacten die zij zouden hebben onderhouden tijdens de oorlog.

Bernhard wil niet alleen van betekenis zijn voor de Nederlandse economie, maar organiseert ook een Bilderberg conferentie om op internationaal politiek vlak van betekenis te zijn.

Naast de doelstellingen die Bernhard op politiek en economisch vlak heeft, heeft hij ook doelstellingen op privé en relationeel gebied. Als blijkt dat Marijke door de gevestigde medische stand niet te genezen is van haar oogaandoening, doet Greet Hofmans haar intrede aan het hof. Al spoedig blijkt Juliana volledig in de ban te raken van de pacifistische ideeën van Greet Hofmans. Dit leidt tot internationaal gezichtsverlies van Nederland. Als onder invloed van Greet Hofmans ook de defensiebudgetten onder vuur komen te liggen besluit Bernhard tot ingrijpen. Bernhard ontleent namelijk een deel van zijn populariteit, macht en zeggenschap aan het feit dat hij een belangrijke positie heeft in de Nederlandse defensie. Pacifisten willen de defensie opheffen. Dit zou betekenen dat Bernhard aan macht,

controle en aanzien zou inboeten als Juliana overstag zou gaan. Daarnaast betekent het voor Bernhard dat wanneer Juliana luistert naar Greet, zij niet naar hem luistert. Bernhard weigert de tweede viool te spelen besluit alles op alles te zetten om Greet Hofmans van het toneel te laten verdwijnen.

Het lukt Bernhard niet Juliana te overtuigen, daarom besluit hij Juliana ontoerekeningsvatbaar te laten verklaren en samen met Beatrix te regeren. Hiermee komt ook het psychologisch motief van Bernhard tot uitdrukking en dat is invloed uitoefenen, van betekenis zijn, macht en zeggenschap. Hij wil dat het koningshuis floreert dat het huis sterk, machtig en geliefd is zodat hij kan schitteren. Zijn liefde voor Juliana weerhoudt hem uiteindelijk om dit plan uit te voeren. Bernhard heeft de mediastilte omtrent de Greet Hofmans-affaire doorbroken met de plaatsing van een artikel in het Duitse blad *Der Spiegel*. Uiteindelijk mondt de situatie mede door het gepubliceerde artikel uit in een crisis, waarin Juliana dreigt te scheiden van Bernhard. Zijn doelstelling wordt op een andere manier dan gepland behaald. Het is uiteindelijk Drees die voorstelt dat Greet Hofmans het paleis verlaat.

Bernhard in de periode 2003-2004

In 2003-2004 blijkt wederom dat Bernhard manipulatief is. Hij probeert Beatrix nog steeds over te halen om af te treden, zodat hij Máxima en Willem-Alexander op de troon kan zien. Bernhard gebruikt daarbij het verleden in zijn voordeel. “Ik herinner me nog hoe blij Wilhelmina was toen jij geboren werd... de dynastie gered. Als de oorlog er niet tussen was gekomen had ze willen aftreden.” Hiermee probeert hij indirect te zeggen dat het ook tijd voor Beatrix is om af te treden. Hij stelt dat zij anders net zo eenzaam wordt als Wilhelmina. Daarnaast onderhoudt Bernhard tegen de zin van Beatrix in nog steeds contacten met de journalisten van *De Volkskrant*.

Tijdens een gesprek met Máxima komt de ontrouw van Bernhard wederom ter sprake als het buitenechtelijk kind Alicia wordt aangehaald. Zij werd geboren in 1952 tijdens de crisis op het paleis Soestdijk. Bernhard wijt de affaire aan Greet Hofmans.

Bernhard is daarnaast bijgelovig te noemen. Bernhard heeft een tatoeage die hij bovennatuurlijke krachten toedicht.

Doelstellingen

De concrete doelstellingen van Bernhard zijn:

- Lang genoeg leven om Máxima en Willem-Alexander op de troon te zien.
- Juliana geruststellen.
- Blijven spreken met de pers om zo het imago van zichzelf en het koningshuis op te poetsen om een inspiratie te kunnen zijn voor het volk.

- Beatrix overtuigen afstand te doen van de troon.

Abstracte doelstellingen:

- De dynastie redden.
- Het volk en het koningshuis nader tot elkaar te brengen.

Bernhard tracht nog steeds invloed uit te oefenen op de voortzetting van de dynastie. Om dit abstracte doel te behalen zal eerst koningin Beatrix moeten aftreden. Hij beargumenteert dat het tijd voor Beatrix is om tijd met haar familie te spenderen. Met dit argument om Beatrix over te halen af te treden komt een psychologisch motief van Bernhard tot uitdrukking. Hij zegt indirect dat hij er destijds voor gezorgd heeft met de geboorte van Beatrix dat hij de dynastie gered zou hebben en dat hij dit met Máxima wederom heeft gedaan. Beatrix moet echter niets hebben van de ideeën van haar vader.

Een andere doelstelling van Bernhard waarin Beatrix met hem van mening verschilt is het gebruik van de media om zijn imago en dat van het koningshuis op te poetsen. Bernhard wil de pers gebruiken om de menselijke kant van het koningshuis aan het volk te laten zien. Bernhard vindt het dan ook niet erg dat de journalisten Juliana in haar demente toestand zien. Hij stelt dat het juist goed is dat mensen kunnen zien dat ook de leden van het koningshuis gewone mensen zijn en ook oud worden, ziek worden en kunnen overlijden. Hiermee komt een abstracte doelstelling van Bernhard naar voren. Dat juist dit een inspiratiebron kan zijn voor het volk en dat daarmee het volk en het koningshuis nader tot elkaar komen.

Wilhelmina

Wilhelmina is in de periode 1946-1948 koningin der Nederlanden. Wilhelmina is een vrouw met een eigen mening. Na de oorlog spreekt zij toenmalig minister President Willem Drees dan ook stevig toe. Het handelen van de politici tijdens de oorlog kan haar goedkeuring niet dragen. Toch blijkt Wilhelmina iemand die bereid is te luisteren naar de argumenten van Willem Drees en zij ziet af van de plannen omdat deze indruisen tegen de grondwet.

Wanneer de plannen voor huisvesting van Bernhards familie worden afgewezen door het parlement op basis van de contacten die zij zouden onderhanden met Berlijn tijdens de Tweede Wereldoorlog, gaat Wilhelmina met pijn in haar hart mee in de beslissing. Wilhelmina bevindt zich in een pijnlijke situatie waarin zij moet kiezen tussen het gevoel van het volk en dat van haar schoonzoon. Wilhelmina trekt zich daarop terug van Bernhard gezien de sympathie van zijn familie voor de nazi's. Wilhelmina verkiest het landsbelang boven het eigenbelang.

Doelstellingen

Wilhelmina is een personage dat met haar doelstellingen en beslissingen de doelstellingen van Bernhard beïnvloedt.

De concrete doelstelling van Wilhelmina is:

- Een verbeterd nieuw politiek landschap creëren na de oorlog.

De abstracte doelstellingen van Wilhelmina zijn:

- Het volk beschermen.
- Een krachtige natie.

In aflevering 2 – *De Held* – werd reeds de basis gelegd voor de concrete doelstelling van Wilhelmina, het creëren van een krachtige natie na de Tweede Wereldoorlog. In eerste instantie sluit haar doelstelling bij de doelstelling van Bernhard aan, echter de achterliggende gedachten verschillen. Daar waar Bernhard voor zichzelf een leidinggevende en machtige positie wil creëren, wil Wilhelmina verandering. Wanneer Willem Drees benadrukt dat de monarchie een constitutionele monarchie is en een parlementaire democratie volgt Wilhelmina de plannen van Drees. Een psychologisch motief hieraan ten grondslag kan zijn dat zij het creëren van een zo goed mogelijk politiek landschap voor haar dochter ook kan behalen binnen de spelregels die de grondwet stelt.

De abstracte doelstelling van Wilhelmina is het volk beschermen. Willem Drees wijst het verzoek van Bernhard om zijn moeder en haar huisgenoot in Nederland te laten vestigen zoals gezegd af. Wilhelmina ziet het als haar verantwoordelijkheid als koningin, hoe pijnlijk dit ook is voor haar schoonzoon, het volk te beschermen tegen de gevoelens die de komst van de moeder van Bernhard en haar huisgenoot bij het volk zouden kunnen losmaken.

Juliana

In 1948 wordt Juliana koningin der Nederlanden. In de eerdere afleveringen werd de jonge Juliana zowel door Bernhard als door haar moeder weggezet als te naïef en te wanhoopmoedig. In aflevering 3 – *De Crisis* – wordt Juliana steeds zekerder van haar positie. “Ik en ik alleen ben voorbestemd tot de troon, Juliana prinses van Oranje bij de gratie Gods. Ik weet dat jij twijfelt of dat kan en dat doe ik zelf ook, maar met Gods hulp en de jouwe zie ik dat vol vertrouwen tegemoet.”

Wat betreft haar kinderen is Juliana wel onzeker en wanhopig te noemen. Al op jonge leeftijd wordt duidelijk dat prinses Marijke een oogaandoening heeft omdat Juliana tijdens

haar zwangerschap besmet is geraakt met rode hond. Zowel Bernhard als Juliana willen alles wat mogelijk is doen om hun kind te genezen. Wanneer uiteindelijk Greet Hofmans haar intrede doet, grijpt Juliana de kans met twee handen aan. Juliana is overtuigd dat Greet Hofmans Marijke kan genezen en houdt krampachtig aan haar vast. Meer en meer baseert zij haar ideeën en denkbeelden op de denkwijze van Greet Hofmans. Juliana ziet zichzelf als koningin van de vrede, is sterk pacifistisch en bekritiseert de anticommunistische houding van de Amerikanen in het openbaar, ondanks dat dit indruist tegen de politieke richting die de regering hanteert.

Juliana en Bernhard raken hierdoor van elkaar verwijderd. Juliana vertrouwt haar man niet en denkt dat hij alleen bij haar is vanwege haar fortuin. Het is uiteindelijk Juliana die staat op een scheiding tussen haar en haar man.

Doelstellingen

De concrete doelstellingen van Juliana zijn:

- Koningin worden bij de gratie Gods.
- Na de oorlog een land waar mensen in vrede en voorspoed kunnen leven.
- Hulp van Bernhard bij het regeren van het land.
- De gezondheid van haar dochter Marijke verbeteren.
- De vredesboodschap uitdragen.
- Scheiden van Bernhard.

De abstracte doelstelling van Juliana is:

- Als troonopvolgster betrokken zijn bij het volk.

Juliana heeft tot doel koningin te worden bij de gratie Gods. Zij ziet dit als haar bestemming. Zij wil net als haar moeder een nieuw Nederland, een land waarin het volk in vrede en voorspoed kan leven. Zij wil daarbij de hulp van zowel Bernhard als God omdat dit de twijfel over haar functioneren kan wegnemen. Haar doelstelling om met Bernhard aan haar zijde te regeren krijgt een andere wending wanneer Greet Hofmans haar intrede doet. De relatie met Bernhard verslechtert. Niet langer wil zij dat Bernhard haar ondersteunt, maar zij gaat steeds meer vertrouwen op de pacifistische Greet Hofmans, omdat zij in haar de laatste strohalm ziet om haar zieke dochter Marijke te genezen. Het uitdragen van de pacifistische boodschap wordt haar nieuwe doelstelling zij noemt dit haar verantwoordelijkheid, missie en bestemming.

Al in eerdere afleveringen werd duidelijk dat Juliana hulp en leiding nodig heeft om te kunnen regeren. Een mogelijk psychologisch motief waarom Juliana steeds meer op Greet

Hofmans gaat leunen in plaats van op haar man, kan mogelijkwijs voortkomen uit het gebrek aan vertrouwen dat Juliana in Bernhard heeft. De spanningen tussen Bernhard en Juliana lopen dusdanig hoog op dat Juliana een scheiding wil.

Beatrix

Beatrix is in de periode 1946-1956 nog een jonge vrouw en kroonprinses. De jonge Beatrix is al vroeg op de hoogte van wat er speelt tussen Bernhard en Juliana. Zij is nieuwsgierig aangelegd. In een gesprek met Máxima in 2004 onderstreept Bernhard dat zij ondanks haar jonge leeftijd, haarscherp zag hoe haar moeder bedonderd werd door Greet Hofmans. Beatrix is scherpzinnig te noemen. Zij is loyaal aan haar vader vanwege hun goede band en zij denken hetzelfde over Greet Hofmans. Beatrix is zelfs bereid mee te gaan in de plannen van Bernhard om Juliana af te zetten. Beatrix is bereid vroegtijdig de troon te bestijgen temeer omdat zij haar moeder geen goede koningin vindt. Beatrix behandelt Greet Hofmans hooghartig en neerbuigend. “Dus dit moet leiden tot een wonder, hoe werkt dat dan?” Wanneer Hofmans hierop vraagt of zij in God gelooft en daarbij tutoyeert, antwoordt Beatrix arrogant: “Ik ben prinses bij de gratie Gods, en tegen prinsessen zeg je U.”

In de periode 2003-2004 is Beatrix Koningin der Nederlanden op latere leeftijd. Ze kan beschreven worden als een harde, kordate en ambitieuze vrouw, die het niet op de media heeft. Kordaat kapt zij de toespelingen van Bernhard dat het tijd is om af te treden af. Als blijkt dat Bernhard nog steeds contacten onderhoudt met de pers is Beatrix woedend en ze verbiedt hem langer met de pers te spreken. Beatrix wenst niet dat derden beelden uit de privésfeer over de koninklijke familie naar buiten brengen. Bernhard uit naar Máxima dat Beatrix pas de troon opgeeft als hij is overleden. Máxima kan deze harde uitspraak van Beatrix moeilijk geloven. Bernhard stelt dat de harde reactie van Beatrix aan hemzelf te wijten is, dat hij Beatrix in haar ambities altijd heeft aangewakkerd en dat hij daar nu de gevolgen van inziet. Beatrix kan daarmee ook als ambitieus gezien worden.

Hoewel Beatrix een harde zakelijke vrouw is, heeft zij ook haar zachte kant. Naar haar kleindochter is zij zeer lief. Ook wil zij in haar kersttoespraak familie als thema opnemen en de geboorte van Amalia.

Doelstellingen

De concrete doelstellingen van Beatrix zijn:

- Belachelijk maken van Greet Hofmans.
- Dienen als koningin met haar vader aan haar zijde.
- Pas aftreden wanneer Bernhard overleden is.
- Bernhard laten stoppen met het spreken met de media.

- Beschermen van de nagedachtenis aan haar moeder en het beschermen van de familienaam en het Koninklijk Huis.

De abstracte doelstellingen van Beatrix zijn:

- Geen inmenging van derden bij het uitoefenen van het koningschap.
- Grip op de situatie krijgen.
- Haar vader bijstaan.
- Beschermen van haar familie en de familienaam.

Een concrete doelstelling van Beatrix is Greet Hofmans belachelijk maken in het bijzijn van Juliana teneinde de positie van Hofmans te ondermijnen. Wanneer zij na een gesprek met haar vader Greet Hofmans tegen het lijf loopt maakt zij haar duidelijk dat zij weet wat Greet van plan is en dat dit haar niet zal lukken. Hiermee komt een abstracte doelstelling naar voren, Beatrix wil grip op de situatie. Tevens lijkt het dit moment te zijn waarop Beatrix loyaal is aan haar vader en niet aan haar moeder. Wanneer Bernhard de nog jonge Beatrix vraagt of zij eventueel klaar is om de troon te bestijgen, met hem als regent tot haar achttiende – wat inhoudt dat haar moeder gedwongen zal moeten aftreden – antwoordt zij vastberaden ja. Uiteindelijk vertrekt Greet Hofmans van het paleis. Beatrix zal daardoor pas op latere leeftijd op de troon plaatsnemen.

De jonge Beatrix deelde dezelfde doelstellingen als haar vader. De oude Beatrix is niet van plan af te treden zoals Bernhard dat wel graag zou zien.

Wanneer de oude Beatrix erachter komt dat Bernhard tegen haar verzoek in nog steeds met de pers spreekt en zij erachter is gekomen dat Pieter Broertjes en Jan Tromp haar moeder hebben gezien in haar demente status, belt zij boos op naar Bernhard. Ze wil niet dat de nagedachtenis aan Juliana wordt besmeurd door haar ziekte en dat Bernhard met de journalisten spreekt. In haar ogen staat het koningshuis voor eenheid kracht en inspiratie en ze wil zij niet dat er door interviews afbreuk wordt gedaan aan de symboliek van het koningshuis. Het psychologisch motief is dat Beatrix het koningshuis en Willem-Alexander wil beschermen voor de smetten uit het verleden van Bernhard.

4.2.4 Personages en doelstellingen in aflevering 4 – De Val

Bernhard vertelt in de aflevering zijn verhaal over de relatie tussen Juliana en hemzelf en Beatrix en hemzelf aan Máxima. Hoewel Máxima als kapstok dient waaraan het verhaal in deze aflevering wordt opgehangen is zij geen hoofpersonage. Zowel Juliana als Beatrix hebben invloed op de verhaallijnen en de problemen, keuzen en beslissingen die Bernhard tegenkomt. Zij worden als hoofpersonages beschouwd.

Bernhard

De verhaallijn opent met het overlijden van Juliana. Na de bijzetting in de Kerk in Delft is Bernhard in gesprek met Máxima op Paleis Soestdijk in het jaar 2004. Bernhard vertelt Máxima over zijn leven beginnend in het jaar 1962.

In 1962 is de liefde tussen Juliana en Bernhard bekoeld. Zij communiceerden alleen nog per brief. Bernhard vindt Juliana geen geschikte koningin. Hij valt daarmee zijn vrouw af. Dit is een persoonlijkheidskenmerk van Bernhard. In het gesprek met Máxima geeft Bernhard aan dat de troon hem niet langer interesseerde en hij zich meer op het bedrijfsleven ging richten.

Bernhard wordt geportretteerd als een bedrieger. Bernhard bedriegt niet alleen Juliana wanneer hij een kind verwekt bij mademoiselle Grinda. Hij bedriegt ook het Nederlandse volk wanneer hij in het geheim een miljoenendeal sluit met Lockheed, in ruil voor geld. Het geld wil hij gebruiken om zijn maîtresse en hun kind te onderhouden, dit geeft aan dat Bernhard wel de verantwoordelijkheid neemt voor de resultaten van zijn ontrouw en onvoorwaardelijk van zijn kinderen houdt.

Wanneer zijn mogelijke betrokkenheid bij de Lockheed-affaire algemeen bekend wordt, ontkent hij dit hardnekkig. Hoewel zijn betrokkenheid niet bewezen wordt is van eerlijkheid ook geen sprake.

Naarmate Bernhard ouder wordt erkent hij steeds meer zijn fouten en wordt hij eerlijker en schuldbewuster. In het gesprek met Máxima uit hij dat hij er te laat achter kwam dat Juliana hem zoveel te bieden had en dat zij de enige is geweest die hem ooit zoveel liefde heeft gegeven. Daarnaast erkent hij de kwaliteiten van zijn vrouw. Bernhard vraagt Juliana hun huwelijk een tweede kans te geven. “Ik ben in het verleden een beetje dom geweest”. Een ander moment waarop Bernhard zijn fouten erkent en verantwoordelijkheid wil nemen voor zijn daden is tijdens een gesprek met Juliana nadat uit is gekomen dat Bernhard betrokken is geweest bij de Lockheed-affaire. Bernhard is bereid het paleis te verlaten. Hoewel goed bedoeld zat hij fout.

Bernhard kan gezien worden als een groot verhalenverteller. Zo creëert hij zijn eigen waarheid en imago. Bernhard wordt door Beatrix na zijn dood in 2004 als volgt

geportretteerd. Bernhard was een fantastische vader, maar ook een fantast. Beatrix beschrijft haar vader aan Máxima: “Bernhard zur Lippe-Biesterfeld. Redder van de Oranjes, toch? De charmante prins, die alles en iedereen kende en die niet doorhad dat hij door iedereen werd gebruikt. Hij was het slachtoffer geworden van zijn eigen dromen.”

Doelstellingen

De concrete doelstellingen van Bernhard zijn:

- Beatrix klaarstomen voor de troonsopvolging.
- In het geheim betaald worden voor zijn werk.
- Zijn betrokkenheid bij de Lockheed-affaire geheim houden.
- Zijn huwelijk met Juliana herstellen.

De abstracte doelstellingen van Bernhard zijn:

- Van betekenis willen zijn.
- Controle hebben.

Bernhard heeft als doel Beatrix klaar te stomen om de troon op te volgen. Bernhard besluit haar te introduceren aan belangrijke internationale personen. Tijdens dit proces introduceert hij haar aan Bobby Kennedy, die een bezoek brengt aan de Nederlandse minister van buitenlandse zaken Joseph Luns. Met veel machtsvertoon schoffeert Bernhard Luns in het bijzijn van zijn dochter, zodat zij ziet hoe belangrijk hij is. Ditzelfde doet hij ook bij Máxima door te verwijzen naar een brief die hij in het verleden ontvangen heeft van J.F. Kennedy waarin hij wordt bedankt een tweede Vietnam te hebben voorkomen. Hij zou dit voorkomen hebben doordat hij tegen de wil van de Nederlandse regering toegezegd zou hebben dat Indonesië zelfstandig zou kunnen worden. Hiermee tracht Bernhard uitdrukking te geven aan zijn machtspositie en zijn heldhaftigheid kracht bij te zetten en daarmee status te creëren.

In 1967 brengt Bernhard een bezoek aan Parijs waar hij in opdracht van het Ministerie van Oorlog onderhandelt over de aanschaf van gevechtsvliegtuigen voor de luchtmacht. Lockheed zou hem als dank voor zijn rol smeergeld gegeven hebben. Dit geld zou hij besteed hebben aan de huisvesting en het onderhoud van zijn minnares en hun buitenechtelijke kind. Zijn doelstelling was het onderhouden en de verantwoordelijkheid nemen voor zijn buitenechtelijke kind en haar moeder. Wanneer uitkomt dat Bernhard betrokken zou zijn geweest bij het accepteren van steekpenningen doet Bernhard er alles aan om zijn betrokkenheid geheim te houden om niet in diskrediet gebracht te worden.

Bernhard ziet op oudere leeftijd in dat hij zijn ware liefde bij Juliana kan vinden. In een ultieme lijmpoging van Bernhard om zijn huwelijk te redden, vraagt hij Juliana om een tweede kans en erkent hij de fouten die hij in het verleden heeft gemaakt.

Juliana

Juliana wordt geportretteerd als een vergevingsgezind persoon met een groot hart. Bernhard heeft Juliana meerdere malen bedrogen. Uit zijn affaires zijn kinderen geboren en dezen zijn altijd welkom geweest op het paleis. Om de kinderen welkom te heten die zijn voortgekomen uit een verhouding van je man met een andere vrouw is een groot hart nodig. Dit kan niet eenvoudig geweest zijn en kenmerkt het karakter van Juliana. Daarnaast geeft zij het huwelijk met Bernhard een tweede kans, maar stelt daarbij wel dat hij moet stoppen met zijn buitenechtelijke relaties. Wanneer blijkt dat Bernhard betrokken is geweest bij de Lockheed-affaire ondersteunt zij Bernhard vanwege haar liefde voor hem. Daarnaast wil zij de troon en daarmee de toekomst van Willem-Alexander beschermen.

Juliana is zeer beschermend naar haar kinderen toe. Zij wil zo lang mogelijk op de troon blijven om ervoor te zorgen dat prinses Beatrix en prins Claus nog van hun vrijheid kunnen genieten.

De karakteristieken van Juliana zijn door de afleveringen heen veranderd. “Zo onzeker als ze was, zo koppig is ze nu,” aldus Bernhard.

Doelstellingen

De concrete doelstellingen van Juliana zijn:

- Bernhard aan haar sterfbed vertellen dat hij haar gelukkig heeft gemaakt.
- Wil dat haar dochter een gelukkig huwelijksleven heeft en lang kan genieten van het geluk en de vrijheid.
- Het verbreken van de relatie tussen Bernhard en mademoiselle Grinda.

De abstracte doelstellingen van Juliana zijn:

- Haar eigen geluk terug vinden.
- Beschermen van de monarchie.
- Beschermen van haar kinderen en kleinkinderen.
- Buitenechtelijke kinderen mogen niet lijden onder de daden van hun ouders.
- Beschermen van Bernhard.

Juliana speelt een belangrijke rol in de vertelling van het levensverhaal van Bernhard aan Máxima. Aan het begin van de aflevering ligt Juliana op haar sterfbed. Juliana heeft hier een doel en dat is Bernhard aan haar bed vragen om hem te vertellen dat hij haar altijd zo gelukkig heeft gemaakt. Het huwelijk tussen Bernhard en Juliana heeft niet altijd in het teken van liefdesgeluk gestaan, lange tijd zijn Bernhard en Juliana van elkaar vervreemd geweest.

De spanningen tussen Juliana en Bernhard komen tot uiting wanneer Juliana Bernhard ervan verdenkt Beatrix te willen koppelen aan een 'juiste' partij. Juliana heeft een concreet doel en dat is Bernhard zijn plannetjes en intriges elders te laten smeden. De abstracte doelstelling van Juliana die hieruit voortkomt is dat zij afzijdig gehouden wil worden en niet betrokken wil zij bij de intriges van haar echtgenoot. Bernhard ontkent zijn betrokkenheid. Een andere concrete doelstelling van Juliana is dat zij wil dat haar dochter wel een gelukkig huwelijksleven heeft. De abstracte doelstelling is dat Juliana wil bijdragen aan het geluk en de vrijheid van haar dochter door zo lang mogelijk op de troon te blijven zitten.

De gespannen relatie tussen Bernhard en Juliana ontdooit licht wanneer Bernhard vraagt hun huwelijk een tweede kans te geven. Juliana zegt dat als Bernhard meent wat hij zegt, hij zijn relatie met mademoiselle Grinda moet verbreken. De abstracte doelstelling van Juliana is dat zij Bernhard weer geheel voor zich zelf wil hebben. Daarbij zijn de buitenechtelijke kinderen van Bernhard welkom, de buitenechtelijke kinderen mogen geen slachtoffer worden van de fouten van hun ouders.

De relatie tussen Bernhard en Juliana wordt hersteld wanneer Bernhard betrokken lijkt te zijn bij de zogenoemde Lockheed-affaire. Juliana's concrete doelstelling is onvoorwaardelijk achter haar man staan tegen beter weten in. Juliana wil niet dat Bernhard de schuld op zich neemt. De abstracte doelstelling die hieraan ten gronde ligt is dat zij haar huwelijk wil redden en de toekomst van de jonge Alexander zeker wil stellen. Juliana geeft hier invulling aan door te zeggen dat wanneer Den Uyl Bernhard aan de schandpaal nagelt zij bereid is de troon op te geven. Zij denkt dat Den Uyl dit echter niet zou durven omdat hij daarmee stemmen in de volgende verkiezingen zou verliezen. Op abstract niveau redt Juliana op haar manier de monarchie. Door Bernhards mond te snoeren, den Uyl voor het blok te zetten en zelf achter haar man te blijven staan, kan naar de buitenwereld toe de betrokkenheid van Bernhard ontkend worden.

Beatrix

Beatrix kan scherp uit de hoek komen op zowel een humoristische manier als op een harde manier. Al op jonge leeftijd steekt Beatrix haar kritiek op haar ouders niet onder stoelen of banken. Ze vindt haar moeder geen goede koningin en haar vader een loopjongen van de Nederlandse overheid.

De band tussen Beatrix en Bernhard is in eerste instantie hecht, maar neemt af naarmate de aflevering vordert. Beatrix kijkt steeds kritischer naar de daden van haar vader en de gevolgen daarvan voor de familienaam en status van het Koninklijk Huis.

Toch heeft Beatrix ook een breekbare kant. Wanneer Beatrix dichter bij de troon komt stelt zij dat zij haar vader nodig heeft om te kunnen regeren, maar zijn gedrag maakt het

haar bijna onmogelijk te kunnen steunen op hem. Beatrix is aangedaan en wil dat hij zijn affaire stopt. Beatrix raakt daarnaast ontroerd als haar vader betrokken lijkt te zijn bij het aannemen van steekpenningen van Lockheed: “haar grote sterke vader die nieuw allure aan het koningshuis zou brengen...een ordinaire oplichter.” Haar vader die zij eerst op een voetstuk had geplaatst is er nu afgevallen.

Wanneer Bernhard in verband wordt gebracht met de Lockheed-affaire is van de positieve band tussen Beatrix en Bernhard niet langer sprake. Beatrix en Claus willen dat Juliana plaats maakt voor Beatrix zodat zij schoon schip kunnen maken. Beatrix reageert fel door te refereren aan de vuile was van Bernhard: zijn buitenechtelijke kinderen, het aannemen van steekpenningen, zijn SS verleden en affaires. Daarna doet Beatrix er nog een schepje bovenop wanneer Juliana Bernhard ter verdediging komt. Beatrix zegt dat zij niet begrijpt dat haar moeder dit doet, gezien zij jarenlang bedrogen is. Beatrix is meedogenloos naar haar ouders toe.

Kenmerkend voor Beatrix is dat zij de bescherming van de goede naam van de Oranjes zeer serieus neemt. Beatrix verbrandt dan ook gevoelige documentatie van haar vader na zijn overlijden in 2004. Hoewel zij in eerste instantie aangegeven heeft na de dood van Bernhard troonsafstand te doen, komt zij hier op terug. Waar zij in het verleden te kampen had met het verleden van haar eigen vader, heeft zij nu het gevoel dat zij Alexander en haar kleinkinderen moet beschermen tegen de daden van de vader van Máxima uit het verleden.

Doelstellingen

De concrete doelstellingen van Beatrix zijn:

- Een partner uit de adellijke stand.
- Haar vader aanspreken op zijn escapades om verdere intriges en schandalen te voorkomen.
- De troon bestijgen.
- Aftreden.
- De buitenechtelijke kinderen buiten de publiciteit houden.

De abstracte doelstellingen van Beatrix zijn:

- De nagedachtenis aan Juliana niet negatief te laten beïnvloeden.
- Vertrouwen van het volk.
- De goede naam van het koningshuis en het nageslacht beschermen.

Tijdens de begrafenis van Juliana in 2004 zijn de buitenechtelijke kinderen van Bernhard niet welkom op de begrafenis. Beatrix wil de buitenechtelijke kinderen van Bernhard op de begrafenis verborgen houden voor pers en publiek. Een psychologisch motief hiervoor zou kunnen zijn de nagedachtenis van haar moeder en de laatste eer aan haar moeder niet door de aanwezigheid van de kinderen negatief te laten beïnvloeden.

In 1962 brengt Beatrix een bezoek aan paleis Soestdijk. Tijdens het bezoek vraagt Bernhard naar het liefdesleven van Beatrix. Beatrix heeft als doelstelling een partner te vinden uit de adellijke stand. Haar doelstelling wordt bereikt wanneer zij Claus von Amsberg ontmoet en hem uiteindelijk trouwt. Daarnaast heeft Beatrix ten doel uiteindelijk de troon te bestijgen.

De relatie tussen Beatrix en haar vader is goed. Beatrix heeft enkel commentaar op het gedrag van haar vader in functie. Beatrix heeft eveneens commentaar op haar moeder in functie. Uit een gesprek dat plaatsvindt tussen de nog jonge Marijke en Juliana zegt Marijke dat zowel Beatrix als Bernhard Juliana geen echte koningin vinden omdat zij drinkt, rookt en iedereen altijd maar binnen mag lopen.

Beatrix is woedend als zij erachter komt dat Bernhard wederom een buitenechtelijk kind heeft verwekt. Dit kind is jonger dan haar eigen zoon Willem-Alexander en heet tot overmaat van ramp Alexia. Het concrete doel van Beatrix is haar vader op zijn plek te zetten en hem te weerhouden verdere escapades te plegen. Een achterliggend motief is dat zij haar vader nodig heeft om te kunnen regeren, verdere escapades kan zij daar niet bij gebruiken.. Daarnaast wil zij niet dat de reputatie en de naam van de Oranjes wordt aangetast. Naarmate haar doel om koningin te zijn nadert, wordt haar gevoel van publieke verantwoordelijkheid meer en meer aangesproken. De vader-dochter relatie lijkt in 1976 steeds meer plaats te maken voor de relatie tussen Bernhard als prins-gemaal en Beatrix als prinses en later koningin. Deze wending in hun relatie brengt ongemakken en een berg aan emoties mee. Tijdens de Lockheed- affaire stelt Beatrix naar aanleiding van gesprek met Den Uyl en Van Agt dat haar moeder moet aftreden en zij op korte termijn de troon wil bestijgen. De abstracte doelstelling die hier uit af te lijden valt is dat Beatrix met haar concrete doel de troon te bestijgen, de monarchie in ere kan herstellen. Beatrix wil de beerput van het verleden; de daden, intriges en affaires van Bernhard gesloten houden. Het concrete doel van Beatrix is haar moeder te overtuigen dat zij om dat te bereiken moet aftreden. Juliana steunt echter haar man en dreigt daarmee de doelstelling van Beatrix in gevaar te brengen.

In 2004 is Bernhard overleden. In een gesprek tussen Beatrix en Máxima vraagt Máxima waarom de spullen van Bernhard zo snel opgeruimd en doorzocht moeten worden. Een abstract doel van Beatrix is dat zij een nieuw klimaat wil scheppen zonder smetten van het verleden voor de volgende generatie.

Beatrix heeft naast het uitwissen van het verleden van Bernhard een ander doel en dat is Máxima het onderscheid laten inzien tussen Bernhard als vader en Bernhard als lid van de Oranjes. Máxima die alleen maar spanningen tussen Bernhard en Beatrix heeft meegemaakt, wordt door Beatrix ingelicht dat zij van hem hield als vader, maar als koningin afstand moest nemen van hem en zijn daden om zo het koningshuis te beschermen. Daarnaast waarschuwt Beatrix dat zij niet alles moet geloven wat Bernhard haar heeft verteld omdat hij naast een geweldige vader ook een fantast was.

Er komt tijdens het gesprek met Máxima nog een concrete doelstelling van Beatrix naar voren. Beatrix zou dolgraag willen aftreden, echter is er een abstracte doelstelling die haar tegenhoudt, namelijk het beschermen van haar kinderen en kleinkinderen. De vader van Máxima heeft net als haar eigen vader een omstrede verleden.

4.3 Normen en waarden

Normen en waarden spelen een belangrijke rol bij het beeldvormingsproces. Hoewel er zoals reeds gesteld werd weinig consensus bestaat over de invloed van televisie op haar publiek, zijn wetenschappers het er wel over eens dat televisie beelden en ideeën kan overbrengen (Gorman & McLean, 2007). De culturele betekenis van televisie ziet Gerbner als “de manier waarop gemeenschappen hun gedeelde normen en waarden produceren en in stand houden en hij ziet het vertellen van verhalen (*storytelling*) als dominant middel daarin” (zoals geciteerd in Van Zoonen, 2002, p.6). De televisie kan invloed hebben op wat normaal, wenselijk en belangrijk is. Televisie kan normen en waarden ter discussie stellen of juist bevestigen. Het is daarom van belang een inzage te geven in de dilemma’s die een belangrijke rol spelen in de serie en de invloedrijke normen en waarden die tot uitdrukking komen in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*. De normen en waarden zijn nauw verbonden met de dilemma’s in de serie. De dilemma’s die in de serie tot uitdrukking komen, kunnen gevonden worden aan de hand van de binaire opposities. Door de complexiteit van de serie, zich onder andere uitend in de verspringing tussen verschillende tijdvakken, is er gekozen voor een presentatie van de resultaten per aflevering.

4.3.1 Normen en waarden in aflevering 1 – *De Prins*

In aflevering 1 – *De Prins* – spelen de volgende binaire opposities een belangrijke rol:

- Algemeen belang versus eigenbelang
- Autonomie versus afhankelijkheid
- Gevoel versus verstand
- Liefde versus publieke verantwoordelijkheid
- Trouw versus ontrouw

De normen die een belangrijke rol spelen binnen de aflevering 1 – *De Prins* – zijn:

- Je dient trouw en loyaal te zijn aan je partner, familie, geslacht en afkomst.
- Als lid van de koninklijke familie dien je de familienaam te beschermen.
- Volgens de normen van de familie Van Lippe-Biesterfeld moet een geschikte partner voldoen aan de voorwaarden: juiste stand, geld en macht.
- Je moet je idealen nastreven en trouw zijn aan je idealen.
- Nastreven van onsterfelijkheid, onsterfelijkheid dient het hoogste goed te zijn.

De waarden die een belangrijke rol spelen binnen de aflevering 1 – *De Prins* – zijn:

- Afhankelijkheid
- Ambitie
- Autonomie
- Behoud van de dynastie
- Eerlijkheid en waarheid
- Idealisme en ambitie
- Liefde
- Loyaliteit
- Materiele welvaart, aanzien, status en macht
- Onsterfelijkheid
- Publieke verantwoordelijkheid
- Trouw

In aflevering 1 – *De Prins* – staan een groot aantal normen en waarden centraal zoals uit bovenstaande lijst blijkt. De normen en waarden zijn nauw verweven en zijn in verschillende situaties binnen de aflevering te vinden. De normen en waarden zullen beschreven worden in twee delen. Het eerste deel beslaat de periode voor de Tweede Wereldoorlog en voor het huwelijk tussen prins Bernhard en prinses Juliana. Het tweede deel behandelt de periode vanaf het jaar 2003.

Prins Bernhard in de periode 1934 -1937

Materiele welvaart is van groot belang voor de familie Van Lippe-Biesterfeld. Zij zien een geschikte partner voor Bernhard in Juliana. Een leven vol *luxé, status, macht en aanzien* zou op Bernhard staan te wachten als hij zou trouwen met Juliana. Ook voor Bernhard zelf is *materiele welvaart* van groot belang, maar hij volgt hierin een andere weg. Hij kiest voor een goed betaalde baan bij IG-Farben. Op deze manier kan hij in zijn ogen *welvaart* creëren en zijn *autonomie* behouden. Hij wil niet afhankelijk zijn van een Nederlandse prinses bij het in ere herstellen van de positie van zijn familie en het creëren van *welvaart*. Op het gebied van de *liefde* volgt Bernhard in eerste instantie zijn gevoel in plaats van zijn verstand. Als blijkt dat Ursula von Pannwitz hem bedriegt, verbreekt hij de verloving. De *ambitieuze* Bernhard zwicht voor de argumentatie van zijn familie, mede door de opmerking van Sefton Delmer dat Bernhard in een veranderend Europa op politiek niveau van essentieel belang is en de argumentatie van Aschwin die stelt dat door met Juliana te trouwen hij niet alleen de positie en *welvaart* van hemzelf en zijn familie veiligstelt, maar dat hij ook een *mythisch, onsterfelijk* figuur wordt. Hij verzet zijn doel en volgt zijn verstand om de genoemde waarden, *macht, status, aanzien, welvaart en loyaliteit* aan zijn familie te vervullen. Hierbij doet Bernhard concessies aan zijn eigen idealen zoals *autonomie* en *liefde*. Hieruit blijkt dat Bernhard worstelt met de binaire opposities ‘autonomie versus afhankelijkheid’ en ‘gevoel versus verstand’. Doelgericht verovert Bernhard het hart van Juliana. Met het huwelijk voldoet hij aan de normen van zijn familie.

Bernhard doet ook concessies op het gebied van zijn idealen. Bernhard deelt niet dezelfde normen en waarden als zijn met de nazi's sympathiserende familieleden. Desondanks wordt hij lid van de Reiter-SS. Door *trouw* te zijn aan zijn familie in tegenstelling tot zijn eigen idealen, komt hiermee de binaire oppositie 'trouw versus ontrouw' naar voren.

Prins Bernhard in de periode 2003-2004

De belangrijkste waarden binnen de periode vanaf het jaar 2003 zijn *trouw, liefde, publieke verantwoordelijkheid, eerlijkheid en waarheid, aanzien, ambitie* en *behoud van de dynastie*.

Hoewel er van Bernhards zijde in eerste instantie sprake was van een verstandshuwelijk met Juliana, overwon zijn *liefde* voor haar uiteindelijk. Hier komt duidelijk de binaire oppositie naar voren 'gevoel versus verstand'. Zo gaat hij op een geduldige en respectvolle manier met zijn dementerende vrouw om. Bernhard is echter niet altijd op een juiste manier met de huwelijkse *trouw* omgegaan. Daartegenover staat dat Juliana altijd *loyaal* aan Bernhard is geweest. Deze *loyaliteit* noemt Bernhard echte *liefde*.

Hoewel Bernhard aan *liefde* een hoge waarde toekent, is het *behoud van de dynastie* en het *aanzien* van het koningshuis een nog groter goed. Hij uit dan ook zijn woede over de publieke loslippigheid van prinses Margarita en haar man. Dit druiste in tegen de *publieke verantwoordelijkheid* die de koninklijke familie heeft ten overstaan van het volk. Margarita en haar man verkiezen hierbij het 'eigenbelang boven het algemeen belang'.

Liefde komt ook tot uitdrukking in het huwelijk tussen Máxima en Willem-Alexander. Máxima worstelt met het dilemma 'liefde versus publieke verantwoordelijkheid'. Máxima twijfelt aan haar publieke huwelijk met Willem-Alexander. Zij houdt van hem maar niet ten koste van alles, zo stelt zij. Máxima hinkt op twee gedachten; het Nederlandse koningshuis verlaten of blijven en voldoen aan de *publieke verantwoordelijkheden* die bij een positie als kroonprinses komen kijken, de *voortzetting van de dynastie* en daarmee dus voor de *liefde* kiezen. Wanneer Máxima echter ter ore komt dat haar huwelijk door Bernhard en haar vader gearrangeerd zou zijn, verlaat zij paleis Soestdijk.

Máxima is *ambitieu*s en sterk, net zoals de jonge Bernhard was. De overeenkomsten tussen Máxima en Bernhard benadrukt Bernhard door te stellen dat zij beide twee buitenlanders zijn die gehaald zijn door de Oranjes om de dynastie te redden en voort te zetten. Hij uit dit wanneer Máxima de *waarheid* van hem eist nadat Juliana zich liet ontvallen dat Bernhard betrokken zou zijn geweest bij de totstandkoming van haar huwelijk. Het centrale uitgangspunt voor het complot was het *behoud van de dynastie*.

4.3.2 Normen en waarden in aflevering 2 – De Held

In aflevering 2 – *De Held* – spelen de volgende binaire opposities een belangrijke rol:

- Algemeen belang versus eigenbelang
- Democratie versus despotisme
- Gewenste identiteit versus huidig imago
- Macht versus onmacht
- Trouw versus ontrouw

De normen die een belangrijke rol spelen binnen de aflevering 2 – *De Held* – zijn:

- Het Koninklijk Huis dient een voorbeeld voor het volk te zijn.
- Als lid van de koninklijke familie dien je de familienaam te beschermen.
- Je dient als persoon loyaal en trouw te zijn aan familie, partner, geslacht en afkomst.
- Nastreven van onsterfelijkheid, onsterfelijkheid dient het hoogste goed te zijn.
- Recht op vrijheid van meningsuiting.
- Een vos verliest wel zijn haren maar niet zijn streken.
- Vrede is een belangrijk goed.
- Je moet het leven zin geven.
- Het doel heiligt de middelen.

De waarden die een belangrijke rol spelen binnen de aflevering 2 – *De Held* – zijn:

• Afhangelijkheid	• Heldhaftigheid
• Autonomie	• Imago
• Controle	• Integriteit
• Democratie	• Onsterfelijkheid
• Eerlijkheid en waarheid	• Publieke verantwoordelijkheid
• Eigenbelang	• Trouw en vertrouwen
• Liefde	• Vrede
• Macht	

Bernhard in de periode 1940-1943

Bernhard geeft in 2003 een interview aan de journalisten Jan Tromp en Pieter Broertjes van *De Volkskrant*. Zijn doel van het interview is het bewerkstelligen van een positief eigen *imago* naar het Nederlandse volk. Het Koninklijk Huis dient immers een voorbeeld voor het volk te zijn. Bernhard worstelt met het dilemma 'gewenste identiteit versus huidig imago'.

Het is de *publieke verantwoordelijkheid* van de Oranjes om een positief *imago* hoog te houden. Dit leidde in het begin van de oorlog tot een conflict tussen Wilhelmina en Bernhard. De vlucht van de Oranjes uit Nederland was volgens Bernhard een slecht voorbeeld, want een Oranje vlucht niet voor zijn vijand. Voor Wilhelmina was de *publieke verantwoordelijkheid* ondergeschikt aan het *eigenbelang* en het beschermen van de familie. Wilhelmina dwingt Bernhard te vluchten uit Nederland. Daarmee verliest Bernhard de *controle* op de situatie en moet hij concessies aan zijn principes doen. Hiermee komt de binaire oppositie 'algemeen belang versus eigenbelang' tussen Wilhelmina en Bernhard naar voren.

In Londen in het jaar 1942 vraagt Wilhelmina Bernhard haar te helpen bij het scheppen van een nieuw Nederland na de oorlog, waarbij zij een *autonome* vorstin met absolute *macht* zou zijn in tegenstelling tot de heersende *democratie*. Hiermee vraagt zij Bernhard een keuze te maken tussen 'democratie en despotisme'.

Bernhard hecht veel waarde aan zijn *integriteit*. Zowel tijdens als na de Tweede Wereldoorlog wordt Bernhards *integriteit* dikwijls in twijfel getrokken. De twijfel heeft vooral betrekking op zijn Duitse afkomst, zijn lidmaatschap van de Reiter-SS en zijn uitgebreide netwerk van onder meer hooggeplaatste Duitsers, de Amerikaanse president en mensen uit het verzet. Naar het gezegde "een vos verliest wel zijn haren, maar niet zijn streken" werd hij beoordeeld. Hoewel Bernhard zegt nooit een nazi geweest te zijn, kon hij niet anders dan in de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog aansluiting te zoeken bij de Reiter-SS. Door zijn grote netwerk en door een gebrek aan *eerlijkheid en vertrouwen* binnen de geallieerden, verloor Bernhard een *machtige positie*.

Om een gewenst *imago* te creëren en de twijfel aan zijn *integriteit* weg te nemen, vertelt Bernhard tijdens het interview met *De Volkskrant* dat de contacten die hij onderhield tijdens de oorlog uit *vredes* oogpunt waren en vertelt hij over zijn *heldendaden* tijdens de oorlog. Zo zou hij in Argentinië in 1943 aanslag op Hitler hebben beraamd. Hoewel de aanslag op Hitler beschouwd kan worden als een *heldendaad*, kunnen niet al zijn plannen tijdens de Tweede Wereldoorlog op een zelfde manier opgevat worden. Zo zou hij de zogenoemde stadhoudersbrief aan Hitler hebben geschreven met als doel uit *vredesnaam* stadhouder voor Hitler in Nederland te worden. Juliana zou deze brief hebben gevonden en hem met de inhoud geconfronteerd hebben. Hoewel de brief uit *vredesnaam* geschreven zou zijn, zijn hier vraagtekens bij te zetten, het kan ook als landverraad opgevat worden. De norm die hierbij van toepassing is, is het doel heiligt de middelen. Bernhard ontkent het bestaan van deze brief stellig om zijn *imago* te beschermen. Uit het voorgaande blijkt dat Bernhard worstelt met de oppositie 'huidig imago versus gewenste identiteit'.

Op het gebied van de *liefde* heeft Bernhard moeite met de oppositie 'trouw versus ontrouw'. Dit blijkt uit het feit dat tijdens de Tweede Wereldoorlog Juliana en de kinderen zich

in Ottawa bevinden en Wilhelmina en Bernhard in Londen. Juliana voelt zich verbannen en twijfelt aan de *trouw* van Bernhard. Bernhard bedriegt zijn vrouw tijdens zijn bezoek aan Argentinië.

Bernhard in de periode 2003-2004

Na haar vlucht uit paleis Soestdijk, blijkt Máxima Nederland nooit verlaten te hebben. Bernhard verliest de *controle* over de situatie wanneer blijkt dat de beslissing van Máxima is ingegeven door de bereidheid van Willem-Alexander om afstand te doen van de troon. Het brengt zijn plan om Máxima op de troon te krijgen, en daarmee zelf *onsterfelijk* te worden in gevaar, een waarde die voor hem van groot belang is. Bernhard brengt een bezoek aan Máxima om de *controle* over de situatie te herstellen. De ontmoeting vindt in het geheim plaats zodat de vuile was van de Oranjes niet buiten gehangen wordt.

Máxima eist tijdens het bezoek van Bernhard de *waarheid*, waarom juist zij nodig was voor Willem-Alexander, zij wenst daarbij niet gemanipuleerd te worden. Bernhard geeft als reden aan dat de partner van een toekomstig koning of koningin sterk moet zijn en wilskracht moet hebben.

Máxima wil niet slechts moeder zijn en de *publieke verantwoordelijkheid* vervullen die bij haar taak als koningin hoort. Zij hecht veel waarde aan haar *autonomie*. Bernhard stelt haar gerust door stellig te beweren dat zij het verschil kan maken. Hij verwijst daarbij naar zijn eigen gloriemomenten en zegt dat ook zij haar eigen doelen kan nastreven. Zowel Máxima als Bernhard willen *autonoom* blijven en niet *afhankelijk* zijn. De oppositie 'autonomie versus afhankelijkheid' komt hierbij tot uitdrukking.

Bernhard ondervindt de oppositie 'macht versus onmacht' wanneer Máxima hem vertelt dat Beatrix de aankomende tien jaar nog wel op de troon zal blijven. Zowel in zijn streven naar *onsterfelijkheid* als bij het creëren van een positief *imago* wordt Bernhard door Beatrix gedwarsboomd. Wanneer Beatrix erachter komt dat Bernhard met de pers spreekt, verbiedt zij dit. Beatrix wil het niet hebben dat hij de pers te woord staat, omdat zij koningin is en de *verantwoordelijkheid* draagt voor de woorden van Bernhard en de smetten van zijn verleden. Hiermee beknot Beatrix de vrijheid van meningsuiting van Bernhard. Bernhard zal hierdoor zijn plannen en dromen van Máxima op de troon, en daarmee het voortleven in haar, nooit werkelijkheid zien worden. Hij is de *controle* kwijt en moet aan betekenis inleveren.

4.3.3 Normen en waarden in aflevering 3 – De Crisis

In aflevering 3 – *De Crisis* – spelen de volgende binaire opposities een belangrijke rol:

- Algemeen belang versus eigenbelang
- Democratie versus despotisme
- Gewenste identiteit versus huidig imago
- Macht versus onmacht
- Trouw versus ontrouw

De normen die binnen aflevering 3 – *De Crisis* – een belangrijke rol spelen zijn:

- Nederland is een democratie waarin zowel het koningshuis als het volk moeten handelen binnen de regels van de grondwet.
- Iedereen in het leven heeft een opdracht nodig.
- Trouw in voor en tegenspoed.
- Landsbelang gaat voor eigenbelang.
- Je dient je kinderen te beschermen.
- Je dient je partner in voor en tegenspoed te vertrouwen en te ondersteunen.
- Als lid van de koninklijke familie dien je de familienaam te beschermen.
- De familie van Oranje staat symbool voor krachtig leiderschap, eenheid en inspiratie.
- Kinderen moeten niet leiden onder de daden van hun ouders.

De waarden die binnen aflevering 3 – *De Crisis* – een belangrijke rol spelen zijn:

• Ambitie	• Liefde
• Behouden van de dynastie	• Macht
• (Bij)geloof	• Onsterfelijkheid
• Democratie	• Publieke verantwoordelijkheid
• Heldhaftigheid	• Trouw
• Hoop	• Vertrouwen
• Imago	

Bernhard in de periode 1946-1956

Na de Tweede Wereldoorlog worstelt Bernhard met de opposities ‘macht versus onmacht’ en ‘democratie versus despotisme’. Willem Drees wijst zowel Bernhard als Wilhelmina erop dat er in een *democratie* geen ruimte is voor hun plannen. De plannen druisten in tegen de norm dat Nederland een *democratie* is waarin zowel het koningshuis als het volk moet handelen binnen de regels van de grondwet. Wilhelmina zwicht, tot teleurstelling van Bernhard, voor deze argumentatie. Bernhard zag zijn doel en opdracht in het leven, een leidinggevende

functie bekleden in een nieuw Nederland, in rook opgaan. Bernhard dacht recht te hebben op de positie vanwege zijn *heldhaftige* optreden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Bernhard moet meegaan in de heersende *democratie* en moet zijn drang voor despotisme laten varen.

Bernhard wordt wederom door Wilhelmina tegengewerkt en teleurgesteld, wanneer zij zich aansluit bij de afwijzing van de regering van het verzoek van Bernhard om zijn familie in Nederland te laten huisvesten. Hoewel Drees de *heldhaftigheid* van Bernhard erkent, stelt hij dat er in Nederland geen ruimte is voor de familie van Bernhard vanwege hun oorlogsverleden. Wilhelmina sluit zich hierbij aan en verkiest 'het algemeen belang boven het eigenbelang' van Bernhard. Zij ziet het als haar *publieke verantwoordelijkheid* het volk te beschermen.

Het dilemma 'macht versus onmacht' werd reeds uit bovenstaande duidelijk. Bernhard moet het afleggen tegen de wil van Wilhelmina. Dit dilemma wordt nog eens versterkt wanneer de rol van Juliana na de Tweede Wereldoorlog op het politieke toneel steeds groter wordt en Bernhard zijn *macht* daardoor verder ziet afnemen. Hoewel Juliana zich zeer bewust is van het feit dat Bernhard twijfelt aan haar kunnen, dat doet zij zelf ook, ziet zij het als haar *publieke verantwoordelijk* en bestemming om op de troon dienen als prinses van Oranje bij de gratie Gods. Zij heeft daarbij wel de hulp van Bernhard en God nodig. Het *vertrouwen* van Bernhard in het kunnen van Juliana is twijfelachtig te noemen. Een norm die hierbij in het geding komt is dat je je partner in voor en tegenspoed dient te vertrouwen en te ondersteunen. De binaire oppositie 'trouw versus ontrouw' komt hier tot uitdrukking. Deze oppositie komt ook op een andere manier terug in de aflevering.

Tijdens de Greet Hofmans-affaire spelen de volgende waarden een belangrijke rol: *macht, geloof, trouw, vertrouwen, liefde en publieke verantwoordelijkheid*.

Wanneer de jongste dochter van Bernhard en Juliana met een oogafwijking wordt geboren, wordt dit door Bernhard aan Juliana verweten. Zij zou 'het algemeen belang boven het eigenbelang' gesteld hebben tijdens haar zwangerschap. Hierdoor is zij besmet geraakt met rode hond. Volgens Bernhard is Juliana voorbij gegaan aan de norm dat je het ongeboren kind moet beschermen. Bernhard en Juliana willen er alles aan doen om hun dochter beter te maken en schakelen daarvoor de hulp van de gebedsgenezers Greet Hofmans in. Hoewel Bernhard en Beatrix weinig *vertrouwen* in Greet Hofmans hadden, vestigt Juliana al haar *hoop* op haar en laat zich steeds meer door de idealen van Hofmans beïnvloeden. Dit leidde uiteindelijk tot een *vertrouwensbreuk* tussen Juliana en Bernhard. Er ontstaat een ruzie waarin Juliana, Bernhard en zijn *liefde* voor haar *wantrouwt*. De ruzie zorgt ervoor dat Beatrix betrokken wordt in de affaire tussen haar ouders, waarbij zij partij kiest voor haar vader.

Bernhard ziet door toedoen van Greet Hofmans zijn eigen positie en het aanzien van Nederland in de wereld afbrokkelen. Juliana geeft volgens hem niet de juiste invulling aan

haar *publieke verantwoordelijkheid*. Hierop besluit Bernhard actie te ondernemen, om zijn machtspositie en de positie van Nederland op internationaal niveau te beschermen. Allereerst doorbreekt hij de mediastilte rondom de Greet Hofmans-affaire. Daarnaast smeedt hij plannen met Beatrix om Juliana ontoerekeningsvatbaar te laten verklaren en Beatrix, met hem als regent naast haar, op de troon te krijgen. Bernhard neemt een loopje met de norm trouw in voor en tegenspoed. Bernhard worstelt met het dilemma 'trouw versus ontrouw' en verkiest uiteindelijk het eerste; uit *liefde* voor Juliana ziet hij toch van het tweede plan af.

Na de onthullingen in het artikel in *Der Spiegel* liep de reputatie van het koningshuis fixe averij op. De *vertrouwensbreuk* tussen Juliana en Bernhard bereikt een hoogtepunt. Juliana wil een scheiding. Het is uiteindelijk Willem Drees die ervoor zorgt dat het huwelijk behouden blijft en Greet Hofmans van het toneel verdwijnt. Drees handelt volgens de normen dat je als lid van de koninklijke familie de familienaam dient te beschermen en dat je symbool staat voor een krachtig leiderschap en eenheid.

Bernhard in de periode 2003-2004

In 2003 wacht Bernhard een nieuwe tegenslag bij zijn streven naar *macht* en *onsterfelijkheid* en komt wederom het dilemma 'macht versus onmacht' tot uitdrukking. Bernhard suggereert dat Beatrix kan aftreden, omdat Amalia geboren is, en daarmee de dynastie is voortgezet. Beatrix weigert dit. Zij is ervan op de hoogte dat Bernhard nog steeds zijn *imago* aan het oppoetsen is en daarbij spreekt met de pers. Bernhard kampt nog steeds met het dilemma 'gewenste identiteit versus huidig imago'. Beatrix op haar beurt is bang dat door zijn contacten met de pers de nagedachtenis aan haar moeder door de media wordt besmeurd. Beatrix zegt dat het koningshuis een symbool is van kracht, eenheid en inspiratie en zij wil niet hebben dat deze norm wordt aangetast. Beatrix stelt dat zij koningin der Nederlanden bij gratie Gods is. Zij ziet het als haar *publieke verantwoordelijkheid* om de symboliek van het koningshuis te handhaven en geeft duidelijk aan dat zij degene is die de *macht* in handen heeft. De *ambitie* van Beatrix heeft Bernhard in het verleden aangewakkerd en wordt nu tegen hem gebruikt.

4.3.4 Normen en waarden in aflevering 4 – De Val

In aflevering 4 – *De Val* – spelen de volgende binaire opposities een belangrijke rol:

- Gevoel versus verstand
- Trouw versus ontrouw
- Waarheid versus leugens

De normen die binnen aflevering 4 – *De Val* – een belangrijke rol spelen zijn:

- Als lid van de koninklijke familie dien je de familienaam te beschermen.
- Je moet niet alles voor waar aannemen.
- Je dient je kinderen te beschermen.
- Kinderen moeten niet worden meegetrokken in de problemen tussen hun ouders.
- Trouw in voor en tegenspoed.
- Geschiedenis herhaalt zich.
- Je dient je fouten toe te durven geven.

De waarden die binnen aflevering 4 – *De Val* – een belangrijke rol spelen zijn:

- Eerlijkheid en waarheid
- Imago
- Liefde
- Macht
- Publieke verantwoordelijkheid
- Trouw
- Vertrouwen
- Vrijheid

Eerlijk en waarheid zijn belangrijke waarden binnen de aflevering. Na het overlijden van Juliana in 2004 vertelt Bernhard Máxima zijn *waarheid* over zijn relatie met Juliana, zijn relatie met Beatrix, zijn escapades en zijn tekortkomingen. Tijdens het gesprek komt naar voren dat Juliana de enige is geweest die Bernhard *liefde* heeft gegeven, maar dat hij er te laat achter is gekomen wat ware *liefde* is.

De periode die Bernhard beschrijft in 2004 loopt van 1962 tot 1976. De relatie tussen Bernhard en Juliana kenmerkt zich door de oppositie ‘trouw versus ontrouw’. Van trouw in voor en tegenspoed is geen sprake in 1962 binnen hun huwelijk. Beide partijen zien het huwelijk meer als hun *publieke verantwoordelijkheid* die behoort te worden uitgevoerd om zo de koninklijke familienaam te beschermen. Een echtscheiding zou wederom voor een schandaal zorgen. Een illustratie van de bekoelde verhouding tussen Bernhard en Juliana is een telefoon gesprek waarin Juliana boos wordt op Bernhard, omdat hij hun kinderen betreft bij zijn plannen en intriges. Juliana tracht haar kinderen te beschermen, Beatrix in het bijzonder, door zo lang mogelijk op de troon te blijven zitten. Op deze manier kan Beatrix zo lang mogelijk van haar *vrijheid* en *liefdesgeluk* genieten, die zullen afnemen wanneer haar *publieke verantwoordelijkheid* als koningin intreedt.

Bernhard legt zich in de aflevering neer bij zijn verloren *machtspositie* en legt zich neer bij zijn hernieuwde rol, waarin hij van betekenis kon zijn voor het bedrijfsleven.

Een andere belangrijke oppositie die in deze aflevering tot uitdrukking komt, is ‘waarheid versus leugens’. Bernhard bedriegt niet alleen Juliana, maar ook het Nederlandse

volk, wanneer hij steekpenningen accepteert om zijn maîtresse en buitenechtelijke dochter te onderhouden. Vanwege de escapades van Bernhard, het aannemen van steekpenningen en buitenechtelijke kinderen, eist Beatrix de troon op, om de familienaam en het *imago* van de Oranjes te herstellen. Zij ziet het herstellen van de monarchie als haar *publieke verantwoordelijkheid*.

Het huwelijk tussen Juliana en Bernhard verbetert wanneer Bernhard zijn fouten uit het verleden erkent en Juliana vraagt hun huwelijk een tweede kans te geven. Hij ziet het koningschap als een zware taak met grote *publieke verantwoordelijkheid* waarbij je veel moet opofferen. Juliana eist dat Bernhard stopt met zijn *ontrouw*. Zijn buitenechtelijke kinderen zullen altijd welkom zijn op het paleis. De norm dat kinderen niet moeten leiden onder de daden van hun ouders krijgt hiermee invulling. Langzaam aan herstelt de relatie tussen Bernhard en Juliana. Juliana volgt hierbij haar 'gevoel in plaats van haar verstand'; zij weet immers van alle schandalen rondom Bernhard.

De Lockheed-affaire zorgt voor een compleet herstel van de *liefde* tussen Bernhard en Juliana. Juliana steunt haar man onvoorwaardelijk in het ontkennen van zijn betrokkenheid en daarmee zijn leugens, in plaats van de waarheid te vertellen. Zij doet dit uit *liefde* voor haar man en ter bescherming van de naam van de Oranjes.

Na de dood van Bernhard in 2004 zijn Beatrix en Máxima in de inmiddels half leeggehaalde werkkamer van Bernhard. Beatrix refereert aan het artikel dat gepubliceerd werd na de dood van Bernhard in *De Volkskrant*. Bernhard heeft hierin zijn eigen *waarheid* verteld over zijn leven. Beatrix becommentarieert: "Bernhard was een fantastische vader, maar ook een fantast". Zijn woorden en daden zijn niet altijd naar *waarheid* geweest.

Wanneer Máxima vraagt of Bernhard ook van invloed is geweest op haar ontmoeting met Alexander, zegt Beatrix dat dit niet waar is en pure fantasie van Bernhard is geweest. Het dilemma waarmee Máxima kampt is 'waarheid versus leugens' zij weet niet langer wat en wie zij moet geloven.

Beatrix hoopt voor Máxima en haar moeder dat haar vader nog lang zal leven. Maar zijn problemen mogen niet de problemen van de nieuwe koning worden. Daarom is Beatrix nog niet van plan af te treden. Het is haar *publieke verantwoordelijkheid* de dynastie en haar zoon te beschermen tegen de smetten uit het verleden. Uiteindelijk heffen Máxima en Beatrix het glas op Bernhard: "De grootste schavuit van Oranje!"

Na het gesprek met Máxima is Beatrix te zien op eenzelfde wijze als Wilhelmina in de eerste scene van de aflevering. Zij verbrandt gevoelige documentatie van haar vader en daarmee is de cirkel rond. De geschiedenis herhaalt zich. Evenals Wilhelmina die de kinderen en de familie wilde beschermen voor de escapades van haar man, wil ook Beatrix haar kinderen en de familienaam beschermen voor de daden van haar vader.

4.4 Belangrijke thema's en onderwerpen

Om de beeldvorming op het niveau van materialiteit te kunnen construeren in *Bernhard, schavuit van Oranje* is het van belang om de belangrijkste thema's en onderwerpen van de serie in kaart te brengen. Waar ligt de nadruk op in de serie, welke thema's en onderwerpen krijgen aandacht?

De belangrijkste thema's en onderwerpen in de serie hebben voornamelijk betrekking op het personage Bernhard van Lippe-Biesterfeld. De belangrijke thema's en onderwerpen dragen bij aan de tweezijdigheid van Bernhards karakter.

4.4.1 De zoektocht naar een geschikte partner

Bernhard vertelt zijn levensverhaal aan Máxima en geeft een inzage van zijn leven tot aan het huwelijk met prinses Juliana. In de serie blijkt dat het huwelijk tussen Bernhard en Juliana aanvankelijk van zijn kant een verstandshuwelijk was. In eerste instantie hield Bernhard deze boot af omdat hij bang was dat hij zijn autonome positie zou kwijtraken. Nadat zijn verloofde hem bedrogen had en onder druk van zijn familie, vrienden en koningin Wilhelmina treedt Bernhard in 1937 in het huwelijksbootje met Juliana, die reeds op slag verliefd op Bernhard was.

Daar waar in eerste instantie zijn familie leden zich bemoeiden met het zoeken van een geschikte partner voor hem, bemoeit Bernhard zich met het zoeken naar een geschikte partner voor zijn kleinzoon kroonprins Willem-Alexander. Een belangrijk element daarbij is een complottheorie. Bernhard zou gezorgd hebben voor een ontmoeting tussen Willem-Alexander en Máxima. Een toevallige ontmoeting tussen de twee wordt door prins Bernhard ontkracht. Maar niet alleen Bernhard zou betrokken zijn bij dit semi-gearrangeerde huwelijk. Zo zou ook de vader van Máxima betrokken zijn bij de ontmoeting en was ook Juliana op de hoogte van het complot. Máxima zou "gehaald" zijn om de dynastie voort te kunnen zetten; een geschikte partner voor Willem-Alexander die veel van hemzelf wegheeft, "twee vreemdelingen die gehaald zijn om de Oranjes te redden", aldus Bernhard.

4.4.2 Liefde en relaties

Een ander belangrijk thema binnen de serie is liefde. Liefde komt op verschillende manieren tot uitdrukking. Ten eerste komt dit tot uitdrukking in de relatie tussen Bernhard en Juliana. Op hun oude dag hebben Juliana en Bernhard een liefdevol huwelijk. Hiervan is echter niet altijd sprake geweest. Het huwelijk kenmerkt zich door perioden van turbulentie. Door affaires en escapades is de relatie tussen Bernhard en Juliana vaak onder grote spanning komen te staan. Tijdens de Greet Hofmans-affaire stuurt Juliana zelfs aan op een scheiding.

Toch is het uiteindelijk de loyaliteit van Juliana aan Bernhard die ervoor zorgt dat het huwelijk in stand blijft en verbetert. Bernhard ziet op latere leeftijd in dat Juliana toch zijn ware liefde is.

Liefde komt daarnaast terug bij de relatie tussen Bernhard en zijn kinderen en kleinkinderen en voornamelijk in zijn relatie met zijn oudste dochter Beatrix. Een belangrijk onderwerp in de serie is de vader-dochter relatie tussen Bernhard en Beatrix. Bernhard en Beatrix hadden in eerste instantie een hechte band. Zij waren twee handen op één buik. Naarmate de troonsopvolging voor kroonprinses Beatrix nadert, ontstaat er steeds meer verwijdering tussen Bernhard en Beatrix. Beatrix krijgt een steeds groter verantwoordelijkheidsgevoel voor het beschermen van de familienaam. De escapades van haar vader en zijn openheid daarover tegenover de pers zorgen ervoor dat Beatrix afstand van hem neemt en hem steeds meer gaat zien als prins-gemaal en niet langer slechts als vader. Uiteindelijk overwint de vader-dochter liefde het van de koningin- ex-prins gemaal relatie wanneer Beatrix hem postuum beschrijft als een fantastische vader.

Tevens is het thema liefde terug te vinden in de relatie tussen Bernhard en Máxima. Er is een relatie tussen hen ontstaan gebaseerd op gelijkwaardigheid tussen een opa en een kleindochter. Máxima zoekt steun bij Bernhard om invulling te geven aan haar positie als aanstaand koningin. Ook deze relatie komt tijdelijk onder druk te staan, als blijkt dat Bernhard betrokken is geweest bij het arrangeren van een ontmoeting tussen haar en haar man van wie zij veel houdt. Door het complot komt ook de relatie tussen Máxima en Willem-Alexander tijdelijk onder druk te staan. Uiteindelijk overwint de liefde wederom de turbulente periode en blijven Willem-Alexander en Máxima bij elkaar.

4.4.3 Affaires, escapades en complotten

Binnen de serie spelen de affaires en escapades van de koninklijke familie en prins Bernhard in het bijzonder een voorname rol in het weergeven van het levensverhaal van prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld.

Bernhard heeft een belangrijk doel in de serie en dat is een leidinggevende positie bekleden in Nederland. Hij schuwt daarbij geen enkel middel en smeedt daarbij tal van complotten. Deze variëren van het omverwerpen van de democratie na de Tweede Wereldoorlog, via het vermoorden van Hitler, het schrijven van een stadhoudersbrief tot het ontoerekeningsvatbaar verklaren van zijn vrouw Juliana tijdens de Greet Hofmans-affaire. Wanneer echter zijn plannen mislukken tracht Bernhard op een andere manier van betekenis te zijn door zich in te zetten voor de Nederlandse economie. Ook in deze rol was hij bepaald niet van smetten vrij. Zo wordt Bernhard in de serie in verband gebracht met illegale wapenleveranties en het aannemen van steekpenningen in wat te boek staat als de Lockheed-affaire.

Tevens wordt in de serie aandacht geschonken aan zijn ontrouw en zijn buitenechtelijke kinderen.

4.4.4 Imago

Uit de serie blijkt dat het imago voor Bernhard een hoofdthema. Zijn Duitse achtergrond, zijn lidmaatschap van de Reiter-SS, zijn buitenechtelijk relaties en zijn betrokkenheid bij verschillende affaires en zijn zoektocht naar macht zorgen ervoor dat hij in 2003 worstelt met zijn verleden. Door zijn verleden lijkt er een breuk te zijn ontstaan tussen het volk en het koningshuis. Zijn heersende imago komt niet overeen met zijn gewenste imago. Hij tracht door middel van het interview met Pieter Broertjes en Jan Tromp van *De Volkskrant* zijn imago te sturen naar een gewenst resultaat. Hij poogt dit te bereiken door de nadruk te leggen op zijn betekenisvolle rol tijdens de Tweede Wereldoorlog, afstand te doen van zijn Duitserschap en het nazisme en het ontkennen van zijn betrokkenheid bij verschillende affaires waaronder de Lockheed-affaire. Daarnaast tracht hij binnen de koninklijke familie zijn imago op te poetsen door middel van de conversaties tussen hem en Máxima. Hij benadrukt zijn belang voor de voortzetting van de dynastie en het bewaken van de goede naam van de Oranjes tijdens de Greet Hofmans-affaire.

4.5 Mis-en-Scène

Mise-en-scène is een belangrijk onderdeel bij het vormgeven van een verhaal. Het geeft een extra dimensie aan een verhaal en speelt bij dramaseries met een historische inslag een belangrijke rol. Achtereenvolgens zullen een viertal onderdelen de revue passeren: Setting, Rekwisieten, Non-verbale Communicatie en Dresscode.

4.5.1 Setting

De *setting* is de plaats van handelingen, de sfeer, de omgeving en het decor waarin een verhaal zich afspeelt.

De setting in *Bernhard, schavuit van Oranje* wordt gecreëerd door plaatsen waar een verhaal zich afspeelt veelal te voorzien van een tijdsindicatie, een plaatsnaam of een algemeen bekende plaats. Zoals reeds eerder geconstateerd speelt het verhaal zich af in periode beginnend vanaf 1934 tot aan het overlijden van Bernhard in 2004. Zo opent bijvoorbeeld Aflevering 1 – *De Prins* – met een ‘echt’ beeld van Paleis Soestdijk. Bijgevoegd is plaats, maand en jaartal: Soestdijk, december 2004. Op deze manier wordt duidelijk waar en in welke periode een scene of een verhaallijn zich afspeelt. Tevens wordt de setting gecreëerd door ruimtes veelal te voorzien van luxe meubilair, grote fauteuils, grote paleistuinen, gouden bewerkingen, hoge plafonds. Dit geeft een groot aantal scenes een royale uitstraling. Op deze manier wordt een sfeer gecreëerd waarbij de kijker de indruk krijgt dat hij of zij te maken heeft met personages die zich baden in luxe.

Daarnaast wordt er door de serie heen gebruik gemaakt van ‘echte’ beelden en geluiden. De verhaallijnen die zich tijdens de oorlog afspelen worden een aantal keer geïntroduceerd door beelden te laten zien van Hitler, speeches van Hitler, wapperende nazivlaggen, posters uit de oorlog, bombardementen, overvliegende oorlogsvliegtuigen en parachutisten. Op deze manier wordt een impressie gegeven waar in de tijd een verhaallijn zich afspeelt en in wat voor omstandigheden het handelen van de personages geplaatst kunnen worden. Het einde van de oorlog wordt in de serie aangeduid met beelden van de troepen die aankomen in Normandië en het in ontvangst nemen van Montgomery van de capitulatie van de Duitse strijdkrachten op de Lüneburger Heide. Daarnaast zijn er ‘echte’ beelden te zien hoe Bernhard na de oorlog tot ridder wordt geslagen door toenmalig koningin Wilhelmina. ‘Echte’ beelden worden ook gebruikt om waargebeurde evenementen in het leven van Bernhard weer te geven. Zo zijn er beelden te zien van het huwelijk van Juliana en Bernhard waarin Juliana naar het altaar loopt in haar bruidsjurk. Ook is de welbekende balkonscène te zien. Daarnaast wordt de troonswisseling van Wilhelmina en Juliana

weergegeven waarbij echt beeldmateriaal wordt gebruikt. De bijzetting in de kerk in Delft van Juliana is ook voorzien van 'echt' beeldmateriaal.

Door gebruikt te maken van echt beeldmateriaal wordt de illusie gewekt dat de serie waarheidsgetrouw is. De geloofwaardigheid van de serie wordt hierdoor vergroot en voor de kijker wordt daardoor de scheidingslijn tussen feit en fictie vervaagd. Het inzetten van echt beeldmateriaal door de producenten is een bewuste keuze, om zo een televisie werkelijkheid te creëren die overeenstemming vindt bij de werkelijkheid van het verleden en de collectieve herinnering bij het publiek. Een deel van het publiek herkent dit beeldmateriaal. Door dit element toe te voegen aan fictieve dan wel gedramatiseerde elementen van de serie kan het bestaande beeld dat het publiek reeds heeft beïnvloedt worden.

4.5.2 Rekwisieten

Voorwerpen kunnen een belangrijke rol spelen in een verhaallijn of een verhaal. In *Bernhard, schavuit van Oranje* zijn een aantal voorwerpen die opvallend veel aandacht krijgen. Eén daarvan is een groene olifant. Prins Bernhard spaarde beelden van olifanten. De olifant heeft Bernhard gekregen van de Thaise Koning Bhumibol, zo stelt Bernhard in aflevering 1 – *De Prins*. Door de vier afleveringen heen keert deze olifant terug. De olifant is kan als een soort leidmotief gezien worden en een symbool voor Bernhard en zijn reputatie. Wanneer Bernhard een artikel leest in *HP De Tijd* waarin Margarita en haar man Edwin de Rooy van Zuydewijn de vuile was van het koningshuis buitenhangen is Bernhard woedend. Wanneer hij het artikel aan de kant gooit valt de Olifant op de grond in stukjes. Bernhard vraagt een personeelslid de olifant die hem dierbaar is te laten repareren door zijn zoontje. De geplakte olifant keert terug wanneer Bernhard en Máxima in gesprek zijn in 2004. Het gesprek gaat over de breuk in de relatie tussen Bernhard en Juliana tijdens de Greet Hofmans-affaire en de geboorte van Alicia, een buitenechtelijke dochter van Bernhard. De aan elkaar geplakte olifant, voorzien van scheuren zou symbool kunnen staan voor de gescheurde/kapotte relatie tussen Bernhard en Juliana. Wanneer Máxima de olifant bijna omstoot zegt Bernhard: "Voorzichtig!... sommige dingen laten zich maar één keer repareren". Dit kan symbool staan voor het huwelijk tussen Bernhard en Juliana. Na de dood van Bernhard in 2004 doorzoeken mannen de werkkamer van Bernhard naar gevoelige documenten over het verleden van Bernhard. Wanneer Kokkie (de hofdame) de mannen tracht tegen te houden in het doorzoeken van de kamer valt de reeds gescheurde olifant aan diggelen op de grond. Dit lijkt het einde van de reputatie van Bernhard te symboliseren. Zeker wanneer in de laatste aflevering te zien is hoe Beatrix de gevonden documenten in brand steekt om zo het verleden, het verleden te laten blijven.

Een ander terugkerend voorwerp dat iets minder de aandacht krijgt is een ring. De ring kan symbool staan voor de vrouwen die voor Bernhard in zijn leven van grote betekenis zijn geweest. Allereerst geeft Bernhard de ring aan Ursula von Pannwitz wanneer hij haar ten huwelijk vraagt. Met zijn aanzoek komt de romantische kant van Bernhard tot uitdrukking. Bernhard schuift de ring om haar vinger en de ring wordt duidelijk in beeld gebracht. Wanneer Bernhard gekwetst wordt doordat hij door haar bedrogen wordt neemt hij haar de ring af. Vervolgens komt de ring wederom in beeld, wanneer hij Juliana ten huwelijk vraagt. Dit is bijzonder gezien de ring eigenlijk een tweedehands ring is, het geeft de wat onzuivere kant van Bernhard weer. Uiteindelijk krijgt na de dood van Bernhard Máxima de ring. Beatrix overhandigt de ring: "Pappa wilde graag dat jij hem draagt, hij heeft hem al op maat laten maken" Máxima haalt de ring vervolgens uit het doosje en schuift deze om haar vinger. Met tranen in haar ogen kijkt ze naar haar hand. Door de tranen heen verschijnt er een glimlach op het gezicht van Máxima terug denkend aan de toch controversiële Bernhard. Bernhard lijkt met de ring ook na zijn dood het spreekwoordelijke stokje door te geven aan wederom een belangrijke vrouw in zijn leven.

Een ander terugkerend rekwisiet is de witte anjer die in het merendeel van de serie op het revers van Bernhard gespeld is. De witte anjer staat symbool voor verzet en voor erkenning en waardering van oorlogsveteranen. Dat Bernhard in het echt ook een witte anjer droeg kan als algemeen bekend worden aanvaard. De witte anjer staat tot op de dag van vandaag nog steeds symbool voor het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Tevens wordt het artikel in *De Volkskrant* dat na het overlijden van Bernhard werd gepubliceerd duidelijk in beeld gebracht. Met een grote foto van het karakter van Bernhard op de voorkant met de titel "Bernhard Spreekt: mensen mogen mij een deugniet vinden, maar ik wil niet dat zij denken hij deugde niet". Pieter Jan broertjes en Jan Tromp bieden in de serie een tweede klankbord voor het levensverhaal van Bernhard. Daarnaast lijkt het rekwisiet de belangrijkste reden voor Beatrix om de werkkamer van Bernhard te doorzoeken naar gevoelige informatie en documenten en de verbranding hiervan om zo het verleden en de reputatie van Bernhard achter zich te laten. Door de verbranding van de persoonlijke documenten van Bernhard tracht Beatrix ook na de dood van Bernhard controle te behouden over welke informatie er eventueel naar buiten zou kunnen komen. Gevoelige informatie wordt vernietigd zodat zij in controle blijft over de beeldvorming omtrent haar vader en daarmee tracht zij de beeldvorming van het koningshuis te controleren. Beatrix volgt hierbij het voorbeeld van haar grootmoeder. Ook Wilhelmina is in een scene te zien waar zij documenten verbrand van haar overleden man die een soort gelijke reputatie had als Bernhard. Ze verbranden als het ware het verleden met het oog op de toekomst van het koningshuis.

4.5.3 Non-verbale communicatie

Bij non-verbale communicatie spelen gezichtsuitdrukkingen, houding en gebaren van personages een belangrijke rol.

De non-verbale communicatie wordt in de serie gebruikt om bepaalde personages karakteristieken en kenmerken toe te duiden. Non-verbale communicatie wordt gebruikt om een periode in het leven van de leden van de koninklijke familie en in het bijzonder prins Bernhard aan te duiden. Het geeft de weg naar ouderdom weer. De jonge Bernhard loopt rechtop en heeft een rechte houding en komt atletisch en sportief over. Zo tennist hij fanatiek met zijn familie op landgoed Reckenwalde. Naarmate hij ouder wordt verandert de houding en gaat hij moeilijker lopen en kromt zijn rug. Uiteindelijk loopt Bernhard gekromd, kortademig met een wandelstok. De houding geeft het ouder worden van Bernhard en daarbij zijn fysieke achteruitgang weer. Hetzelfde kan voor de overige personages gezegd worden die een ontwikkeling door de tijd heen maken. Houdingen en posturen veranderen als teken van het ouder worden.

Tevens wordt de non-verbale communicatie in de aflevering gebruikt om gedragskenmerken van voornamelijk Bernhard weer te geven. Het voornaamste kenmerk is een handgebaar dat in de serie door Bernhard herhaald wordt. Zo aait Bernhard meer dan eens een gezicht van een vrouw. Het is een liefkozend gebaar van Bernhard aan vrouwen. Het is een uitdrukking van waardering voor een vrouw. Bernhard doet dit bij Ursula von Pannwitz, Juliana, Kokkie maar ook bij een politieagente die hem te hulp schiet.

De non-verbale communicatie wordt in de serie ook gebruikt om van personages bepaalde karaktereigenschappen weer te geven. Zo knuffelt bijvoorbeeld een oude Juliana een grote boom in de paleistuin. Bernhard voorziet het voorval dat hij samen met Máxima aanschouwt van commentaar. "Ik herinner mij nog... hoe Eleanor Roosevelt bij ons op bezoek was... ineens liep Juliana weg.....naar die boom daar toe, omarmde die en begon er tegen te prevelen. Eleanor Roosevelt dacht dat ze gek was geworden, maar dat was ze niet....toen niet..." Via non-verbale en verbale communicatie wordt er invulling gegeven aan de excentriciteit van Juliana.

4.5.4 Dresscode

Dress codes zijn geschreven en, vaker, ongeschreven regels met betrekking tot kleding. Kleding en de fysieke verschijning van een persoon kan een maatschappelijke betekenis hebben, afhankelijk van omstandigheden en gelegenheden waarin een persoon zich bevindt.

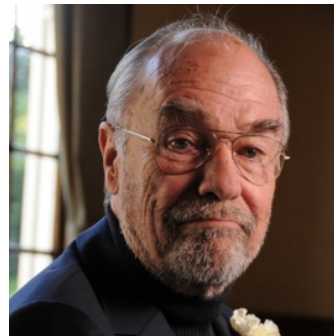
Kleding speelt in de serie *Bernhard, schavuit van Oranje* een voorname rol in het weergeven van een tijdsgeest en het weergeven van status, beroep en sociale kring waarin personages zich bevinden. Zo zijn de leden van de koninklijke familie over het algemeen

goed, keurig, sjiek en mooi gekleed, op een uitzondering daar gelaten. Zo is koningin Wilhelmina tijdens haar verblijf in Londen tijdens de oorlog minder goed gekleed. Zij draagt haar haar warrig tijdens een privégesprek met Bernhard. In het bijzijn van derden heeft deze nonchalante kleding stijl echter weer plaats gemaakt voor keurige, doch sobere kledij passend bij haar rol als koningin tijdens de Tweede Wereldoorlog. Na de oorlog is Wilhelmina minder sober gekleed. Kleding speelt ook een voorname rol bij Bernhard. Zo wordt de aansluiting van Bernhard bij de Reiter-SS weergegeven door hem te kleden in een nazi uniform. Eveneens wordt de sympathie voor de nazi's op een zelfde wijze gecreëerd door Aschwin in elke scene waarin hij voorkomt te kleden in soortgelijk uniform. Tijdens de oorlogsjaren is Bernhard in andere uniforms te zien onder meer in een uniform van de Royal Air force. Hiermee wordt uitdrukking geven aan zijn antinazistische houding. Hij staat vanaf dat moment aan de kant van de geallieerden.

Om een brug te slaan naar de realiteit komen kenmerken van de echte personen terug in de karakters. Zo heeft Beatrix het wel bekende haar. Hoe ouder Beatrix in de serie wordt, hoe herkenbaarder het kapsel wordt. Ook Máxima heeft een herkenbare haardracht, zij draagt in de afleveringen haar haar in een laag zittende knot. De grootste overeenkomst kan echter gevonden worden in het personage van Bernhard.

Afbeelding I: Bernhard van Lippe-Biesterfeld

Afbeelding II: Eric Schneider in de rol van Bernhard van Lippe-Biesterfeld

Afbeelding III: Bernhard van Lippe-Biesterfeld

Afbeelding IV: Daan Schuurmans in de rol van Bernhard van Lippe-Biesterfeld

Zoals op de bovenstaande afbeeldingen duidelijk te zien is komt de verschijningsvorm van de karakters sterk overeen met het daadwerkelijke voorkomen van prins Bernhard. De acteurs zijn duidelijk herkenbaar als het personage dat zij spelen. De overeenkomsten zijn opmerkelijk groot. Waarbij bij de overige karakters slechts een haardracht of een kledingstuk overeenkomsten biedt met de werkelijke personen is voor het belangrijkste personage van de serie gekozen voor een bijna identiek karakter.

4.5.5 Overig

Opvallend te noemen is dat tijdens aflevering twee – *De Held* – Bernhard Ian Flemming ontmoet. Ian Flemming is de schrijver van *James Bond*. Hoewel Ian Flemming in de serie Luitenant-commandant van de Britse marine is, komt ook zijn ambitie om na de oorlog te schrijven ter sprake. Er wordt in de aflevering dan ook zowel op een subtiele manier als op een expliciete manier verwezen naar de algemeen bekende *James Bond* films. Voornamelijk het drankje dat Bernhard in de aflevering drinkt is kenmerkend voor het karakter van James Bond. Bernhard drinkt een wodka-martini, shaken, not stirred. Flemming zegt dit te zullen onthouden voor in de toekomst. Er wordt gespeculeerd in de serie dat prins Bernhard model heeft gestaan voor het welbekende karakter van *James Bond*. Een aantal karaktereigenschappen komen bij James Bond terug die ook kenmerkend zijn voor Bernhard. Zoals de spionage van Bernhard bij IG-Farben, zijn voorliefde voor vrouwelijk schoon en een leven vol spanning en sensatie. De speculatie zorgt ervoor dat de kijker prins Bernhard kan gaan vergelijken met de fictieve verhalen en het fictieve personage van *James Bond*. De speculatie beïnvloedt daardoor de beeldvorming over Bernhard.

HOOFDSTUK 5 – CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 Inleiding

In dit onderzoek staat de volgende vraag centraal: Hoe is de materialiteit in het beeldvormingsproces met betrekking tot de geschiedenis van het Nederlandse koningshuis en in het bijzonder prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* geconstrueerd? Naar aanleiding van deze vraag stelde ik een viertal deelvragen op. Aan de hand van een narratieve analyse van Oud, Wester en Weijers (1997) is getracht hier een antwoord op te vinden. Uit de resultaten zijn verschillende bevindingen en elementen naar voren gekomen die samen een antwoord vormen op de onderzoeksvraag. In dit hoofdstuk zullen de antwoorden op de deelvragen kort uiteengezet worden, om vervolgens de onderzoeksvraag te beantwoorden. Daarna zal een terugblik worden gegeven op de in theoretisch kader gebruikte literatuur.

5.2 Antwoorden op de deelvragen

De volgende deelvragen zijn opgesteld om de onderzoeksvraag te beantwoorden:

- Welke personages spelen een belangrijke rol en hoe worden deze personages geportretteerd in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*?
- Welke normen en waarden spelen een belangrijke rol in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*?
- Welke thema's en onderwerpen spelen een belangrijke rol in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*?
- Welke rol speelt de mise-en-scène bij de beeldvorming in *Bernhard, schavuit van Oranje*?

5.2.1 Deelvraag 1

De eerste deelvraag: Welke personages spelen een belangrijke rol en hoe worden deze personages geportretteerd in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*?

In paragraaf 4.2 zijn de resultaten betreffende de personages reeds gepresenteerd. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er in de serie een vijftal personages centraal staan. Het belangrijkste personage is prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld. Daarnaast zijn de vorstinnen Wilhelmina, Juliana en Beatrix van groot belang voor het verhaal, evenals aankomend vorstin Máxima.

Bernhard is de centrale figuur in deze serie. Hij wordt gepresenteerd als een complex personage en zijn handelen in de serie is leidend voor het verhaal. Prinses Máxima is de kapstok waaraan het verhaal wordt opgehangen; de prins vertelt haar zijn levensverhaal. Daarnaast kijkt hij met *Volkskrant* journalisten Pieter Broertjes en Jan Tromp terug op zijn leven. Bij zijn terugblikken wordt er in de serie telkens geschakeld tussen heden en verleden. Dit leidt ertoe dat we de personages in verschillende fases van hun leven leren kennen.

Het personage van Máxima vertoont overeenkomsten met dat van Bernhard. Allereerst is zij evenals de prins een aangetrouwd familielid en komt zij uit het buitenland. Daarnaast is zij ambitieus en ziet zij niets in een passieve rol als prinses. Zij wordt als een krachtige vrouw met een duidelijke visie neergezet. Door haar op basis van gelijkwaardigheid met de prins te laten communiceren wordt dit beeld versterkt. De makers hebben Máxima deze rol niet voor niets gegeven. Los van haar overeenkomsten met Bernhard beantwoordt het aan het beeld dat Nederland van haar heeft. Een moderne vrouw die niet op haar achterhoofd is gevallen en haar leven niet in zijn geheel laat inrichten door de regels van de Koninklijk Huis. Zij zoekt naar de rol die zij binnen de koninklijke familie in kan nemen en naar de manier waarop zij invulling aan haar ambt kan geven. Door haar deze rol te geven wordt het gevoel van realiteit voor de kijker versterkt.

Door Máxima deze rol in de serie te geven kon bovendien het tijdvak eenvoudig worden vastgesteld. Máxima is zwanger van haar eerste kind en gaat hierdoor logischerwijs veel meer nadenken over haar toekomst. De serie eindigt eveneens op een logisch moment, namelijk bij het overlijden van de prins.

Het doel van het personage Bernhard is de beeldvorming die over hem is ontstaan in positieve zin te beïnvloeden. Bovendien wordt hij neergezet als de pater familias; de man met macht binnen de koninklijke familie. Om dit beeld te versterken worden prinses Juliana en Koningin Beatrix zwakker gepresenteerd dan de prins. Juliana wordt geportretteerd als een beïnvloedbare vrouw die voortdurend steun zoekt bij haar omgeving. Dit in tegenstelling tot het karakter van Bernhard. Daar waar Bernhard het heft in eigen handen neemt en constante controle over situaties wil hebben, wordt Juliana als een afhankelijk persoon neergezet. Tevens zorgt het personage van Juliana in contrast met het personage van Bernhard voor een tegenstelling tussen goed en kwaad. Juliana is trouw, loyaal, zij staat open voor anderen, iedereen is altijd welkom ook op het paleis (zelfs de buitenechtelijke kinderen van Bernhard), zij is vergevingsgezind, heeft een groot hart, en staat achter haar man. Juliana symboliseert daarmee het goede. Bernhard daarentegen, is planmatig, ontrouw, niet loyaal en bekritiseert het functioneren van zijn vrouw. Bernhard symboliseert daarmee het kwade.

Het karakter van het personage van Beatrix draagt eveneens bij aan een verhoogd realiteitsgevoel aangezien het gebaseerd is op het bekende beeld dat het publiek van haar heeft namelijk, een harde, zakelijke, directe vrouw met gevoel voor traditie. Zij heeft de eer van het koningshuis en haar familie hoog in het vaandel staan. Bernhard zet deze regelmatig op het spel. Beatrix heeft de taak de monarchie te beschermen en raakt hierover telkens in conflict met haar vader. Zij benadrukt in de serie de recalcitrante kanten van haar vader.

“Mensen mogen mij een deugniet vinden, maar ik wil niet dat ze denken hij deugde niet.” Dit is wat Bernhard op zijn publiek wilde overbrengen en daarmee het hoofddoel van zijn personage. Beatrix saboteert dit door de kijker te wijzen op het tegendeel en brengt de hoofdrolspeler hiermee verder van zijn doel af. In tegenstelling tot de wat zwakke Juliana is Beatrix een sterke tegenstander van Bernhard in het verwezenlijken van zijn doel.

Hoewel de personages het in de serie alles behalve altijd met elkaar eens zijn op zakelijk vlak, hebben de makers er wel voor gezorgd dat er geen twijfel bestaat over de liefde die de verschillende familieleden voor elkaar voelen. Er wordt een beeld geschetst van een intense band tussen Beatrix en haar vader. Zij zit eigenlijk in een tweestrijd. Enerzijds bedreigt hij de zorgvuldig opgebouwde reputatie van het koningshuis, anderzijds adoreert zij haar vader zoals alleen een dochter dat kan. De jonge Juliana houdt ondanks alles intens veel van haar man. Haar overspelige echtgenoot neemt dit jaren voor lief, maar aan het eind van zijn leven realiseert hij hoezeer hij haar waardeert. Hiermee laat hij een kwetsbare kant van zichzelf zien wat een bijdrage levert aan het bereiken van zijn doel.

Het ingaan op de emotionele familiebanden draagt bij aan de verbinding die de kijker met de personages kan maken. De familiebanden zijn voor velen herkenbaar en maken het verhaal daarom meer grijpbaar voor het publiek. Daarnaast voorziet het in de behoeften van de kijker die nieuwsgierig is naar de verhoudingen tussen de familieleden achter de schermen. Dat dit fictief is doet hier niets aan af.

Bernhard komt in de serie over als een man van extremen en is daardoor uitermate goed geschikt als hoofdpersoon voor een historische miniserie. Zijn dubieuze verleden, zijn romances en het liefdesverhaal tussen Bernhard en Juliana dienen dan ook als leidraad voor een gedramatiseerd levensverhaal.

5.2.2 Deelvraag 2

De tweede deelvraag: Welke normen en waarden spelen een belangrijke rol in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*? In paragraaf 4.2 besprak ik per aflevering reeds de normen en waarden die in de serie een belangrijke rol spelen. Uit de resultaten kan geconcludeerd worden dat binnen de serie een groot aantal normen en waarden een rol spelen. De waarden die het meest bepalend zijn voor het verloop van het verhaal hangen

nauw samen met: het streven van het personage van Bernhard naar onsterfelijkheid, het van betekenis willen zijn, het beschermen van de goede naam en de symboliek van het koningshuis dat staat voor eenheid, krachtig leiderschap en inspiratie.

In zijn zoektocht naar onsterfelijkheid is Bernhard bereid heel ver te gaan, zijn plannen en intriges zijn echter dikwijls in conflict met de overige normen en spelen met de waarden eerlijkheid en waarheid. Voornamelijk met de norm dat het koningshuis en de familie van Oranje een voorbeeldfunctie hebben en symbool staan voor krachtig leiderschap, eenheid en inspiratie, nemen de makers van de serie op de schop. Enerzijds wordt keer op keer benoemd dat de leden van het koningshuis bij gratie God's hun functie bekleden en dat het Koninklijk Huis een goed voorbeeld is voor het volk en daarmee een bepaalde vorm van legitimiteit behaalt. Anderzijds wordt er door de makers een beeld gecreëerd dat daar constant afbreuk aan doet. Vooral het personage van Bernhard doet veelal afbreuk aan het heersende normen- en waardepatroon waardoor de legitimiteit van het koningshuis eventueel in twijfel kan worden getrokken.

Door het personage van Bernhard in constante onderhandeling te laten zijn met de heersende normen en waarden, komt duidelijk het tweezijdige beeld dat de producenten van de serie trachten over te brengen naar voren. Hoewel de waarden trouw, vertrouwen, macht en loyaliteit een grote rol in de serie spelen en prins Bernhard meer dan eens in conflict raakt met deze, is de waarde liefde voor hem ook van belang. De waarde liefde komt in de serie op verschillende manieren terug in de liefde tussen Juliana en Bernhard, de liefde voor kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen van de personages. Hierdoor wordt ook de aangename en menselijke kant van de leden van het koningshuis en Bernhard in het bijzonder benadrukt. Het accentueert de menselijke kant van de Oranjes en lijkt daardoor wederom voor een bepaalde vorm van herkenbaarheid te zorgen bij het publiek en voorziet hen van informatie over de relaties tussen de leden van het koningshuis die normaliter achter gesloten deuren blijft.

In de serie *Bernhard, schavuit van Oranje* spelen negen binaire opposities een belangrijke rol. Niet alle binaire opposities komen voor in elke afleveringen. Er is slechts één dilemma dat in elke aflevering van de serie voorkomt en dat is 'trouw versus ontrouw'. Dit dilemma komt op verschillende manieren en bij verschillende personages in de serie terug. Het heeft in de serie betrekking op de huwelijkse trouw. Daarnaast heeft het betrekking op de idealen van personages, ook kan de oppositie terug gevonden worden in de houding ten opzichte van de familie en de familienaam. Het is vooral het personage van Bernhard dat worstelt op dit terrein.

Een tweede belangrijke oppositie is de oppositie 'algemeen belang versus eigen belang.' Het is vooral deze oppositie waarin Bernhard een enorme strijd met zichzelf moet voeren. Aan de ene kant is hij op zoek naar macht, invloed en leiderschap om de dynastie te

beschermen en de natie te redden, anderzijds schaadt hij in de uitvoering dit algemene belang doordat hij zijn keuzes en beslissingen vaak vanuit eigenbelang maakt.

Een derde oppositie dat van groot belang is en als een rode draad door de serie loopt, is 'gewenste identiteit versus eigen imago'. Vanuit dit dilemma vertelt Bernhard aan de journalisten Pieter Broertjes en Jan Tromp van *De Volkskrant* en aan Máxima zijn verhaal over zijn turbulente leven. Een leven waarbij de integriteit van Bernhard tot zijn ongenoegen dikwijls in twijfel wordt getrokken. Bernhard tracht vanuit dit dilemma de beeldvorming over zichzelf, bij het Nederlandse volk, als bij Máxima te beïnvloeden. Tevens hangen de makers van de serie het verhaal aan deze binaire oppositie op. Vanuit dit perspectief lijkt het verhaal in de serie tot uitdrukking te komen.

Het vierde en laatste dilemma dat van groot belang is voor het verhaal is 'waarheid versus leugen.' Hoewel deze oppositie alleen in de laatste aflevering manifest wordt, is deze wel van groot belang voor zowel de makers als de consumenten van de serie. Deze oppositie komt voornamelijk terug in het gesprek tussen Beatrix en Máxima na de dood van Bernhard in 2004. Beatrix nuanceert aan de hand van deze oppositie het verhaal en de beelden van en over haar vader. Het is uiteindelijk Máxima die net als de kijker achterblijft met de vragen; wie moet ik geloven en wat is de waarheid wat betreft de recente geschiedenis van het koningshuis en in het bijzonder prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld?

5.2.3 Deelvraag 3

De derde deelvraag: Welke thema's en onderwerpen spelen een belangrijke rol in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje*? In paragraaf 4.3 zijn reeds de belangrijke onderwerpen en thema's binnen de serie besproken. Uit de resultaten kan geconcludeerd worden dat de belangrijke thema's binnen de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* voornamelijk betrekking hebben op het belangrijkste personage van de serie en dat is Bernhard van Lippe-Biesterfeld. De thema's en onderwerpen die een belangrijke rol spelen in de serie hebben voornamelijk tot doel het publiek te laten nadenken over de beeldvorming omtrent het Koninklijk Huis en Bernhard in het bijzonder. "Mensen mogen mij een deugniet vinden, maar ik wil niet dat zij denken hij deugde niet". De thema's en onderwerpen spelen dan ook in op deze frase. Enerzijds staan liefde, heldhaftigheid en goede familierelaties centraal. Anderzijds worden de affaires, bekoelde relaties en escapades centraal gesteld. Hierdoor komt Bernhard over als een man vol tegenstrijdigheden en controversies. De belangrijke thema's en onderwerpen dragen dan ook bij aan de tweezijdigheid van Bernhards karakter en daardoor aan het tweezijdige beeld dat het publiek te zien krijgt over de Bernhard. Hierdoor wordt het publiek aan het denken gezet over de vraag hoe zij het personage van Bernhard wensen te zien.

Door een selectie van onderwerpen en thema's, die bij het publiek in min of meerdere mate bekend zijn, te dramatiseren, wordt getracht een brug te slaan tussen de werkelijkheid en een televisiewerkelijkheid. De serie clustert de historische gebeurtenissen waardoor het geheugen van de kijker wordt geprikkeld. Het publiek gaat hierdoor nadenken over de rol en het belang van het koningshuis.

5.2.4 Deelvraag 4

De vierde deelvraag: Welke rol speelt de mise-en-scène bij de beeldvorming in *Bernhard, schavuit van Oranje*? Uit de resultaten zoals uiteengezet in paragraaf 4.4 kan worden geconcludeerd dat de mise-en-scène wordt ingezet om de tijdgeest aan te duiden waarin een verhaallijn of verhaallijnen zich afspelen. Doormiddel van kleding, setting, geluidseffecten en het gebruik van echt beeldmateriaal wordt de kijker duidelijk in welke periode een verhaallijn of een personage wordt geportretteerd. Daarnaast speelt de mise-en-scène een belangrijke rol voor de symboliek binnen de historische miniserie.

Voorwerpen worden ingezet om voornamelijk het personage van prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld bepaalde karaktereigenschappen toe te dichten of zijn reputatie weer te geven. Tevens wordt de mise-en-scène ingezet om voor de kijker een brug te slaan tussen werkelijkheid en fictie. Door gebruik te maken van acteurs die veel lijken op de personen in de werkelijkheid, of door bepaalde uiterlijke kenmerken uit te vergroten in de serie wordt er door de makers getracht aansluiting te vinden bij de verbeelding van het publiek. 'Echte' beelden worden gebruikt om waargebeurde evenementen in het leven van Bernhard van Lippe-Biesterfeld weer te geven. Met behulp van deze echte beelden die sprekend en herkenbaar zijn voor het publiek wordt de grens tussen werkelijkheid en fictie vager.

5.3 Beantwoording van de onderzoeksvraag

In de thesis is onderzoek gedaan naar de beeldvorming in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* op het niveau van materialiteit. De centrale onderzoeksvraag luidt: Hoe is de materialiteit in het beeldvormingsproces met betrekking tot de geschiedenis van het Nederlandse koningshuis en in het bijzonder prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* geconstrueerd? Naar aanleiding van deze vraag zijn deelvragen opgesteld en beantwoord. Hieruit voortvloeiend kan antwoord gegeven worden op de hoofdvraag.

Beeldvorming zorgt voor een bepaalde visie van de werkelijkheid. Het is een wisselwerking tussen de mentale beelden in de hoofden van mensen en de materiele beelden in de werkelijkheid om ons heen. Beeldvorming beïnvloedt het beeld van de werkelijkheid. Uit het onderzoek kan niet vastgesteld worden wat de invloed is geweest op de publieke opinie van het beeld dat er in deze serie wordt geschetst. Wel is er achterhaald welk beeld er wordt getracht met deze serie over te brengen op het publiek. Daarnaast is het onderzoek gebaseerd op enkel deze historische miniserie en is er geen onderzoek gedaan naar andere media-uitingen en de beelden en invloeden daarvan op de publieke opinie.

De historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* vertoont in vier delen een afgerond verhaal over het turbulente leven van prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld. Beginnend in 1934 bij zijn zoektocht naar een geschikte partner tot aan zijn dood in 2004. In de serie staan een vijftal personages centraal, prins Bernhard, koningin Wilhelmina, koningin Juliana, koningin Beatrix en aankomend vorstin Máxima en bevat daarmee de meest prominente figuren van de afgelopen vier generaties van de koninklijke familie. Het belangrijkste personage is Bernhard van Lippe-Biesterfeld. Bernhard wordt geportretteerd als een complex personage en zijn handelen is leidend voor het verhaal.

Bernhard wordt in de serie afgebeeld als een man van extremen en is daardoor uitermate geschikt als hoofdpersonage voor de historische miniserie. Door de personages uiterlijke kenmerken en gedragskenmerken te geven die herkenbaar zijn voor en bij het publiek, wordt het gevoel van realiteit door de makers bij de kijker versterkt. Er wordt hiermee door de makers getracht het beeld van de werkelijkheid te beïnvloeden. Ook het ingaan op de emotionele familiebanden draagt bij aan de verbinding tussen de kijker en de personages. Dit voorziet het publiek in de behoefte voortgekomen uit nieuwsgierigheid naar de verhoudingen en het gedrag van de familie leden achter de gesloten paleisdeuren.

Het doel van het personage van Bernhard in de serie is de beeldvorming die over hem ontstaan is in positieve zin te beïnvloeden. "Mensen mogen mij een deugniet vinden, maar ik wil niet dat zij denken hij deugde niet." Bernhard kampt met een dilemma omtrent

zijn imago. Zijn gewenste imago lijkt niet in overeenstemming met het bestaande beeld van hem bij het volk. Vanuit dit dilemma lijkt Bernhard zijn levensverhaal te vertellen. Bernhard wordt door de makers neergezet als groot verhalenverteller en tracht vanuit die positie de beeldvorming over hem te beïnvloeden. Dit dilemma lijkt overeenstemming te vinden in de werkelijkheid de makers pakken deze oppositie ' huidig imago versus gewenst imago' met twee handen aan om het levens verhaal van Bernhard uit de doeken te doen.

Uit de serie blijkt dat Bernhard tijdens zijn leven veel invloed heeft getracht uit te oefenen op het beeld dat van hem werd geschetst in de media. Doordat dit in de miniserie verscheidene malen benadrukt wordt, trachten de makers van deze serie op hun beurt duidelijk te maken dat Bernhard veel invloed heeft gehad op het beeld dat over hem in de media naar buiten wordt gebracht. Hiermee laten de makers zien dat de bestaande opvatting van het publiek over Bernhard door hemzelf sterk is beïnvloedt en wellicht geen getrouw beeld van de werkelijkheid heeft weergegeven. Op deze wijze ontstaat beeldvorming binnen de beeldvorming van de serie. Er is tenslotte veel bekend over Bernhard, maar paradoxaal genoeg weten we van hem weinig met zekerheid.

Door het laten zien van een constante worsteling met algemeen geldende normen en waarden wordt duidelijk dat prins Bernhard niet de mythische persoon is die het personage Bernhard wil zijn en wellicht nog belangrijker het imago dat hij probeert uit te dragen naar het publiek.

Naast het tweezijdige beeld over het publiek persoon Bernhard wordt er ook een tweezijdig beeld neergezet met betrekking tot Bernhard en de overige koninklijke familie leden. De makers schetsen dit tweezijdige beeld over de familiebetrekkingen door zowel aandacht te schenken aan controversiële gebeurtenissen, thema's en onderwerpen uit het leven van Bernhard als aan liefde, heldhaftigheid en de familierelaties. Deze thema's en onderwerpen dragen bij aan het controversiële beeld van het personage van Bernhard in de serie en daarmee ook aan het eveneens controversiële beeld dat het publiek te zien krijgt. Deze beelden worden versterkt door het feit dat de meest spraakmakende gebeurtenissen en karakters van zeventig jaar in vier afleveringen worden weergegeven. Hiermee wordt een beeld geschetst dat de koninklijke familie en het leven van Bernhard in het bijzonder zeer onstuimig zou zijn geweest. Alledaagse gebeurtenissen zijn niet interessant om in een gedramatiseerde historische miniserie naar voren te brengen.

Door de selectie in gebeurtenissen, onderwerpen en thema's die over het algemeen bij het publiek bekend zijn te dramatiseren lijken de makers tot doel te hebben de beeldvorming omtrent het koningshuis en Bernhard in het bijzonder te beïnvloeden en weer op de publieke agenda te zetten. Met deze serie wordt er naast de bestaande invloeden uit de media op het beeld van het publiek over de koninklijke familie, een gedramatiseerd

alternatief geboden. Door de serie is het publiek instaat het Koninklijk Huis en Bernhard in het bijzonder met andere ogen te bekijken.

Er wordt door de makers aan de ene kant getracht een zeer geloofwaardig verhaal neer te zetten door herkenbare passages uit het leven van Bernhard van Lippe-Biesterfeld te gebruiken, personages op de daadwerkelijke personen te laten lijken en herkenbare karaktereigenschappen toe te dichten aan de andere kant worden personages en gebeurtenissen gedramatiseerd. Ook lijkt het verhaal in de laatste aflevering weer op losse schroeven gezet te worden. Beatrix brengt aan de vertelling van het levensverhaal nuance aan in een gesprek met Máxima. “Bernhard zur Lippe-Biesterfeld. Redder van de Oranjes, toch? (...) De charmante prins, die alles en iedereen kende en die niet door had dat hij door iedereen werd gebruikt. Hij was het slachtoffer geworden van zijn eigen dromen.” Daarmee wordt de beeldvorming en de geleidelijk ontstane opvattingen over Bernhard en de koninklijke familie die gedurende de afleveringen wordt geportretteerd onzeker.

Ondanks dat de serie de ruimte biedt om de complexe relaties binnen het koningshuis en de complexiteit binnen het karakter van Bernhard weer te geven geeft de kijker door de omwenteling in de laatste aflevering de ruimte om een eigen opinie te vormen. Als kijker blijf je namelijk met de vraag achter wat de eventuele waarheid zou kunnen zijn en wordt het ware leven van prins Bernhard opnieuw in nevel gehuld. Zijn dit de woorden van Bernhard of de woorden van Beatrix? Tenslotte zijn beide weergaves gebaseerd op herinneringen en herinneringen zijn subjectief. De complexiteit op dit gebied wordt mede versterkt door het gebruik van echte beelden. Deze beelden vergroten de moeilijkheid een onderscheid te maken tussen feit en fictie. Was Bernhard een deugniet? Of deugde hij niet? Met deze vraag blijf niet alleen Máxima in de serie achter, maar ook de kijker.

5.4 Terugkeer naar de literatuur

Bernhard, schavuit van oranje is een televisiedrama gebaseerd op historische gebeurtenissen. Er is sprake van twee genres, men spreekt dan van hybriditeit. In de eerste plaats is het een historische miniserie. Volgens Creeber (2001) bieden dergelijke series meer ruimte dan bijvoorbeeld films, om complexe relaties en gebeurtenissen weer te geven. Horace Newcomb (1974) stelt dat “the serial nature of the genre allows a far greater “audience involvement, a sense of becoming part of the lives and actions of the characters they see”. De serie biedt de kijker ruimte om karakters en verhaallijnen beter en op een dieper niveau te leren kennen. Dit genre is voor dit verhaal uitermate geschikt, omdat het de ruimte geeft om de kijker beter kennis te laten maken met de privésfeer van de koninklijke familie waar tot dan voornamelijk informatie van de RVD over bekend was.

Tevens is sprake van een docudrama. Een docudrama is volgens Tom Hoffer en Richard Alan Nelson (1978, zoals geciteerd in Rosenthal, 1999) “Een unieke vermenging van feit en fictie waarin gebeurtenissen en historische personen uit ons recente verleden worden gedramatiseerd”.

Binnen de wetenschap bestaan verschillende theorieën over de invloed die media hebben op hun kijker. Voornamelijk de *agendasetting* rol van de media is op deze televisieserie van toepassing (Croteau & Hoynes, 2007). De serie bepaalt niet hoe mensen over een bepaalde zaak denken, maar oefenen wel invloed uit waarover mensen denken. In het geval van *Bernhard schavuit van Oranje*, worden mensen aan het denken gezet over het beeld dat de RVD gecreëerd heeft van de koninklijke familie als ‘one happy family’. Opmerkelijk is te noemen dat Bernhard in de serie zelf een andere mediatheorie aanhangt. Bernhard tracht met zijn interviews met *De Volkskrant* direct de publieke opinie te beïnvloeden.

Door discutabele episodes uit het leven van Bernhard in de serie te clusteren, komt het beeld over koningshuis weer hoog op de publieke agenda te staan. Hierdoor wordt de kijker aan het denken gezet over het Koninklijk Huis en de monarchie. Terwijl deze agenda voorheen door de RVD bepaald werd. De serie *Bernhard, schavuit van Oranje* biedt een alternatief naast de berichtgeving van de RVD.

Gorman en McLean hebben in 2007 aangetoond dat televisie onder andere invloed op gedrag, ideeën, taal en mode heeft. Tevens kan dit medium invloed hebben op wat normaal, wenselijk en belangrijk is. Kortom, televisie kan normen en waarden ter discussie stellen of juist bevestigen. In deze serie worden in de eerste plaats de normen en waarden betreffende het koningshuis ter discussie gesteld. De koninklijke familie heeft een voorbeeldfunctie en Nederlanders gaan er vanuit dat zij volgens de wet handelen en dat zij

het juiste doen. *Bernhard, schavuit van Oranje* trekt dit in twijfel en brengt de kijker daarmee in verwarring aangezien die uitgaat van het originele beeld waarmee hij tot dan toe geconfronteerd is. Daarnaast worden in de serie goed en kwaad tegenover elkaar gezet. De normen en waarden van de kijker worden ter discussie gesteld doordat zij enerzijds sympathie voor de personages voelen en anderzijds met hun eigen opvattingen geconfronteerd worden.

Bovendien geeft de serie de koninklijke familieleden een menselijk gezicht. Hierdoor wordt het leven van de koninklijke familie deel van het publiek bezit. Dit sluit uitstekend aan bij een door Wijffjes (1998) vastgestelde ontwikkeling in de twintigste eeuw. Namelijk dat humaniteit, moderniteit en gewoone populairere representaties zijn.

Aangezien de serie inspeelt op bestaande gebeurtenissen uit de geschiedenis is het lastig een onderscheid tussen feit en fictie te maken. Het is immers gebaseerd op in de werkelijkheid plaatsgevonden gebeurtenissen, politieke ontwikkelingen en een bestaande familie. Bovendien wordt er gebruikt gemaakt van origineel historisch beeldmateriaal. Docudrama's worden daarom vaak bekritiseerd, onder andere door Jerry Kuehl (1987, zoals geciteerd in Rosenthal, 1999) en Walter Goodman (1989, zoals geciteerd in Rosenthal 1999), omdat complexe historische gebeurtenissen worden omgezet in een soap waarvan nuance weinig sprake is, zo stelt Creeber (2001). Toch stelt Creeber (2001) De classificatie van verschillende output is een fundamenteel aspect van de manier waarop verschillende teksten en beelden begrepen worden. Vanuit dit oogpunt kan de reactie van uitvoerend producent Chris Derks (zoals geciteerd in Chris Vos, 2010) bekeken worden die naar aanleiding van de serie kritiek kreeg op de betrouwbaarheid van het gegeven beeld. "Ik hoef echt niet hun zegen te hebben. Zij willen dat je een historisch correct beeld scheidt, maar ze snappen dan weer niet dat je drama maakt, en geen geschiedenisles." Toch is hier een kleine tegenstrijdigheid te vinden. Hoewel de makers bewust zijn van het genre en hun bedoeling een koningsdrama te produceren, trachten zij er wel alles aan te doen om de scheidingslijn tussen feit en fictie te vervagen. *Bernhard, schavuit van Oranje* kan daardoor leiden tot een misverstand met betrekking tot het genre. De voornaamste kritiek hierop is dat doordat de serie gedramatiseerd is, de kijker wordt geconfronteerd met onjuistheden die hun bestaande beelden van het koningshuis beïnvloeden.

Hoewel de grens tussen feit en fictie inderdaad vervaagt biedt het de kijker wel een alternatief naast het beeld dat de officiële instanties bieden. Kennelijk is hier behoefte aan aangezien er sprake is van een toename van koningsdrama's. Kortom, de populariteit van de serie is op basis van deze trend geenszins een verrassing. En er kan geconcludeerd worden dat door de toename in koningsdrama's en in het bijzonder het genre historische miniseries, de makers het koningshuis weer op de publieke agenda hebben gezet.

5.5 Problemen en beperkingen

Het schrijven van een thesis is een intensief karwei. Problemen en beperkingen doemden dan ook tijdens het schrijven op. Een probleem waar ik tegen aanliep was dat mijn interesse voor het koningshuis en mijn achtergrond als historica mij met redelijk wat voorkennis de analyse instuurde. Tijdens de analyse was het voor mij soms lastig mij te beperken tot de beelden en de uitkomsten van de narratieve analyse. Het genre van docudrama bevindt zich tenslotte op een snijvlak tussen feit en fictie en is daardoor soms moeilijk te bevatten. Juistheden en voornamelijk de onjuistheden in de serie zorgden ervoor dat ik veelal onderwerpen en personen van meerdere kanten wilde belichten, echter moest ik mij beperken tot de inhoud van de serie en de relatief beperkte dataset. Dit zou misschien deels opgevangen kunnen worden door verschillende koningsdrama's met elkaar te vergelijken. Alleen stuit je dan op het problemen dat niet alle personages voorkomen in verschillende series en niet in een zelfde tijd afspelen. *Bernhard, schavuit van Oranje* is een op zich zelf staand verhaal.

Een ander probleem waar ik tijdens het schrijven tegen aanliep is dat er weinig onderzoek is gedaan naar de beeldvorming in historische dramaserieën en al helemaal niet naar het koningshuis in een historische miniserie. Hierdoor was er geen enkele houvast of kader waarin het onderzoek exact zou passen of waar je als onderzoeker enige leidraad in zou kunnen vinden. Het wiel moest hierin nog uitgevonden worden.

Daarnaast was de methode waarin ik in dit onderzoek mee heb gewerkt nieuw voor mij. Niet eerder heb ik de WOW-methode gehanteerd. Dit zorgde voor zowel een positieve uitdaging als een negatieve uitdaging. Ik moest mijn weg zien te vinden in de methode zodat deze toepasbaar werd op het onderzoek dat ik wilde uitvoeren. Een beperking van de door mij gehanteerde WOW-methode was dat de methode nauwelijks ingaat op de mis-en-scène en daardoor minder gedetailleerd is en minder diepgang bood. Het is dan ook daarom dat ik de analyse van de mis-en-scène heb toegevoegd. Een onderdeel van een serie die ook veelzeggend is om de inhoud van een serie of film weer te geven, zeker wanneer het een docudrama betreft.

De beperkte omvang van de dataset zou eventueel ondervangen kunnen worden. Het onderzoek naar de beeldvorming van het koningshuis in de media kent tenslotte oneindig veel mogelijkheden. Zo zou een vergelijking gemaakt kunnen worden met andere koningsdrama's op het gebied van film en televisie. Tevens zouden werken van Tomas Ross met elkaar vergeleken kunnen worden hij heeft tenslotte naast het scenario van deze dramaserie ook een boek over Prins Bernhard geschreven genaamd *King Kong*. Daarnaast zouden buitenlandse drama's met *Bernhard, schavuit van Oranje* vergeleken kunnen

worden. Het onderzoek zou dus kunnen leiden tot een levenswerk. Het risico dan is echter dat door de hoeveelheid van data de diepgang verloren gaat. Het is dan ook daarom dat ik voor een dataset van beperkte omvang heb gekozen. Er is gekozen voor kwaliteit en compleetheid en niet voor kwantiteit en mogelijke oppervlakkigheid.

5.6 Slotwoord en aanbevelingen

Tot slot moet ik zeggen dat ik blij ben met het uiteindelijke resultaat van de thesis. Het heeft bloed, zweet en tranen gekost, maar daar is het resultaat dan ook naar. Ik ben voornamelijk blij dat ik mijn vooropleiding heb kunnen combineren met mijn masteropleiding media en cultuur. *Bernhard, schavuit van Oranje* bood het ideale podium om mijn interesse voor het verleden, het koningshuis en media te combineren. De serie wist mij te boeien, waardoor ook het onderzoek hiernaar mij in zijn greep kon houden.

Het uitgevoerde onderzoek naar de beeldvorming in de historische miniserie *Bernhard, schavuit van Oranje* kan een basis vormen voor verder onderzoek. Het kan een basis vormen voor receptieonderzoek. Receptie onderzoek zou een interessante berg aan informatie kunnen opleveren. Hoe werd de Bernhard zoals in de serie geportretteerd ontvangen door het publiek? Ervaren de kijkers hem als deugniet of juist als iemand die niet deugde? Interessant daarbij is verschil te maken tussen een jongere generatie die hem niet bewust hebben meegemaakt en een oudere generatie die hem wel hebben meegemaakt. Tevens zou gesteund door het onderzoek naar de beeldvorming in *Bernhard, schavuit van Oranje* de verhoudingen tussen feit en fictie onder de loep kunnen worden genomen. Daarnaast zou de vervolgserie *Beatrix, Oranje onder vuur* zich uitermate goed lenen om verder onderzoek te verrichten naar beeldvorming van het koningshuis in dramaseries. Daarnaast zouden verschillende werken van scenarioschrijver Tomas Ross vergeleken kunnen worden.

Om dit soort onderzoeken te kunnen doen is het belangrijk eerst in beeld te brengen wat er precies op het niveau van de materialiteit is weergegeven en daar vormt dit onderzoek een goede basis voor.

LITERATUURLIJST

- Appadurai, A. (1996). *Modernity At Large: Cultural Dimensions of Globalization*.
Mineapolis: University of Minnesota Press, 27-47.
- Bauwel, Van., S. (z.j.) Articulaties van vrouwengenes. Over de discursieve cnstrucites van
film- en televisieseries en de trajecten van 'vrouwelijke' genes. In Biltereyst, J. &
Meers, P. (Red.) *Film/TV/Genre* (pp. 125-147) Gent: Academia Press.
- Biltereyst, D. & Meers, P. (Red.) (2004). *Film/ TV/ Genre*. Gent: Academia Press.
- Bryant, J. & Zillmann, D. (Red.) (1986). *Perspectives on Media Effects*. New Jersey:
Lawrence Erlbaum Associate Publishers.
- Van Bree. H. (2013). *Beatrix, koningin der Nederlanden*. Houten: Spectrum.
- Creeber, G. (2004). *Serial Television: Big Drama on the Small Screen*. Londen:
British Film Institute.
- Creeber, G. (2001). *The Television Genre Book*. Londen: The Britisch Filminstitute.
- Crouteau, D. & Hoynes, H. (2003). *Media Society: Industries, Images and Audiences*.
Londen: Pine Forge Press.
- Diependaal, I. (1998). De familie op de troon: het beeld van Oranje in populaire
tijdschriften. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, 1(2), 69-94.
- Fiske, J. (1987). *Television Culture*. Londen/New York: Routledge.
- Gerbner, G., Gross, L., Morgan, M. & Signorielli, N. (z.j.). Living with Television:
The Dynmics of the Cultivation Process. In Bryant, J. & Zillmann, D. (Red.),
Perspectives on Media Effects (pp. 17-40) New Jersey: Lawrence Erlbaum
Associates Publishers.
- Gerbner, G. (1998). The stories we tell and the stories we sell. *Journal of*

International Communication, 1-9.

Gorman, L. & McLean, D. (2007). *Media and Society in the Twentieth Century. A Historical Introduction*. Oxford: Blackwell Publishing.

Grever, M. (2004) Visualisering en Collectieve herinneringen: 'Volendamse meisje' als icoon van nationale identiteit'. *Tijdschrift voor de Geschiedenis* 117(2), 207-229.

Hopper, P. (2007). *Understanding Cultural Globalization*. Cambridge: Polity, 13-36.

Jonker, E. (1998). Misbruik van de geschiedenis?: het historisch gehalte van nieuwe media. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, 1(1), 93-101.

Kikkert, J.G. (1998). Oranje en het journaal: de historische relatie tussen monarch en journalist. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, 1(2), 57-68.

Kim, Y. (2005). Experiencing Globalization. Global TV, Reflexivity and the Lives of Young Korean Women. *International Journal of Cultural Studies*, 8(4), 445-463.

Kuehl, J. (1996). Lies about Real People. In Rosenthal, A. (Red.), *Why Docudrama? Fact-Fiction on Film and TV* (pp. 119-124). Carbondale and Edwardsville: Southern Illinois University Press.

Kuppens, A. (2009). The Globalization of Culture and the Media. Excerpt of unpublished doctoral dissertation.

De Leeuw, S. (1998). Omzien in wisselend perspectief: geschiedenis in het Nederlands televisie drama. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, 1(0), 27-47.

De Leeuw, S. (1998). 'Tot het hart des volks.': Oranje in speelfilm en televisiedrama. *Tijdschrift voor Media Geschiedenis*, 1(2), 113-126.

Meers, P. (z.j.) Van Genrettekst naar genregemeenschap: Genre, Film en publiek herbekeken. In Biltereyst, D. & Meers, D. (Red.) *Film/TV/Genre* (pp. 5-29). Gent: Academia Press.

- Van Osta, J. (1998). Onbarmhartige schijnwerpers: de opkomst van de Britse mediamonarchie. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, 1(2), 10-34.
- Oud, G., Weijers, A. & Wester, F. (1997) *Narrative and Culture: The wow-method, an approach to textual analysis of television drama*. Katholieke Universiteit van Nijmegen.
- Rosenthal, A. (1999). *Why Docudrama? Fact-Fiction on Film and Tv*. Carbondale and Edwardsville: Southern Illinois University Press.
- Rosenstone, R.A. (1993). JFK: Historical Fact/ Historical Fiction. In Rosenthal, A. (Red.), *Why Docudrama? Fact- Fiction on Film and TV* (pp.333-339). Carbondale and Edwardsville: Southern Illinois University Press.
- Selby K. & Cowdery, R. (1995) *How to Study Television*. Londen: MacMillan Press LTD.
- Smelik, A., Buikema, R. & Meijer, M. (1999). *Effectief Beeldvormen: Theorie, Analyse en Praktijk van Beeldvormingsprocessen*. Assen: Van Gorcum.
- Van Dale Pocketwoordenboek Nederlands*. (2013). Utrecht: Van Dale Uitgevers.
- Vos, C. (September, 2010). Net echt: geschiedenis in beeld. *609 – Cultuur en Media*, (5), 2-3.
- Vree, Van, F. (1998). Media, geschiedenis en representatie. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, 1(0), 1-4.
- Wijffes, H. (1998). De afstand tot de vorst: media en monarchie in historisch perspectief. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, 1(2), 2-9.
- Willems, M. (2012, 20 Feb.) Hoofdredacteurs verantwoordden zich voor berichtgeving rond Friso. *NRC-Handelsblad*. Geraadpleegd op www.nrc.nl
- Williams, S. (1996). The making of Hostages. In Rosenthal, A. (Red.), *Why Docudrama? Fact- Fiction on Film and TV* (324-332). Carbondale and Edwardsville: Southern Illinois University Press.

Zoonen, Van, L. (2002) *Media, Cultuur & Burgerschap: een inleiding*. Amsterdam: Askant.

Afbeeldingen:

Afbeelding I

Prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld [online afbeelding]. Geraadpleegd 14 mei 2014, op <http://www.nieuwsdossier.nl/koninklijk-huis/prins-bernhard-overleden>

Afbeelding II

Eric Schneider in de rol van Bernhard van Lippe-Biesterfeld [Still]. In Derks, C. (Producent), & Van Hove, P. (2010). *Bernhard, schavuit van Oranje* [DVD]. S&V Fiction en VPRO.

Afbeelding III

Daan Schuurmans in de rol van Bernhard van Lippe-Biesterfeld [Still]. In Derks, C. (Producent), & Van Hove, P. (2010). *Bernhard, schavuit van Oranje* [DVD]. S&V Fiction en VPRO.

Afbeelding IV

Prins Bernhard van Lippe-Biesterfeld [online afbeelding]. Geraadpleegd 14 mei 2014, op <http://www.wanttoknow.nl/nieuws/wnf-wereldnatuurfonds-of-oplichtersclub/>

BIJLAGE A – TRANSCRIPTEN

Aflevering 1 – De Prins

SCENE 1:

SETTING: Een grote kamer, met uitzicht op de paleistuin. De werkkamer van Bernhard. De meubels in de kamer zijn allemaal afgedekt met witte lakens, op twee grote boekenkasten na.

BEELD: Paleis Soestdijk

BIJSCRIFT: Soestdijk December 2004

PERSONEN:

Figuranten: Mannen in donkere pakken, met in hun handen koffertjes.

Kokkie: Een vrouw op leeftijd, gekleed in een donker mantelpak met grijs gekapt haar en een donkere jas.

Een grote kamer, met uitzicht op de paleistuin. De werkkamer van Bernhard. De meubels in de kamer zijn allemaal afgedekt met witte lakens, op twee grote boekenkasten na. De kamer wordt rond gefilmd.

Het volgende shot is een shot op een grote foto van Prins Bernhard met in de hoek van het frame waarin de foto zit een zwart lint. Naast de foto staat op een tafeltje een vaas met een grote bos witte anjers.

Het volgende shot is op een deur, de buzzer van de deur gaat en er lopen een viertal mannen binnen in donkere pakken met ieder in hun hand een koffertje. Zij worden gefilmd bij binnen komst, waarna een shot van hun voeten in beeld wordt gebracht, de deur waardoor zij de ruimte betreden gaat langzaam dicht.

Het volgende shot is van boven genomen, de mannen lopen over een marmeren vloer door een hal.

Kokkie:

{loopt achter de mannen aan door de hal}

De Hal : aan weerszijden van de deur waardoor kokkie loopt staan twee pilaren met daarop boeketten van witte bloemen.

Je mag niet zomaar door lopen, wacht.... Wacht verdomme. (pissig) {Terwijl zij achter de mannen aanloopt}

{De mannen in pak passeren de foto van Prins Bernhard. En betreden de kamer waarin al het meubilair afgedekt is met witte lakens. Een man duikt de boekenkast in , twee andere halen het laken van het afgedekte bureau. Ze openen hun koffers, en zijn opzoek naar documenten. Een aantal stof mappen gaan de koffertjes in.}

{Er wordt een fotoboek in beeld gebracht ook deze verdwijnt het koffertje in van een van de mannen. De kamer wordt doorzocht, er wordt achter een schilderij gekeken en in een lade van een kast. Vervolgens pakt een van de mannen een groene olifant van het bureau op. Er valt iets uit de Olifant, ook achter een schilderij vandaan vallen er papieren. Er wordt wederom ingezoomd op de groenige olifant.}

Kokkie:

{Terwijl zij de kamer binnen komt stormen}

Hoe Durft u

Man in pak :

{terwijl bladerend door een boek}

Opdracht van de Hare Majesteit.

Kokkie:

{Trekt het boek uit de handen van de man, en stoot daarbij de groene olifant van het bureau, In slow motion valt de olifant op de grond en spettert uit elkaar}

DE INTRO VAN DE SERIE

Aflevering 1 – De Prins – scene 1:

Samenvatting per scene:

Bernard is net overleden December 2004. Mannen in dienst van Beatrix doorzoeken de werkkamer van Bernhard. Zij zijn opzoek naar gevoelige documenten. Tot ongenoegen van Kokkie betreden de mannen de werkkamer van Bernhard.

SCENE 2

BEELD: Vanuit een perspectief naar boven kijkend, passeert het groen van bomen. De zon schijnt door de bladeren heen.

SETTING: Het is een mooie zonnige dag. Bernhard en Fräulein Von Pannwitz rijden in een cabrio over een bospad.

BIJSCHRIFT: Reckenwalde Mei 1934

Muziek: Rustig vogels op de achtergrond.

PERSONEN:

Bernhard: Een jonge Bernhard is gekleed in een donkergroen driedelig pak.

Fräulein von Pannwitz: Een jonge blonde vrouw met opgestoken haar. Ze draagt witte handschoentjes, en een blauw met wit geblokte jurk. Om haar nek draagt zij een bijpassend sjaaltje.

{De jonge Bernhard rijdt in een cabrioauto over een bospad met naast zich een jonge blonde vrouw (Fräulein Von Pannwitz). Hij kijkt haar liefelijk aan. Zij lacht terug. Langs de weg waar de auto over heen gaat, staat een paard met een vrouwelijke ruiter. Zij kijkt naar het jonge stel in de auto, zonder opgemerkt te worden. Vervolgens stapt Bernhard uit de auto en opent hoffelijk de deur voor Fräulein Von Pannwitz}

Bernhard:

Dank u wel voor de lift, Fräulein Von Pannwitz. [Duits]

{terwijl hij haar een hand geeft om uit te stappen, meteen volgt een lange kus op de mond}

Fräulein Von Pannwitz:

Is dat alles Prins zur Lippe-Biesterfeld [Duits]

Bernhard:

Natuurlijk niet... een voorproefje [Duits]

Fräulein Von Pannwitz:

{gaat achter het stuur zitten van de auto}

Volgens mij heb je een minnares!

Bernhard:

Eentje maar? (spottend)

Fräulein Von Pannwitz:

(Lacht)

Bernhard:

{(lacht) en haalt een doosje tevoorschijn met daarin een ring. Bernhard leunt de auto in en vraagt}

Ursula, waar wil je trouwen? Parijs? [Duits]

Fräulein Von Pannwitz:

{verbaasd kijkend naar het doosje}

Benno,... wat mooi! [Duits]

{Ze pakt de ring uit het doosje en kijkt er bewonderenswaardig naar. En doet de ring aan haar linker ringvinger.} Terwijl Bernhard het volgende zegt:

Bernhard:

Als mijn baan rond is gaan we volgende maand naar Lacaille voor je bruidsjurk [Duits]

{De camera is gericht op de hand van Ursula. Waarna De camera zich op Bernhard richt. Vervolgens richt de camera zich op Fräulein Von Pannwitz}

Fräulein Von Pannwitz:

Daar gaat iedereen naar toe, ik wil naar Rainer aan de *Rue de Clément!* [Duits]

{De camera richt zich op Bernhard}

Bernhard:

Wat je wilt, *my darling Ursula* (op een liefelijke toon)[Duits en Engels]

{Bernhard kijkt Ursula liefelijk aan}

Alles voor de nieuwe Prinses van Lippe-Biesterfeld. [Duits]

{Ursula kijkt naar de ring om haar ringvinger.}

Aflevering 1 – *De Prins* – scene 2:

Samenvatting per scene:

De scene speelt zich af op het landgoed van de familie Von Lippe-Biesterfeld, Reckenwalde mei 1934. Bernhard en zijn vriendin Ursula Von Pannwitz komen op een zonnige dag aanrijden. De zon schijnt en Bernhard vraagt haar ten huwelijk.

SCENE 3:

SETTING: Werkkamer van Prins Bernhard. De kamer is gedecoreerd met bruine leren meubelen. In de kamer staat een grote bruine schouw en een aantal grote fauteuils. De kamer kijkt uit over de paleistuin.

BEELD: Er rijdt een auto het paleis Soestdijk voor. De nummerplaat van de auto wordt goed in beeld genomen. Op de nummer plaat staat: AA-83

BIJSCHRIFT: Soestdijk Mei 2003.

PERSONEN:

Bernhard: Oude Bernhard hij draagt een geruit jasje en een bruine coltrui. Op het jasje zit een witte anjer gespeld.

Máxima: Ze draagt een lichte rok met daarop een witte bloes met een blauw gebloemde overslag.

Kokkie: Een vrouw op leeftijd, gekleed in een donker mantelpak

{De oude Bernhard zit in zijn werkkamer achter zijn bureau. Hij draagt een geruit jasje en een bruine coltrui. Op het jasje zit een witte anjer gespeld. Door grote klapdeuren is de paleis tuin te zien. De kamer is gedecoreerd met bruine leren meubelen. In de kamer staat een bruine grote schouw.

- Bernhard leest iets waarna hij boos het artikel aan de kant gooit, daarbij raakt hij een groen/blauwige olifant. De camera laat in slow motion de vallende olifant zien die kapot klettert op de grond. Het is de zelfde olifant als in Scene 1 te zien was. Ze worden op een zelfde manier in beeld gebracht}

Bernhard:

Verdammt [Duits]

{Camera shot op de auto, de chauffeur van de auto opent de deur voor een vrouw (Máxima al weet de kijker nu nog niet dat zij het is). Alleen haar benen zijn in beeld. Ze loopt op hakjes. En betreedt de trap van paleis Soestdijk. En loopt de hal door. De hal wordt van boven af gefilmd en ziet de vrouw zonder dat haar hoofd in beeld gebracht wordt door de hal lopen over een marmeren vloer. Het is dezelfde hal als in Scene 1.}

Máxima:

Neehee, ik beloof je...ik ga het ze niet vertellen. tot gauw mi amore

{Met een accent, al bellend, ze word tijdens de tekst inbeeld gebracht. Ze draagt een licht blauw mantel pakje. In haar handen draagt zij een bruine cadeau verpakking, aan het einde van de tekst hangt ze de telefoon op)

{Máxima loopt door de hal, achter haar verschijnt kokkie in beeld. Máxima draait zich om.}

Kokkie

Máxima

Máxima

Kokkie, Hoi

{Kokkie en Máxima lopen samen op richting de werkkamer van Bernhard.}

Máxima:

Ik had nog een cadeautje voor oma

{Kokkie en Máxima lopen de werk kamer van Bernhard binnen. Kokkie voorop en sluit de deur achter Máxima. Terwijl de twee de kamer binnen lopen hoor je Bernhard zeggen}

Bernhard:

Hij is kaput [kapot in het Duits]

Máxima:

In de strijd gesneuveld? [in het Engels]

{Bernhard wordt in beeld gebracht en zit achter zijn bureau met voor hem de kapotte blauwe olifant. Hij kijkt op en kijkt Máxima aan}

Bernhard:

Máxima.. ja zo zou je het kunnen noemen.

{Máxima staat nu naast het bureau van Bernhard, kokkie staat links achter haar de camera verplaatst van Máxima naar Bernhard. Op het bureau ligt duidelijk in beeld een tijdschrift Bernhard wijst naar het tijdschrift}

Het komt allemaal door dat interview {wijzend op het tijdschrift}

Máxima:

U moet zich niet zo opwinden opa
Het waait wel over [Engels]

Bernhard

(kijkt beduusd naar de kapotte olifant op zijn bureau)
Notabenen één van mijn allermooiste.. van koning Bhumibol gekregen

{Bernhard staat op van zijn bureau pakt het tijdschrift op en gooit het in de openhaard.
Máxima en Kokkie kijken naar het tafereel}

Bernhard:

Basta! (Boos)

{richt zich tot Máxima en kijkt haar vriendelijk aan}

Ik ben blij je weer te zien.

Kokkie:

{richt zich tot Bernhard}

Ik zal eens kijken waar de prinses is.

{Kokkie loopt de werkkamer van Bernhard uit}

TUSSEN SHOT CAMERA: richt zich op de openhaard waar het tijdschrift *HP De Tijd* in ligt te branden. Het voorblad van het tijdschrift is wazig te zien. De titel op het tijdschrift: *HP de Tijd*: Margarita en Edwin. De ondertitel luidt: Hun Verhaal over de Oranjes deel drie.

Bernhard:

We hebben gisteren nog gekeken

{Bernhard schenkt twee borrels in uit een kristallen karaf, Máxima heeft ondertussen plaatsgenomen in een bruine fauteuil }

Waar was het ook weer?.... Veenendaal?

{Bernhard loopt met de twee glazen richting Máxima en geeft haar een glas aan}

Máxima:

Uh nee Wije en Deventer

Bernhard:

Deventer.. koekhappen

{Geeft een glas met een alcoholische inhoud aan Máxima, Máxima kijkt twijfelachtig naar het glas}

Máxima:

Uh ja Laurentien was natuurlijk weer de beste.

{Bernhard neemt plaats tegen over Máxima op een bruine fauteuils}

Bernhard:

Koninginnedag dat hoort erbij..

Máxima:

Iedereen stond maar naar me te staren.. "is ze als zwanger? Wanneer mag ze op de troon?", soms heb ik er wel genoeg van hoor..

Bernhard:

Ik begrijp precies wat je bedoelt. {kijkt Máxima vriendelijk aan}

Waar is Alexander eigenlijk?

Máxima:

Naar Parijs, voor het IOC

Bernhard:

Paris, city of love (Engels)

{Bernhard zijn blik kijkt naar zijn glas dat hij in zijn handen heeft.}

Ik zou daar nog eens gaan wonen met mijn grote liefde

Aflevering 1 – *De Prins* – scene 3:

Samenvatting per scene:

Paleis Soestdijk, mei 2003. Máxima komt aan op paleis Soestdijk. (het is de dag na de verjaardag van prinses Juliana en Máxima komt een cadeau brengen). Máxima loopt de werkkamer van Bernhard in waar Bernhard met een kapotte olifant zit. Deze is kapot gegaan uit een soort woede aanval na het lezen van een artikel in de *HP de Tijd* waarin Edwin de Roy van Zuydewijn en prinses Margarita een boekje open doen over de Oranjes. Verder praten Bernhard en Máxima over Koninginnedag in Wije en Deventer. Er wordt tijdens het gesprek gerefereerd aan een mogelijke zwangerschap en mogelijk koningschap van Máxima en de bemoeizuchtige pers.

SCENE 4

SETTING: Een mooie zonnige dag, Reckenwalde Mei 1934. Het is het landgoed Reckenwalde.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Een jonge Bernhard is gekleed in een donkergroen driedelig pak.

Prinses Armgard/Moeder Bernhard: Een vrouw op middelbare leeftijd , gekleed in een chique paardrijd-outfit. Ze draagt een hoedje.

Oom Tschuli: Een man van middelbare leeftijd met een grote snor. Hij is gekleed in een chique paardrijd-outfit. Met een bruin jasje en daaronder een geruite pullover. Hij draagt een choker.

{Een drietal honden rennen een tuin van een Landshuis. Het is het landhuis van de ouders van Bernhard. De zon schijnt fel. Het is mooi weer. De jonge Bernhard komt over een tuinpad lopen en aait ondertussen de voorbij rennende honden. Hij rookt een sigaret}

Bernhard:

Dag, oom Tschuli [Duits]

Tschuli:

{staat met een paard, hij houd de teugels van het bruine paard vast.}

Waar is je auto? Je bent toch niet lopend? [Duits]

Bernhard:

Jawel. Aanval in de rechterflank niet overleefd. Ik ben gebracht. (al lachend) [Duits]

Tschuli:

Ursula? (lacht)

{kort shot op Bernhard, hij neemt een hap adem}

Er zijn meisjes om mee te flirten en meisjes om mee te trouwen. Dat hoef ik je toch hopelijk niet uit te leggen? [Duits]

Bernhard:

{De vraag van Tschuli ontwijkend, kijkt naar het paard.}

Wat een prachtige ruin. [Duits]

{moeder van Bernhard komt te paard aan rijden. Het is dezelfde vrouw die in scene 1 langs de weg stond toen Bernhard kwam aanrijden in de cabrio samen met Ursula}

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

Bernilo, eindelijk! [Duits]

Bernhard:

Moeder! [Duits] {Bernhard kijkt om en lacht}

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

Eindelijk (ze lacht) [Duits]

Hoe gaat het? [Duits]

{Bernhard kust zijn moeder die op het paard zit op haar wang}

Bernhard:

Goed

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

{kijkt naar Bernhard en houd zijn hand vast}

Eet je eigenlijk wel genoeg? [Duits]

{Bernhard en zijn Moeder lachen, Bernhard aait ondertussen het paard}

Aflevering 1 – De Prins – scene 4:

Samenvatting per scene:

De scene vind plaats mei 1934 op het landgoed Reckenwalde. Bernhard ontmoet op een zonnige dag zijn moeder en oom Tschuli. Oom Tschuli ziet in Ursula von Pannwitz geen geschikte partner. Onder het mom er zijn meisjes om mee te flirten en meisjes om mee te trouwen.

SCENE 5:

TAAL: Duits

SETTING: Een mooie zonnige dag, Reckenwalde Mei 1934. Het is het landgoed Reckenwalde. Bernhard, zijn moeder en zijn oom zitten in de tuin van het landhuis. En drinken een kopje thee

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Een jonge Bernhard is gekleed in een donkergroen driedelig pak.

Prinses Armgard/Moeder Bernhard: Een vrouw op middelbare leeftijd , gekleed in een chique paardrijd-outfit.

Oom Tschuli: Een man van middelbare leeftijd met een grote snor. Hij is gekleed in een chique paardrijd-outfit. Met een bruin jasje en daaronder een geruite pullover. Hij draagt een choker.

Butler: Een jonge man gekleed in een donker pak en draagt witte handschoenen.

Aschwin: Is het broertje van Bernhard. Het is een jonge man gekleed in een naziuniform een SA pak.

Bernhard:

{kijkt zijn moeder serieus aan}

Hoe is het met vader?

Prinses Armgard/Moeder Bernhard

Hij wordt volgende week geopereerd.

Bernhard:

{ernstige toon, close up met de camera}

Heeft ie een kans?

Prinses Armgard/Moeder van Bernhard:

{zet resoluut haar kopje neer op een tafel, maar kijkt Bernhard gemoedelijk aan}

Anders zouden ze hem toch niet opereren.

Bernhard:

Zodra ik kan, zoek ik hem op.

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

Ik had liever gehad dat hij in Nederland was opgenomen.

Er werkt daar een hele goede longarts die ook Hendrik heeft behandeld.

{Ze kijkt daarbij Bernhard doordringend aan en plaatst een hand op zijn knie}

Bernhard:

Hendrik Wie?

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

Hendrik van Mecklenburg, de man van koningin Wilhelmina (ze lacht naar Bernhard)

Bernhard:

{Bernhard knikt.}

Oh ja die.

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

Ik heb zo met Wilhelmina te doen. Ze kan maar geen goede echtgenoot voor haar dochter vinden.

Bernhard:

(lacht spottend)

Geen wonder

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

(Verbaasd en ligt geïrriteerd)

Terwijl Juliana echt een schat van een meid is. En ook nog slim.

Bernhard:

(lacht spotten)

Muha

{Aschwin komt aangelopen gekleed in een SA pak}

Bernhard:

Aschwin! Te laat als altijd.

Aschwin:

Dag Broertje

{Bernhard lacht, staat op van zijn stoel en loopt richting Aschwin. Hij bekijkt Aschwin van top tot teen}

Bernhard:

Wat moet jij nou in zo'n pak?

Aschwin

{staat trots, rechtop}

Wen er maar aan

De dagen van de SA zijn geteld.

{hij kijkt zijn moeder aan die naar hem terug lacht.}

Bernhard:

Dat zullen we nog wel eens zien.

{Bernhard tikt terwijl hij dat zegt plagerig de hoed van zijn broers hoofd. Ze stoeien kort en geven elkaar al lachend een omhelzing}

Hoe gaat het? goed?

Aschwin:

Goed

{Bernhard neemt kort het hoofd van zijn broer in zijn handen}

Aflevering 1 – De Prins – scene 5:

Samenvatting per scene:

Bernhard, de moeder van Bernhard en Oom Tschuli zitten in de tuin, Reckenwalde mei 1934. Bernhard informeert naar zijn vader. Hij is ziek en moet geopereerd worden. In de scene wordt voor het eerst gerefereerd aan het Nederlands koningshuis en Juliana in het bijzonder. De moeder van Bernhard oppert dat de vader van Bernhard liever in Nederland geopereerd wil worden door de zelfde longarts als waar Hendrik de man van Koningin Wilhelmina is geopereerd. Daarnaast heeft zij medelijden met Wilhelmina omdat zij geen geschikte partner voor Juliana kan vinden. Bernhard doet hier lacherig over en moet niets van Juliana hebben. Verder word het broertje van Bernhard geïntroduceerd. Aschwin is gekleed in een SA pak. Bernhard maakt zijn outfit belachelijk. De twee stoeien en lachen.

SCENE 6:

TAAL: Duits

SETTING: Bospaadje richting Tennisbaan, mooi weer. Het landgoed Reckenwalde Mei 1934. En de tennisbaan.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een tennis outfit. Hij draagt een lichte broek, met een witte blouse en daarover een donkerblauwe spencer. Hij heeft een tennisracket bij zich.

Prinses Armgard/Moeder Bernhard: Gekleed in een lichte rok, een bijpassende blouse en een donkerblauw vest.

Aschwin: Een jonge man, draagt een lichte broek, lichte polo en daarover een licht vest. In zijn handen heeft hij een tennisracket.

Tschuli: De middelbare man, draagt een lichte polo met daarover een spencer in een lichte kleur. Hij heeft een snor.

{Bernhard gekleed in tennis kledij samen met zijn broer Aschwin, zijn moeder allen in hun hand een tennis racket. Ze lopen over een bospaadje richting het tennis veld.}

Bernhard:

Ik kan een baan krijgen bij afdeling NW7 van IG-Farben.

Aschwin:

Spionage? Dat is toch niks voor jou!

Bernhard:

Nee? (spottend)

Aschwin:

Welnee. Eén mooie vrouw die haar benen spreidt en jij pleegt meteen hoogverraad!
(iedereen lacht)

{Er wordt dubbel getennist, Bernhard met zijn moeder, Aschwin met zijn oom. Bernhard slaat een bal langs zijn oom. Die hem niet heeft., Bernhard lacht grijnzend. Aschwin is geïrriteerd en speelt dubbel met zijn oom}

Aschwin

Bernhard, je bent een prins. Geen vent met een gleufhoed die door een gaatje in de krant loert!

Sorry, om Tschuli, ik bedoel het niet persoonlijk

Tschuli:

Ik heb het altijd een eervol beroep gevonden.

Bernhard:

Aschwin is gewoon jaloers... Als hij in de regen moet wachtlopen op de Kurfürstendam... Dineer ik met Josephine Baker op de Champs-Élysées!

{Aschwin kijkt vreemd op, iedereen lacht}

{Zijn moeder serveert, echter niet een hele goede bal}

Bernhard:

(Bernhard Geïrriteerd)

Moeder!

EINDE FLASH BACK

Aflevering 1 – De Prins – scene 6:

Samenvatting per scene:

Reckenwalde mei 1934, Bernhard, zijn moeder, oom en broer spelen een potje tennis dubbel. Bernhard oppert dat hij een baan aangeboden heeft gekregen bij IG-Farben. Aschwin keurt dit af onder het mom dat dit geen baan is voor een Prins en dat Bernhard door vrouwelijk schoon te snel afgeleid zou zijn om in aanmerking te komen voor spionage. Bernhard wijdt de afkeuring aan het feit dat Aschwin jaloers is, omdat hij wacht moet lopen (voor de nazi's) terwijl Bernhard met een mooie vrouw (Josephine Baker) op een terras kan zitten.

SCENE 7:

SETTING: Terug in de werkkamer van Bernhard. Paleis Soestdijk Mei 2003. De scene gaat door op scene 3. Bernhard heeft als het ware zijn Flashback aan Máxima verteld. Werkkamer van Prins Bernhard. De kamer is gedecoreerd met bruine leren meubelen. In de kamer staat een grote bruine schouw en een aantal grote fauteuils. De kamer kijkt uit over de paleistuin.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Oude Bernhard hij draagt een geruit jasje en een bruine coltrui. Op het jasje zit een witte anjer gespeld.

Máxima: Ze draagt een lichte rok met daarop een witte bloes en een parelketting.

Máxima:

Ik kan nu nog weg.... Toch?

{Bernhard glimlacht eerst en lacht dan hardop en neemt een slok van zijn borrel}

U neemt mij niet serieus

Bernhard:

Ik neem je heel serieus, wat dacht je. Hoe vaak heb ik mijn koffers wel niet gepakt.

Máxima:

Maar u bleef toch... wat hield u tegen? {Máxima leunt richting Bernhard}

Bernhard:

{Bernhard leunt richting Máxima}

Het zelfde wat jou nu tegen houdt. Je weet best dat je niet alleen Alexander teleurstelt als je weggaat.

{Bernhard en Máxima kijken elkaar doordringend aan.}

Aflevering 1 – *De Prins* – scene 7:

Samenvatting per scene:

Bernhard en Máxima zitten in de werkkamer van Bernhard. Soestdijk mei 2003. Máxima spreekt haar twijfel uit over het prinses zijn en of zijn niet nu nog weg kan. Bernhard erkend haar gevoelens en impliceert dat je dan niet alleen je partner teleurstelt.... (Maar ook de bevolking) En dat, dat de reden is waarom hij nooit zijn koffers echt heeft gepakt.

SCENE 8:

TAAL: Duits

SETTING: Landgoed Reckenwalde Mei 1934. Het gezelschap zit naast de tennisbaan op tuin meubilair. Het lijkt middag en de zon schijnt. Het gezelschap drinkt gele limonade. Halverwege de scene komt Aschwin aangelopen en sluit zich bij het gezelschap aan.

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een tennis outfit. Hij draagt een lichte broek, met een witte blouse en daarover een donkerblauwe spencer.

Prinses Armgard/Moeder Bernhard: Gekleed in een lichte rok, een bijpassende blouse en een donkerblauw vest.

Aschwin: Een jonge man, draagt een lichte broek, lichte polo en daarover een licht vest.

Tschuli: De middelbare man, draagt een lichte polo met daarover een spencer in een lichte kleur. Hij heeft een snor.

Prinses Armgard/Moeder van Bernhard:

{rokend van een sigaret op een stokje}

Lieverd, wat is dat met die Ursula von Pannwitz?

Ze heeft een Joodse vader! (Een beetje afkeurend)

Bernhard:

(lichtelijk geïrriteerd)

Wat heeft dát er mee te maken? Ze zeggen dat Hitler ook joodse voorouders heeft!

{hij eet iets}

Prinses Armgard/Moeder van Bernhard:

Ursula is een nachtvlinder, dat weet je best.

Bernhard:

Een meisje om mee te flirten maar niet om mee te trouwen. {lachend kijkt hij daarbij zijn oom aan}

Prinses Armgard/Moeder van Bernhard:

Denk je eens in, Bernilo! Prins der Nederlanden. Jij!

(enthousiast, ze ziet het als het ware voor zich)

Papa was zo trots toen Wilhelmina naar je liet informeren. Je weet hoe hij eronder lijdt dat we niet meer de rol spelen die ons toehoort.

{Bernhard luistert aandachtig}

Oom Tschuli:

Wie krijgt er nou zo'n kan om geschiedenis te schrijven?

Bernhard:

Kan ik de wereld dan niet veranderen als bij IG-Farben Werk?

Prinses Armgard/Moeder van Bernhard:

Juliana is misschien niet mooi.. maar lelijk?

En naar wat ik gehoord heb, is ze lief en volgzaam...

{Aschwin komt aanlopen en neemt plaats naast Bernhard.}

Aschwin:

Nou kijk aan.

Wist je dat de Oranjes zo'n beetje de rijkste familie ter wereld zijn?

Broertje, stel je eens voor! Paleizen, auto's, paarden. Elke ochtend een vent in livrei die je veters strikt!

{Bernhard grinnikt}

Bernhard:

Waarom trouw jij niet met haar?

{Aschwin staat een beetje gepikeerd op}

Prinses Armgard/Moeder van Bernhard:

Omdat Wilhelmina jou een betere partij vindt.

Volgens onze inlichtingen is Juliana zeer gecharmeerd van je.

Bernhard

(verontwaardigd): Van die ene keer dat ik haar sprak?

(sarcastisch) ik weet dat ik onweerstaanbaar ben, maar zó!

{iedereen lacht}

(Weer serieus) Moeder als ik bij IG-Farben werk, kan ik die longarts voor papa zelf wel betalen!.. Daar heb ik geen Hollandse prinses voor nodig.

TUSSEN SHOT

PERSONEN: BERNHARD

SETTING: Op de tennis baan, gefrustreerd slaat hij een bal de lucht in. De bal wordt gevolgd er wordt tegen het licht in gefilmd waarna wordt overgegaan op de volgende scene.

Aflevering 1 – De Prins – scene 8:

Samenvatting per scene:

Bernhard en zijn familie drinken naast de tennisbaan limonade. De moeder van Bernhard vraagt naar Ursula en ziet in haar geen geschikte partner mede vanwege haar Joodse vader. Bernhard keurt de houding van zijn moeder af door naar de roddel te verwijzen dat ook Hitler Joodse voorouders had. Vervolgens oppert zijn moeder naar het feit dat Wilhelmina naar Bernhard vroeg. En dat hij een geschikte partner zou zijn voor Juliana. Dit zou zijn vader trots maken gezien de rol die het prins zijn van weinig betekenis is. Tschuli hamert op het idee dat wanneer Bernhard zou trouwen met Juliana hij geschiedenis kan schrijven. Ook Aschwin geeft een argument waarom Bernhard met Juliana zou moeten trouwen, namelijk de rijkdom van de Oranjes. Bernhard ziet niets in het idee en wil liever bij IG-Farben werken.

SCENE 9:

SETTING: Paleis Soestdijk Mei 2003, Juliana en haar verzorger bevinden zich in de paleistuin. Máxima en Bernhard bevinden zich nog in de werkkamer van Bernhard. De zon schijnt.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Oude Bernhard hij draagt een geruit jasje en een bruine coltrui. Op het jasje zit een witte anjer gespeld.

Máxima: Ze draagt een lichte rok met daarop een witte bloes en een parelketting.

Kokkie: Een vrouw op leeftijd, gekleed in een donker mantelpak

Juliana: Een oude vrouw, gekleed in een donker blauw met paarse gebloemde jurk met daarover een donkerpaars vest. Ze draagt een parelketting en bijpassende oorbellen. Ze is moeilijk te been.

Verzorger van Juliana: Een jonge man gekleed in een wit verplegersuniform.

{Juliana loopt aan de arm van haar verzorger, de jonge verzorger houdt Juliana's tasje vast. Ze lopen door de paleistuin. Kokkie komt richting de twee aangelopen, de vogeltjes tjirpen op de achter grond}

Kokkie:

Uwe Hoogheid?, Juliana.. Máxima is er met een cadeautje.

{Juliana kijkt verward}

Juliana:

Ow {ze kijkt een beetje verdwaasd}

Kokkie:

Komt u mee voor een kopje thee? (Liefelijk)

Juliana:

He dat rijmt, dat is mooi... Bent u een dichter? (Juliana vraagt dit aan Kokkie)

{Kokkie kijkt lief naar Juliana}

{Bernhard en Máxima zwaaien naar Juliana vanachter de ramen van de werkkamer van Bernhard, ze lachen daar vriendelijk bij}

Juliana:

Lief he dat ze altijd zo zwaaien, maar ik heb genoeg gezwaaid in mijn leven.

{Juliana, aan de arm van haar verzorger, met daar achter kokkie, lopen naar Bernhard en Máxima toe. Door de openslaande deuren komen zij de werkkamer van Bernhard Binnen. Waar Máxima en Bernhard zich bevinden.}

Juliana:

{tegen Bernhard}

Ik was gisteren jarig...

Bernhard:

Ja dat weet ik lieve {knikt liefelijk naar Juliana}

Juliana:

Maar je hebt me geen cadeautje gegeven

Bernhard:

Noem dat maar niks een fles Chanel Cinq (Hij lacht er vriendelijk bij)

Je hebt het zelfs op.

Ik ruik het... heerlijk! (Juliana kijkt verward)

Juliana:

Ik ruik niks (verward)

Ja ik ruik ruik ruik haar, ze stinkt verschrikkelijk, wat doet ze toch... ze loopt maar achter me aan.

{maakt een gebaar met haar hoofd naar Kokkie}

Bernhard:

{Terwijl Kokkie haar hoofd naar beneden wend}

Maar dat is kokkie, die is hier al zestig jaar... Lula toch

{Juliana neemt ondertussen plaats op een stoel in de werkkamer van Bernhard. Zij wordt daarbij geholpen door de jonge verzorger}

Kokkie:

59.. (lachend naar Bernhard)

Bernhard:

Ah.

Kokkie:

Normandië 44.

{Máxima wordt in beeld gebracht}

Juliana:

Mag ik een rokertje? {Tegen haar verzorger}

Máxima:

Ik heb nog een cadeautje voor u { Ze pakt het bruine pakje van een tafel en geeft het aan Juliana}

Gefeliciteerd

{Máxima geeft een kus op de rechterwang van Juliana en gaat gehurkt naast de stoel van Juliana zitten}

{even kijkt Juliana verwonderd, dan een blik van herkenning }

Juliana:

Ow wat lief van je Max.

{Máxima lacht vriendelijk naar Juliana, Juliana zit met een on aangestoken sigaret in haar mond}

Wat aardig van je lieverd.. Ik ben dol op cadeautjes.. Ik krijg overal cadeautjes en Bloemen.

{Juliana maakt het pakje open, uit de doos komt een Argentijns gekleed poppetje}

Ohhh wat is ze mooi.

(Nog steeds met een onaangestoken sigaret in haar mond)

Máxima:

Uit Argentina

Juliana:

Evita.. Ik noem der Evita

{Juliana richt haar blik op Bernhard}

Dat was toch jou vriendin?

Máxima:

Echt waar? (Vriendelijk lacht ze naar Bernhard)

Bernhard:

{schud nee} Wel nee (Zachtjes)

Juliana:

Hij zegt van niet, maar neem het maar van mij aan... haha, die kwam ook uit Argentinië....

{Ze kijkt naar Máxima}

Je lijkt een beetje op haar (Juliana lacht lief naar Máxima).

{Trots houdt Juliana het poppetje omhoog}

Mooi he, pappie!

{ Bernhard knikt vriendelijk naar Juliana}

Ik ben toch zo blij dat jij Máxima gehaald hebt {tegen Bernhard}

{Het hoofd van Bernhard vertrekt}

Bernhard:

Nou.. Máxima is niet gehaald (stamelend)

Die is met haar eigen auto.

{Máxima kijkt Bernhard argwanend aan}

Juliana:

Oh..

(Juliana kijkt weer heel verward)

{Haar sigaret wordt aangestoken, de verzorgster geeft haar een vuurtje}

{Met medelijden kijkt Bernhard naar Juliana}

Weet je wat zo raar is... dat mijn moeder niet langs is geweest op mijn verjaardag

{Máxima kijkt Bernhard en Kokkie bezorgd aan}

Zou ze het vergeten zijn?

Misschien heeft ze een kaart gestuurd.

{Juliana stap op uit haar stoel, ze wordt daarbij geholpen door haar verzorger en gaan samen met Kokkie als hekken sluiters door de grote openslaande deuren weer richting de tuin. Ondertussen wisselen Bernhard en Máxima bezorgde blikken. De deuren worden door kokkie gesloten. Máxima staat in een gesloten houding met haar armen over elkaar en kijkt naar hoe het gezelschap weggaat. Bernhard kijkt ondertussen naar Máxima}

Bernhard:

Je hebt inderdaad wat van Evita.. sterk ... Ambitieuus.

{Bernhard schenkt een borrel in}

Zeg eens eerlijk Max, was jij niet teleurgesteld toen Beatrix gisteren niet haar aftreden aankondigde?

{Máxima lacht}

65 jaar... weduwe... eenzaam... echt populair is ze niet meer

{Máxima lacht}

Máxima:

Uh nee .. iedereen denkt dat ze camera's in de muur schroeft om mensen af te luisteren (als grapje)

Bernhard:

Ze is dol op je.. ze weet ook hoe gelukkig jij Alexander maakt... maar ja wij zijn er ook om de dynastie voort te zetten.... Wat dacht je... dat Wilhelmina mij anders had geaccepteerd? ... een playboy uit Nazi Deutschland...

{Bernhard drukt de niet goed uitmaakt sigaret van Juliana uit in een asbak}

Aflevering 1 – *De Prins* – scene 9:

Samenvatting per scene:

De scene speelt zich af in de werkkamer van Bernhard mei 2003 op paleis Soestdijk. Juliana loopt in de tuin met haar verzorger. Ze is in de war (dementerend) In de werkkamer van Bernhard wachten Bernhard en Máxima Juliana op. Máxima komt Juliana een cadeau brengen, het is een Argentijnse pop. Juliana noemt de pop Evita en verwijst daarbij naar Evita die een vriendin van Bernhard was. Bernhard doet dit een beetje af. Toch gaat hij erop door en vergelijkt Máxima met Evita, Ambitieuus en sterk. Verder oppert Juliana dat zij Bernhard dankbaar is dat hij Máxima gehaald heeft. Ongemakkelijk probeert Bernhard hieronder uit te komen. Een ander belangrijk element uit de scene is de vraag van Bernhard of Máxima niet teleurgesteld was dat Beatrix haar aftreden niet aangekondigd heeft. Er wordt verwezen naar de populariteit van Beatrix die afgenomen is. Beatrix is oud, weduwe en men denkt dat ze afluisterapparatuur plaats. Een ander element in de scene die van belang is, is de vergelijking die Bernhard maakt tussen hemzelf en Máxima. Dat zij er zijn niet alleen om het geluk van Alexander of toen der tijd Juliana, maar ook om de dynastie voort te zetten. En dat dat de reden is waarom Wilhelmina hem geaccepteerd heeft ondanks zijn reputatie als playboy uit Nazi Duitsland.

SCENE 10:

TAAL: DUIJS

SETTING: Het ziekenhuis. Een ziekenhuiskamer. Vader van Bernhard ligt in het ziekenhuis.

BIJSCHRIFT: München juni 1934

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een kaki naziuniform.

Prinses Armgard/Moeder Bernhard: De middelbare vrouw draagt een groenpakje met een bruinhoedje.

Vader Bernhard: Een oudere kalende man, hij is ziek. Gekleed in een gestreepte pyjama.

SHOT: er is een asbak in beeld waarin de jonge Bernhard gekleed in een SA nazi pak een sigaret uitdrukt.

{Bernhard loopt een kamer binnen, in een ziekenhuis bed ligt zijn vader, aan zijn bed zit zijn moeder. De vader van Bernhard is kortademig. Bezorgd komt Bernhard de kamer ingelopen en buigt zich over het bed van zijn vader}

Bernhard

Papa? ... papa? Kun je me horen?

De dokter zegt dat ze je kunnen opereren!

Je wordt weer beter, papa! Echt!

(Bernhard praat op zachte toon en kijkt hoopvol naar zijn vader)

Vader Bernhard:

SA?

{Bernhard negeert de vraag}

Bernhard:

Je wordt weer beter, papa.

En dan komen mamma en jij me opzoeken...

Ik ga naar het buitenland!

{De moeder van Bernhard lacht trots}

Ik ga veel geld verdienen. Voor ons. Voor jullie.

{De vader van Bernhard pakt moeizaam de hand van Bernhard vast}

Vader Bernhard:

(moeizaam)

Zo blij... mijn zoon...

Koning van Holland.

{Bernhard kijkt verbaasd en moeilijk. Hij kijkt zijn moeder vragend aan. Zijn moeder kijkt hem vervolgens terug aan en kijkt vol afwachting}

Bernhard:

Wat?

Vader Bernhard:

(Moeizaam)

Ik ben zo trots op je, Bernilo!

(zwaar ademend)

Onze oudste zoon! Van Oranje!

{De moeder van Bernhard kijkt lief naar haar man}

{De hand van de vader glijdt langzaam van de hand van zijn zoon af}

Aflevering 1 – De Prins – scene 10:

Samenvatting per scene:

De vader van Bernhard ligt in het ziekenhuis. Hij is erg ziek. Bernhard zoekt hem op en is gekleed in een SA-pak. Moeizaam spreekt de vader van Bernhard zijn trots uit dat Bernhard een Oranje wordt. Bernhard is verbaasd.

SCENE: 11

TAAL: DUIJS

SETTING: Atelier van een uniformmaker. Het is een kamer, waar aan de muur verschillende afbeeldingen zijn van tekeningen van mannen in verschillende Duitse nazi kostuums.

BIJSCHRIFT: Berlijn juli 1934

PERSONEN:.

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een groen naziuniform

Aschwin: De jongeman is gekleed in een groen naziuniform

Kleermaker: Een oudere man, gekleed in een donker groen kostuum.

Openingsshot:

Aschwin blaast tegen een spiegel en poetst de spiegel op. Er wordt uitgezoomd met de camera. Bernhard kijkt naar zijn eigen spiegel beeld. Hij is gekleed in een groen Nazi pak. Een kledingmaker poets zijn knopen op en haalt een borstel over zijn pak. Bernhard kijkt vervreemd naar zichzelf.

Muziek: Op de achtergrond is Hitler op de radio te horen.

Aschwin:

Staat je best hoor, zo'n uniform.

Bernhard

{tegen de kleermaker}

Mijn broertje staat erop dat ik het meteen aan hou.

{De focus wordt gelegd op Hitler op de Radio}

Aschwin:

Hitler is een genie maar hij zou zijn stembanden moeten laten nakijken

(Lachend om zijn eigen grap)

{Bernhard kijkt minder geamuseerd en houdt zijn gezicht in de plooi}.

CAMERASHOT:

Geluid onder de shots: Een Speech van Hitler is luidt te horen

SHOT 1: In het zwart/wit is een arm te zien die de nazi groet doet. Vervolgens is er een wapperende nazi vlag te zien. (echt beeld)

SHOT 2: Het volgende shot is in kleur. De camera filmt twee posters op een pilaar. Op een poster staan twee rode Duitse vlaggen tegen een zwarte achtergrond. De tekst op de poster luidt: Nur Hitler. Op de rechter poster staat een soldaat afgebeeld tegen een gele achtergrond. Met de tekst WAFFEN SS,

SHOT3: Voorvloeiend op het vorige shot is er in het zwart/wit een wapperende Nazi vlag te zien. (echt beeld)

SHOT 4: Dit beeld is ook zwart wit. Het laat een beeld van zwarte laarzen zien. Er staat geluid onder dit shot. Hitler is te horen. (echt beeld)

SHOT 5: Met Hitler schreeuwend op de achtergrond, passeren verschillende poster met daarop Hitler afgebeeld.

SHOT 5: IS in het zwart wit een formulier te zien waarop een hand een hokje aankruist met daar boven SA. Nog steeds is een speech van Hitler te horen.

SHOT 6: Een hand stapelt biljetten op met daarop groot geschreven HITLER. Wat voor biljetten het zijn is niet duidelijk.

SHOT 7: In het zwart/wit komt Hitler in beeld. Hij terwijl hij de speech die reeds onder de beeldfragmenten te horen was uitvoert. Het Zijn allemaal ECHTE BEELDEN.

SHOT 7: Een hele grote groep mensen die de Hitler groet doen en Heil Hitler roepen.(ECHT BEELD)

SHOT 8: De gele poster die in shot twee te zien was word in beeld gebracht. Er wordt ingezoomd op de soldaat.

SHOT 9: Van de soldaat wordt een zwart/ wit beeld getoond van een straat druk van de mensen. Door de straat rijdt een auto helemaal vol met mensen. Deze mensen zitten ook op het dak van de auto. De auto is voorzien van Nazi vlaggen. De mensen in en op de auto zwaaien naar de mensen die langs de kant van de weg staan. Zij worden juichend terug gezwaaid.(echt beeld)

SHOT 10: zwart/wit→ er is een spandoek te zien met daarop een doodshoofd geverfd. De tekst op het spandoek luidt: Achtung Juden.

SHOT 11: Er is een mars te zien de mannen lopen in het gelid en brengen de nazi groet uit. De speech van Hitler op de achtergrond is over gegaan in luidt gejuich. (ECHT beeld)

SHOT 12: Een rode nazi vlag wordt in beeld gebracht.

Aflevering 1 – De Prins – scene 11:

Samenvatting per scene:

Berlijn juli 1934. Bernhard en Aschwin zijn in het atelier van een kleermaker. Beide dragen een nazi uniform. Op de achter grond hoor je een speech van Hitler. De scene is voorzien van echte beelden uit ten tijde van de Tweede wereldoorlog. Die nadruk leggen op de nazi's.

SCENE 12

TAAL: DUIJS

SETTING: Grand café Brinkmann, het is een ruim opgezet café, met grote ramen. De obers dragen een witte bloes en een sloof. In het café wordt gerookt en het is er druk.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Jonge Bernhard, gekleed in een donkergroen naziuniform

Prinses Armgard/Moeder Bernhard: Een vrouw op middelbare leeftijd gekleed in een groen/blauw jurk met een grote witte kraag. Ze draagt een parelkettinkje en een donker rood hoedje.

Aschwin: Jonge man gekleed in een donkergroen naziuniform

Sefton Delmer: Een man op middelbare leeftijd. Gekleed in een donkergrijs pak met een donkerrode das. Hij draagt een bruine hoed en een bril.

Obersturmführer Müller: Gekleed in een donker naziuniform en een bijpassende hoed.

Figuranten: Een aantal Duitse soldaten, Joodse man, Mensen die op het terras en in het café zitten.

{Er wordt een terras in beeld gebracht van Grand café Brinkman. Vier mannen in nazi uniforms proosten met grote pullen bier.}

{Het volgende shot is van bovenaf genomen en toont de binnen kant van het grande café. Bernhard en Aschwin komen het café binnen lopen. Het perspectief van de camera veranderd en neemt de twee mannen iets van onderen in beeld. Ze lopen richting de tafel waar hun moeder aan zit. Moeder is aan het roken. Haar sigaret heeft zij in een sigaret houder. Zowel Bernhard als Aschwin zijn gekleed in een Nazi uniform.}

Prinses Armgard/Moeder Bernhard [Duits]:

{Trots kijkend naar haar twee kinderen, en richt zich tot Bernhard.}

Had pappa je nog maar zo kunnen zien.

Bernhard: [Duits]

Het kleed goed af, maar verder... eerlijk gezegd interesseert het me geen bal.

Aschwin: [Duits]

En dat is precies jou probleem: Wat interesseert je eigenlijk wel?

{ Er loopt een blonde vrouw langs Bernhard, hij kijkt haar na }

{Aschwin kijkt geïrriteerd naar Bernhard}

{Ze nemen plaats aan het tafeltje waar hun moeder aanzit het tafeltje staat aan het raam van het café en kijkt uit over het terras en de straat.}

{ Bernhard ziet Sefton lopen en herkend hem. Hij staat op van het tafeltje en tikt hard tegen het raam}

{Sefton kijkt op}

Bernhard:

(enthousiast en schreeuwend)

Sefton!

{wenkt naar Sefton om naar binnen te komen}

Sefton:

De camera filmt hem vanuit het oog van Bernhard binnen in het café naar buiten toe)

(zonder geluid met een krantje in zijn hand.)

BENNO, hai

{Sefton komt door de café deuren naar binnen gelopen. Neemt zijn hoed af en loopt richting Bernhard die richting de deur is gelopen}

Sefton:

[Engels]

Benno! Ik had je niet herkend in dat... (afkeurend en een beetje ongemakkelijk)

Bernhard:

[Engels]

Zeg maar niks. (opgelaten)

Sefton:

[Engels]

..In dat apenpak!

{De twee schudden elkaar de hand}

{Bernhaard stelt Sefton voor aan zijn moeder en broer}

{Aschwin is ook opgestaan. Moeder van Bernhard blijft zitten}

Bernhard:

[Engels]

Ken je mijn moeder en mijn broer Aschwin?

Mutti mag ik je voorstellen aan de belangrijkste journalist van Europa?

Mister Sefton Delmer van The Daily Express.

{ Sefton loopt richting de moeder van Bernhard en geeft haar een hand }

Sefton:

[Engels]

Prinses Armgard, het is een grote eer!

Maar uw zoon vergist zich: de beste van de wereld niet alleen Europa!

{Iedereen lacht}

Bernhard:

[Engels]

Sefton heeft als een van de weinige buitenlanders Hitler geïnterviewd.

Aschwin:

{kijkt meesmuilend naar Sefton}

ah..

{even een ongemakkelijke stilte}

Bernhard:

[Engels]

Ga zitten en drink wat met ons (uitnodigend)

Sefton:

[Engels]

Even dan... ik moet mijn vliegtuig halen.

{neemt plaats aan tafel}

Ik vertrek, terug naar Londen.

{iedereen neemt plaats aan tafel. Bernhard kijkt door het raam naar buiten en ziet een blonde vrouw buiten op het terras lopen. Het is dezelfde vrouw als waar Bernhaard eerder

naar om keek. De vrouw gaat aan een tafel zitten bij een man. Een van de mannen in uniform die op het terras zaten (Obersturmführer Müller) in het beginshot loopt naar het tafeltje van de man en vrouw. En pakt de hoed af van de man aan het tafeltje. Vervolgens sleept Müller de man achter het tafeltje vandaan Bernhard, Sefton, Aschwin en zijn moeder zien het tafereel gebeuren}

{ Iedereen wisselt geschokte, blikken met elkaar uit}

{ Bernhard, wil kwaad op staan van het tafeltje. Aschwin houdt hem tegen}

Aschwin:

[Duits]

Bernhard, Nee!

Dat is Obersturmführer Müller.

{De blik in de ogen van Bernhard is woedend}

Bernhard:

(boos)

Al was hij de keizer van Japan!

{Bernhard stormt naar buiten}

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

(Afkeurend en geschokt)

Bernilo?!

{Aschwin loopt achter Bernhard aan naar buiten}

{Müller heeft de man bij zijn reverse}

Bernhard:

[Duits]

(dreigende toon)

Laat die man los, alstublieft!

{Verontwaardigd en vol afgrijzen kijkt Müller op en neemt Bernhard van top tot teen in zich op}

Müller:

[Duits]

Een snotneus van de Reiter-SS!

Ben je soms een jodenvriend?

{De overige mannen in nazi uniform staan op van hun tafel}

Bernhard:

[Duits]

Ik vroeg u die man los te laten. (iets minder zelfverzekerd dan eerst)

{De man maakt zich los}

Müller:

[Duits]

Aan mij, Obersturmführer van het Standardleibkorps "Adolf Hitler"? {Tijdens deze tekst word van buiten door het raam naar binnen het café gefilmd. De moeder van Bernhard en Sefton kijken verontwaardigd naar het tafereel.}

(Boos en schreeuwend)

UW NAAM!

{Bernhard kijkt geamuseerd}

Bernhard:

[Duits]

Bernhard, Prins zur Lippe-Biesterfeld.

Müller:

[Duits]

(Neerbuigend)

Een Prinsje!

{spreekt richting zijn tafelgenoten}

Horen jullie dat, Een prinsje dat mooi weer speelt bij de Reiter SS!

{Müller lacht}

{Sefton wordt door het raam gefilmd. Zijn blik is belangstellend en een beetje zorgelijk}

{Aschwin staat schuin achter Bernhard en brengt de Nazi groet uit.}

Aschwin:

[Duits]

Neemt u het mijn broer niet kwalijk, Herr Obersturmführer. Hij is lang niet in het vaderland geweest.

Müller:

[Duits]

(afkeurend) Ook dat nog

(Neerbuigend) En wat deed het prinsje dan wel?

Bernhard:

[Duits]

(Niet van zijn stuk gebracht en geeft resoluut antwoord)

Studeren.

(bijdehand)

In dit land is er ook behoefte aan mensen die na kunnen denken!

Aschwin:

[Duits]

Bernhard, alsjeblieft

Müller:

[Duits]

Nadenken? Heel goed.

... Morgen om zes uur melden voor de wacht bij de Ludendorkazerne, Prins Lippe.

24 uur, om na te denken!

{Bernhards blik vertrekt}

{Müller richt zich weer tot de man en de vrouw die op het terras zaten}

Müller:

[Duits]

(schreeuwend)

En nou scheer je je weg vóór ik je naar de invalidenstrasse stuur.

{Bernhard en Sefton wisselen een ernstige blik, door het raam van het café}

{Bernhard en Aschwin lopen terug het café in en nemen weer plaats aan tafel bij Sefton en de moeder van Bernhard}

{Bernhard en Sefton wisselen weer een blik}

Sefton:

[Engels]

Daarom ga ik weg. Het gaat hier fout. En sneller dan je denkt.

Aschwin:

[Engels]

(afkeurend)

Van wege één joodje?

{Aschwin pakt Bernhard schouders vast}

[Duits]

Je hebt nóg geluk gehad, broertje...[Duits]

{Aschwin kijkt vrolijk, alsof er niets gebeurd is en gaat verder met een ander onderwerp}

Wat drinken we? Sherry? IJs koffie? [Duits]

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

Sherry.

Sefton:

[Engels]

Bier

{Aschwin loopt weg om drinken te halen}

(Geamuseerd)

Zo.. wat hoor ik, Benno, hebben ze in Holland belangstelling voor je?

Bernhard:

[Duits]

Moeder (zuchtend)

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

[Engels]

Lieverd, ik zie meneer Delmer hier voor het eerst van mijn leven.

Bernhard:

[Engels]

{Bernhard kijkt nieuwsgierig en een beetje argwanend naar Sefton}

Hoe weet jij dat dan?

Sefton:

[Engels]

(geamuseerd)

Dat is mijn werk.

Als de beste journalist van de wereld, weet je nog?

{Bernhard lacht geamuseerd}

Bernhard:

[Engels]

Maar je hebt het fout. Ik ga voor IG-Farben aan de slag.

Sefton:

[Engels]

Weet ik. Je nieuwe baas is toch Gerhard Fritze in Amsterdam?

Bernhard:

[Engels]

(Spottend vol ongeloof)

Oh mijn god, Sefton, je weet echt alles!

{ Sefton leent naar Bernhard}

Sefton:

[Engels]

Londen zou ook graag willen dat je met Juliana trouwt...

Bernhard:

[Engels]

(Verbaasd)

Wat?

Sefton:

[Engels]

(informatie en overtuigend)

Nederland is van vitaal belang voor de Engelsen.

Bernhard:

[Engels]

(Kijkt moeilijk)

Waarom in hemelsnaam?

Sefton:

[Engels]

(serieus)

Zoals ik al zei. Het gaat hier fout.

Hitler wil Nederland

{Bernhard en Sefton leunen naar elkaar toe}

{De moeder van Bernhard luistert naar het gesprek}

En als jij daar op de troon zit, hoeft hij niet binnen te vallen.

Bernhard:

[Engels]

Ik... op de troon?

{Sefton knikt instemmend}

Heb je de man van Wilhelmina wel eens gezien?

Een sulletje dat zijn hand op moest houden!

Mij niet gezien!

{Sefton en de moeder van Bernhard lachen}

Sefton:

[Engels]

Vraag een bruidsschat.

Ze zitten te springen om je

{Aschwin komt terug bij het gezelschap en neemt weer plaats aan tafel}

{Sefton richt zich tot Bernhards moeder?

Is het niet, Prises Armgard?

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

[Engels]

(Vrolijk en hoopvol)

Koningin Wilhelmina wil dolgraag een sterke man voor haar dochter...

Niet alleen een goede vader voor haar kinderen....

{Bernhard slaat zijn ogen neer}

Bernhard je hoeft je toch niet te schamen voor haar belangstelling?

Aschwin:

[Engels]

De troon man! Denk eens na! Wat stelt een baan bij IG-Farben dan nog voor!

Geen enkele baan... Waar dan ook!

{Bernhard denkt na}

Sefton:

[Engels]

Wie kent de fabrieksdirecteur nog van twintig jaar geleden?

Of de minister president?

...Maar het koningschap!

Koning George, Koning Richard, Koning Hendrik, Koning Arthur...

Het is iets Mythisch, Benno, onsterfelijkheid!

{Bernhard word in beeld gebracht, het idee laat hij op zich in werken}

Aflevering 1 – *De Prins* – scene 12:

Samenvatting per scene:

De scene speelt zich af in Grand Café Brinkmann. Bernhard en Aschwin zijn gekleed in een nazi uniform en zitten binnen in het café samen met hun moeder. Buiten ziet Bernhard Sefton lopen. Een Britse journalist, en vraagt hem bij het gezelschap aan te sluiten. Sefton keurt het nazi uniform van Bernhard. Ook Bernhard is niet erg gecharmeerd van het uniform dat hij draagt. Sefton kan maar even blijven, hij moet terug naar Londen omdat hij het dreigende gevaar in Duitsland ziet aankomen.

Buiten op het terras vind een opstootje plaats Obersturmführer van het Standardleibkorps “Adolf Hitler” pakt een joodse man hardhandig vast. Bernhard snelt naar buiten en verzoekt Obersturmführer de man los te laten. Er vind een woordenwisseling plaats waarbij de Obersturmführer de titel van Prins die Bernhard hanteert belachelijk maakt.

Na het opstootje neemt Bernhard weer bij het gezelschap plaats waarna Sefton aanspeelt op de interesse van de Oranjes in Bernhard. Bernhard is nog steeds besloten dat hij bij IG-Farben gaat werken. Sefton hamert op de interesse van de Oranjes. Ook Londen vind het een goed idee dat Bernhard met Juliana trouwt. Het is van vitaal belang voor de Engelse omdat op deze manier Hitler Nederland niet hoeft binnen te treden. Bernhard doet het af, en wil geen sukkeltje worden die achter een koningin aanloopt. Zijn moeder ontkracht dit argument. Door te stellen dat Wilhelmina op zoek is naar een sterke man voor haar dochter. Sefton hamert op het idee dat een koning onderdeel is van de grote mythe, de geschiedenis de onsterfelijkheid en dat een baan bij IG-Farben daarbij in het niets valt.

SCENE 13:

SETTING: Paleis Soestdijk Mei 2003, Juliana en haar verzorger bevinden zich in de paleistuin. Máxima en Bernhard bevinden zich nog in de werkkamer van Bernhard. De zon schijnt.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Oude Bernhard hij draagt een geruit jasje en een bruine coltrui. Op het jasje zit een witte anjer gespeld.

Máxima: Ze draagt een lichte rok met daarop een witte bloes en een parelketting.

Kokkie: Een vrouw op leeftijd, gekleed in een donker mantelpak

Juliana: Een oude vrouw, gekleed in een donker blauw met paarse gebloemde jurk met daarover een donkerpaars vest. Ze draagt een parelketting en bijpassende oorbellen. Ze is moeilijk te been.

Verzorger van Juliana: Een jonge man gekleed in een wit verplegersuniform.

{Juliana loop met haar verzorger aan de arm door de paleis tuin. Ze lopen langs een Fontijn.}

{Achter het raam van de werkkamer van Bernhard staan Máxima en Bernhard te kijken naar Juliana. Máxima staat met haar armen over elkaar naast Bernhard. Ze worden gefilmd vanaf buiten.}

Bernhard

Het gaat er niet om hoe je begint. Het gaat erom wat je er uiteindelijk van maakt.

{Er wordt ingezoomd op Bernhard en Máxima}

Máxima:

U gaat mij toch niet vertellen dat u alleen bent gebleven vanwege de liefde?

Bernhard:

Maar jij denkt natuurlijk dat ik alleen maar gebleven ben vanwege *Wein Weib und Gesang*?
Ik heb er wel erg van genoten.

{shot op Juliana die vrolijk door tuin loopt.}

{Bernhard en Máxima kijken lief naar Juliana met een glimlach op hun gezicht. Het shot is van buiten naar binnen gefilmd. Door het raam}

Bernhard:

Houd je van Alexander?

Máxima:

Ja..

{De camera is weer binnen}

..Maar niet ten koste van alles

Bernhard:

{nog steeds door het raam naar buiten kijkend}

Ook als hij geen kroonprins was geweest?

Máxima:

Was hij het maar niet

Bernhard:

{ Terugdenkend}

Ik herinner mij nog... hoe Eleanor Roosevelt bij ons op bezoek was... ineens liep Juliana weg.....

{Shot van Juliana die samen met haar verzorger naar een grote boom in de paleistuin toe loopt}

Naar die boom daar toe, omarmde die en begon er tegen te prevelen. Eleanor Roosevelt dacht dat ze gek was geworden, maar dat was ze niet....

{met verdriet in zijn ogen}

Toen niet...

Hoor je, wij zijn alleen verleden tijd.

{Terwijl Juliana de boom knuffelt}

.. Alleen maar herinnering

Twee oudjes in een krakkemikkig paleis

Nog een jaar, misschien twee

En dan staan we alleen nog in de geschiedenis boekjes: 'Juliana en Bernhard koning en prins gemaal van 1948 tot 1980'.

Máxima:

{kijkt naar Bernhard}

Een turbulent huwelijk

Bernhard:

Zij was de enige die mij nooit in de steek heeft gelaten,

{Een shot op Juliana die de boom knuffelt}

Ze had reden genoeg... Dat is pas liefde.

{Máxima kijkt naar Bernhard, die nog steeds naar zijn vrouw in de tuin kijkt}

(Afkeurend) Al die grote alles over de kop liefde, al die grote emoties.. zie waar ze eindigen....

Aflevering 1 – De Prins – scene 13:

Samenvatting per scene:

Bernhard en Máxima bespreken in de werkkamer de reden waarom Bernhard nooit vertrokken is en met Juliana is getrouwd. Máxima trekt de liefde van Bernhard voor Juliana in twijfel. Bernhaard corrigeert haar. Juliana heeft hem nooit in de steek gelaten ondanks dat ze daar reden toe had dat is naar zijn zeggen echte liefde. Ze hadden een turbulent huwelijk hij hield van *Wein Weib und Gesang*. Hij ziet zijn leven een herinnering worden. Máxima houdt van Alexander maar niet ten koste van alles zo stelt zij zelf.

SCENE 14

SETTING: Het Bordes van het huis van de familie Von Pannwitz

BIJSCHRIFT: Heemstede september 1934

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard, is gekleed in een beige pak, met daarover heen een licht beige lange jas. Hij draagt een rode sjaal.

Ursula Von Pannwitz: Een jonge blonde vrouw, met opgestoken haar. Ze heeft geen bovenkleding aan, ze draag slecht lingerie en jarretels.

Butler: een jonge man in een zwart pak.

mannelijke figurant: Gekleed in onderkleding

{Bernhard komt hard aanrijden in een auto. Luidt toeterend, stapt uit zijn auto en loopt naar de voordeur van een groot huis. De butler kijkt door het raam en ziet Bernhard aankomen. Een beetje geschokt komt hij naar buiten gelopen}

Butler:

{Doet snel de deur open en loopt op Bernhard af, kijkt hem vriendelijk, maar een beetje ongemakkelijk aan}

[Duits]

Uwe hoogheid! We hadden u niet verwacht!

Bernhard:

[Duits]

Ik heb vanavond een feest in Amsterdam. Dus ik dacht, laat ik mevrouw Von Pannwitz en mijn lieve Ursula eens gedag zeggen.

Butler:

{De Butler kijkt en wrijft ongemakkelijk zijn handen over elkaar}

[Duits]

Ah, ja... helaas ze zijn er niet.

Bernhard:

[Duits]

Hoezo?

Butler:

[Duits]

Een oude vriend van...

{Op de achtergrond klinkt luid een lach van een vrouw het is Ursula, gevolgd door een man. Ursula wordt door de camera van achter in beeld genomen. Ze heeft geen bovenkleding aan. Ze wordt gevolgd door een man slechts gekleed in onderkleding. De vrouw loopt al lachend naar de plek waar Bernhard en de Butler staan. Met wijd open gespreide armen zegt ze:}

Ursula:

[Duits]

En dan zien we hier.....

{Geschokt doet ze haar armen omlaag}

Bernhard?!

{Bernhard kijkt geschokt}

{Ursula bedekt haar blote borsten en kijkt vlug naar de man die achter haar aanrende. De man trekt zich terug.}

{Bernhard kijkt naar Ursula en loopt rustig op haar af, Ursula kijkt op haar beurt een beetje schaamtevol. Bernhard pakt rustig haar hand en haalt de ring van haar vinger.}

Bernhard:

[Engels]

Om Tschuli had gelijk.

{Bernhard kijkt haar geamuseerd aan en streelt met de buitenkant van zijn rechterhand over de wang van Ursula. Hij keert Ursula de rug toe en loopt langzaam weg. Zijn gezichtsuitdrukking verandert van geamuseerd naar boos/verdrietig. Ursula kijkt Bernhard na terwijl hij wegloupt.}

Aflevering 1 – De Prins – scene 14:

Samenvatting per scene:

Bordes van de familie Von Pannwitz, Heemstede 1934. Op weg naar een feest in Amsterdam besluit Bernhard Ursula nog gedag te zeggen. Daar betrapt hij Ursula met en andere man. Teleurgesteld haalt Bernhard de verlovingsring van Ursula van haar vinger. Zegt gedag en vertrekt.

SCENE 15:

SETTING: Een grote zaal, er is een feest aan de gang. Iedereen is gekleed in smoking en galajurken. Het feest doet exclusief aan. Er klinkt muziek op de achtergrond en er wordt champagne gedronken. Amsterdam september 1934.

BIJSCRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een smoking.

Fritze: Een man op middelbare leeftijd, gekleed in een smoking. Hij heeft blond haar en een snor.

Juliana: De jonge Juliana is gekleed in een grijs/blauwe gala jurk, een bijpassende stola en een gebroken witte glimmende clutch. Haar haar is opgestoken en gepermanent.

Assistente: gekleed in een zwarte lange jurk.

{Bernhard loopt gekleed in smoking een gang door, hij heeft de pas erin. Bernhard wordt met open armen ontvangen door Meneer Fritze}

Fritze:

[Duits]

Bernhard! Fijn dat je komen, mijn beste.

{Bernhard schudt Fritze zijn hand}

Bernhard:

[Duits]

Meneer Fritze.

{Bernhard glimlacht vriendelijk}

Fritze:

[Duits]

Zeg maar Gerhard, hoor. Alleen onder werktijd is het meneer Fritze.

{Bernhard geeft zijn jas aan iemand af. En loopt vervolgens een zal binnen waar mensen staan de praten onder het genot van een drankje. Bernhard kijkt de zal rond. Zijn oog valt op Juliana die in het blauw gekleed met een man in uniform staat te praten. Juliana kijkt niet geamuseerd]

{Fritze staat schuin achter Bernhard terwijl Bernhard de zaal rond kijkt}

Fritze

[Duits]

Je hebt de kroonprinses eerder ontmoet, toch?

Bernhard

[Duits]

{Zonder zijn blik van Juliana af te halen}

Klopt.

{Bernhard loopt op Juliana af, op zijn weg naar Juliana pakt hij een drankje van een plateau van een langslopende ober, knikt hij geamuseerd naar een aantal vrouwen die hij passeert en komt uit bij Juliana}

Juliana:

[Engels]

{Ze kijkt Bernhard vriendelijk aan}

Ah, Mister zur Lippe-Biesterfeld. Hoe is het met u?

Bernhard:

[Engels]

{lacht vriendelijk en pakt de hand van Juliana om daar liefelijk een kus op te geven}

Hoogheid, wat een verrassing.

Juliana:

[Engels]

Noem me maar Lula.

Bernhard:

[Engels]

{Kijkt vragend op.}

Lula?

Juliana:

[Engels]

Zo noemde mijn vader me omdat ik als kind steeds struikelde over dat Juliana

Bernhard.

[Engels]

{Met een gemaakte lach}

Goed, als u mij dan Benno noemt

Juliana:

[Engels]

Benno..

{Juliana lacht}

Benno.. leuk.

{Juliana en Bernhard worden onderbroken door Kokkie}

Assistente:

Uwe Hoogheid als ik u er aan mag herinneren..

Juliana:

{Kattig en snauwend}

Nee dat mag je niet!

{Bernhard kijkt een beetje vreemd op. Juliana draait zich weg van Bernhard en herpakt zichzelf. Bernhard volgt haar}

{een beetje in verlegenheid, met een vriendelijke lach}

Dat gezeur allemaal....

{Bernhard kijkt met een geamuseerd lachje op zijn gezicht}

Juliana

[Engels]

Wat brengt u hier?

Bernhard:

{geamuseerd met een sarcastisch lachje}

[Engels]

Buiten uw charmante gezelschap bedoelt u?

Zaken. Buitengewoon interessant om over te praten. Al u geïnteresseerd bent in chemische processen en verf dan ben ik beschikbaar... en dan praten we de hele avond over chemische processen en verf.

{Juliana kijkt lief lachend naar Bernhard een beetje verliefd achtig}

Juliana:

[Engels]

Dat lijkt me enig.

Bernhard:

[Engels]

{Geamuseerd}

O jee..

Juliana

[Engel]

{kijkt geschokt op}

Wat?

Bernhard:

[Engels]

Ik weet helemaal niets van chemische processen en verf. Ik werk niet in de fabriek en ook niet in het laboratorium.

Juliana.

[Engels]

{als grapje}

Ik ken u nog maar zo kort en u liegt nu al tegen me?

Bernhard:

[Engels]

Vergeeft u me, Hoogheid.

Juliana:

{resoluut, met een geamuseerde blik}

[Engels]

Nee..

Bernhard

[Engels]

{geamuseerd}

Als u wens, ga ik me er morgen in verdiepen en doe ik u overmorgen per brief verslag.

{Juliana lacht}

Bernhard:

[Engels]

{charmant}

Kan ik nog een glaasje voor u halen?

{Juliana lacht, maar wordt op dat moment gestoord}

Kokkie:

Hoogheid het spijt mij zeer, maar uw moeder verwacht u.

{Juliana beseft zich weer waar ze is}

Juliana:

Ach Ja..

{hoopvol kijkt ze Bernhard aan}

[Engels]

Zie ik u nog eens, Benno?

Bernhard:

[Engels]

Nou heel graag, Lula

{Bernhard pakt Juliana's hand en kust haar hand en kijkt haar doordringend aan. Juliana kijkt Bernhard doordringend aan.

MUZIEK: Frank Sinatra, All the way}

Bernhard kijkt Juliana na terwijl zij weg loop hij leunt daarbij nonchalant tegen een schouw. Even houd zij kort stand en kijkt achterom Bernhard en Juliana's blikken kruisen elkaar. Bernhard heft zijn glas iets waarop Juliana glimlacht naar hem en hetzelfde doet.}

Fritze:

{Fritze is bij Bernhard komen staan}

[Duits]

En?... "In love?"

{Bernhard houdt zijn blik op Juliana gericht}

Bernhard:

[Duits]

Zij of ik?

{Met een beetje een geniepig lachje op zijn gezicht}

Aflevering 1 – De Prins – scene 15:

Samenvatting per scene:

Amsterdam september 1934. Bernhard komt binnen gelopen op een chique feest iedereen is gekleed in smoking en lange jurken. Er speelt een band. Bernhard ontmoet zijn directeur Fritze. Vervolgens vind er een gesprek plaats tussen Juliana en Bernhard. Juliana is gecharmeerd door Bernhard. Maar wordt vervolgens weggeroepen. Juliana vraagt Bernhard of zij hem nog eens ziet, waarbij Bernhard antwoord met graag. Bernhard kijkt Juliana na. Fritze vraagt of Bernhard Verliefd is. Bernhard doet dit af met zij of ik...

SCENE 16:

SETTING: Het landgoed van de moeder van Bernhard. De zon schijnt. De tuin staat volop in bloei.

BIJSCHRIFT: Reckenwalde Augustus 1936

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een driedelig grijs pak.

Juliana: De jonge Juliana draagt een zwarte jurk met een roze kraag, haar haar is opgestoken. In een tussenshot, draagt Juliana een lichte gebloemde jurk met bijpassende hoed.

Prinses Armgard/Moeder Bernhard:

Aschwin:

Tschuli

(Muziek: Frank Sinatra, All the way)

{Bernhard en Juliana komen hand in hand aangelopen over een grasveld. Met stil spel wordt Juliana voorgesteld aan de moeder van Bernhard. En de oom van Bernhard. De oom van Bernhard geeft Juliana een handkus. Na de handkus kijkt Bernhard Juliana aan en geeft haar met de achterkant van zijn rechterhand een zachte aai over haar gezicht.}

SHOT: Echt beeldmateriaal in het zwart/wit. Bernhard komt voorgerezen in een auto.

{Bernhard speelt tennis. Op een zonovergoten tennisbaan. Hij tennist met Juliana terwijl Aschwin, Tschuli en de moeder van Bernhard aan de zij lijn zitten te kijken.}

SHOT: Echte beelden in zwart/wit: Bernhard en Juliana staan op Bordes van het Paleis Noordeinde. Het is tijdens hun verlovingsceremonie Ze zwaaien naar een stoet die voorbij komt

{Juliana en Bernhard zijn aan het tennissen}

SHOT: echte beelden, zwart/wit van het verlovingsceremonie

{Juliana en Bernhard zijn aan het tennissen}

SHOT: Zwart/wit echte beelden. Bernhard en Juliana rijden met een auto door een stoet. Van het publiek dat langs de kant van de weg staat krijgt Juliana een present

{Juliana en Bernhard zijn aan het tennissen, Juliana slaat een bal het net in en gooit geïrriteerd haar racket op de grond. Bernhard komt aangerend en springt over het net.}

SHOT: Echte beelden, zwart/wit. Bernhard en Juliana rijden in een stoet.

SHOT: van bovenaf gefilmd. Echte beelden zwart/wit. Met een kroontje daaronder een W met daaronder een J en een B.

{Op de tennisbaan, geeft Bernhard Juliana een kus}

{Bernhard en Juliana lopen een begroeit paadje over. De zon schijnt. Het weggetje loopt iets omlaag. Bernhard houdt galant haar hand vast om haar te helpen met het afdalinkje}

SHOT: Echte beelden zwart/wit Den Haag. De gouden koets rijdt door de straten van Den Haag. Huwelijk Bernhard en Juliana

{Bernhard en Juliana lopen langs de bosrand een groen veld op. Bernhard houdt haar hand vast}

SHOT: Echte beelden, zwart/wit. Het shot filmt Bernhard en Juliana in de gouden koets.

{Bernhard zit op zijn knieën voor Juliana, bij een boom uitkijkend over een grasveld. De zon schijnt. Hij pakt haar hand en staat langzaam op (huwelijksaanzoek)}

SHOT: echte beelden, zwart/wit. Bernhard en Juliana in de gouden koets Het volk juicht op de achtergrond

{Bernhard schuift een ring om de rechteringvinger van Juliana. Hoopvol kijkt Juliana Bernhard aan}

SHOT: Echte beelden, zwart/wit. Het zijn beelden in de kerk waarin Bernhard en Juliana getrouwd zijn. Juliana komt over het middenpad in haar trouwjurk naar voren gelopen.

{Bernhard en Juliana staan op de plek waar Juliana net ten huwelijk is gevraagd. In de zon. Bernhard en Juliana zijn aan het kussen. Het hoedje dat Juliana op heeft valt van haar hoofd.}

SHOT: Echte beelden, zwart/wit. Bernhard en Juliana zitten op hun knieën tijdens hun huwelijksceremonie

{Bernhard en Juliana (gekleed in andere kledij, dus een andere dag) Lopen langs bebossing. Bernhard wijst naar dingen, en Juliana luistert aandachtig.

SHOT: Echte beelden, zwart/wit. Juliana en Bernhard en een twee dames en een heer staan op skies in de sneeuw

{Bernhard gaat door met dingen laten zien aan Juliana, Juliana luistert en lacht vriendelijk}

SHOT: Echte beelden, zwart/wit. In de sneeuw. Juliana gooit een sneeuwbal richting Bernhard

{Liefkozend kust Juliana Bernhard op zijn wang. Bernhard kijkt haar lief aan en kust haar terug op haar mond}.

SHOT: Echte Beelden zwart/wit. Bernhard en Juliana zitten in een open rijtuig. Langs de weg staan burgers. Juliana en Bernhard lachen naar elkaar

{Bernhard en Juliana kussen innig met elkaar}

SHOT: Echte Beelden, zwart/ wit. Kinderen met vlaggetjes zwaaien.

SHOT: Echte beelden, zwart/wit: Paleis Soestdijk

{Bernhard en Juliana kussen. Er wordt ingezoomd met de camera op de hand van Juliana waar haar verlovingsring zit.}

SHOT naar de volgende scene. Een oude hand linkerhand van Juliana is te zien. De hand leunt tegen een boom.

Aflevering 1 – *De Prins* – scene 16:

Samenvatting per scene:

Reckenwalde augustus 1936. In deze scene worden echte zwart/wit beelden afgewisseld met beelden uit de serie. Het beslaat de periode dat Bernhard en Juliana verliefd worden. Zich verloven en uiteindelijk trouwen. De chemie tussen de twee personages wordt in beeld gebracht. De twee kussen, wandelen hand in hand etc.

SCENE: 17

SETTING: Paleis Soestdijk Mei 2003, paleistuin en werkkamer Bernhard. De zon schijnt en er klinken vogeltjes op de achtergrond.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Oude Bernhard hij draagt een geruit jasje en een bruine coltrui. Op het jasje zit een witte anjer gespeld.

Máxima: Ze draagt een lichte rok met daarop een witte bloes en een parelketting.

Kokkie: Een vrouw op leeftijd, gekleed in een donker mantelpak

Juliana: Een oude vrouw, gekleed in een donker blauw met paarse gebloemde jurk met daarover een donkerpaars vest. Ze draagt een parelketting en bijpassende oorbellen. Ze is moeilijk te been.

Verzorger van Juliana: Een jonge man gekleed in een wit verplegersuniform.

{De camera zoomt uit vanaf de hand. De ouder Juliana is te zien. Zij knuffelt met gesloten ogen een boom. En fluistert tegen de boom}

Verzorger:

Zullen we nog even gezellig een stukje gaan lopen? Of een kopje thee gaan drinken?

{Camera blijft op Juliana gericht, ze opent haar ogen}

{De verzorger wordt in beeld gebracht. Hij kijkt lief naar Juliana en steekt zijn hand uit}

Als u mij nou uw hand geeft. Geeft u mij dat tasje maar dan...heeft u uw handen vrij.

{op het moment dat de verzorger haar handtas wil pakken trekt Juliana zich terug}

Juliana:

(boos)

Dat had jij gedacht... jajaja.. de dief!

{Ze slaat de verzorger met haar tasje}

{Er wordt uitgezoomd met de camera. Het tafereel is gefilmd vanuit et gezichtspunt van Bernhard en Máxima die door het raam van de werkkamer van Bernhard het tafereel dat zich afspeelt in de paleistuin aan schouwen}

{Bernhard haast zich naar buiten, Máxima volgt Bernhard}

{terwijl Bernhard en Máxima bij de verzorger en Juliana aankomen lopen roept Bernhard}

Bernhard:

LULA!

(Lief)

Lula toch alsjeblieft, he

{Bernhard pakt lief het gezicht van Juliana in zijn handen en wrijft over haar gezicht.}

(Lief en rustig)

{Bernhard kijkt haar diep in de ogen}

Alsjeblieft...

{Hij neemt Juliana in zijn armen en aait haar zacht over haar rug. Er wordt ingezoomd op het gezicht van Juliana, ze wordt rustig en lacht}

{Máxima wordt in beeld gebracht met tranen in haar ogen aanschouwd ze Bernhard en Juliana er komt een glimlach op haar gezicht}

{Bernhard en Juliana knuffelen elkaar nog steeds}

Bernhard:

Mammie, dacht dat die arme jongen een tasjes dief was?

{Bernhard en Juliana komen uit de omhelzing}

Juliana:

Nou niet van die gekke dingen zeggen pappie... Ik was een beetje in de war. Wat moet Emily nou wel niet denken.

{Juliana kijkt naar Máxima}

Bernhard:

Dat is Máxima. Dat is de vrouw van Alex.

Máxima wordt de nieuwe koningin.

{Juliana knikt alsof ze het begrijpt, en schrikt een beetje op}

Juliana:

Nee, niet doen hoor.. dat is een hondenbaan. Ze houden je de hele dag in de gaten en je mag niks. Alleen maar zwaaien... Beloof me dat je het niet doet.

{Juliana loopt naar Máxima. Máxima glimlacht naar Juliana}

Máxima:

Maakt u zich geen zorgen, oma. Ik ga wel iets meer doen dan alleen zwaaien en kindjes baren... hoewel

{Ze kijkt Bernhard met een schuinoog aan en richt zich tot Juliana}

Ik ben wel zwanger.

Juliana:

Oh ja, wat fantastisch.

{Juliana gaat tegen Bernhard aanstaan. Bernhard lacht blij}

Hoor je dat pappie, ze is zwanger, ze krijgt een kindje.

Máxima:

(Nadrukkelijk)

Maar niet verder vertellen he. Ik had het eigenlijk niet mogen zeggen. Dat heb ik Alexander moeten beloven.

Aflevering 1 – De Prins – scene 17:

Samenvatting per scene:

Paleis Soestdijk mei 2003. De scene laat zien hoe Juliana in de war is. Ze ziet haar verzorger voor een tasjesdief aan en herkend Máxima in eerste instantie niet. Vervolgens raad Juliana Máxima af om Koningin te worden het is alleen maar zwaaien. Máxima wil meer inhoud geven aan het koningschap en wil niet alleen zwaaien en kinderen baren. Máxima biecht op zwanger te zijn. Het nieuws moet echter wel geheim blijven ze heeft het nog aan niemand verteld.

SECENE 18

SETTING: Paleis Soestdijk, Mei 2003. De werkkamer van Bernhard. Het gezelschap drinkt in de werkkamer van Bernhard een kopje thee.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Oude Bernhard hij draagt een geruit jasje en een bruine coltrui. Op het jasje zit een witte anjer gespeld.

Máxima: Ze draagt een lichte rok met daarop een witte bloes en een parelketting.

Kokkie: Een vrouw op leeftijd, gekleed in een donker mantelpak

Juliana: Een oude vrouw, gekleed in een donker blauw met paarse gebloemde jurk met daarover een donkerpaars vest. Ze draagt een parelketting en bijpassende oorbellen. Ze is moeilijk te been.

Verzorger van Juliana: Een jonge man gekleed in een wit verplegersuniform.

Butler (Thomas): Een jonge man gekleed in een drinker blauw pak.

{Bernhard en Juliana zitten in twee leren stoelen. Tussen hen in staat een salontafel met daarop theekopjes en koekjes. Thomas, schenkt de thee in}

Bernhard:

Thomas jij hebt toch een handig zoontje?

Thomas:

Jawel hoogheid.

Bernhard:

Op mijn bureau ligt een kapotte olifant misschien kan hij hem maken.

{Máxima nipt van haar thee}

Thomas:

Natuurlijk hoogheid

Bernhard:

Dank je,

Juliana:

{richt zich tot Máxima}

Weet je al wat het gaat worden?

Ze zijn zo knap tegenwoordig.

Máxima:

Nou daar is het nog een beetje te vroeg voor, oma

Bernhard:

Weet Trix het al?

Máxima:

Nee, jullie zijn de eerste en.. voorlopig de enige

Juliana:

(lachend)

Mijn kleine Alexje.. vader.. En je bent zo mooi {tegen Máxima}

Het wordt vast een heel mooi kindje

Pappie, je hebt echt de beste vrouw voor Alex gevonden. Na al die rare vriendinnetjes van hem.

{Bernhards gezicht vertrekt. Máxima kijkt Bernhard geschokt en met enige verwarring aan}

Máxima:

Hoe bedoelt u gevonden?

Bernhard:

Mammie is een beetje in de war.

Juliana:

(Boos)

Waarom doe je dat nou toch Bernhard.

Ik ben helemaal niet in de war.

Dat is toch iets om trots op te zijn. Dat je een vrouw hebt gevonden voor Alex. Die zo mooi is en die zoveel van hem houdt.

{Bernhard onderbreekt Juliana}

Bernhard:

Mammie, toe

Juliana:

(Boos)

Jij denkt dat ik gek ben, jij wilt me weer laten opsluiten. Dat wilde je met Greetje ook al. Maar dit keer zal je dat niet lukken.

Bernhard

(nu ook een beetje boos)

Juliana! Nu is het genoeg!

Rob... alsjeblieft {richting de verzorger}

Verzorger

Natuurlijk hoogheid

{Tegen Juliana}

Komt u mee mevrouw, we waren zo lekker aan het wandelen...

Juliana:

Let op je toon jonge man, ik was vroeger koningin.. koningin der Nederlanden.

Verzorger.

{opgelaten}

Natuurlijk hoogheid neemt u mij niet kwalijk.

{De verzorger helpt Juliana uit haar stoel. Juliana richt zich tot Bernhard}

Juliana:

Bernhard... wij gaan samen wandelen.. en jij mag niet mee.

{Bernhard sluit zijn ogen en ademt diep in. Hij doet zijn bril af en wrijft zorgelijk tussen zijn ogen}

Máxima:

Had ze gelijk?

Bernhard:

{wrijft met zijn hand}

Acht

Máxima:

Heeft u mij gevonden?

Bernhard:

{wrijft wederom met zijn hand}

Ach...wat een onzin. Het spijt me dat je haar zo moest meemaken.

Máxima:

Zo'n onzin vind ik het niet.

U zegt net zelf dat u een held was door met Juliana te trouwen en het koningshuis te redden.

En met al die verhalen van Edwin en Margarita...

{Máxima zegt dit een beetje plagend}

Bernhard:

Die jongen is niet goed snik!

{Bernhard staat abrupt uit zijn stoel op en loopt richting het raam}

Máxima:

Ik wil de waarheid opa. Anders pak ik mijn koffers en ben ik hier weg.

{Bernhard keert zich geschokt om en loopt op Máxima af.}

Bernhard:

(Boos)

En Alex dan? En je kind? Ik weet dat jij hebt moeten tekenen, dat baby contract van Trix! Als jij weggaat, blijft het kind bij Alex.

{Bernhard gaat weer bij het raam staan. Máxima loopt boos naar Bernhard}

Máxima:

De waarheid! Bernhard!

{Bernhard keert zich om en kijkt Máxima aan}

Bernhard:

{Matigt zijn toon}

Máxima.. je bent een mooie vrouw in de bloei van je leven. Zelfstandig, een mooi salaris je kon reizen waarheen je wou. Naar je ouders, naar je vrienden, Buenos Aires. Je had een appartement in Manhattan.. samen met een hele lieve minnaar.

Máxima:

(Boos en vol afschuw)

Dieter was een goede vriend.

Bernhard:

Natuurlijk was hij jou minnaar, wat dacht je .. Dat Beatrix jou niet uit en te na liet screenen? Na al die blondines waar Alex weer eens mee thuis kwam?

Het is een schat van een jongen, maar net als ik, een beetje snel met de dames.

Máxima:

Walt wilt u nou eigenlijk zeggen?

Bernhard:

Wat zeiden jouw ouders, toen jij hen vertelde dat de Prins Der Nederlanden verliefd was geworden op jou?

Dat moet je niet doen schat. Wat heb je te zoeken in dat kikkerlandje, bij die kaaskop. Zeiden ze dat?

Nee Natuurlijk niet.

{Bernhard neemt plaats achter zijn bureau. Máxima staat voor zijn bureau}

Dat hadden ze wel gezegd als het Piet-Jansen uit Purmerend was geweest.

{Bernhard buigt zich richting Máxima}

We are two of a kind, Máxima. Ambitious, Glamour. Twee vreemdelingen die gehaald zijn om de Oranjes te redden.

Máxima:

{Buigt richting Bernhard}

Ik ben niet gehaald!

Bernhard:

(Sarcastisch)

Nee Nee, natuurlijk niet het is allemaal maar toeval.

Niks is toeval.

{Het gezicht van Máxima vertrekt}

Aflevering 1 – De Prins – scene 18:

Samenvatting per scene:

Soestdijk mei 2003. Bernhard, Juliana en Máxima zitten in de werkkamer van Bernhard en drinken thee. Het nieuws van de zwangerschap is nog niet bekend bij Beatrix. Juliana geeft Bernhard een compliment over het feit dat hij zo'n goede vrouw voor Alexander heeft gehaald. Bernhard probeert Juliana haar mond te laten houden over het complot. En doet het af met te zeggen dat Juliana in de war is. Hierop reageert Juliana fel en stelt dat Bernhard haar weer wil laten opsluiten net als toen bij Greetje (hiermee wordt gerefereerd aan de Greet Hoffman affaire) Máxima kan haar achterdocht niet bedwingen en vraagt Bernhard of ze gehaald is en wil de waarheid die Bernhard in eerste instantie ontkend. Máxima wordt boos en dreigt haar koffers te pakken waarna Bernhard haar wijst dat wanneer zij weggaat zij door het ondertekenen van het baby contract van Beatrix haar kind achter zal moeten laten bij Alexander. Uiteindelijk stelt Bernhard dat het geen toeval is dat Máxima en Alexander bij elkaar zijn gekomen maar dat zowel Bernhard toentertijd als Máxima nu gehaald zijn om de Oranjes te redden. Máxima is woedend.

SCENE 19:

SETTING: Zitkamer van paleis Soestdijk. De woonkamer van Paleis Soestdijk. Twee gebloemde banken die tegenover elkaar staan met daar tussen een ronde salontafel. De kamer is groot en aan de muren hangen schilderijen. De deuren en wanden zijn afgezet met gouden versieringen. Op de salontafel staan kristallen karaffen met wijn en een borrel e een kristallen asbak.

BIJSCRIFT: Soestdijk, maart 1999

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in grijs jasje met op zijn ellenbogen een stuk. Hij draagt een donker bruine pantalon, een rood met wit geruit overhemd en een groene choker. Hij heeft een witte anjer opgespeld en rookt een bruine pijp.

Juliana: De oude Juliana is gekleed in een, paars met witte jurk en een paars vestje.

Alexander. Een jonge man, met blond haar. Hij draagt een beige jasje, met daaronder een licht roze overhemd en een bruine pantalon.

Juliana

En als ze nou niet wil?

Bernhard:

Don't Worry Dear, iedereen wil met een Oranje trouwen.

{Bernhard en Juliana zitten tegen over elkaar. Ieder op een bank. In het midden staat een tafel met daarop karaffen. Er staan wijnglazen op tafel. Bernhard en Juliana zijn aan het kaarten. Bernhard wil een kaart pakken maar krijgt van Juliana een tik op zijn vingers}

Juliana:

Hoe heette dat meisje ook al weer?

Bernhard:

Máxima, het is de dochter van George.

Juliana:

Willem IV en Máxima... klinkt leuk

Bernhard:

{Lacht en lurkt aan zijn pijp}

{Juliana legt haar kaarten op tafel, het is een hele rij boeren.}

Juliana:

Canasta boeren

Bernhard:

{Gooit zijn kaarten op tafel}

Scheisse

{Juliana kijkt hem triomfantelijk aan}

Juliana:

En je speelde nog vals ook.

Bernhard:

(Gespeeld onschuldig)

ik?

Juliana:

Denk jij nou nog steeds, dat ik niet zie wat jij doet?

{Alexander komt de zitkamer ingelopen}

Alexander:

Ahh.. opa speelde zeker vals?

Juliana:

Alex!

Alexander:

{Loopt naar Juliana toe}

Dag Oma

{Hij geeft haar een kus op de wang}

En... gewonnen?

Juliana:

Natuurlijk!

{Iedereen lacht}

{Alexander geeft Bernhard een hand}

Bernhard:

Alex, ik heb iets leuks voor jou. Ik ben uitgenodigd voor Feria de Abril in Sevilla. Ik ben helaas verhinderd. Ik moet naar het UMC voor mijn rug. Misschien zou jij in mijn plaats kunnen gaan?

{Kijkt samenzweerderig naar Juliana}

Het is niks formeels, het is mooi weer, lekker eten, lekker drinken. En geen Alexandra Röell.

Alexander:

(lacht)

Gek wordt ik daarvan, moeder wil dat ik met haar trouw.

Juliana:

Ach Alex.. Het is toch een heel lief meisje?

Alexander:

Ja lief.. maar dat is nog geen reden om met haar te trouwen.

Juliana:

{Kijkt naar Bernhard}

Nou.. de rest komt later wel... he.

Alexander:

Oma, het is 1999 niet 1937.

Alexander:

Het is altijd het zelfde met mama, iedere vriendin waarmee ik mee aan kom zetten wordt rücksichtslos door der af geserveerd. Dan is het weer een burger meisje, dan heeft ze weer foute vriendjes gehad.

{Bernard gniffelt}

Juliana:

Ach schat ze doet haar best. Je hebt niet zomaar een vrouw nodig. Jij wordt later koning.

Alexander:

Als het zo doorgaat, echt niet. Ik trouw met wie ik wil. En anders moet Constantijn het maar worden, dan heeft Laurentien ook der zin.

{Bernhard en Juliana moeten lachen}

Juliana

(Lachend)

Nou Alex, dat mag je niet zeggen.

{plagerig kijkt Alexander Juliana aan}

Alexander:

Waarom niet?

Bernhard:

Misschien vind je het leuk om er zelf heen te vliegen, ik regel wel wat met een vriend op Soesterberg.

Juliana:

{Met een waarschuwend vingertje}

Als je maar net thuiskomt met een Spaans meisje. Dat hebben we al gehad he pappie, Carlos en Irene.

Aflevering 1 – De Prins – scene 19:

Samenvatting per scene:

In de zitkamer van paleis Soestdijk in maart 1999 word het plan inwerking gesteld zodat Máxima en Alexander elkaar kunnen ontmoeten. Juliana en Bernhard zijn aan het kaarten en Alexander komt binnen lopen. Hij klaagt over het feit dat Beatrix al zijn vriendinnen afkeurt en alleen in Alexandra Röell een geschikte partner ziet. Bernhard stelt voor dat Alexander in zijn plaats naar Feria de Abril in Sevilla gaat. Juliana waarschuwt Alexander niet thuis te komen met een Spaans meisje en verwijst daarbij naar Carlos en Irene.

SCENE 20:

SETTING: Spaanse muziek klinkt op de achtergrond. Er is een feest aan de gang. De zon schijnt.

BIJSCHRIFT: Sevilla, april 1999

PERSONEN:

Máxima: jonge vrouw, blond opgestoken haar met een zwarte bloem daarin. Ze draagt een witte satijnen strapless jurk.

Alexander: Jonge man, blond haar, draagt een witte bloes en een grijs/bruin jasje. De bovenste twee knoopjes van zijn overhemd staan open.

Feestgangers:

Spaanse danseres: jonge vrouw gekleed in traditionele kledij.

Band:

{Een Spaanse danseres is aan het dansen, op live muziek.}

{Alexander staat met twee andere mannen naar een paar blonde vrouwen te kijken. 1 van de vrouwen is Máxima. Ze wordt op haar rug gefilmd. Ze trapt een sigaret uit.}

{Máxima krijgt de drie mannen in de gaten en neemt een foto van het gezelschap}

Máxima:

Smile!

{Alexander draait zich geïrriteerd naar Máxima toe}

Alexander:

[Engels]

He, wegwezen!

Máxima:

[Engels]

Pardon?

Alexander:

[Engels]

Geen pers, geen foto's

Máxima:

[Engels]

(Verontwaardigd)

Ik ben geen journalist.

{Máxima wil weer een foto maken van Alexander. Alexander grijpt naar het fototoestel en duwt het naar beneden.}

Máxima:

[Engels]

(Boos)

Waar haal jij het lef vandaan? Denk je dat je koning bent?

{Alexander krijgt een lach op zijn gezicht. Er wordt ingezoomd op de handen van Alexander en Máxima die elkaar aan raken om het fototoestel heen}

Aflevering 1 – De Prins – scene 20:

Samenvatting per scene:

In Sevilla april 1999 vind de ontmoeting plaats tussen Alexander en Máxima. De ontmoeting gaat niet van een leidendakje. Máxima en Alexander zijn op een feest. Máxima maakt foto's zo ook van Alexander. Die is hier niet van gediend en denkt dat Máxima van de pers is. Máxima maakt een scherpe opmerking waarna er een "momentje" plaatsvindt tussen Alexander en Máxima.

SCENE 21:

SETTING: Paleis Soestdijk Mei 2003, Juliana en haar verzorger bevinden zich in de paleistuin. Máxima en Bernhard bevinden zich nog in de werkkamer van Bernhard. De zon schijnt.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Oude Bernhard hij draagt een geruit jasje en een bruine coltrui. Op het jasje zit een witte anjer gespeld.

Máxima: Ze draagt een lichte rok met daarop een witte bloes en een parelketting.

{in de werkkamer van Bernhard}

Máxima:

Goed, dan heeft u er voor gezorgd dat Alexander in Sevilla was...

Maar niemand heeft mij daarheen gestuurd.

Bernhard:

Denk eens terug lieverd. Een vriendin die jou uitnodigt voor een feestje waar toevallig de Prins der Nederlanden aanwezig is? Een invloedrijke Spaanse familie die toevallig onderdak kan bieden? Een vader die toevallig zijn dochter aan de best mogelijke partij ter wereld gekoppeld ziet?

Máxima

(Boos)

Mijn vader zou zoiets nooit doen.

Bernhard:

Niets ten nadelen van je vader , maar hij heeft bepaalde functies bekleed waar hij beter nee tegen had kunnen zeggen. Misschien is het onredelijk om hem achteraf zo hard te veroordelen, maar het gebeurd. Jouw vader had niets te verliezen, maar alles te winnen. Jouw liefde voor Alexander is zijn redding. Zeker nu je zwanger bent.

{Máxima pakt haar jas en haar tas en stormt de werkkamer van Bernhard uit.}

Bernhard:

{Staat op achter zijn bureau en gaat Máxima achterna, hij roept haar na}

MÁXIMA!

{Máxima snelt een gang door, vanaf de tweede verdieping in de hal, hangt Juliana over een reling}

Juliana:

Alsjeblieft neem me mee?

{Máxima kijkt omhoog naar Juliana}

Hij wil zelf koning worden

Alsjeblieft, alsjeblieft, ALSJEBLIEFT!!!!

{De verzorger van Juliana komt aangelopen,}

{Máxima stormt de deur uit, Bernhard komt achter haar aan}

Bernhard:

MÁXIMA!

{Máxima snelt de auto in die voor de deur staat geparkeerd. In de auto pakt ze haar mobiel en toetst een nummer in}

Máxima:

Een enkele reis Buenos Aires... vandaag nog.

{Bernhard, is te laat buiten. Hijgend kijkt hij toe hoe Máxima in de auto wordt weggereden. Met paniek in zijn ogen}.

Aflevering 1 – De Prins – scene 21:

Samenvatting per scene:

Paleis Soestdijk 2003. Bernhard en Máxima zijn in discussie. Hoewel Máxima accepteert dat het plan van Bernhard heeft gezorgd van Alexander op het feest in Sevilla verklaard dat volgens haar niet waarom zij er was. Bernhard insinueert dat haar eigen vader erbij betrokken was en dat ook haar aanwezigheid geen toeval was. Dat de ontmoeting tussen Máxima en Alexander zijn redding is geweest gezien zijn verleden en het bekleden van bepaalde posities die hij beter aan zich voorbij had kunnen laten gaan. Máxima is woedend

en vlucht het paleis uit. In de auto boekt zij een enkele vlucht Buenos Aires. Bernhard gaat haar achter na. Met paniek in zijn ogen ziet hij Máxima weggereden worden.

Aflevering 2 – De Held

De tweede aflevering begint met een terugblik op de vorige aflevering:

1. { Máxima loopt de trap op van paleis Soestdijk. Alleen haar benen worden gefilmd. }

Máxima: Nee ik beloof je ik ga het ze niet vertellen.

2. {Máxima en kokkie lopen de werkkamer van Bernhard binnen in haar handen draagt Máxima een bruin presentje}

Máxima: Casualty of war?

{ Bernhard zit achter zijn bureau, voor hem ligt op zijn bureau een kapotte groen/blauwe olifant }

Bernhard: Máxima.

3. {Het volgende beeld is van de jonge Bernhard in de auto met Ursula Von Pannwitz Hij heeft een doosje in zijn hand met daarin een ring. Hij hangt in de auto en kijkt Ursula aan.}

Bernhard: Waar wil je trouwen? My darling Ursula [Duits]

{Ursula kijkt met grote ogen naar het doosje}

Ursula: Benno, wat mooi! [Duits]

{Er wordt ingezoomd op het doosje met de ring. De ring fonkelt in het zonlicht. Ursula pakt de ring uit het doosje terwijl het volgende gezegd wordt:}

Bernhard: Alles voor de nieuwe Prinses van Lippe-Biesterfeld [Duits]

4. {Het volgende beeld is van Bernhard, voor het huis van zijn ouders. Hij is samen met zijn oom}

Tschuli: Er zijn meisje om mee te flirten en meisjes om mee te trouwen.[Duits]

{De moeder van Bernhard komt naar het tweetal toegelopen. Bernhard draait zich om en loopt naar zijn moeder toe}

Bernhard: Moeder! [Duits]

Moeder Bernhard: Benno, eindelijk! [Duits]

5. {Bernhard, oom Tschuli, de moeder van Bernhard, zitten in de tuin van het verblijf van de moeder van Bernhard. De Zon schijnt. Het gezelschap nuttigt een kopje thee.}

Moeder Bernhard: Arme Wilhelmina. Ze vind maar geen goede echtgenoot voor haar dochter. [Duits]

Bernhard:{Schiet in de lach}

Geen wonder. [Duits]

{Aschwin komt aangelopen gekleed in een SS pak.}

Aschwin: Broertje [Duits]

{Terwijl Bernhard het volgende zegt, slaat Bernhard de pet van Aschwin 's Hoofd en omhelzen de twee broers elkaar}

Bernhard: Aschwin, te laat als altijd [Duits]

6. {Juliana en haar verzorgen lopen door de paleis tuin. Juliana loopt aan de arm van haar verzorger terwijl kokkie naar de twee toeloopt. Wanneer kokkie bij het gezelschap is: }

Kokkie: Juliana, Máxima is er met een cadeautje. (Kokkie lacht vriendelijk naar Juliana)

7. {Wilhelmina, Máxima, Bernhard en kokkie zijn in de werkkamer van Bernhard. Juliana houd een Argentijnse pop omhoog}

Juliana: Mooi he pappie. Ik ben toch zo blij dat jij Máxima gehaald hebt.

8. {Bernhard, de moeder van Bernhard, Aschwin zitten in grand café Brinkman.}

(Met een trotste blik op Bernhard gericht)

Moeder Bernhard: Had papa je nog maar zo kunnen zien [Duits]

{De camera richt zich op Bernhard en Aschwin, de twee broers zijn gekleed in Ss pakken}

9. {Op en terras pakt een man gekleed in een Nazi uniform(Müller) een man vast. Bernhard staat er achter}

Bernhard: Wilt u die man loslaten? [Duits]

Müller: Een Snotneus van de Reiter-SS.

10. {In café Brinkman, zitten moeder, Aschwin en Bernhard, Sefton staat er ook bij Bernhard stelt Sefton aan zijn moeder voor}

Bernhard: Mag ik u voorstellen aan Sefton Delmer van de Th Daily Express?[Engels]

11. {In café Brinkman zitten de moeder van Bernhard, Bernhard en Sefton aan een tafeltje. Sefton Buigt naar Bernhard toe}

Sefton: *Londen* zou ook graag willen dat je met Juliana trouwt. [Engels]

12. {Juliana en Bernhard zijn op een feest. Bernhard gekleed in Smoking}

Bernhard: Hoogheid, wat een aangename verrassing [Engels]. {Bernhard kust de hand van Juliana en lacht naar haar}

Juliana: Zeg maar Lula. [Engels]

{Juliana loopt weg van Bernhard} op de achter grond staat Bernhard tegen een schouw aan geleund. Fritze loopt naar Bernhard en zegt:}

Fritze: "In Love?"

{Er wordt ingezoomd op Bernhard en Fritze en vervolgens op Juliana die terwijl zij wegloopt nog een keer omkijkt naar Bernhard}

Bernhard: (met een scheef lachje) Zij of ik? {Duits}

{Bernhard heft zijn glas naar Juliana terwijl zij omkijkt, er verschijnt een glimlach op haar gezicht, Juliana lacht terug}

13. { Bernhard en Máxima staan achter het raam van de werkkamer van Bernhard, te kijken naar Juliana, Bernhard en Máxima worden vanaf buiten gefilmd}

Bernhard: Hou je van Alexander?

{De camera verplaatst zich naar binnen en filmt Bernhard en Máxima}

Máxima: Ja, Maar niet ten koste van alles.

14. {Bernhard zit achter zijn bureau, Máxima staat voor zijn bureau. Met zijn hoofd omhoog gericht zegt Bernhard tegen Máxima}

Bernhard: We are two of a kind, Máxima.

Twee vreemdelingen die gehaald zijn om de Oranjes te redden.

{Máxima's gezicht vertrekt en buigt naar Bernhard}

Máxima: Ik ben niet gehaald.

15. {Bernhard, en Juliana bevinden zich in een zitkamer. In de kamer staan twee banken. De twee banken staan tegenover elkaar met daartussen in een tafeltje. Op de tafel staan karaffen met drank erin en liggen kaarten uitgestald. Alexander bevindt zich in diezelfde kamer en schenkt een glas met drinken voor zichzelf in}

{Bernhard richt zich tot Alexander en terwijl hij aan zijn pijp lurkt}

Bernhard: Ik ben uitgenodigd voor de Feria de Abril in Sevilla. Misschien zou jij in mijn plaats kunnen gaan?

{ Alexander kijkt verheugd op}

16. {Máxima neemt een foto van Alexander, boos pakt Alexander het toestel van haar af.}

Máxima: (boos) Denk je soms dat je een koning bent? [Engels]

{De handen van zowel Máxima als Alexander zitten om het foto-toestel. Er wordt ingezoomd op de handen. Vervolgens kijkt Alexander over zijn schouder en geeft een knipoog}

16. {Máxima en Bernhard bevinden zich in de werkkamer van Bernhard. Bernhard zit achter zijn bureau. Boos leunt Máxima naar Bernhard toe}

Máxima: Mijn vader zou zoiets nooit doen.

Bernhard: Jouw liefde voor Alexander is zijn redding. Zeker nu je zwanger bent.

{Boos stormt Máxima de kamer uit}

17. {Máxima zit in de auto, de auto rijdt weg van Paleis Soestdijk ze is aan de telefoon}

Máxima: Een enkele reis Buenos Aires. Vandaag Nog!

{ Bernhard komt het paleis uitgerend al hijgend. Ziet hij hoe de auto weggrijdt.

18. { In een gang staat een ingelijste foto van Bernhard. Met aan de lijst een zwart lint. Naast de lijst staat een bos met witte anjers op een tafeltje. Een viertal mannen in pak met ieder in hun hand een koffertje lopen zonder te kijken langs de foto van Bernhard.}

19. { De mannen in pak komen de werkkamer van Bernhard binnen, alle meubels zijn afgedekt met witte lakens. Op twee kasten na. De mannen halen een laken van het bureau en doorzoeken de kasten en lades. Een aantal documenten verdwijnen de koffertjes van de mannen in. Kokkie komt de Werkkamer binnen gerend.}

Kokkie: Hoe durft u!?

Man in pak: Opdracht van hare majesteit. {terwijl de man door een boek bladert.}

{Kokkie wil het boek uit de handen van de man trekken maar stoot daarbij een groen/blauwe olifant om die op het bureau staat. De Olifant valt in slow motion op de grond en klettert uitelkaar.}

SCENE 1:

SETTING: Werkkamer van Bernhard, alle meubels zijn afgedekt met witte lakens. Op de grond ligt de kapotte groen/blauwe olifant.

BIJSCHRIFT: Soestdijk December 2004

PERSONEN:

Beatrix:

Kokkie:

Mannen in pak

{Paleis Soestdijk word van een afstand gefilmd. Op de voorgrond is water te zien met een grote fontein.}

{Kokkie zit op haar knieën op de grond in de werkkamer van Bernhard, alle meubels zijn afgedekt met witte lakens. Kokkie is bezig de gesneuvelde blauw/groene olifant op te ruimen, door een grote deur komt Beatrix de kamer binnen gelopen. Ze loopt verder de kamer in. In haar handen heeft zij een aantal documenten. Vervolgens zijn de mannen in pak te zien die nog steeds op zoek zijn naar papieren.}

Beatrix:

{Richt zich tot de mannen in pak}

Heren, één moment graag

{Kokkie kijkt op naar Beatrix en staat langzaam op. Beatrix loopt richting Kokkie}

Beatrix:

{Richt zich tot Kokkie en kijkt even naar de kapotte olifant}

Ik weet dat dit niet is wat jij wilt kokkie... maar ik kan niet anders.

{Beatrix gooit wat zij in haar handen heeft op het bureau. Er wordt ingezoomd. Het is een krant met een grote foto van Bernhard erop. De titel van het kranten artikel luidt: *Bernhard Spreekt*: 'Mensen mogen mij een deugniet vinden, maar ik wil niet dat ze denken hij deugde niet'}

Begin Tune.

Aflevering 2 – De Held – scene 1:

Samenvatting per scene:

Bernhard is overleden. De mannen in dienst van Beatrix hebben tegen de zin in van Kokkie de kamer doorzocht. Kokkie is van haar a propos. Beatrix verantwoord aan kokkie waarom de doorzoeking plaats heeft moeten vinden. Ze kon niet anders en gebaard daarbij naar het interview Dat Bernhard heeft gegeven aan *De Volkskrant*.

SCENE 2:

SETTING:

BIJSCHRIFT: Soestdijk mei 2003

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een grijsjasje, met bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld.

{Schuin gefilmd wordt Paleis Soestdijk in beeld gebracht}

SHOT 1 {Vanuit de kast gefilmd doet Bernhard zijn kast open. Hij kijkt naar de jasjes die in de kast hangen. Er hangen een aantal donkere jasjes in en een aantal uniformen}

SHOT2 : Echte beelden {Terwijl hij naar de jasjes kijkt gaat het beeld over in een zwart/wit beeld van een tank met drie soldaten, zij rijden over een modderige weg tussen weilanden}

SHOT 3:{Vervolgens wordt er een verkeersbord in beeld gebracht. De tekst op het: Douane Zoll}

SHOT 4: Echte beelden{Na het bord wordt weer een rijdende tank in beeld gebracht}

Shot 5: {Het volgende shot is op de jasjes in de kast van Bernhard. Hij gaat met zijn rechterhand over de jasjes. Vanuit de kast word zijn gezicht gefilmd}

SHOT 6: Echte beelden {In het zwart/wit vliegen er laagvliegende vliegtuigen voorzien van een hakenkruis op de staart. over een weiland. Je hoort de motoren}

SHOT 7: Echte beelden {Uit de vliegtuigen springen parachutisten uit vliegtuigen je ziet ze naar beneden komen}

SHOT 8: Echte beelden {Vanuit het vliegtuig gefilmd springt er een parachutist naar beneden. De beelden zijn zwart/wit}

SHOT 8: Echte beelden van parachutisten die naar beneden komen, het beeld gaat over naar Bernhard die nog steeds naar zijn jasjes aan het kijken}

SHOT 9: Echte beelden {een tank schiet munitie af, gevolgd door een knal met een beeld dat spoorweg ontploft}

Aflevering 2 – De Held – scene 2:

Samenvatting per scene:

Bernhard staat voor zijn kledingkast met daarin oude uniforms. Zijn gedachten dwalen af naar het verleden ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Dit blijkt uit de serie echte zwart-wit beelden.

SCENE 3:

SETTING: Grote kamer, met lux meubilair. In de kamer staat een grote tafel. Een groot bureau en er hangt een grote spiegel in de kamer. Het is een kamer op paleis Noordeinde.

BIJSCHRIFT: Den Haag, 1940

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een uniform van de landmacht

Wilhelmina: Een oudere vrouw, gekleed in een aubergine kleurige jurk, met een grote bondkraag. Haar haar is opgestoken en ze draagt een parelketting.

Man: Een man op middelbare leeftijd is gekleed in een donker grijs pak. Later in de aflevering blijkt de man in samenwerking met Bernhard een geheime dienst opgericht te hebben. Het is een adviseur van Wilhelmina.

{Het beeld voor Paleis Noordeinde, het standbeeld van Willem v. Oranje.}

{Er is een grote kamer te zien met luxe meubilair. In de kamer staat een grote tafel. Een groot bureau en er hangt een grote spiegel in de kamer. In de kamer zijn twee grote ramen. Voor het ene raam staat Wilhelmina. Voor het andere raam staat, een man, Bernhard staat voor de spiegel en loopt vervolgens richt Wilhelmina}

Bernhard:

Zo geven we Hitler vrij spel en een verdomd slecht voorbeeld aan het volk.

{Zowel Wilhelmina als draaien zich om richting Bernhard}

Wilhelmina:

(Boos) De generaals zeggen het; Göring dreigt Den Haag en Rotterdam te bombarderen.

Bernhard:

(Boos) ahh quatsch die generaals kunnen nog geen geweer uit elkaar halen.

{Wilhelmina wendt haar hoofd af}

Wilhelm van Oranje vluchtte toch ook niet voor de Spanjaarden en was uw overgrootvader niet de held van Waterloo {De stem van Bernard neemt in volume af}

Als wij weggaan zal dat worden gezien als een vlucht. Hitler zal daar alleen maar garen bij spinnen

{Wilhelmina loopt streng op Bernhard af}

Wilhelmina:

Als wij blijven zijn wij doel wit... als wij blijven zijn Juliana en de kinderen in levensgevaar...Als wij blijven {Wilhelmina's gezicht vertrekt en vol afgrijzen} als de moffen ons te pakken krijgen...

{Bernhard wisselt een blik met deze slaat zijn ogen naar beneden.

Een Oranje is geen gijzelaar.

Bernhard:

Het is nog niet te laat. {Bernhard loopt richting de man}

Wilhelmina

En jij weet dat beter dan mijn adviseurs? ..Het is te gevaarlijk om te blijven.

{Bernhard word van dichtbij in beeld gebracht}

Bernhard

(Woedend) IK BLIJF! Het kan me niet schelen wat dat zootje politici beweert.

{Bernhard gaat in een stoel zitten}

Wilhelmina:

(Met grote Ogen)

Ik wil niet dat je zo tegen mij spreekt.

(Met ernstige toon en direct)

Ik beveel je met Juliana en de kinderen mee te gaan

Bernhard:

(Volhoudend)

Het spijt me, maar mijn antwoord is en blijft NEE

Wilhelmina:

(Woedend en schreeuwend met groot opgezette ogen)

JE GAAT!! ZEG ME DAT JE GAAT!

{Er wordt ingezoomd op Bernhard, hij slikt}

{Het blijft even stil, vervolgens loopt Wilhelmina naar haar bureau ze doet een lade van haar bureau open en pakt een pistool uit haar la. Bernhard springt op van zijn stoel en wil richting Wilhelmina gaan. Hij wordt terug in zijn stoel getrokken door de man}

Wilhelmina:

{Met het pistool op Bernhard gericht, Er wordt ingezoomd op het pistool en vervolgens op Bernhard}

Als Lula en mijn kleinkinderen in de handen van die mof vallen.. heeft dit leven geen zin meer voor mij

{Bernhard kijkt met grote ogen}

{Wilhelmina zet het pistool tegen haar slaap, ze heeft tranen in haar ogen, maar is vastberaden}

Aflevering 2 – De Held – scene 3:

Samenvatting per scene:

Den Haag 1940. Bernhard, Wilhelmina en een adviseur van Wilhelmina zijn in overleg op paleis Noordeinde. Wilhelmina stelt dat door de dreigementen van Göring Den Haag en Rotterdam te bombarderen het beter is als de koninklijke familie Nederland ontvlucht. Zo blijven tevens Juliana en de kinderen buiten gevaar. Bernhard is het hier niet mee eens. Je zou Hitler op deze manier vrij spel geven. Bernhard houdt voet bij stuk dat hij in Nederland blijft. Wilhelmina zet vervolgens een pistool tegen haar slaap en chanteert daarmee Bernhard te blijven.

SCENE 4

SETTING: Het is de werkkamer van Bernhard. Een groot houten bureau met daarachter een grote houten boekenkast. In de kamer staan grote bruine meubelen en leren fauteuils. Op het bureau staat een microfoon.

BIJSCHRIFT: Soestdijk 2003

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donker blauw jasje, met daaronder een bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld.

Pieter Broertjes: een man, journalist bij de Volkskrant. Hij is gekleed in een donker jasje en een bruin overhemd.

Jan Tromp: Een man met een bril. Journalist van de Volkskrant. Gekleed in een donker jasje en een lichtblauw overhemd.

Kokkie: Een oude vrouw, hofdame, gekleed in een grijs mantelpakje.

{Bernhard zit achter zijn bureau in de werkkamer voor hem op zijn bureau staat een microfoon en ligt opname apparatuur. Hij heeft zijn handen in de vorm van een pistool tegen zijn slaap gericht, en doet Wilhelmina na}

{De Camera richt zich nu op de andere kant van het bureau waar twee mannen zitten met open mond, ze kijken geschokt}

Pieter Broertjes:

En toen?

{De mannen kijken vragend naar Bernhard}

{De camera wordt op Bernhard gericht}

Bernhard:

Ik bond in natuurlijk {Hij haalt zijn vingers van zijn slaap}

{Achter de twee journalisten komt Kokkie binnen gelopen met een dienblad in haar handen op het dienblad staat medicatie}

Wat kon ik anders doen...

{Er wordt ingezoomd op opname apparatuur dat op het bureau ligt}

Zelfs toen ik zag dat ze vergeten was de beveiliging van het pistool te halen.

{Bernhard en de journalisten lachen}

{Kokkie zet vervolgens het dienblad op het bureau van Bernhard}

Bernhard

{Tegen Kokkie}

Is er nog nieuws?...weten ze waar ze is? (Fluisterend)

Kokkie:

Nee

{Kokkie loopt de kamer uit}

{Bernhards gezicht staat bezorgd}

Pieter Broertjes:

U wacht op nieuws?

Bernhard:

{Herpositioneert zich in zijn stoel en doet de vraag een beetje nonchalant af}

mhuhah het gaat om een vriendin van de familie.. moeilijkheden

{Bernhard leent naar voren en leegt zijn armen op het bureau}

Waar waren we gebleven?

Aflevering 2 – De Held – scene 4:

Samenvatting per scene:

Bernhard geeft in zijn werkkamer op paleis Soestdijk in 2003 een interview aan de *Volkskrant*. Bernhard vertelt het voorval van Wilhelmina met het dreigement op met het pistool op haar slaap aan Pieter Broertjes en Jan Tromp. De twee journalisten zijn gechoqueerd. Bernhard stelt dat hij niet anders kon dan instemmen met Wilhelmina ondanks dat de beveiliging nog op het pistool zat. Kokkie loopt vervolgens de kamer in en vertelt Bernhard dat er nog geen nieuws is (over Máxima). De journalisten zijn nieuwsgierig naar wat voor nieuws. Bernhard herstelt zich en gaat terug naar waar ze in het interview gebleven waren.

SCENE 5

SETTING: 1. Londen 1942, Een kamer, met een bureau. Op het bureau staat een grote typemachine.

2. Canada, Ottawa 1942, Een grote tuin, de zon schijnt. In de tuin spelen de kinderen van Bernhard en Juliana. Juliana is ook in de tuin.

BIJSCHRIFT: Londen 1942, Ottawa 1942

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een donker pak. Met daarop het embleem van RAF.

Juliana: De jonge Juliana is gekleed in een witte met een rode bies afgezette jurk.

{In het zwart wit wordt de kust van Engeland in Beeld gebracht. Echt beeld van Bernhard die van de boot komt en aankomt in Engeland. Een van de kinderen van Bernhard word gedragen. Bernhard is gekleed in uniform.}

{Er verschijn een skyline van Londen in het zwart-wit}

{Er komt een typ machine in beeld. Het papier heeft een logo; een kroontje met daaronder een hoofdletter B. De brief wordt getypt. Lieve Lula,}

{Bernhard staart naar de typemachine en neemt een teug van een sigaret}

{Het volgende beeld zijn echte beelden in het zwart/wit van Londen}

{Terwijl Bernhard op de typemachine typt hoor je een voice-over van **Bernhard**}

De verhalen over de kinderen zijn heerlijk.

BEELD: Juliana zit met twee kinderen en een dienstmeisje op een kleed in de tuin van een groot wit huis

BIJSCHRIFT: Ottawa 1942

Voice over Bernhard:

En altijd weer een reuze plezier om te lezen.

Je kunt er niet genoeg over schrijven.

{BEELD: Bernhard achter zijn typemachine}

want zo maak men tenminste met een beetje fantasie nogal veel mee.

{Bernhard draait het papier terug in zijn typemachine en neemt vervolgens een slok van zijn drankje.}

Voice over Juliana:

Nee maar lieve Bernilo, je hebt je bestemming gemist.

{Bernhard neemt een slok van zijn drankje terwijl hij naar de typemachine kijkt}

Dit huis is werkelijk om jou heen ontworpen.

{Beeld van Juliana die nadenkend naar het niets staart terwijl achter haar een van de kinderen met speelgoed in de weer is}

Luxe gedierte.

{Bernhard weer hevig aan het typen achter zijn machine}

Voice over Bernhard:

Ik zag net je in de bioscoop enkele

{Beeld: Echte zwart/wit beelden van mensen die zandzakken voor een gebouw opstapelen. Een aantal zusters komt uit het gebouw gelopen}

vriendelijke woorden aan de USA zeggen. Met een iet wat grote hoed op.

{Beeld: Juliana die in de tuin van het huis in Ottawa een brief lezen er verschijnt een glimlach op haar gezicht.}

Hij was niet al te erg maar ik had hem toch niet gekozen.

{Beeld: Echt beeld zwart/zit van een grote rij mensen die liggen in het Londens metro station Leicester square}

Voice over Juliana:

Besef jij eigenlijk wel hoe weinig ik van je af weet.

{Beeld: echt beeld zwart/wit; gebouwen die in brand staan, sirenes op de achter grond. Een brandweer man die iemand op zijn nek draagt in de richting weg van een brandend gebouw.}

Ik weet nog steeds niet wat voor baan je hebt, wat ik kan opgeven als beroep van mijn wederhelft.}

{Bernhard kijkt naar een brief}

Ik weet niet in wiens gezelschap je slaapt.

{Juliana die een brief leest. En kijkt vervolgens van haar brief op}

Ik weet niets.

{Beeld: Echte beelden zwart/wit: Een korte glimp op de Big Ben en vervolgens draait de camera en zie je Van gebouwen die in puin liggen

Niets

{Beeld: echte beelden: zwart wit; van een bus die tegen een gebouw aanligt wat geheel in puin is. Terwijl mensen op een berg met puin naar de puinhoop kijkt}

Niets.

{Het beeld gaat over naar Bernhard achter zijn typemachine}

Voice over Bernhard:

Ik zal geen domme dingen doen.

Zoals je weet houd ik zeer van het leven.

{Er wordt in gezoemd op de typemachine waarop Benno typt: Veel Liefs, je Benno}

{Juliana die naar haar brief staart en opkijkt. Ze vouwt de brief op en heeft een sigaret in haar hand. Ze loopt met de opgevouwen brief weg}

Aflevering 2 – De Held – scene 5:

Samenvatting per scene:

Bernhard en Juliana corresponderen met elkaar via post/telegram in 1942. Bernhard bevindt zich in Londen en Juliana in Ottawa met de kinderen (Irene en Beatrix). Juliana informeert Bernhard over de kinderen wat Bernhard enorm kan waarderen en voelt alsof hij hen toch meemaakt. Daarnaast stelt Juliana dat het huis waar zij zich in bevinden in Ottawa voor hem bestemd is, hij als luxe gedierte. Bernhard attendeert Juliana op haar voorkomen op beeld in de bioscoop. Haar vriendelijke woorden aan de US en de grote hoed die hij niet zo mooi vond. Vervolgens spreekt Juliana haar onwetendheid over Bernhard uit. Ze weet niet wat voor baan hij heeft en wat hij u eigenlijk doet en in wiens gezelschap hij slaapt. Bernhard belooft haar geen domme dingen te doen.

SCENE 6:

BEELD/SETTING: Er is een grote kamer te zien met lux meubilair. In de kamer staat een grote tafel met daarop een servies en allerlei mappen en documenten. Boven de tafel hangt een grote lamp. Een groot bureau en er hangt een groot schilderij van bloemen aan de muur in de kamer. In de kamer zijn twee grote ramen. Het is het Londens verblijf van Wilhelmina ten tijde van de oorlog. In de kamer zijn Bernhard, Wilhelmina en een man aanwezig.

BIJSCRIFT: Londen, 1942

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een blauw/grijs uniform van de RAF.

Wilhelmina: De wat oudere Wilhelmina is gekleed in een grijs mantelpak. Ze draagt een haarband en een parelketting. Ze maakt gebruik van een wandelstok.

Man: Een man op middelbare leeftijd, kaal. Gekleed in een grijs pak.

Wilhelmina

Je hebt haar gezegd dat ik haar mis? {Tegen Bernhard}

Bernhard:

Natuurlijk.. Moeder en ze mist u ook. {Bernhard loopt door de kamer en staat stil voor Wilhelmina}

Ze voelt zich alleen {Bernhard kijkt Wilhelmina aan, die haar ogen vervolgens neerslaat en iets aanwijst wat op haar bureau ligt Juliana draagt een haarbandje in haar haar en een bril ze heeft een parelketting om}

Wilhelmina:

De moffen hebben besloten dat de politieke partijen ontbonden moeten worden

Bernhard:

Ahh (Er verschijnt een lach op zijn gezicht en hij kijkt vervolgens de man die in de kamer staat aan)

Eindelijk goed nieuws.

Wilhelmina:

Bernhard! (streng)

Bernhard:

(Nog steeds met een scheef lachje op zijn gezicht)

Excuses moeder.

Wilhelmina.

{Heeft een wandelstok}

Het bevestigt maar weer eens hoeveel van ons land straks op te bouwen valt.

Bernhard:

Als we de Duitsers weten te verslaan.

Wilhelmina:

Als.. Als... {Wilhelmina loopt richting Bernhard}

Bernhard:

Voor als nog zijn ze nogal voortvarend {Bernhard kijkt naar de man in de kamer}

Wilhelmina:

We moeten een nieuw Nederland scheppen Bernhard. Een Nederland zonder al die kleinzielige politieke eigenbelangetjes. {Wilhelmina kijkt zorgelijk naar beneden}

{Bernhard heeft een soort grijns op zijn gezicht}

Wat dat betreft had je niet geheel ongelijk {Wilhelmina kijkt naar Bernhard}

{Bernhard krijgt een grijns}

Een herrijzend vaderland. God Nederland en Oranje zoals het eens was.

{Bernhard wisselt een blik van uit zijn ooghoek met de man}

Onder mijn voorvaderen. De stadhouders. {Wilhelmina doet haar bril af}

En ik wil dat we dat hier voorbereiden {Wilhelmina gaat in een stoel zitten, en kijkt Bernhard aan}

{Bernhard kijkt met interesse terug}

{Wilhelmina wordt van onderaf gefilmd}

Samen met jou.

Ik heb je nodig.

{Bernhard kijkt Wilhelmina recht aan, en salueert naar haar, er verschijnt een lach op zowel Bernhard als Wilhelmina's gezicht.}

Benno {met geamuseerde edoch serieuze toon} ik ben serieus.

{Bernhard lacht en kijkt vervolgens de man aan, de man lacht niet maar wordt vrij lang in beeld gebracht}

Lula is te waanhoopmoedig, te naïef om het alleen te doen

{Bernhard wordt in beeld gebracht}

{Juliana wordt weer van onderaf close in beeld gebracht, ze piekert}

Iemand moet haar leiden. {Nog steeds van onderaf gefilmd ze kijkt omhoog naar Bernhard}, sturen.

Stem Pieter Broertjes

U maakte samen met haar plannen om

Aflevering 2 – De Held – scene 6:

Samenvatting per scene:

Londen 1942. Wilhelmina, Bernhard en Adviseur zijn in een kamer. Ze bespreken de situatie in Nederland. De hebben besloten dat politieke partijen ontbonden moeten worden. Een plan dat Bernhard kan waarderen. Wilhelmina corrigeert hem. De ontbinding is een voorbode voor Wilhelmina dat er veel op te bouwen valt na de oorlog. Bernhard zet vraagtekens bij of de Duitsers wel verslagen zullen worden, ze gaan in zijn ogen voortvarend. Wilhelmina wil daar niks van weten. En vraagt Bernhard zij hulp bij het scheppen van een nieuw Nederland zonder kleinzielige politieke eigenbelangetjes. Een herrijzend vaderland. Wilhelmina wil dat in Londen samen met Bernhard reeds voorbereiden. Zij stelt dat zij Bernhard nodig heeft omdat Juliana te wanhoopmoedig en te naïef is om het alleen te doen. Zij heeft een leider nodig.

SCENE 7

SETTING: Weer in de werkkamer van Bernhard het is op Soestdijk 2003. Bernhard zit achter zijn bureau voor zijn bureau zitten twee journalisten.

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donker blauw jasje, met daaronder een bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld.

Pieter Broertjes: een man, journalist bij de Volkskrant. Hij is gekleed in een donker jasje en een bruin overhemd.

Jan Tromp: Een man met een bril. Journalist van de Volkskrant. Gekleed in een donker jasje en een lichtblauw overhemd.

Pieter Broertjes:

.. de grondwet te herzien? (Verbaasd)

Bernhard:

{Bernhard schudt zijn hoofd} Nee Wilhelmina maakte de plannen en zij had daarin voor mij een rol bedacht.

{Beeld vanuit Bernhards perspectief. Een grote microfoon op de voorgrond met daarnaast aan weerszijde van de microfoon een theekopje, daar achter de twee journalisten die hem indringend aankijken.}

{Jan Tromp kijkt hem vragend aan}

Maar uiteindelijk bleven het plannen

{Een overzicht shot van schuin bovenaf gefilmd. (9.21) de camera bevindt zich recht achter de journalisten van schuin bovenaf. BEELD: ruggen van de twee journalisten, die voor het bureau van Bernhard zitten. Op het bureau de microfoon, Bernhard zit achter zijn bureau. Achter Bernhard staat een grote boekenkast. Het licht valt vanaf de rechter zijde naar binnen} Bernhard heeft op zijn jasje een witte anjer.}

Wilhelmina genoot van de oorlog, net als ik..

Aflevering 2 – De Held – scene 7:

Samenvatting per scene:

Soestdijk 2003. Interview met Bernhard, Broertjes en tromp. Het gaat door op de vorige scene. Broertjes vraagt Bernhard of Bernhard samen met Wilhelmina een plan had om de grondwet te herzien. Bernhard corrigeert hem en stelt dat Wilhelmina de plannen maakte en daarin een rol voor Bernhard had bedacht. Het bleef uiteindelijk bij plannen. Bernhard stelt dat zowel Wilhelmina als hij zelf genoten van de oorlog.

SCENE 8

BEELD: Het is een grote eetkamer, met daarin een chique gedekte tafel, op de tafel staan allerlei kandelaars met kaarsen. Het is een diner. Op de achtergrond klinkt muziek.

BIJSCRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een blauw/grijs uniform van de RAF.

Ian Flemming: Een journalist en luitenant commandant van de Britse Marine. Ongeveer dezelfde leeftijd als Bernhard. (Schrijver van James Bond) en spion voor Churchill. Gekleed in een donker pak, met goud afgezette mouwen.

Sefton: Een journalist, iets ouder dan Bernhard. Gekleed in een donker grijs pak.

Lady Ann Orr Lewis: Een jonge vrouw. Ze draagt een zwarte jurk met rode versiersels en heeft een rood hoedje op.

{Het eerste shot is op een kast waarin allerlei karaffen staan met alcoholische dranken. Voor de drank staan drie wijnglazen en drie sherryglazen. Er klinkt vrolijke muziek}

{Bernhard staat voor de drankkast samen met een man genaamd Ian Flemming. Hij lacht}

{Sefton komt samen met een vrouw binnen gelopen(Lady Ann) de vrouw kijkt naar Bernhard}

Ian Flemming

{Kijkt naar de vrouw met wie Sefton binnen komt lopen}

Ah goede smaak [Engels]

Sefton

Bernhard, Ian, mag ik jullie voorstellen aan Lady Ann Orr Lewis?

Ian Flemming

Aangenaam [Frans] { Hij pakt de hand van Lady Ann en geeft daar een kus op}

Ian Flemming. Luitenant Commander, Britse Marine. [Engels]

{Bernhard loopt op Lady Ann Af met een charmante lach op zijn gezicht}

Bernhard:

Ann, wat fijn je weer te zien. {Hij pakt haar vast en geeft een kus op haar wang}

Is je man er niet bij vanavond? [Engels]{ De handen van Bernhard verplaatsen zich van haar heupen naar haar billen. Er wordt in gezoomd op de handen van Bernhard, hij heeft zijn trouwring om.

Lady Ann:

Heb jij je vrouw meegenomen? { Ze plaatst haar hand over de hand van Bernhard die nog steeds op haar billen rusten}

{Ian ziet het gebeuren en keert afkeurend zijn hoofd weg}

{Bernhard lacht speels, vervolgens gaat een lucht alarm af. Iedereen kijkt op}

Sefton:

De moffen spelen weer buiten, maar wij gaan aan tafel.[Engels] {Terwijl hij een sigaar rookt, loopt hij naar het hoofd van de tafel en maakt een gebaar dat iedereen aan tafel kan gaan zitten}

{Een aantal butlers komt de kamer binnen gelopen met grote schalen met eten daarop}

Aflevering 2 – De Held – scene 8:

Samenvatting per scene:

Bernhard bevindt zich in het gezelschap van Ian Flemming, Sefton Delmer en Lady Ann Orr Lewis. Het is een diner. Lady Ann komt de eetkamer ingelopen en Bernhard stelt haar voor aan de mannen. Vervolgens omhelst Bernhard haar en knijpt in haar billen. En vraagt haar of haar man er niet bij is vanavond. Waarop zij antwoordt of hij zijn vrouw niet mee heeft. Afkeurend kijkt Flemming naar de twee. Dan wordt er over politiek gesproken. Op de achtergrond klinken vliegtuigen. Sefton constateert dat de moffen weer buitenspelen maar dat zij aan tafel kunnen.

SCENE 9:

SETTING: Weer in de werkkamer van Bernhard het is op Soestdijk 2003. Bernhard zit achter zijn bureau voor zijn bureau zitten twee journalisten op het bureau staat een microfoon.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donker blauw jasje, met daaronder een bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld.

Broertjes: een man, journalist bij de Volkskrant. Hij is gekleed in een donker jasje en een bruin overhemd.

Jan Tromp: Een man met een bril. Journalist van de Volkskrant. Gekleed in een donker jasje en een lichtblauw overhemd.

{Bernhard zit nog steeds achter zijn bureau}

Bernhard:

Ik vind het best als de mensen mij een deugniet vinden, maar ik wil niet dat ze denken dat ik niet deugde. En daarom heb ik ook ingestemd met deze interviews. Ook al zijn jullie van de Volkskrant { Er komt een lach op zijn gezicht}

{De journalisten lachen}

Pieter Broertjes:

Jan en ik, zijn u daar zeer dankbaar voor uwe hoogheid.

Jan Tromp:

Maar om even terug te komen op de SS. {Jan kijkt de andere journalist aan, om te kijken of het een goed idee is om daarover te beginnen}

Bernhard:

{Bernhard herstelt Jan} Reiter-SS, ik kon niet anders toen. Ik kan met mijn hand op de bijbel verklaren { Hij legt zijn hand op zijn bureau alsof daar een bijbel ligt} Ik was nooit een Nazi { Zijn stem neemt toe in volume}

{Bernhard gaat naar achteren in zijn stoel zitten en zijn volume van de stem neemt af}

Maar ja volgens sommige... eens een Duitser {Bernhard doet zijn handen omhoog}

Aflevering 2 – De Held – scene 9:

Samenvatting per scene:

Soestdijk 2003. Interview met broertjes en tromp. Bernhard verklaard waarom hij het interview geeft. “ik vind het best als de mensen mij een deugniet vinden, maar ik wil niet dat ze denken dat ik niet deugde. En daarom heb ik ook ingestemd met deze interviews. Ook al zijn jullie van de Volkskrant”. Tromp brengt et verleden van Bernhard op door te verwijzen naar de SS. Bernhard corrigeert hem en zegt dat het de Reiter-SS was om dat hij toen niet anders kon. Heel stellig stelt Bernhard dat hij NOOIT een nazi is geweest.

SCENE 10:

BEELD: Het is een grote eetkamer, met daarin een chique gedekte tafel, op de tafel staan allerlei kandelaars met kaarsen. Het is een diner. Echter zijn de mensen klaar met eten. Op de tafel staan halve glazen wijn. De mannen roken sigaren en sigaretten

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een blauw/grijs uniform van de RAF.

Ian Fleming: Een journalist en luitenant commandant van de Britse Marine. Ongeveer dezelfde leeftijd als Bernhard. (Schrijver van James Bond). Gekleed in een donker pak, met goud afgezette mouwen.

Sefton: Een journalist, iets ouder dan Bernhard. Gekleed in een donker grijs pak.

Lady Ann Orr Lewis: Een jonge vrouw. Ze draagt een zwarte jurk met rode versiersels en heeft een rood hoedje op.

{Het lucht alarm gaat af, Bernhard zit aan de tafel en wordt van dichtbij in beeld gebracht hij stop een sigaret in zijn mond en kijkt doordringend en serieus naar Ian en Sefton:

Ian Fleming:

Volgens de generale staf houden we dit geen drie maanden vol, wat denk jij Sefton? [Engels]

{Sefton rookt een sigaar}

Sefton:

Tenzij Hitler vastloopt in de Russische winter...of de Amerikanen eindelijk Duitsland aanvallen. [Engels]

{De camera gaat van Sefton en Ian die naast elkaar aan tafel zitten naar Bernhard die naar de twee luistert}

{Ian wordt in beeld gebracht}

Ian Fleming:

{tegen Bernhard}

U kent president Roosevelt toch persoonlijk? {Minachtend} [Engels]

{Bernhard wordt in beeld gebracht}

Lady Ann:

Benno kent iedereen. {Geamuseerd}[Engels]

Ian Flemming:

Iedereen? Is dat niet riskant tijdens een oorlog? (Argwanend en uitdagend tegen Bernhard)
[Engels]

{Bernhard kijkt Ian een beetje arrogant aan en laat zich niet van zijn stuk brengen, hij neemt uitdagend een hijs van zijn sigaret terwijl Bernhard in beeld wordt gebracht zegt Sefton:

Sefton:

Dat is juist handig. [Engels]

Ian Flemming

Dat bedoel ik [Engels]

{Nog steeds Bernhard uitdagend (En niet op een grappige manier) aan kijkend}

Bernhard:

{Terwijl hij van zijn sigaret rookt en Flemming strak aankijkt}

Wat bedoel je? [Engels]

Ian Flemming:

U hopt nogal makkelijk van hooggeplaatste Duitsers...naar de Amerikaanse president.

{Er klinkt onheilspellende muziek}

{Bernhard wordt in een close up in beeld gebracht}

{Bernhard richt zich tot Sefton}

Bernhard:

Sefton, is hij een stagiair van je? [Engels]

{Sefton lacht}

{Lady Ann kijkt naar Bernhard}

{Flemming heeft een gemaakte glimlach op zijn gezicht en vertrekt zijn gezicht naar een serieuze.}

Ian Flemming:

Waarom vecht Roosevelt niet in Europa? [Engels]

Bernhard:

Omdat hij niet zo gek is als Churchill. Hij wil vrede, geen zinloze oorlog. [Engels]

Ian Flemming:

Laat hem die oorlog dan stoppen. [Engels]

Lady Ann:

Volgens mij willen de Amerikanen juist dat wij ten onder gaan. Dan kunnen zij onze koloniën inpikken. [Engels]

{Bernhard zijn serieuze blik richt zich van Ian tot Lady Ann}

{Bernhard lacht, maar keert zich vervolgens weer tot Flemming}

Bernhard:

Roosevelt wacht tot Stalin Hitler verslaat. Beide partijen zullen kapot zijn. [Engels]

Ian Flemming:

En bespreek jij dit met hem.. én met je Duitse vrienden (Achterdochtig en uitdagend) [Engels]

Sefton:

Prins Bernhard is Duitser [Engels]

Ian Flemming:

dat is algemeen bekend ja. [Engels]

{Bernhard is niet geamuseerd door Ian}

Bernhard:

{Drukt zijn sigaret uit in een asbak}

Ik was Duitser. [Engels]

(Ian Flemming lacht sarcastisch)

Ian Flemming:

...Maar verliest een vos ooit zijn steken? (met een valse lach)[Engels]

{Bernhard staat boos op}

Sefton:

Wat ga je doen [Engels]

Bernhard:

Ik ga naar een plek zonder ratten. [Engels]

Sefton:

Ian Meende het niet zo. Kom terug en neem nog een glas.

{Bernhard duwt met twee handen hard tegen een deur om de kamer te verlaten}

{Bernhard staat stil in de deuropening en keert zich om}

Bernhard:

Alleen als Fleming zijn excuses maakt. (Boos) [Engels]

{Je hoort het lucht alarm afgaan en een vliegtuig overkomen}

Flemming:

(Alsof hij ineens weer beseft tegen wie hij het heeft)

Het spijt me, Hoogheid.

{Dan ontploft er iets vlak achter Bernhard. Bernhard valt voorover de kamer binnen. In slow motion ontploft de muur achter Bernhard en valt Bernhard voorover. Er is allemaal rook en stukken muur schieten door de lucht}

SHOT: Echte beelden zwart/wit van uit een vliegtuig gefilmd. Een stad die met rook en vuur bedolven is. Het lucht alarm klinkt op de achtergrond.

SHOT: vanuit Bernhards visie hij kijkt naar boven en vaag ziet hij Lady ANN naar hem toekomen gevolgd door Sefton.

Alsof het geluid van ver komt en haast niet te verstaan is (alsof je als kijker Bernhard bent)

Lady Ann:

Benno, is alles goed? [Engels]

{Sefton houdt een kaarsen standaard vast om licht bij te schijnen} Zowel lady Ann als Sefton worden gefilmd vanuit Bernhards perspectief terwijl hij op de grond ligt. De twee hangen boven hem.}

{Bernhard ligt op zijn buik op de grond, zijn bril ligt ietsje verder op die is door de klap afgevallen. Hij is bedolven onder het stof. Moeizaam kijkt hij op, terwijl Lady Ann bezorgd zijn hand pakt.}

Lady Ann:

Ben je gewond? [Engels]

{Bernhard hoest, van het stof}

Bernhard:

{Moeizaam}

Ann...

{Bernhard gaat al hoestend rechtop zitten, Ann overhandigd hem zijn bril. Bernhard zet deze op. Ann helpt Bernhard overeind.}

Ian Flemming:

Ik schrok me rot. (Een beetje opgelaten)[Engels]

{Bernhard krijgt een lach op zijn gezicht en geeft Flemming een klap op zijn schouder}

Bernhard:

Flemming, als jij je excuses niet had gemaakt....[Engels]

{De twee gaan naast elkaar in de deur opening staan en kijken naar de ravage die de bom heeft bezorgd, Flemming en Bernhard kijken elkaar niet aan}

Je bespioneert me in opdracht van Churchill, niet? [Engels]

{Geschokt en betrapt kijkt Flemming naar Bernhaard, die nog steeds voor zich uit kijkt}

Flemming:

Hoe wist je dat? [Engels]

Bernhard:

Ik heb het zelf lang genoeg gedaan. Alleen beter. [Engels]

{Bernhard en Flemming krijgen een lach op hun gezicht}

Sefton:

Iemand wat drinken? [Engels]

Bernhard:

Wodka-Martini. Shaken not stirred.

Flemming:

Klinkt goed. Doe mij er ook maar een.

Wat wil je bereiken? [Engels]

{Flemming en Bernhard kijken naar de ravage}

Bernhard:

Dat dit stopt [Engels]

Flemming:

En daarna? Plannen? [Engels]

Bernhard:

Nee, geen plannen. Nog geen moment over nagedacht.

Jij wel? [Engels]

{Hij kijkt met een opgetrokken wenkbrauw naar Flemming}

Flemming:

Ik wil naar een tropisch eiland en schrijven. Genoeg inspiratie toch? [Engels]{Met een glimlach op zijn gezicht} hij kijkt naar de ravage}

Sefton:

{komt aangelopen met de martini's}

Heren.. [Engels]{En geeft ze hun drankjes}

{ Flemming en Bernhard staan in de deuropening en worden vanaf achter gefilmd ze heffen het glas en nemen een slokje van hun martini}

Flemming:

Lekker. Die moet ik onthouden [Engels]

Shaken, not stirred.

{tegelijktijd nemen Bernhard en Flemming nog een slok van hun martini het is een close-up}

{Flemming komt dichterbij Bernhard staan}

Ik wil je waarschuwen. Churchill heeft geheime contacten met de Duitsers.

{Onheilspellende muziek}

Bernhard:

Wat? Met wie? [Engels] (Verbaasd)

Flemming:

(fluisterend)

Met de Sicherheitsdienst in Holland. [Engels]

Hij wil je plannen met de Amerikanen per se verhinderen.

(Bernhards blik vertrekt}

Aflevering 2 – *De Held* – scene 10:

Samenvatting per scene:

Tijdens een diner met Bernhard, Flemming, Sefton en Lady Ann gaat het luchtalarm af. Het gesprek heeft een politieke inslag. Flemming stelt dat volgens de generale staf we dit geen drie maanden volhouden. Sefton bevestigt dit tenzij de Duitser gestopt worden door de Russen of de Amerikanen. Flemming trekt de integriteit van Bernhard in twijfelt. En stelt dat Bernhard President Roosevelt kent waarop Lady Ann zegt dat Bernhard iedereen kent. Sefton ziet de connecties van Bernhard als een voordeel. Flemming zet er echter vraagtekens bij. Dat Bernhard nogal makkelijk kan hopen van hooggeplaatste Duitsers als naar de President van Amerika. Bernhard raakt geïrriteerd. Flemming vraagt aan Bernhard waarom Roosevelt niet vecht in Europa. Waarop Bernhard antwoordt dat hij vrede wil en niet een zinloze oorlog als Churchill wil. Lady Ann stelt dat Amerika juist wil dat Engeland ten onder gaat.

Bernhard wordt boos en doet de plannen van Roosevelt uit de doeken. Amerika wil dat Stalin Hitler verslaat zodat beide partijen kapot zullen zijn. Wederom wordt de integriteit van Bernhard door Flemming in twijfel getrokken. Door te verwijzen naar dat Bernhard dit zowel met Amerika als met zijn Duitse vrienden bespreekt. Sefton bevestigt de Duitse afkomst van Bernhard, maar Bernhard stelt dat hij een Duitser WAS. Wederom worden de woorden van Bernhard in twijfel getrokken door Flemming: “ Verliest een vos ooit zijn streken?. De maat voor Bernhard is vol, hij staat boos op van tafel en wil vertrekken tenzij hij zijn excuses aanbiedt. Bernhard staat in de deuropening als Flemming zijn excuses aanbiedt. Op dat moment is er een bomaanslag waardoor Bernhard op de grond valt. Het hele gezelschap is geschrokken. Als Flemming zijn excuses niet had gemaakt was Bernhard er veel ernstiger aan toe geweest. Bernhard vraagt of Flemming hem in opdracht van Churchill bespioneerde. Flemming bevestigt dit en vraagt hoe hij dit wist. Bernhard stelt dat hij spel een spion is geweest maar dat hij er beter in was. Ze drinken een borrel, een martini shaken not stirred. Plannen voor na de oorlog heeft Bernhard nog niet. De plannen van Flemming zijn voor naar de oorlog een boek schrijven. Flemming waarschuwt Bernhard voor Churchill. Churchill zou geheime contacten onderhouden met de Duitsers, met de veiligheidsdienst in Holland om zo de plannen met de Amerikanen te verhinderen.

SCENE 11:

SETTING: Weer in de werkkamer van Bernhard het is op Soestdijk 2003. Bernhard zit achter zijn bureau voor zijn bureau zitten twee journalisten op het bureau staat een microfoon. Weer in de werkkamer van Bernhard tijdens het interview met de journalisten van de Volkskrant

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donker blauw jasje, met daaronder een bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld.

Pieter Broertjes: een man, journalist bij de Volkskrant. Hij is gekleed in een donker jasje en een bruin overhemd.

Jan Tromp: Een man met een bril. Journalist van de Volkskrant. Gekleed in een donker jasje en een lichtblauw overhemd.

Bernhard:

Je leeft pas echt, wanner je leven elk ogenblik voorbij kan zijn. Dat is een ongelooflijk gevoel. Maar is het dat waard? Als miljoenen mensen lijden en nutteloos sterven. [Zware muziek]

Aflevering 2 – De Held – scene 11:

Samenvatting per scene:

Bernhard geeft op paleis Soestdijk in 2003 een interview aan De Volkskrant en stelt naar het vertellen dat hij op het nippertje ontsnapt was van de bom.

Bernhard:

Je leeft pas echt, wanner je leven elk ogenblik voorbij kan zijn. Dat is een ongelooflijk gevoel. Maar is het dat waard? Als miljoenen mensen lijden en nutteloos sterven. [Zware muziek]

SCENE 12:

SETTING: Er is een grote kamer te zien met lux meubilair. In de kamer staat een grote tafel met daarop een servies en allerlei mappen en documenten. Boven de tafel hangt een grote lamp. Een groot bureau en er hangt een groot schilderij van bloemen aan de muur in de kamer. In de kamer zijn twee grote ramen. Het is het Londens verblijf van Wilhelmina ten tijde van de oorlog.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een donker uniform. Duidelijk zijn de vleugels op zijn uniform.

Wilhelmina: Gekleed in een simpel grijs mantelpak.

Hazelhoff Roelfzema: Een jonge man. (Verzetsstrijder) Gekleed in een donker groen uniform.

Een aantal jonge mannen: De jonge mannen zijn verzetsstrijders en gekleed in donker groene uniforms.

Oudere man: Gekleed in een grijs pak. De adviseur van Wilhelmina

{Bernhard loopt samen met een groep in groene uniformen geklede mannen door een gang. Hij heeft een donker uniform aan en loopt voorop. Ze lopen in slow motion}

{SHOT: Echte Beelden zwart-wit van Wilhelmina die een bezoek brengt aan soldaten.}

{SHOT: Weer van Bernhard en de mannen die door de gang lopen richting de camera}

{SHOT: Echte Beelden zwart/wit. Bernhard die een vlag hijst}

{SHOT: Bernhard die met de mannen door de gang loopt}

{Beeld: iemand die thee schenkt in tee kopjes. Het is Wilhelmina die de thee inschenkt}

Wilhelmina:

We zijn ongelooflijk trots op jullie. (Ze glimlacht)

{Ze staat voor een groep jonge mannen gekleed in uniform, het zijn de jongens/mannen die eerder achter Bernhard de gang doorliepen}

{Bernhard en de man kijken naar de jonge jongens. Bernhard heeft zijn armen over elkaar geslagen}

De gevaren die jullie hebben getrotseerd tijdens die moeilijke overtocht. En dat alles om vanuit Engeland voor het vaderland verder te vechten.

{De mannen zitten aan de grote tafel die in de kamer staat, de mannen zitten keurig in een recht houding aan tafel. Wilhelmina loopt om de tafel heen en geeft de mannen een kopje thee}

Meneer Hazelhoff Roelfzema was het toch?

Jawel Majesteit.

Wilhelmina:

We zijn blij dat u weer heelhuids terug bent.

{Wilhelmina geeft hem zijn kopje thee aan en lacht vriendelijk naar hem}

{Bernhard pakt een flacon en gooit wat uit zijn flacon in het theekopje van Hazelhoff.}

Bernhard:

{Met een glimlach op zijn gezicht}

Een scheutje of twee heren?

{Hazelhoff knikt naar Bernhard als teken dat een tweede scheutje goed is.}

{Bernhard knipoogt naar de jongens}

{SHOT: op de grote tafel ligt een kaart van Nederland. Deze wordt van boven af gefilmd. Om de tafel staan Hazelhoff en Bernhard ze kijken naar de kaart in de hoek van de kamer zit de man}

Hazelhoff

David en Polder, werden daar {Man wijst op de kaart}vorige week door de SD gearresteerd.

Bernhard:

Maar hoe kan dat?

David verifieerde nog dat ze veilig waren aangekomen.

Hazelhoff:

Volgens pelikaan in Nederland zit hier een verrader.

Man:

Bij ons?

{Hazelhoff en Bernhard kijken de man aan}

Hazelhoff:

Pelikaan die denkt dat er nog veel meer zijn opgepakt. En dat de moffen hun codes kennen.

{Bernhard richt zich tot de man }

Bernhard:

Jij hield mijn schoonvader al in de gaten, toch?

Wilhelmina vertrouwd je zoveel is wel duidelijk, maar of ik dat ook moet doen...

Man:

Had u dat niet moeten beslissen voordat u met mij een inlichtingendienst ging opzetten.

{Bernhard word van onderaf gefilmd en neemt een trek van zijn sigaret, en kijkt de man aan}

Prins Zur Lippe-Biesterfeld (Met een overdreven Duits accent en minachting in zijn stem)

{Boos slaat Bernhard op de tafel}

Bernhard:

{Loopt boos richting de man}

Beschuldig jij me er nou van dat ik met de moffen heul!

{De man lacht}

Bernhard:

Wat valt er verdomme te lachen?

Man:

U zei moffen.

Bernhard:

(Boos) Nu jij nog!

Als ook maar een van onze jongens door jou toedoen.... Sla ik al je tanden uit je smoel.

Man:

Ik heb een kunstgebit hoogheid (Droog)

Hazelhoff:

{bevind zich nog steeds in de kamer bevind, begint te lachen}

Bernhard:

Wat zegt de Bruyne hierover?

Hazelhoff:

Die schuift het allemaal af op noodlottig toeval.

Man:

Incompetente klootzak

Bernhard:

De eerste keer gebeurt het gewoon...de tweede keer noem je 't toeval...de derde keer moet het een vijandelijke actie zijn [Engels]

{Bernhard begint te ijsberen door de kamer}

Wat zei pelikaan nog meer?

{Bernhard neemt plek achter het bureau}

Hazelhoff:

Ze dwingen hem waarschijnlijk om foute informatie naar ons toe te sturen.

Man:

Hoe? Alle jongens hebben een extra veiligheidscode die alleen de Britten kennen.

{Bernhard word in beeld gebracht hij neemt een trekje van zijn sigaret. Ineens stopt hij met bewegen alsof hem het ineens duidelijk wordt.}

Bernhard:

My god, hij had gelijk!

Man:

Waarin?

Bernhard:

Flemming, Ian Flemming, hij vertelde me dat Churchill geheime contacten heeft met de moffen in Nederland. Hij is bang dat ik straks als eerste in Nederland ben en de deur open doe voor mijn Amerikaanse vrienden.

Aflevering 2 – De Held – scene 12:

Samenvatting per scene:

Een aantal jonge soldaten waaronder worden ontvangen door Bernhard en Juliana in het Londens verblijf van Wilhelmina. Wilhelmina spreekt haar trots en dankbaarheid uit naar de mannen die hun leven wagen voor hun vaderland. Ze krijgen een kopje thee aangeboden die door Bernhard word voorzien van een scheutje drank. Hazelhoff stelt dat er een lek is gezien twee van hen door de SD werden gearresteerd. Volgens pelikaan zit er in Engeland een verrader aldus Hazelhoff. Bernhard spreekt zijn twijfel uit en kijkt argwanend naar de adviseur van Wilhelmina. De adviseur dient Bernhard van repliek wat Bernhard nog bozer maakt. Bernhard vraagt wat de Bruyne hierover zegt. De Bruyne was hoofd van de Nederlandse Centrale Inlichtingendienst. Hazelhof stelt dat hij het toeval vond. Bernhard stelt dat drie keer geen toeval kan zijn. Hazelhoff denkt dat de Bruyne wordt gedwongen foute informatie naar Londen te sturen. De adviseur vraagt hoe dat kan gezien alleen de Britten de extra veiligheidscodes kennen. Bij Bernhard gaat het kwartje vallen: “Flemming, Ian Flemming, hij vertelde me dat Churchill geheime contacten heeft met de moffen in Nederland. Hij is bang dat ik straks als eerste in Nederland ben en de deur open doe voor mijn Amerikaanse vrienden.”

SCENE 13

SETTING: Weer in de werkkamer van Bernhard het is op Soestdijk 2003. Bernhard zit achter zijn bureau voor zijn bureau zitten twee journalisten op het bureau staat een microfoon. Weer in de werkkamer van Bernhard tijdens het interview met de journalisten van de Volkskrant

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donker blauw jasje, met daaronder een bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld.

Pieter Broertjes: een man, journalist bij de Volkskrant. Hij is gekleed in een donker jasje en een bruin overhemd.

Jan Tromp: Een man met een bril. Journalist van de Volkskrant. Gekleed in een donker jasje en een lichtblauw overhemd.

Pieter Broertjes:

En dus schreef u in de zomer van 42 een brief aan Hitler...? (voorzichtig vragend)

Bernhard:

Das ist quatsch! (Boos)

Smerige praatjes van kerels die helemaal nergens iets van weten!

{De twee journalisten schrikken van de reactie}

Pieter Broertjes:

Luister hoogheid,

{Bernhard onderbreekt hem}

Bernhard:

Niemand, heeft ooit een brief gevonden.

Jan Tromp:

Tot nu toe niet nee

Bernhard:

Oh en daarmee wil je zeggen dat er misschien wel een brief zou kunnen zijn?!

Dan zeg ik jou, als jij mij een brief weet te overhandigen, door mij geschreven gericht aan Hitler of Himmler, dan krijg je van mij een miljoen!

Ik ga toch geen brief schrijven aan de grootste schoften van de eeuw!

{De twee journalisten kijken elkaar voorzichtig aan}

En zeker niet in april 1942 toen de Britten en de Amerikanen aan de winnende hand waren.

Jan Tromp:

(Verbaasd)

In de zomer van 1942 won Hitler nog aan alle fronten. Op de Balkan, in Rusland, in Noord-Afrika..

Bernhard:

ZO leek het, maar wisten al lang dat, dat Hitlers laatste stuip trekkingen waren. Oorlog is een lange termijn spel he.

{Kokkie komt de kamer binnen gelopen met in haar handen een wandelstok met een goud greep, ze kucht en knikt met hoofd naar Bernhard als indicatie dat er hij met haar mee moet komen}

Bernhard:

Ja. Het spijt me heren. We zullen ons gesprek een andere keer voort moeten zetten

Pieter Broertjes:

Ah natuurlijk hoogheid.

{Iedereen staat op en geven elkaar een hand}

{terwijl Bernhard de journalist een hand geeft}

Bernhard:

Doe de groeten aan je vrouw, pieter.

Pieter Broertjes:

Dat zal ze zeker op prijs stellen hoogheid

Aflevering 2 – De Held – scene 13:

Samenvatting per scene:

Soestdijk 2003. Pieter broertjes begint tijdens het interview over een brief van Bernhard aan Hitler in 1942. Bernhard wordt boos en ontkent dit. En stelt dat ze nooit een brief zullen vinden. En zeker niet in april 1942 toen de Britten en de Amerikanen volgens Bernhard aan de winnende hand waren. Tromp stelt dat Hitler nog machtig was op alle fronten waaronder de Balkan, Rusland en Afrika. Bernhard zegt dat het Zo leek maar dat Oorlog een lange termijn spel is. Het interview word onderbroken door Kokkie. Bernhard vertelt de journalisten dat het interview een andere keer voortgezet moet worden.

SCENE 14:

SETTING: Soestdijk 2003, Bernhard en kokkie lopen door een gang

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donker blauw jasje, met daaronder een bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld. Hij maakt gebruik van een wandelstok met een gouden handvat.

Kokkie: Een oude vrouw, gekleed in een grijs mantelpak, om haar nek hangt een leesbril.

{Bernhard en Kokkie lopen door een gang. Bernhard loopt met zijn wandelstok}

Bernhard:

Ze is terug?

Kokkie:

Ze is nooit weggeweest. Haar ticket was geboekt, maar niet gebruikt.

Uw kleinzoon heeft haar overgehaald te blijven.

{Bernhard kijkt verbaasd}

Volgens mijn bronnen een fixe discussie.

Bernhard:

Dan kunnen we haar beter even laten betijen.

Kokkie:

Neehee.

{Bernhard stond op het punt weg te lopen maar keert zich om. Hij kijkt Kokkie doordringend aan}

Ze blijft bij Alex, maar er wordt gezegd dat ze allebei gaan.

{Bernhard kijkt geschrokken}

Dat Willem-Alexander zijn aanspraak op de troon opgeeft.

{Bernhard begint zwaar te ademen}

Bernhard? (bezorgd)

Bernhard:

Verdammt nog mall. We nemen jou auto.

{Kokkie kijkt bezwaard}

Aflevering 2 – De Held – scene 14:

Samenvatting per scene:

Soestdijk 2003. Bernhard vraagt Kokkie of Máxima terug is. Kokkie stelt dat ze nooit weggeweest is en dat Alexander haar over heeft gehaald te blijven. Bernhard wil Máxima even de tijd geven, maar Kokkie vervolgt dat er gezegd word dat beide zowel Alexander en Máxima vertrekken. Dat Willem-Alexander zijn aansprak op de troon wil opgeven. Bernhard wordt boos. En verteld Kokkie dat ze haar auto nemen.

SCENE 15:

SETTING: Buiten voor paleis Noordeinde het is dezelfde dag in het jaar 2003 als het interview. Bij het beeld van Willem van Oranje.

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een beige trenchcoat, hij heeft een geruit hoedje op en loopt moeizaam met een wandelstok.

Kokkie: Een oude vrouw, gekleed in een donkere bontjas, ze draagt een rode bril.

Politieagenten: Een man en een vrouw, gekleed in politie-uniformen.

Tasjesdief: Zit op een brommer, draagt een helm.

Máxima: Een jonge vrouw, blond haar, gekleed in een beige pantalon en een witte coltrui. Om haar nek heeft zij een zwart met gouden sjaaltje. Haar haar is opgestoken.

{Bernhard en Kokkie komen aanrijden bij paleis Noordeinde. Het paleis is te zien vanaf de voorkant met het Beeld van Willem Van Oranje. Ze rijden in de auto van Kokkie. Een oud klein blauw autootje}

Bernhard

Zet hem maar achter Willem Kokkie.

{Kokkie parkeert haar autootje naast het Beeld van Willem v. Oranje. Bernhard en Kokkie stappen uit. Bernhard, heeft een lange beige jas aan en hoedje op. Hij probeert niet op te vallen}

{Hij haakt zijn arm in die van Kokkie. Ze lopen samen gearmd, langs een politie auto die een paar meter van de geparkeerde auto vandaan staat. Een van de agenten stapt uit de politie auto en loopt richting de auto van Kokkie, met in haar hand een bonnenboekje.}

{Terwijl Bernhard en Kokkie gearmd doorlopen rijdt er een brommer langs de twee. De bestuurder probeert het tasje van Kokkie te stelen}

{Er ontstaat wat tumult. De politie agente die bezig is de auto van kokkie te bekeuren komt gehaast richting kokkie en Bernhard lopen.}

{Máxima loopt langs een raam en ziet het hele tafereel aan}

{Bernhard, slaat met zijn stok op de helm van de dief}

Bernhard:

Sodemieter op!

{De dief geeft Bernhard een duw en Bernhard valt op de grond. Máxima ziet het gebeuren en schrikt op en rent naar buiten. De dief haast zich weg op zijn brommer. De politie scheurt er met loeiende sirenes achteraan}

{Bernhard ligt op de grond, zijn hoedje is afgevallen. De agente komt naar Bernhard en Kokkie toegelopen}

Agente:

Gaat het?

{De agente helpt Bernhard op te staan op zijn hoofd zit een wond}

{De agente herkend Bernhard}

Oh Jezus. Hoogheid.

Bernhard:

Hoogheid is genoeg hoor. (Met een glimlach)

{De agente lacht}

Bernhard:

Gaat het Kokkie?

Kokkie:

Goed, het gaat goed.

Bernhard:

{Kijkt naar de agente en zegt}

Wij hebben elkaar nooit ontmoet. Duidelijk. (Ernstige toon)

{Hij glimlacht charmant naar de agente en streelt even met de buitenkant van zijn hand haar wang}

Let even op mijn auto, wil je.

{De agente glimlacht terug}

{Máxima komt aangelopen}

Máxima:

Bernhard, god gaat het? (Bezorgd)

Bernhard:

Oh Shaken, not Stirred

{Hij glimlacht naar Máxima}

Een borrel en een pleister..

{Máxima Helpt Bernhard met lopen. }

Aflevering 2 – De Held – scene 15:

Samenvatting per scene:

Bernhard en Kokkie komen aanrijden bij Paleis Noordeinde. En zetten de auto bij het beeld van Willem van Oranje. Terwijl de twee arm in arm lopen en onopvallend richting het paleis willen lopen, probeert een tasjes dief de tas van Kokkie te pikken. Na wat getrek valt Bernhard op de grond. De politie komt aangesneld en herkennen Bernhard. Máxima heeft vanuit een raam in het paleis het tafereel zien gebeuren. Bernhard zegt tegen de politie agente dat zij elkaar nooit ontmoet hebben en streelt daarbij haar wang. Máxima komt naar buiten en helpt Bernhard met lopen.

SCENE 16

SETTING: De tuin van het huis waar Juliana en de prinsesjes zich tijdens de oorlog in Canada bevonden het is een grote tuin. Voor een wit huis. Ottawa. De zon schijnt.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een donkerblauw uniform.

Juliana: De jonge Juliana is gekleed in een gebloemde jurk. Haar haar is nonchalant opgestoken.

Irene: Een klein meisje, gekleed in een wit jurkje en heeft in haar haar een gele strik.

Beatrix: Een klein meisje, gekleed in een wit jurkje en heeft in haar haar een gele strik

Gouvernante: Een jonge vrouw, in een dienstmeisjes uniform.

{Er rijdt een auto (oldtimer) over een weg, de zon schijnt. De auto houdt stil voor een groot wit huis. Buiten in de tuin spelen de kinderen van Bernhard samen met een gouvernante en Juliana in de tuin. De twee kinderen zitten op een wipwap. De chauffeur opent de deur van de auto en Bernhard stapt uit de auto. Terwijl de chauffeur zijn koffer uit de achterklep haalt loopt Bernhard richting de spelende kinderen.

{Juliana zit bij de wipwap op haar hurken en praat tegen de kinderen. Opeens merkt ze Bernhard op, ze gaat recht op staan}

{Bernhard loopt richting Juliana en heeft een grote lach op zijn gezicht}

Bernhard:

Je ziet er stralend uit,... burgerlijk (Hij grijnst), maar stralend.

{Juliana loopt naar hem toe en kijkt lief naar hem. Ze omhelst hem. En Bernhard lacht zachtjes}

{Juliana gaat wat naar achter, maar houdt haar handen om de nek van Bernhard}

Juliana:

Waarom heb jij niet gezegd dat je zou komen?

Bernhard:

Omdat ik al twee keer eerder moest afzeggen. Ik wilde je niet weer teleurstellen. {Hij streelt met de buiten kant van zijn hand het gezicht van Juliana}

En mezelf ook niet.

{Juliana en Bernhard kussen elkaar}

{De kindjes lachen op de achtergrond en Bernhard kijkt op}

{Zowel Bernhard als Juliana kijken lachend naar de kinderen}

Juliana:

Zeg pappie is gedag.

{Bernhard loopt richting de kinderen}

Jullie weten toch nog wel wie pappie is?

{Voorzichtig gaat Bernhard naast een van de meisjes zitten het is Beatrix}

Bernhard:

(Rustige Toon)

Hallo daar, hoe gaat het nou? Gaat het goed?

{Vervolgens richt hij zich tot het andere meisje (Irene)}

Ireentje?

{Richt zich weer tot Beatrix}

Zit je lekker op de schommel.

{Beatrix schudt haar hoofd}

Niet?

Beatrix:

Het is een Wipwap.

Bernhard:

Oh, het is een wipwap.

{Juliana moet lachen}

Stom van pappie.

Aflevering 2 – De Held – scene 16:

Samenvatting per scene:

Bernhard komt aan bij het huis waarin Juliana verblijft met de kleine Beatrix en Irene. In Ottawa. Juliana is verrast en vraagt Bernhard waarom hij niet gezegd heeft dat hij kwam. Bernhard stelt dat hij haar al eerder heeft moeten teleurstellen. Hij streelt de wang van Juliana. Bernhard gaat naar zijn kinderen toe die aan het spelen zijn. Juliana vraagt de kinderen of ze nog weten wie hij is.

SCENE 17:

SETTING: Slaapkamer van Bernhard en Juliana in Ottawa. Er staat een groot bed in de kamer tegen een muur. De muur heeft een bloemetjes motief. Aan weerszijde van het bed staat een nachtkastje met daarop een kampakje. Aan de rechterkant bevindt zich de en suite. Het is het verblijf van Juliana ten tijde van de oorlog in Canada

BIJSCRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een pyjama, met daarover heen een korte kamerjas.

Juliana: De jonge Juliana is gekleed in een satijnen nachthemd.

{Juliana, gekleed in een zijde nachtjapon, gaat op de rand van het bed zitten een beetje ongemakkelijk. Ze doet haar schoenen uit. Bernhard is in de kamer niet te zien}

Juliana:

Ze slapen eindelijk.

Jij hebt ze veel te veel opgewonden.

{Bernhard bevindt zich in de en suite en loopt de slaapkamer in. Hij is gekleed in een pyjama met daarover heen een fluwelen jasje}

Bernhard:

Ik probeer zo vaak te komen als ik kan.

{Hij gaat aan de andere kant van het bed zitten. Juliana en Bernhard zitten met hun rug naar elkaar toe.}

Juliana:

Weet ik.

{Juliana wordt in beeld gebracht, de rug van Bernhard is te zien}

Het is hier zo mooi. En toch haat ik het.

{Bernhard legt zijn horloge op het nachtkastje}

{Bernhard begint te lachen}

Juliana:

Wat? (Geïrriteerd)

Bernhard:

(Al lachend)

Zoveel veranderd en toch nog even koppig.

{Hij gaat op het bed zitten en schuift makkelijk naar Juliana. Juliana kijkt over haar schouder om}

{Bernhard verschuift haar bandje van haar japon en kust Juliana's schouder}

{Juliana doet haar bandje omhoog en gaat naar achteren zitten}

Juliana:

Wat denk jij wel niet? Dat je hier zomaar langs kan komen alsof er niets gebeurd is? Dat je me niet naar Canada hebt verbannen. (Serieus)

{Juliana steekt ineens haar tong uit en begint te lachen. Bernhard begint ook te lachen en streelt haar gezicht. Hij pakt haar kind beet.}

Rotzak (Al lachend)

{Bernhard en Juliana kussen elkaar innig en}

Aflevering 2 – De Held – scene 17:

Samenvatting per scene:

In de slaapkamer van Juliana en Bernhard in Ottawa maken zij zich klaar voor het slapen gaan. Bernhard zegt dat hij probeert zoveel mogelijk te komen. Juliana stelt dat hij haar naar Ottawa heeft verbannen en dat hij niet zomaar langs kan komen alsof er niks gebeurd is. De sfeer slaat om van serieus naar speels. Bernhard en Juliana kussen elkaar innig.

SCENE 18

SETTING: Paleis Noordeinde 2003 gaat verder op waar scene 15 eindigde. De personages bevinden zich binnen het paleis in een kamer, waar een lederen bankstel staat, een stoel. De kamer is licht met licht grijs/blauwe muren

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donker blauw jasje, met daaronder een bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld. Hij maakt gebruik van een wandelstok met een gouden handvat.

Máxima: Een jonge vrouw, blond haar, gekleed in een beige pantalon en een witte coltrui. Om haar nek heeft zij een zwart met gouden sjaaltje. Haar haar is opgestoken.

Kokkie: Een oude vrouw, gekleed in een grijs mantelpak, om haar nek hangt een leesbril.

{Bernhard heeft net de duw van de tasjes dief een duw gekregen en was daardoor vervallen. Bij de val heeft hij een hoofdwond gelopen. Kokkie verzorgd de hoofdwond. Terwijl Bernhard in een gestreepte stoel zit}

{Kokkie legt zacht haar hand op het voorhoofd van Bernhard als teken dat de pleister en het schoonmaken. Ze lacht heel vriendelijk naar hem. Bernhard lacht terug en aait met zijn hand over haar wang. Maakt vervolgens een vuist van zijn hand en tikt daarmee zachtjes tegen haar kin. }

Bernhard:

(Lacht)

{Máxima en de butler komen binnen lopen. Kokkie schrikt en neemt afstand van Bernhard}

{Máxima staat niet geamuseerd, met haar kin vooruit}

Kokkie:

Ik laat jullie even alleen

In de keuken hebben ze vast wel een kalmerende cocktail voor me (ze glimlacht naar Bernhard en Máxima)

{kokkie loopt de kamer uit}

{Máxima staat met haar armen over elkaar} terwijl Bernhard in een stoel zit. Hij heeft een borrelglas in zijn hand}

Bernhard:

Jij zal wel wat vragen hebben... (Hij lacht naar Máxima)

Máxima:

Waarom? {Máxima kijkt Bernhard strak aan}

Waarom had Alexander speciaal mij nodig?

{Bernhard neemt een slok van zijn borrel en kijkt Máxima aan terwijl ze het vraagt}

{Máxima loopt richting Bernhard en staat dicht bij hem}

Waarom? (Met een strakke blik)

{Bernhard slaat zijn ogen neer}

{Vervolgens wordt er middels de stem van de volgende scene overgegaan op de nieuwe scene.

{En van de vorstinnen....}

Aflevering 2 – De Held – scene 18:

Samenvatting per scene:

Paleis Noordeinde 2003. Bernhard en Kokkie zijn in een woonkamer in het paleis. Kokkie verzorgd de hoofdwond die Bernhard heeft opgelopen tijdens zijn val. Bernhard aait het gezicht van Kokkie. Máxima komt de kamer binnen en Kokkie verlaat de kamer. Máxima vraagt Bernhard waarom zij speciaal nodig was voor Alexander.

SCENE 19

SETTING: Bernhard en Juliana zitten in een kamer en zitten ieder apart op een stoel. De stoelen staan voor een televisie. Ze kijken samen naar een interview op televisie met Willem-Alexander.

BIJSCRIFT: Soestdijk, September 1997.

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een grijs jasje, en donker grijze pantalon. Hij heeft een choker om en op zijn jasje zit een witte anjer gespeld.

Juliana: De oude Juliana, draagt een witte bloes en een donkerblauw vest met gouden knopen. Ze heeft een bril op en een parelketting om.

Willem-Alexander (op televisie): Alexander is gekleed in een grijs/bruin pak met een gele das.

{Juliana zit in een stoel ze kijkt glazig voor zich uit.}

Journalist:

Wilhelmina?.. De strenge staatsvrouw

Juliana? De sociale moeder..

En Beatrix de perfecte manager.

Met welke voelt u de meeste affiniteit?

{Bernhard en Juliana kijken naar de tv. De vragen hoor je op de achtergrond}

{Vervolgens wordt de televisie in beeld gebracht en is Willem-Alexander op de buis te zien. Hij beantwoordt de vraag}

Willem-Alexander:

Ik Wordt natuurlijk door contacten met mijn moeder erg door haar beïnvloedt.

{Bernhard wordt in beeld gebracht. Hij staart naar de televisie}

Ik bedoel Zij is mijn adviseur nummer één. {Camera op de televisie gericht}

{Shot op Bernhard}

En voorgangster dus

{Shot op Bernhard met een kleine glimlach}

op het moment dat je het ambt overneemt zal ook veel van haar worden overgenomen.

{De camera draait naar de zijkant van Bernhard en maakt een close-up }

Affiniteit? Denk ik toch iets meer met mijn groot moeder.

{De camera zoemt uit waardoor ook het gezicht van Juliana close in beeld is. Er verschijnt een glimlach op het gezicht van Bernhard. Hij kijkt naar zijn vrouw. Die op dat moment met een zakdoekje een traan wegveegt.}

{Juliana kijkt Bernhard aan en glimlacht naar hem. Bernhard glimlacht terug. Bernhard pakt de hand van Juliana en knijpt er zachtjes in. Ze kijken elkaar allebei geëmotioneerd aan}

Aflevering 2 – De Held – scene 19:

Samenvatting per scene:

Soestdijk september 1997. Juliana en Bernhard kijken naar de televisie waarin Willem Alexander een interview geeft. Alexander wordt gevraagd “Wilhelmina?.. De strenge staatsvrouw Juliana? De sociale moeder...En Beatrix de perfecte manager.

Met welke voelt u de meeste affiniteit?” Alexander beantwoordt de vraag dat hij door zijn moeder wordt beïnvloed maar dat zijn affiniteit uitgaat naar Juliana. Juliana raakt ontroerd. Bernhard pakt liefkozend haar hand.

SCENE 20:

SETTING: Paleis Noordeinde. 2003 gaat verder op waar scene 18. De personages bevinden zich binnen het paleis in een kamer, waar een lederen bankstel staat, een stoel. De kamer is licht met licht grijs/blauwe muren

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donker blauw jasje, met daaronder een bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld. Hij maakt gebruik van een wandelstok met een gouden handvat.

Máxima: Een jonge vrouw, blond haar, gekleed in een beige pantalon en een witte coltrui. Om haar nek heeft zij een zwart met gouden sjaaltje. Haar haar is opgestoken.

{Bernhard en Máxima zitten naast elkaar en zijn close-up in beeld}

Bernhard:

You can make a difference

Dat weet ik wel zeker.

Máxima:

A difference?

Ik ben er gewoon voor het nageslacht.

De prinsjes en prinsesjes..

Bernhard:

Kijk wat ik gedaan heb voor de wederopbouw, het zakenleven, het wereld natuur fonds...

Máxima:

Wat had u gedaan als u een normaal leven had kunnen leiden?

Bernhard:

Ja dat heb ik mij dikwijls genoeg afgevraagd..

Wij zijn hier... nu..

{De camera zoemt uit en Bernhard en Máxima zitten dicht naast elkaar op de bank. Het is een overzicht shot. De kamer is te zien. }

En hoe je er gekomen bent, doet er niet toe. Met alles wat je kunt bij dragen.

MAKE a DIFFERENCE. (Krachtig)

Aflevering 2 – De Held – scene 20:

Samenvatting per scene:

Paleis noordeinde 2003. Bernhard is in gesprek met Máxima. En zegt dat Máxima een zeker weten een verschil kan maken. Máxima is niet overtuigd en zegt dat zij er alleen maar is voor het nageslacht. Bernhard maakt een referentie naar zichzelf. Door te zeggen dat hij veel heeft kunnen betekenen in de wederopbouw, het zaken leven het WNF. En stelt dat het niet uit maakt hoe je op je positie bent gekomen als je maar een bijdrage levert.

SCENE 21:

SETTING: Ottawa, Slaapkamer van Bernhard en Juliana. Er staat een groot bed in de kamer tegen een muur. De muur heeft een bloemetjes motief. Aan weerszijde van het bed staat een nachtkastje met daarop een kampsje. Aan de rechterkant bevindt zich de en suite. Het is het verblijf van Juliana ten tijde van de oorlog in Canada

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een pyjama.

Juliana: De jonge Juliana is gekleed in een satijnen nachthemd.

{Bernhard zit op de rand van het bed. Hij rookt een sigaret en is in gedachte. Juliana ligt achter hem op bed, op haar buik. Ze kijkt naar Bernhard. Beide zijn gekleed in nachtkledij}

Bernhard:

Darling, er gebeuren op dit moment verschrikkelijke dingen in Nederland.

{Ernstige muziek op de achtergrond}

{Bernhard kijkt over zijn schouder naar Juliana}

Heb jij daar van gehoord?

{Juliana kijkt naar Bernhard met grote ogen, ze schudt haar hoofd}

Juliana:

Nee

Bernhard:

Nee, natuurlijk niet...

{Juliana gaat recht op in bed zitten}

{Bernhard staart voor zich uit}

In Londen willen ze het niet weten

{Juliana gaat tegen het hoofdeinde van het bed zitten en rookt een sigaret. De asbak staat in bed}

Moeder gelooft het niet.

{Bernhard gaat dicht bij Juliana zitten}

{Met grote ogen kijkt Juliana Bernhard aan}

Er zijn Razzia's. In Amsterdam, Den Haag, Rotterdam.

Honderden Joodse mannen, vrouwen en kinderen worden als beesten uit hun huis weggevoerd.

Juliana:

Waarom? Wat doen ze dan met die mensen?

Bernhard:

Ze stoppen ze in kampen... de Duitsers willen van ze af.

{Bernhard gaat achterover zitten en neemt een hijs van zijn sigaret.}

We hadden nooit uit Nederland weg moeten gaan.

SHOT: Het is donker in de kamer van Juliana en Bernhard. Het onweert. Juliana ligt te slapen terwijl Bernhard naast haar licht en wakker voor zich uit staart hij heeft een bedrukt gezicht.}

{Hij kijkt naast zich naar Juliana, pakt vervolgens zijn bril van het nachtkastje en zet deze op. Hij staat op uit bed}

Aflevering 2 – De Held – scene 21:

Samenvatting per scene:

Ottawa, Bernhard en Juliana zitten in bed. Bernhard vraagt Juliana of zij weet wat voor verschrikkelijke dingen er gebeuren in Nederland. Juliana is niet op de hoogte. Bernhard stelt dat Londen en Wilhelmina het niet willen weten of niet geloven. Hij vertelt Juliana over de Razzia's en de kampen. Hij stelt dat ze nooit uit Nederland weg hadden moeten gaan.

SCENE 22:

SETTING: Ottawa. Bernhard bevindt zich in een werkkamer en zit achter een grote zwarte typemachine. Hij heeft een badjas aan. Het onweert buiten.

PERSONEN:

Bernhard: Gekleed in een badjas, over zijn pyjama.

{Bernhard zit achter zijn typemachine en pakt uit een dosje een sigaret, hij steekt deze aan. Op de achtergrond klinkt de onweer. Bernhard begint met typen op zijn typemachine}

{Er wordt ingezoomd op de typemachine er verschijnen letters}

[Sehr geehrte führer,]

{Vervolgens hoor je het geluid van letters die opgetypt worden}

SHOT: Echte Beelden, zwart/wit. Een Duits leger loopt door een straat.

SHOT: Bernhard druk typend achter zijn typemachine.

SHOT: 27.58. Echte beelden, zwart/wit. Iemand die de Hitler groet uit brengt.

SHOT: op de typemachine van Bernhard: Stadhouders

SHOT: echte beelden, zwart wit. Een persoon met een nazivlag passeert

SHOT: Echte beelden, zwart/wit, Hitler die wuift naar de mensen.

SHOT: op de typemachine van Bernhard: Heil Hitler

SHOT: Bernhard die voor zich uitstaart

SHOT: OP de brief door Bernhard getypt. Een deel van de brief wordt in beeld gebracht.

Aflevering 2 – De Held – scene 22:

Samenvatting per scene:

Ottawa, Terwijl Juliana slaapt is Bernhard aan het piekeren. Hij staat op en in zijn werkkamer begint een brief aan Hitler te typen op ene typemachine. De woorden Führer, Stadhouders en Heil Hitler worden duidelijk in Beeld gebracht.

SCENE 23:

SETTING: Ottawa, Het is een badkamer, met daaraan een balkon. De badkamer is niet groot. Het is waarschijnlijk de en suite van de slaapkamer van Bernhard en Juliana.

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is nog niet volledig aangekleed. Je ziet hem in zijn onderkleding

Juliana: De jonge Juliana is gekleed in haar satijnen nachthemd, daaroverheen draagt zij een blauw met wit gebloemde satijnen ochtendjas.

{ Bernhard staat voor de spiegel, Hij is zich aan het scheren. Op de achtergrond hoor je de stem van Juliana. Zij schreeuwt }

Juliana:

Benno!!! (Boos)

{Bernhard snijdt zich met zijn scheermes}

{Juliana komt boos de badkamer binnenlopen. Met een brief in haar handen}

Dit kun je niet menen.

Stadhouder voor Hitler? Dat monster, hoe haal je het in je hoofd. (boos)

Bernhard:

Ik niet alleen, darling.

{Hij gaat door met scheren}

Juliana:

Wie dan nog meer?

Je vrienden bij de SS? Dat Nazi broertje van je.

Bernhard:

Nee

Juliana:

Wie?

Bernhard:

{Hij is klaar met scheren en dept zijn gezicht af.}

Relax, Lula.

Juliana:

Wie DAN? (Boos)

Bernhard:

Roosevelt.

{Juliana krijgt grote ogen}

Juliana:

Roosevelt? (Verbaasd ongeloofwaardig)

Benno wees alsjeblieft serieus.

Bernhard:

Darling, het is top secret, maar vraag het hem zelf.

Juliana:

Waarom in vredesnaam?

Bernhard:

Heel goed, in vredes naam.

{Hij dept zijn gezicht af en doet cologne op}

{Juliana loopt de badkamer, en gaat op het balkon staan, Bernhard maakt een diepe zucht en loopt ook het balkon op}

Als wij niet uit Nederland waren weggegaan was Seyss-Inquart nooit gekomen. Kijk naar Denemarken, naar België.

{Hij staat naast Juliana en richt zich tot haar}

Hitler is oppermachtig, Lula.

Londen brand, Rusland wankelt, de Japanners hebben Indië.

Als ik Seyss kan vervangen, kan ik en de Joden helpen en Hitler meehelpen ten val te brengen.

Juliana:

Weet moeder hiervan? En de regering in Londen? (Boos)

Bernhard:

Dat stelletje uilskuikens in Jacquet...

Ze zouden me wegens landverraad tegen de muur zetten. Reken maar dat Churchill graag de trekker zou overhalen.

{Juliana boos en vol minachting}

Juliana:

En ik? (Minachtend)

Ik mag helpen, dat doe ik graag, maar alleen in een vrij Nederland. En NIET in een provincie van Duitsland.

{Juliana verscheurd demonstratief de brief die Bernhard heeft geschreven aan Hitler}

Aflevering 2 – De Held – scene 23:

Samenvatting per scene:

Ottawa, een badkamer. Bernhard dis zich aan het scheren als woest Juliana de badkamer komt in gelopen, met in haar handen de door Bernhard getypte brief. Boos zegt ze: "Stadhouder voor Hitler? Dat monster, hoe haal je het in je hoofd.". Bernhard zegt dat het niet een plan van hem alleen is maar ook van Roosevelt. Terwijl Juliana haar oren niet kan geloven zegt Bernhard dat het een plan is uit vredes naam. Dat als de koninklijke familie nooit uit Nederland was vertrokken Seyss-Inquart nooit gekomen was. Als Bernhard Seyss kan vervangen zou Bernhard de joden kunnen helpen, en helpen Hitler ten val te brengen. Bernhard stelt dat de regering in Londen en Wilhelmina niet op de hoogte zijn van het plan omdat ze niet zouden mee werken en hem tegen de muur zouden zetten wegens landverraad. Juliana vraagt minachtend aan Bernhard wat haar positie zou zijn, helpen?. Dat wil ze alleen in een vrij Nederland. Boos verscheurd Juliana de brief.

SCENE 24:

SETTING: Paleis Noordeinde. 2003 gaat verder op waar scene 20. De personages bevinden zich binnen het paleis in een kamer, waar een lederen bankstel staat, een stoel. De kamer is licht met licht grijs/blauwe muren

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donker blauw jasje, met daaronder een bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld. Hij maakt gebruik van een wandelstok met een gouden handvat.

Máxima: Een jonge vrouw, blond haar, gekleed in een beige pantalon en een witte coltrui. Om haar nek heeft zij een zwart met gouden sjaaltje. Haar haar is opgestoken.

{Bernhard heeft zijn ogen neergeslagen}

Máxima:

Die stadhouders brief.. die bestaat?

Bernhard:

Er is helemaal geen brief. (Geïrriteerd)

Als er nu iemand met een brief zou komen, dan is dat een vervalsing.

Al die verhalen, al die mensen die alles beter weten. En ze zijn allemaal uit op een ding... hun eigen voordeel. Maak je borst maar nat als je straks op de troon zit.

{Máxima neemt een slok van haar jus d 'Orange. Bernhard heeft een wijnglas in zijn hand. Máxima loopt door de kamer. Ze loopt richting het raam.}

Máxima:

Nou dat gaat nog wel even duren (met een lach)

{Máxima kijkt uit het raam en is close up in beeld}

Beatrix zit er de komende tien jaar nog wel.

{Bernhard kijkt op}

Bernhard:

En ben je daar blij mee? Of niet?

{Máxima kijkt over haar schouder naar Bernhard}

Máxima:

{Ademt diep}

Ik moet eerst bevallen (resoluut)

Bernhard:

Ja, dat zou ik eerst maar doen ja.. (lacht)

Als je jezelf vergelijkt met Yolande of Emily en al die anderen. Behalve dat jullie allemaal blond zijn hebben jullie niets gemeen.

Yolande kon de druk niet aan, en Emily koos eieren voor haar geld omdat Beatrix haar niet mocht.

Máxima:

Het is ook niet gemakkelijk.

Bernhard:

Jij liet je door niets weerhouden.. Jij wilt.

{Máxima gaat op een leuning van een stoel zitten}

Máxima:

Maar ik hou er niet van gemanipuleerd te worden.

Bernhard:

Manipuleren, het toeval werd een handje geholpen (overdreven onschuldig)

Jullie houden van elkaar, er komt een kind. Alexander was zelf bereid om de troon voor jou op te geven. Van al die blondjes, you are better than all of them. (Bernhard glimlacht)

{Máxima buigt naar voren}

Máxima:

Hoe wist u wie ik was (rustige toon)

{Bernhard gaat in gedachten}

Aflevering 2 – De Held – scene 24:

Samenvatting per scene:

Paleis Noordeinde 2003. Bernhard en Máxima zijn in gesprek. Bernhard heeft zich uitgelaten over de stadhoudersbrief. Wanneer Máxima er naar vraagt ontkent hij het bestaan. En waarschuwt Máxima dat wanneer zij op de troon zit haar borst nat kan maken voor mensen die van alles beweren. Máxima stelt dat het nog wel even duurt voordat Beatrix aftreed en dat zij eerst wil bevallen. Bernhard bevestigt dat Máxima anders is dan haar voorgangers. En dat zij op de troon wil, maar wenst niet gemanipuleerd te worden. Máxima is beter dan al haar voorgangers, aldus Bernhard. En hij heeft het toeval slechts geholpen. Máxima en Alexander houden van elkaar. De scene sluit af met de vraag Hoe Bernhard wist wie zij was.

SCENE 25

SETTING: Bernhard en Mol zitten in de cockpit van een vliegtuig. Daarnaast word kort ook het passagiers gedeelte kort in beeld gebracht. Het is noodweer

BIJSCHRIFT: Argentinië 1943

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een piloten outfit.

Mol: Een jonge man, gekleed in hetzelfde uniform als Bernhard.

Ursula Von Pannwitz: Een jonge blonde vrouw, met opgestoken haar in een lichtblauw pakje, ze draagt een bijpassend hoedje.

{SHOT: Echte Beelden, zwart/wit een vliegtuig die over raast. Het bijschrift: Argentinië 1943}

{Bernhard zit in de cockpit van een vliegtuig, hij bestuurd het vliegtuig naast hem zit een man genaamd Mol.}

Mol:

Gaan we niet te hard? (Schreeuwt door het geluid van de motor van het vliegtuig)

{Het is noodweer}

Bernhard:

Wind of niet, Ik zet die kist aan de grond godverdomme.

Mol:

Het is een korte landingsbaan.

En hij geeft niet mee he.

{Er word van achteruit de cockpit gefilmd. Er is een klap te horen. Beide mannen kijken om}.

Bernhard:

Hou je vast bol.

{De cockpit word van buitenaf gefilmd het vliegtuig schudt. Bernhard trekt aan het stuur. Er verschijnt een lach op zijn gezicht. Het vliegtuig is geland.}

Bernhard:

(Lacht) Kantje boord bol.

Mol:

(Lacht) Zoals wel vaker hoogheid.

{Beide mannen lachen}

{Bernhard zet alle schakelaars in het vliegtuig goed}

Als het goed is pikken ze me vanavond op.

Je weet wat je moet zeggen.

Mol:

Motorpech we zitten minstens een week vast. En u wordt uitgenodigd door de president om in de binnenlanden te gaan jagen.

Bernhard:

Heel goed Mol.

{Mol staat op uit zijn cockpit stoel en klautert erover heen}

Mol:

Bon, dan ga ik even de schade op nemen. {Hij geeft een gemoedelijk klap op de schouder van Bernhard die nog steeds in zijn cockpit stoel zit}

{Van buitenaf word de cockpit gefilmd Bernhard kijkt door het raam}

Ursula:

{Alleen haar stem is in eerste instantie te horen}

Nog even roekeloos als vroeger. [Duits]

{Bernhard kijkt geschrokken over zijn schouder en ziet Ursula in de deuropening van de cockpit staan, ze heeft een glimlach op haar gezicht}

Bernhard:

Ga me niet vertellen dat jij de vertegenwoordiger uit Berlijn bent. [Duits]

Ursula:

Wie? (gemaakt verbaasd) [Duits]

{De camera blijft op Bernhard gericht, hij krijgt een brutale glimlach op zijn gezicht en staat op uit zijn stoel}

Ik hoorde dat je de hele week blijft. [Duits]

Bernhard:

Ik ben zogenaamd op jacht met de president. (valse glimlach) [Duits]

Ursula:

{Terwijl Bernhard langzaam naar Ursula toeloopt}

Zit toch een klein beetje waarheid in behalve dat Hitler niet in de jungle zit.

{Bernhard schrikt op}

Bernhard:

(geschrokken)

Wat weet jij daarvan? [Duits]

Ursula:

Don't worry. Alleen dat jullie een aanslag beramen.

Je kent me na drie jaar toch nog wel?

Ik bemoei me niet met zaken.

[Duits]

{Ursula keert zich speels met haar rug naar Bernhard, en knoopt haar blouse open}

Bernhard:

Mijn lieve Ursula, nog altijd even mooi [Duits]

Drie jaar? [Duits]

Ursula:

Zo ongeveer [Duits]

{Bernhard gaat achter haar staan en pakt haar vast, terwijl zij haar bloes losknoopt. In een vloeiende beweging keert Bernhard haar om en houdt hij haar in zijn armen.}

Op mijn verjaardag in Heemstede weet je nog? [Duits]

{Bernhard kust haar gepassioneerd}

Aflevering 2 – De Held – scene 25:

Samenvatting per scene:

Argentinië 1943. Bernhard is samen met Mol naar Argentinië gevlogen om daar een aanslag op Hitler te beramen, niemand mag weten van de plannen. Ursula bevindt zich in het vliegtuig. In het gesprek lijkt Ursula van de plannen af te weten en is zij de Duitse vertegenwoordiger in het plan. Wanneer Bernhard haar ziet kussen, wordt hij gepassioneerd.

SCENE 26

SETTING: Argentinië 1943, De kamer is zeer groot. In de kamer staan twee zwarte chesterfield banken en twee grote chesterfield stoelen. Op de vloer licht een rood tapijt het geheel doet luxe aan.

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een beige pak.

Señor Zorreguieta: Een man op middelbare leeftijd, gekleed in een grijs pak.

Ursula Von Pannwitz: Een jonge blonde vrouw, gekleed in een rode jurk en een bijpassend hoedje.

Generaal Stroessner: Een oudere wat dikkere man, gekleed in een groen leger uniform.

Jorge Zorreguieta: Een jongen, gekleed in een bruin pak. Hij heeft donker haar.

Dienstmeisje

{Bernhard loopt samen met Ursula een trap op in een gebouw. Ze zijn beide netjes gekleed. Ursula draagt een rood mantelpakje en een rood hoedje. Bernhard is gekleed in een beige pak Het gebouw en de haal oogt zuid Amerikaans. Terwijl ze de trap op lopen word een balustrade in beeld gebruikt op de reling leunt een man {Señor Zorreguieta}

Zorreguieta:

Welkom in Argentinië [Engels]

Ursula

[Tegen Bernhard]

Dat is onze gastheer [Duits]

Zorreguieta:

Het is een grote eer u te mogen ontvangen [Engels]

{Bernhard en Zorreguieta schudden elkaar de hand ze staan op de trap}

Bernhard:

Dank u Señor Zorreguieta. [Engels]

{Terwijl ze de trap verder opgaan}

Zorreguieta is geen Argentijnse naam, he? [Engels]

Zorreguieta:

Nee, Baskisch.. [Engels]

{Bernhard, Ursula en Zorreguieta lopen een kamer binnen, Ursula voorop. De kamer is zeer groot. In de kamer staan twee zwarte chesterfield banken en twee grote chesterfield stoelen. Op de vloer licht een rood tapijt het geheel doet luxe aan. Op de bank zit een vrouw. Zij is in gesprek met een man gekleed in een uniform (generaal Stroessner. Hij staat voor haar)}

{Terwijl Bernhard en de andere de kamer binnen komen lopen, stop generaal Stroessner in zijn gesprek met de vrouw}

Generaal Stroessner

Excuses [Engels]

{De vrouw staat op en loopt weg}

Zorreguieta:

De prins der Nederlanden, generaal Stroessner. [Engels]

{Bernhard en Stroessner schudden elkaar de hand, Bernhard pakt daar bij de elleboog van Stroessner vast }

Bernhard:

Een genoegen u weer te zien. [Engels]

Generaal Stroessner:

Geheel wederzijds, Hoogheid. [Engels]

{De twee mannen stoppen met het schudden van de handen}

Bernhard:

Wie is er in Argentinië namens Berlijn? [Engels]

Stroessner:

Dat weten we nog niet zeer, een hoog iemand.

Generaal Fromm? (Vragend) [Engels]

Bernhard:

{Staat met zijn armen over elkaar}

Friedrich Fromm? Geen grotere schoft dan Fromm. [Engels]

Stroessner:

Hij weet dat Hitlers dagen geteld zijn. Hij zou blij zijn met een geslaagde aanslag. [Engels]

{Bernhard wordt close-up in beeld gebracht en Vervolgens Stroessner}

Bernhard:

(Kijkt bedenkend)

Het is een opportunist. Ik vraag me af of hij het lef heeft. [Engels]

Zorreguieta:

Heren. [Engels]

{Er komt een vrouwelijke bediende binnen lopen met een dienblad met daarop drankjes. Zorreguieta overhandigd de mannen en Ursula een glas}

{Stroessner, Zorreguieta en Bernhard heffen het glas}

Stroessner:

Op de val van Hitler en Churchill. [Engels]

Salute

Zorreguieta:

Salute

Bernhard:

Cheers.

{De heren klinken de glazen}

{Op het moment dat Bernhard een slok neemt komt een jonge man schuchter achter hem de kamer binnen lopen.}

Zorreguieta:

Jorge.

{Bernhard keert zich om}

Mijn neefje Jorge. [Engels]

{Zorreguieta tegen Stroessner}

Hij is een beetje zenuwachtig. Hij is niet gewend aan bezoek van prinsen en generaal.
[Engels]

{Bernhard glimlacht naar Jorge}

Jorge kom. [Engels]

{twijfelend loopt Jorge de kamer binnen}

{Bernhard buigt naar hem toe en geeft hem een hand}

Bernhard:

Hallo Jorge, hoe is het? [Spaans]

{Lacht vriendelijk terwijl hij de vraag stelt}

Jorge:

Goed, meneer (verlegen) [Spaans]

{Bernhard tikt hem vriendelijk met zijn hand tegen zijn gezicht}

{Jorge staart Bernhard aan}

{Bernhard lacht en neemt een slok van zijn drinken}

Aflevering 2 – De Held – scene 26:

Samenvatting per scene:

Argentinië 1943. In deze scene wordt de vraag van Máxima (scene 24) Hoe Bernhard wist wie zij was beantwoord. Señor Zorreguieta, Ursula, Generaal Stroessner en Bernhard ontmoeten elkaar en heffen het glas op de val van Hitler en Churchill. De afgevaardigde uit Duitsland is nog onbekend, misschien Generaal Fromm. Bernhard omschrijft de man als een schoft. Dan loopt er een jonge jongen binnen. Het neefje van Señor Zorreguieta; genaamd Jorge (vader Máxima). Bernhard groet hem vriendelijk.

SCENE 27:

SETTING: Paleis Noordeinde 2003 gaat verder op waar scene 24. De personages bevinden zich binnen het paleis in een kamer, waar een lederen bankstel staat, een stoel. De kamer is licht met licht grijs/blauwe muren

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donker blauw jasje, met daaronder een bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld. Hij maakt gebruik van een wandelstok met een gouden handvat.

Máxima: Een jonge vrouw, blond haar, gekleed in een beige pantalon en een witte coltrui. Om haar nek heeft zij een zwart met gouden sjaaltje. Haar haar is opgestoken.

Kokkie: Een oudere vrouw, gekleed in een donker grijs mantelpak

Laurentien: Een jonge vrouw met kort haar. Gekleed in een bruin pakje.

Mabel: Een jonge vrouw, gekleed in een roze met witte bloes, met daaroverheen een jasje. Haar haar is half opgestoken.

{Bernhard zit op de bank in de kamer. Bernhard is close-up in beeld maar vaag. De nadruk wordt gelegd op een foto die achter Bernhard op een dressoir staat. Het is een zwart/witte foto van de jonge Jorge zoals te zien in scene 26.}

Máxima:

Waarom heeft mijn vader dat mij niet verteld?

Bernhard:

Jou vader heeft altijd goed geweten, wanneer hij zijn mond moet houden.

{Máxima zet grote ogen op en kijkt gepikeerd en keert haar hoofd weg van Bernhard}

Wat ik bedoel is eigenlijk dit. Mijn jongste dochter was net gedoopt en ik liet mij gaan met mijn oude jeugdliefde. {Bernhard friemelt met zijn handen}

Jouw vader is een gentleman. A Gentleman never tells.

{Bernhard heeft een ongemakkelijke glimlach op zijn gezicht}

{Máxima kijkt Bernhard strak aan}

Máxima:

Wist oma hiervan?

Bernhard:

Uh nee Lula heeft hier nooit iets van geweten. Ik wilde niet dat zij mij tegen hield.

Máxima:

Een aanslag op Hitler.

{Bernhard knikt bevestigend}

Maar daar zou oma toch alleen maar voor zijn geweest?

Bernhard:

Een moord beramen, ook al was het op Hitler. Nee. Lula zou daar nooit mee hebben ingestemd. En ja uiteindelijk is het plan ook mislukt.

(Voorzichtig) Wat is nou eigenlijk jou bezwaar?

Dat jij, een Zorreguieta, bij uitstek geschikt bent als steun en toe verlaat voor de toekomstige koning van Nederland?

Die bovendien zielsveel van je houdt?

{Het blijft even stil, Vervolgens hoor je een vrouw stem vanaf de gang.}

Laurentien:

Max we komen je halen joehoe!!

Die zit stiekem aan de sangria wedden (Plagend tegen Mabel)

{Laurentien en Mabel komen de kamer binnen gelopen}

{Máxima staat op van de leuning van de stoel waarop ze zat}

Mabel:

Opa?!

Laurentien:

Opa?!

{Laurentien en Mabel lopen richting Máxima. Mabel geeft Máxima een zoen op haar wang. Beide dames gaan zitten. Laurentien gaat naast Máxima zitten terwijl Mabel plaatsneemt naast Bernhard op de bank}

Laurentien:

Zeg we storen toch niet he?

Máxima:

(Ongemakkelijk)

Nee hoor.

Mabel

Gaat ut ook mee {tegen Bernhard}

Bernhard?

Waarheen kind?

Laurentien:

(Enthousiast)

We gaan shoppen voor Max haar verjaardag.

Bernhard:

(Lachend) haha nee

Mabel:

Opa ook nog een beetje? {Ze heeft een fles rode wijn in haar handen}

Bernhard:

Nee dank je, kind.

{Máxima wordt close-up in beeld gebracht ze glimlacht vervolgens komt Laurentien dichterbij Máxima zitten}

Laurentien:

Mijn hofdame kwam jou hofdame tegen bij de apotheek. (Fluisterend)

Máxima:

(semi-verbaasd)

Oh

Laurentien:

(Nieuwsgierig)

EN?

Máxima:

En wat?

Laurentien:

Nou uh. {Ze maakt een gebaar van een bolling met haar hand voor haar buik}

Máxima:

Ow ik weet het niet ik zal het haar vragen.

Laurentien:

Aan wie?

Máxima:

(Lachend)

Aan de hofdame

{Bernhard kijkt tevreden naar Máxima}

Die kunnen ook zwanger worden Laurentien

Bernhard:

Ik denk dat ik maar is ga. (Lachend)

{Bernhard staat op van de bank en loopt richting Máxima. Hij pakt haar hand en geeft daar een kus op}

Bedankt voor de gastvrijheid.

{Bernhard loopt de kamer uit en Máxima volgt hem de gang op ze sluit de deur achter zich van de kamer waar Leontien en Mabel nog zitten}

{Bernhard richt zich tot Máxima}

Maak je geen zorgen, Trix wordt ook een dagje ouder. Een half jaartje misschien.

{Hij wrijft met zijn hand over haar gezicht}

Koningin Máxima, het klinkt alsof het voorbestemd is {Hij lacht lief naar Máxima}

{Máxima lacht, terwijl Bernhard wegloopt}

Kokkie?!!

SETTING: {Bernhard en Kokkie lopen gearmd buiten. Bernhard heeft zijn hoedje en lange beige jas weer aan. Hij loopt met een wandelstok. Kokkie en Bernhard lopen voor het paleis Noordeinde}

Bernhard:

Heeft het personeel nog iets gezegd? {Tegen Kokkie}

Kokkie:

Alleen dat ze geen babyspullen wil voor haar verjaardag.

{Bernhard en Kokkie lachen}

{Bernhard en Kokkie buigen. De camera draait en wordt gericht op de agente die naast de auto van kokkie staat. De auto van kokkie staat nog steeds voor het paleis}

{Bernhard kijkt omhoog en kijkt naar het beeld van Willem Van Oranje. En salueert naar het beeld}

Aflevering 2 – De Held – scene 27:

Samenvatting per scene:

Paleis Noordeinde 2003. Máxima vraagt Bernhard waarom haar vader nooit vertelt heeft over de ontmoeting. Bernhard stelt dat haar vader op gepaste tijd zijn mond wist te houden, gezien hij daar samen met Ursula was en zich heeft laten gaan. Juliana was niet op de hoogte van de geheime ontmoeting, het beramen van een aanslag en zijn oude liefde. Juliana zou hem tegen hebben gehouden een moord te beramen. Bernhard vraagt waarom Máxima bezwaar tegen heeft. Vervolgens komen Laurentien en Mabel binnen om te gaan shoppen. Laurentien laat weten dat haar hofdame, de hofdame van Máxima een zwangerschapstest heeft zien kopen. Máxima met een stalen gezicht weet het verhaal te draaien dat niemand van haar zwangerschap weet.

Wanner Bernhard de vrouwen verlaat zegt hij nog snel dat Trix een jaartje ouder wordt en dat het nog een half jaartje duurt voordat Alexander op de troon zit.

SCENE 28

SETTING: De paleistuin van Soestdijk. De zon schijnt. Het is een grasveld. Juliana zit aan een wit tafeltje. De tafel is gedekt voor het ontbijt. Aan de tafel staan een viertal witte stoeltjes.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een grijs jasje, een bruine pantalon en een bruine coltrui. Op zijn jasje zit een anjer gespeld.

Juliana: De oude Juliana, is dik ingepakt. Over haar benen ligt een deken. En ze heeft een sjaal om haar nek.

Beatrix: Oude Beatrix is gekleed in een zwarte kokerrok met daarop een paars met groen geruit jasje, ze draagt grote parel oorbellen en parel ketting. Haar haar is keurig gekapt.

{Juliana zit in de paleistuin van paleis Soestdijk. De zon schijnt en de vogels tjirpen op de achtergrond. Ze zit aan een tafel. Op de tafel staat een kan met jus 'd'orange. Bernhard komt aangelopen met zijn wandelstok en loopt naar Juliana. Hij wordt gevolgd door een Butler met een dienblad in zijn handen.}

{Hij geeft zacht een kus op het voorhoofd van Juliana en gaat vervolgens bij haar aan tafel zitten.}

{De butler zet een kop koffie op de tafel en verlaat de tuin. De tafel word in beeld gebracht. De tafel is gedekt en er staat een ontbijt op tafel. Juliana pakt een gekookt ei en zet deze in haar eierdopje. Op de tafel ligt een krant.}

Bernhard:

Ik hoorde dat er een boek komt, met die interviews met Margarita. Waarin zij zegt dat Alexander, Constantijn en Friso een middelvinger opsteken naar het volk, tijdens de rijtoer op prinsjes dag. {Hij lacht bij de gedachte}

Juliana:

Oh ja?

Bernhard:

Trix zal wel weer uit haar vel springen. {Hij lacht}

Juliana:

Ken ik die?

{Bernhards gezicht vertrekt}

Bernhard:

Beatrix? Oh Margarita.. {Juliana knikt bevestigend}

Nou en of je die kent, dat is de dochter van Irene. Zij is getrouwd met die lapzwans, die De Rooij van Zuydewijn.

Juliana:

{Kijkt verward}

maar je was toch zo tevreden over die De Rooij van Zuydewijn?

Bernhard:

Nee, dat is die andere De Rooij van Zuydewijn. Dat was mijn advocaat. Ik heb het nu over zijn zoon.

{Juliana heeft moeite met het pellen van haar gekookte ei, haar handen zitten onder et ei}

Kom is hier {hij pakt Juliana's handen en veegt deze met een stoffen servet af}

Juliana:

Benno (Waarschuwende toon)

Dat moet je niet meer doen.. dat soort zaakjes. Want dan sluiten ze je nog op.

Of ze sturen je terug naar Duitsland.

{Er verschijnt een lach op het gezicht van Bernhard}

{Beatrix komt de tuin in gelopen en loopt naar de tafel waar Juliana en Bernhard aan zitten te ontbijten.}

Beatrix:

Goede morgen!

Bernhard:

Ahh Trix!

{Juliana kijkt op en herkend Beatrix in eerste instantie niet.}

{Beatrix geeft eerst Bernhard een kus op zijn Wang en vervolgens Juliana:

Juliana:

Ah wat ontzettend leuk dat je er bent. {Juliana lacht naar Beatrix. Beatrix gaat naast Juliana zitten}

Beatrix:

Ja, ik dacht het is zulk mooi weer, ik ga eens bij mijn moeder langs.

{Bernhard kijkt naar Beatrix en Juliana en er komt een glimlach op zijn gezicht}

{Juliana streelt Beatrix over haar wang}

Juliana:

Ben je alleen? Zonder Claus?

{Beatrix kijkt Bernhard aan, ze wisselen een blik. Bernhard glimlacht gemoedelijk naar Beatrix}

Ik was vroeger ook zo vaak alleen, zonder Bernhard. Ik was zo blij dat ik jullie had in Canada. Jullie herkende pappie niet eens.

{Bernhard slaat zijn ogen neer}

Beatrix:

Nee, maar wij waren toen ook nog zo jong (lief)

Bernhard:

Dat zal het geweest zijn.

{Bernhard doet het onderwerp snel af en richt zich tot Beatrix}

Hoe gaat het met jou? Je ziet er moe uit

Beatrix:

(Ernstige toon)

Pappa, we moeten praten...

{Beatrix pakt Bernhards hand}

{Bernhard kijkt op en laat de hand van Beatrix los}

Bernhard:

Lula, ik ben zo terug.

Juliana:

Stuur je de ober nog even langs?

{Bernhard glimlacht en staat op van de tafel. Beatrix staat ook op en geeft hem een arm.
Samen lopen ze weg. Ze lopen gearmd over een paadje in de tuin}

Beatrix:

(Ernstige toon)

Ik maak mij zorgen om jullie, om jou.

Ik hoorde dat jij met Pieter Broertjes van de Volkskrant praatte.

Bernhard:

Ow zo af en toe, het zijn erg leuke gesprekken

Beatrix:

Ik heb het liever niet papa.

Bernhard:

Waarom?

Beatrix:

(Met afkeer)

Het zijn Journalisten.

Bernhard:

I know dear, don't worry.

{Beatrix pakt de hand van Bernhard}

Beatrix:

Laten we afspreken dat jij die heren niet meer ziet.

Bernhard:

(Boos)

Like Hell!

Beatrix:

(Streng toon)

Je hebt me gehoord.

Bernhard:

Trix waarom mag ik dat niet zelf bepalen.

Beatrix:

Omdat IK de koningin ben, omdat IK de verantwoordelijkheid draag.

{Bernhard gaat stil staan en richt zich tot Beatrix}

Bernhard:

(ferme toon)

Dan laat je het Alexander toch overnemen. Je hebt zelf gezegd dat het je moe maakt.

{Beatrix kijkt boos en verbaasd}

En die jongen heeft lang genoeg gewacht.

Beatrix:

(Verbeten)

Ik geloof niet dat jij daar iets mee te maken hebt

Bernhard:

En jij wel met wie ik praat?

Waarom stel je het in godsnaam steeds uit.

Je bent moe, je bent alleen, geniet toch eens van het leven.

Of wil je van Alexander een tweede prins Charles maken.

Beatrix:

(Boos)

Ik wil dat mijn zoon kan regeren, zonder alle smetten van het verleden {Beatrix neemt minachtend Bernhard in zich op}

Dus zolang jij er nog bent, zal ik op de troon zitten.

{Bernhard slikt}

Net zoals jij altijd gewild hebt.

{Bernhard keert zich naar Beatrix toe}

Zeg aan mamma dat ik haar snel weer kom opzoeken.

{Beatrix loopt weg en Bernhard staart haar met grote ogen na}

Aflevering 2 – De Held – scene 28:

Samenvatting per scene:

De oude Bernhard en Juliana zitten in de tuin van Paleis Soestdijk. Bernhard vertelt dat Margarita met een boek komt en dat Beatrix hier boos over zal zijn. Juliana weet even niet wie Margarita is. Bernhard legt uit dat zij getrouwd is met De Rooij van Zuydewijn en spreekt zeer negatief over hem. Zijn vader was een goede man en de advocaat van Bernhard. Beatrix komt aangelopen. Juliana is verward en vraagt of zij alleen is zonder Claus. (Claus is overleden). Juliana refereert naar haar verleden dat zij ook vaak alleen was en dat toen de kinderen klein waren zij Bernhard niet herkende. Beatrix is gekomen om met Bernhard te praten, naar aanleiding van de interviews die hij aan de Volkskrant geeft. Beatrix wil het niet hebben omdat zij koningin is en de verantwoordelijkheid draagt voor de woorden en word boos. Bernhard wil er niets van weten. En stelt dat ze dan maar moe taftreden. En waarom zij haar aftreden maar uitstelt. Beatrix zegt dat zolang Bernhard nog leeft zij op de troon blijft van wege de smetten van het verleden van Bernhard.

Aflevering 3 – De Crisis

De tweede aflevering begint met een terugblik op de vorige aflevering:

BIJSCHRIFT: De vorige keer..

{Kokkie en Beatrix zijn in gesprek}

Beatrix:

Ik weet dat dit niet is wat jij wilt kokkie, maar ik kan niet anders.

{Een krant wordt op tafel gegooid. Op de krant staat Bernhard. Het kranten artikel heeft als kop: Bernhard spreekt. 'mensen mogen mij een deugniet vinden, maar ik wil niet dat ze denken: hij deugde niet'.)}

{Bernhard zit achter zijn bureau, voor hem staat een microfoon op het bureau, twee journalisten (Pieter Broertjes en Jan Tromp) zitten voor het bureau van Bernhard. Alleen hun ruggen zijn in beeld ze worden van achteren gefilmd terwijl Bernhard van voren wordt gefilmd}

Bernhard:

En daarom heb ik ook ingestemd met deze interviews. Ook al zijn jullie van de Volkskrant.

{Wilhelmina pakt een revolver uit een lade van een bureau, de jonge Bernhard springt op, maar word tegengehouden door een man}

Wilhelmina:

Als Lula en mijn kleinkinderen in de handen van die mof vallen. {Bernhard word terug gedrukt in de stoel terwijl Wilhelmina het pistool tegen haar slaap zet} Dan heeft het leven geen zin meer voor mij.

{Bernhard zit in zijn werkkamer achter zijn bureau. Op het bureau staat een microfoon. Voor zijn bureau zitten de twee journalisten. Bernhard houdt zijn vingers die gevormd zijn tot een pistool tegen zijn slaap. De journalisten kijken hem met open mond aan}

Pieter Broertjes:

En toen?...

{Wilhelmina staat in een grote kamer, voor een schilderij. Ze heeft een haarbandje in haar haar en richt zich tot de jonge Bernhard}

Wilhelmina:

Wij moeten een nieuw Nederland scheppen Bernhard

Een Nederland zonder al die kleinzielige politieke eigenbelangetjes.

{ Er verschijnt een grijns op het gezicht van Bernhard}

{Bernhard zit weer achter zijn bureau in de setting met de journalisten}

Jan Tromp:

U maakte samen met haar plannen om de grondwet te herzien?

{ De jonge Bernhard staat in een kamer die lux aandoet. Hij staat naast Ian Flemming}

Sefton:

Mag ik je voorstellen aan Lady Ann? [Engels]

{Geamuseerd loopt Bernhard op haar af en geeft haar een kus op de wang}

Bernhard:

Wat heerlijk je weet te zien.

Heb je je man bij je vanavond? [Engels]

{Bernhard omhels haar en legt zijn beide handen op haar billen.}

Lady Ann:

Heb jij je vrouw meegenomen? [Engels]

{De jonge Bernhard staat in een deuropening. Er vindt een ontploffing plaats waardoor de Jonge Bernhard op de grond valt. Sefton en Lady in zitten tijdens de ontploffing aan een tafel}

{De jonge Bernhard stapt een auto uit. (Hij is in Canada) en loopt richting een groot huis. Juliana is in de tuin van het grote witte huis en speelt met twee kinderen (Beatrix en Irene). Zij ziet Bernhard aankomen en gaat rechtop staan}

{De jonge Bernhard en Juliana staan in een omhelzing}

Juliana:

Waarom had je niet gezegd dat je zou komen?

{De oude Bernhard staat met Kokkie te praten, de twee staan vrij dicht op elkaar}

Kokkie:

Uw klein zoon heeft haar overgehaald te blijven

{Er verschijnt een opgeluchte gezichtsuitdrukking op het gezicht van Bernhard}

Haar ticket was geboekt, maar niet gebruikt.

{De oude Bernhard, loopt aan de arm van Kokkie. Bernhard is gekleed in een lange trenchcoat en hij heeft een hoedje op. Ze lopen op straat. Op dat moment rijdt er een scooter langs de bestuurder probeert het tasje van Kokkie te stelen} Bernhard slaat de bestuurder op zijn helm met zijn wandelstok. Een politie agent die op dat moment een bekeuring aan het uitschrijven is kijkt op.}

{Het volgende shot is van Bernhard die op de grond is gevallen. Kokkie buigt over hem heen.}

{Máxima kijkt door het raam}

{De politieagent helpt Bernhard opstaan}

{Máxima komt aangelopen en kijkt bezorgd}

Máxima:

Bernhard, god, gaat het?

Bernhard:

{Met een glimlach op zijn gezicht}

Shaken not stirred

{De jonge Bernhard staat in het passagiers ruim van een vliegtuig. In zijn armen heeft hij een Jonge vrouw. Het is Ursula. Zij heeft geen bloes aan alleen een BH. Bernhard kust haar innig op de mond}

{De jonge Bernhard en Ursula zijn netjes gekleed en lopen een grote trap op}

{Terwijl zij de trap op lopen roept een man (Zorreguieta) naar Bernhard en Ursula}

Juan Zorreguieta:

Welkom in Argentinië [Engels]

Ursula:

{Tegen Bernhard}

Dat is onze gastheer. [Duits]

{Zorreguieta schud Bernhard de hand}

Juan Zorreguieta:

Jan Zorreguieta. Het is een grote eer u te ontvangen [Engels]

{Een jonge jongen loopt richting Bernhard. Hij kijkt angstig}

Bernhard:

Ola, Jorge hoe gaat het met je? [Spaans]

{Bernhard schud hem vriendelijk de hand}

Jorge Zorreguieta:

Goed Meneer [Spaans]

{Máxima zit samen met Bernhard in een huiskamer op paleis noordeinde}

Máxima:

Waarom heeft mijn vader mij dat niet verteld?

{Er wordt een brief uit een typemachine getrokken}

{de jonge Bernhard staat zich voor een spiegel te scheren}

{Boos komt Juliana de Badkamer binnen stormen}

Juliana:

Benno!!

{Op dat moment snijdt Bernhard zich met scheren}

Bernhard:

Damn it.

Juliana

(boos)

Dit kun je niet menen. Stadhouders brief voor Hitler? {Ze houdt een brief in haar handen omhoog}

{Máxima en Bernhard zijn in de huiskamer van Paleis Noordeinde}

{Máxima kijkt verbaasd op}

Máxima:

Die stadhouders brief?.. die bestaat?

Bernhard:

(geïrriteerd)

Er is helemaal geen brief

{Juliana, Bernhard en Beatrix zitten aan een tafel die gedekt is met een uitgebreid ontbijt}
Beatrix zit tussen Bernhard en Juliana in. Beatrix kijkt lief naar Juliana}

Juliana:

Ben je alleen? Zonder Claus?.. {Beatrix en Bernhard wisselen een blik uit}

Ik was vroeger ook zo vaak alleen zonder Bernhard.

{Máxima en Bernhard zijn weer in de huiskamer van paleis Noordeinde}

Máxima:

Beatrix zit daar de komende tien jaar nog wel.

{Bernhard kijkt op naar Máxima}

Bernhard:

Ben je daar blij mee?

Máxima:

{Staart voor zich uit en zegt dan standvastig}

Ik moet eerst bevallen

{Bernhard en Beatrix staan buiten. Beatrix kijkt Bernhard woedend aan}

Beatrix:

Ik wil dat mijn zoon kan regeren zonder alle smetten van het verleden. Dus zolang jij er nog bent zal ik op de troon zitten!!

SCENE 1:

SETTING:

BIJSCRIFT: Soestdijk Februari 1947

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard draagt een donker pak met een rode stropdas. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld.

Juliana: De jonge Juliana draagt ziekenhuis kleding

Dokter: Een man op middelbare leeftijd hij draagt een witte doktersjas

{Bernhard rent een gang door en doet zijn jas tijdens het rennen uit (in slow motion)}

{Juliana ligt in een bed en is helemaal bezweet. Aan het hoofd staat een verpleegster. Ze maakt puf gebaren. Bernhard komt de kamer binnen gestormd waar Juliana ligt met groot opgezette ogen. (Het is in Slow Motion)}

{De hand van Juliana word inbeeld gebracht ze grijpt zich vast aan het witte laken op het bed}

{Haar gezicht word van dichtbij gefilmd. Ze is helemaal bezweet en haar hoofd word gedept met een vochtige doek. Ze heeft pijn. {Haar gesteun is te horen}

{Juliana rijkt haar hand uit naar Bernhard die nu vlak bij het bed staat}

{Bernhard pakt haar hand, gerust gesteld leunt Juliana naar achter in bed. Haar blote knie word in beeld gebracht. Ze is aan het bevallen}.

{Bernhard kijkt haar lief aan. Liefkozend halt hij zijn hand langs haar gezicht. En legt vervolgens de hand op haar voorhoofd.}

{Juliana gooit haar hoofd naar achter en heeft intense pijn.}

{Bernhard kijkt verontrust, dan verschijnt er ene glimlach op zijn gezicht}

{Er wordt een dokter in beeld gebracht, die zonder geluid, iets zegt}

{Er klinkt het gehuil van een baby}

{Juliana heeft een vuurrood gezicht ze kijkt naar beneden. Een baby wordt in beeld gebracht. Er verschijnt een lach op het gezicht van Juliana. Daarna wordt Bernhard in beeld gebracht

ook op zijn gezicht staat een enorme glimlach. Bernhard en Juliana kijken elkaar vol geluk aan}

Juliana

Dokter, alles is toch wel goed? Dokter?...Dokter?

BEGIN TUNE

Aflevering 3- De Crisis – scene 1 :

Samenvatting per scene:

Juliana is aan het bevallen van haar derde kind, Marijke. Het is een zware bevalling.

Bernhard is net op tijd bij de bevalling.

SCENE 2:

SETTING: Een witte gang.

BIJSCHRIFT: Soestdijk, December 2003

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard draagt een geruit jasje, met daaronder een donker rode coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer.

Máxima: Een jonge blonde vrouw, ze draagt een witte blouse met roesjes en een grijze pantalon, haar haar is opgestoken en in haar ogen zitten grote gouden ringen.

Juliana: Een oude demente vrouw, met een zwartjasje aan. Daaronder zit een geruite bloes. Ze draagt een bril.

Willem-Alexander: Een jonge blonde man, hij draagt een donker grijs pak met een rode das.

Beatrix: Een groen/paarsachtig mantel pakje

Amalia: Een klein baby'tje. In een roze gebreid vestje.

{Máxima en Bernhard (Bernhard loopt met een wandelstok) lopen door een gang. Máxima loopt voorop. Ze zijn in gesprek}

Máxima:

En zagen ze dan al bij de geboorte dat iets mis was met de ogen van Marijke?

Bernhard:

Nee dat was pas veel later, het leek allemaal heel goed.

Máxima:

Was u teleurgesteld dat het weer een meisje was.

{Bernhard keert zich tot Máxima. Ze gaan stilstaan}

{Bernhard aait het gezicht van Máxima}

Bernhard:

(Lacht)

Ik ben gek op meisjes.

Máxima:

(schiet in de lach)

Uh ja dat is algemeen bekend

Bernhard

(weer serieus)

Al die medische wonderen van tegenwoordig, hadden we die toen maar gehad. Dat had een hoop ellende gescheeld.

Máxima:

U bent zelf een medisch wonder

Bernhard:

Oh, maar dat komt door deze hier.

{Bernhard rolt zijn mouw op en laat een tatoeage op zijn onderarm zien. Het is een streep met daardoor een golvende lijn}

Volgens mijn moeder symboliseert het de kruisende paden van het lot.

Máxima:

Ik wist niet dat u zo bijgelovig was

Bernhard:

(lachend)

Bijgelovig.. het werkt of het werkt niet, maar ik ben er nog steeds.

{Bernhard rolt zijn mouw weer naar beneden.}

{Bernhard en Máxima lopen weer door}

Hopelijk lang genoeg voordat ze mij bijzetten in die kelder in Delft hoop ik jou en Alexander nog op de troon te zien.

{Terwijl Bernhard doorloopt houd Máxima even stil}

Aflevering 3- De Crisis – scene 2 :

Samenvatting per scene:

Máxima en Bernhard zijn in gesprek op paleis Soestdijk december 2003, Máxima vraagt Bernhard of ze meteen bij de geboorte van Marijke al wisten dat haar ogen niet goed waren en of hij teleurgesteld was dat het weer een meisje was. Bernhard zegt dat hij dol op meisjes is. En had gehoopt dat ze medisch gezien toen al net zo ver waren als nu. Zijn bijgeloof komt ter sprake.

SCENE 3:

SETTING: Paleis Soestdijk. De huiskamer, meet daarin twee grote gebloemde banken. In de kamer staat een grote kerstboom. In de kamer hang een grote kroon lichter. Het plafon en de muren zijn gedecoreerd met gouden ornamenten. Het is de huiskamer van Paleis Soestdijk.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Een geruit jasje, met daaronder een donker rode coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer.

Máxima: Een witte blouse met roesjes en een grijze pantalon, haar haar is opgestoken

Juliana:

Willem-Alexander:

Beatrix: Een paarsachtig mantel pakje

Amalia: Een baby, gekleed in roze gebreide kleertjes.

Kokkie: paarse bloes, rode lippenstift.

{De scene gaat door op scene 2. De scene speelt zich af op paleis Soestdijk, december 2003}

{Er wordt een baby inbeeld gebracht. De baby ligt in een kinderwagen te slapen}

Juliana:

(Lief)

Alexje...

{Ze streelt zachtjes het hoofdje van Amalia}

Kusje.

{Er word uitgezoomd. Zowel Juliana, Máxima, Alexander als Kokkie, hangen boven de kinderwagen en kijken lief naar de baby}

Máxima:

Het is een meisje oma.

{Juliana kijkt Máxima aan}

Juliana:

Oh Ale XIA..

Alexander:

Amalia oma, Catharina Amalia.

{Juliana wordt close-up in beeld gebracht. Haar gezicht vertrekt.}

Juliana:

(Afgrijzen)

AMALIA? Nou daar vind ik niks an. Koningin Amalia, dat kan toch helemaal niet.

{Bernhard en Beatrix worden in beeld gebracht. Beide zitten op een gebloemde bang}

Bernhard:

(waarschuwend toon)

Lula toe.

{Juliana word weer van dichtbij in beeld gebracht}

Juliana:

Waar is Claus eigenlijk?

Alexander:

Pappa is vorig jaar overleden oma.

{Willem-Alexander en Máxima kijken elkaar aan. Op de achtergrond zie je Bernhard en Beatrix ieder op een andere bank zitten. Beatrix buigt haar hoofd naar beneden.}

Juliana:

(Boos en verdrietig)

Waarom heeft niemand mij dat verteld? Zo jong nog...ik wil het niet, dat wil ik niet

{De baby begint te huilen terwijl Juliana haar stem verheft}

{Bernhard wordt in beeld gebracht. Op de voorgrond is Beatrix te zien die een sigaret rookt}

Bernhard:

Ik denk dat mammië beter even kan gaan rusten, Kokkie..?

{De baby wordt in beeld gebracht en is hard aan het huilen}

{Kokkie loopt naar Juliana die in een rolstoel zit. Ze pakt de rolstoel }

Kokkie:

Ik zal het u uitleggen hoogheid.

{Ze duwt Juliana de kamer uit.}

{Bernhard slaat zijn ogen neer}

{Beatrix kijkt verdrietig}

{Beatrix herpakt zichzelf, kijkt op haar horloge}

Beatrix:

Zo, ik moet gaan, overleg met Balkenende over de kersttoespraak morgen.

Bernhard:

Wat ga je dit jaar zeggen? Vrede op aarde

{Beatrix kijkt geamuseerd naar Bernhard}

Beatrix

Ik zou het werkelijk niet weten. In elk geval iets over de familie, over Amalia

Bernhard:

(Lief)

Over de volgende koningin.

{Beatrix knikt}

Ik herinner me nog hoe blij Wilhelmina was toen jij geboren werd... de dynastie gered.

{Het gezicht van Beatrix vertrekt}

Als de oorlog er niet tussen was gekomen had ze willen aftreden.

Beatrix:

Wil je daar iets mee zeggen?..

{Máxima en Alexander staan bij de kinderwagen en sussen de baby. Ze kijken op }

Bernhard:

Ik wil niet dat je net zo eenzaam wordt als Wilhelmina. Geniet nog een beetje van je familie.

{Beatrix staat op en loopt naar Alexander, Máxima en Amalia}

Beatrix:

{Geeft Máxima een kus op haar wang.}

Dag Max.

{En buigt vervolgens over de kinderwagen}

(Lief)

Dag lief meisje.

{Máxima kijkt Bernhard aan. Bernhard haalt zijn schouders op}

dag dag {tegen Amalia}

{Met een strakke stem richt Beatrix zich tot Bernhard}

Prettige kerstdagen pap. Drink je niet te veel.

{Beatrix loopt de kamer uit}

{Bernhard, wordt in beeld gebracht, met weemoed}

Bernhard:

Ze gaat steeds meer op Wilhelmina lijken..

{Máxima maakt aanstalten om te gaan}

Máxima:

{tegen Alexander}

zeg als wij daar om zes uur moeten zijn... ik moet me nog wel verkleden dus.

{Máxima pakt haar tas}

{Alexander buigt zich over de kinderwagen}

Alexander:

We gaan lekker naar huis hoor.

{Bernhard kijkt naar hoe Alexander en Máxima aanstalten maken om weg te gaan.

SHOT: Een auto die weg rijdt. Suggestie dat Máxima en Alexander weg rijden.

{Bernard, Juliana en Kokkie staan op het balkon en zwaaien naar de auto}

Juliana:

{Roept de auto na}

Dag, vrolijk kerstfeest.

Bernhard:

(Lieve toon)

Lieverd, het is veel te koud, zo dadelijk wordt je nog ziek.

{Bernhard doet zijn sjaal af en slaat deze om Juliana heen}

Juliana:

En jou dan niet?

{Bernhard glimlacht naar Juliana}

Ik heb liever de lente. Met mooie narcissen en hyacinten.

{Bernhard kijkt in de verte}

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 3:

Samenvatting per scene:

Beatrix, Máxima, Willem-Alexander, Bernhard Juliana zijn in de woonkamer van Paleis Soestdijk. Juliana hangt boven de wieg van de baby Amalia. Juliana is in de war en noemt het kindje Alex. Wanneer ze uitleggen dat het kindje Amalia heet, vind Juliana dat geen naam voor een nieuwe koningin. Vervolgens vraagt Juliana waar Claus is. Alexander vertelt haar dat Claus een jaar geleden overleden is. Juliana raakt in paniek en wordt boos dat niemand haar dat verteld heeft. Ze wordt door de verpleegster meegenomen, waarna Beatrix aanstalten maakt het paleis te verlaten, gezien zij samen met Balkenende de kersttoespraak moet maken, haar onderwerp Amalia. Bernhard stelt de nieuwe Koningin. Hij haalt het verleden aan waarbij hij zeg dat Wilhelmina blij was met de geboorte van Beatrix, de dynastie gered. En dat als de oorlog er niet was tussen gekomen Wilhelmina had willen aftreden. Beatrix vraagt wat hij daarmee wil zeggen. Bernhard wil zeggen dat hij niet wil dat Beatrix net zo eenzaam wordt als haar grootmoeder. Beatrix verlaat de kamer, zegt iedereen gedag en zegt tegen Bernhard dat hij niet teveel moet drinken. Bernhard stelt dat Beatrix steeds meer op Wilhelmina gaat lijken. Ook Máxima en Alexander en de Baby verlaten het paleis. Juliana en Bernhard zwaaien ze uit. Bezorgd geeft Bernhard zijn jasje aan Juliana tegen de kou, Juliana houd van de lente.

SCENE 4

SETTING: Een donkere kamer, met twee zwarte leren stoelen. Het is er donker er brand 1 sta lamp. Tussen de twee stoelen staat een ouderwetse videoprojector. De vloer is pakket. Er ligt een groot dierenleed op de grond (zebra print). Tussen de twee stoelen staat een salon tafel.

BIJSCHRIFT: Soestdijk, januari 2004.

PERSONEN:

Bernhard: Grijs jasje, donker grijs overhemd en een donkere stropdas. Op zijn jasje een witte anjer

Máxima: Grijs kokerrok, met een rood-roze gestipt bloesje met roesjes en een zwart jasje. Haar zit in een knot.

Kerstmuziek klinkt.

SHOT: Echte beelden: zwart /wit tijdens de Tweede Wereldoorlog. Kanonnen die vuur schieten.

SHOT: Echte beelden: aankomst van de troepen in Normandië.

{Bernhard, zit in een kamer die vrij donker is. In de hoek van de kamer staat een lamp die brand. Middels een oude video speler, die nog op grote film rollen draait, kijkt hij naar beelden van de oorlog. Bernhard zit in een zwarte leren stoel en heeft in zijn handen zijn wandelstok.}

SHOT: echte beelden, zwart-wit van de aankomst in Normandië.

SHOT: Echte beelden, zwart-wit. Vliegtuigen die overvliegen

SHOT: echte beelden, zwart-wit, soldaten die door de zee aan wal komen.

{Bernhard zit nog steeds in zijn stoel en kijkt naar de beelden. Hij is als het ware een film aan het kijken.}

SHOT: echte beelden, zwart-wit. Vele parachutisten die naar beneden komen.

SHOT: echte beelden, zwart-wit. Een vliegtuig wordt naar beneden geschoten en ontploft.

SHOT: echte beelden, zwart-wit. Tanks die over een brug rijden. Op de voorgrond is een afzetting met prikkeldraad te zien.

{Bernhard wordt in beeld gebracht nog steeds kijkend naar als het ware de film die wordt afgespeld. Er klinkt een stem op de achtergrond}

STEM:

Op de Lüneburger Heide neemt Montgomery de capitulatie der laatste landelijke legers, in noordwest Europa in ontvangst.

{Tijdens de stem: echte beelden zwart-wit, van Montgomery op de Heide die inderdaad legerleiding in ontvangst neemt.}

{Máxima komt binnen gelopen. Ze gaat een klein trapje af om in de kamer te komen waar Bernhard naar een film zit te kijken}

{Bernhard, merkt Máxima op, hij kijkt nog steeds naar de film}

Bernhard:

Basterd Montgomery

{Máxima kijkt naar het beeld}

{Ondertitels bij een Engelse stem op de televisie: De Duitse delegatie zal nu de capitulatie ondertekenen. Echte beelden volgen van de ondertekening}

{Máxima loopt richting Bernhard}

Bernhard:

Kon nog geen Browning van een stungun onderscheiden...(meesmuilend)

{Máxima gaat naast Bernhard zitten, tussen hen in staat de video recorder}

Hij mag dan Bernhard heten, maar het blijft een arrogante klootzak.

Máxima:

Weet u dat ik in al die jaren hier nog nooit geweest ben. (Máxima lacht)

Bernhard:

Een van de voordelen van het koningshuis.

{Bernhard kijkt Máxima aan}

Heb je Amalia niet meegebracht?

Máxima:

(wenkt met haar hoofd) ze ligt boven te slapen.

Bernhard:

{knikt en staart vervolgens voor zich uit}

Waar Lula ook ligt.

Veel meer kan ze niet (triest).

Maar hoe is het met jou?

{Bernhard kijkt naar Máxima}

Máxima:

Moe.. maar gelukkig (glimlach)

Bernhard:

Niet teleurgesteld dat Beatrix weer niet aftreed?

Máxima:

Een half jaartje zei u

Een half jaartje en dan kondigt zij haar aftreden aan.

Of zei u dat alleen zodat Alex en ik niet uw mooie plannetje zouden verstoren. (kijkt Bernhard doordringend aan)

{Bernhard glimlacht}

Bernhard:

Misschien kun je beter niet naar mij luisteren. Ik mag dan bijgelovig zijn.. maar helderziend ben ik bepaald niet.

{Beide kijken naar het scherm dat nu in beeld is}

{Op het scherm komen echte beelden in het zwart-wit voorbij van Wilhelmina die samen met soldaten door een menigte loopt ze wuift naar de mensen}

SHOT: Echte beelden, zwart-wit een klein jongetje dat aan het huilen is omringd door mensen terwijl Wilhelmina voorbij loopt

SHOT: Wilhelmina praat bezorgd met mensen

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 4 :

Samenvatting per scene:

Soestdijk Januari 2004, Bernhard zit in een kamer naar oude beelden te kijken. Het zijn beelden van Normandië en de capitulatie van de laatste legers bij Montgomery. Máxima komt de kamer in. Bernhard vraagt haar of Amalia mee is. Zij ligt te slapen, net als Juliana. Bernhard vraagt Máxima hoe het gaat, Moe maar gelukkig zo stelt Máxima. Bernhard vraagt haar of zij teleurgesteld was dat Beatrix niet haar aftreden heeft aangekondigd. Máxima stelt dat Bernhard een half jaar had gezegd of dat hij dit alleen zei zodat Alex en zichzelf zijn plannen niet zouden dwarsbomen. Bernhard zegt dat hij geen helderziende is. En dat ze niet altijd naar hem moet luisteren.

SCENE 5:

SETTING: Een sjiek uitzierende kamer, waar een grote tafel in staat Bernhard zit aan het hoofd van de tafel. Om de tafel zitten allerlei mannen gekleed in legeruniform. Er wordt gerookt in de kamer. En er staat cognac op tafel. Er zijn veel gouden versieringen op de muren. Gouden lijsten ed.

BIJSCRIFT: Den Haag, mei 1946

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een kostuum voorzien van allerlei medailles en vlaggetjes een air force speldje en gouden biezen . Het is officiële kledij.

Mannen: Alle gekleed in leger uniformen

Henri Koot: gekleed in uniform

{Bernhard neemt bezoek in ontvangst. iemand gekleed in een leger uniform salueert naar Bernhard. Een hele rij van mannen gekleed in soortgelijke leger uniforms volgen zijn voorbeeld Het zijn hoge legerleiding. Bernhard glimlacht vriendelijk → alles in slow motion}

SHOT: echte beelden, zwart-wit. Van Bernhard gekleed in uniform hij draagt een pet en praat met een aantal mannen ook gekleed in leger uniform.

SHOT: echte beelden, zwart-wit. Van een grote tafel met daarom heen allerlei leger officieren.

{Weer een man gekleed in legeruniform salueert naar Bernhard}

SHOT: Echte beelden, zwart-wit. Tanks rijden door een drukke straat, de mensen langs de straat zwaaien naar de tanks. De vlaggen op de gebouwen hangen uit.

SHOT: echte beelden, zwart-wit van juichende, blije mensen die zwaaien.

{Weer een man gekleed in legeruniform salueert naar Bernhard}

SHOT: echte beelden, zwart-wit. Bernhard staat samen met een aantal mannen, alle gekleed in leger uniform op een rij. Wilhelmina gekleed in een Bontjas, spelt bij Bernhard een onderscheiding op zijn jasje en slaat vervolgens met haar rechterhand op zijn schouder (tot ridder slaan) vervolgens geeft zij Bernhard een hand..

{Een sjiek uitzierende kamer, waar een grote tafel in staat Bernhard zit aan het hoofd van de tafel. Om de tafel staan allerlei mannen gekleed in leger uniform. Het zijn de mannen die

eerder in een rij stonden om Bernhard te salueren. Ze staan met een cognacglas in de hand.
Bernhard staat aan het hoofd van de tafel}

Bernhard:

Heren, een toast op het huis van Oranje
{Alle mannen heffen het glas}

En op het nieuwe Nederland.

{De mannen maken een instemmend geluid, heffen het glas en een aantal santé worden
geuit. De mannen nemen een slok}

{Bernhard neemt ook een slok, iedereen blijft staan}

Op een nieuw staatsbestel, een bestel waar de belangen van de heren politici geen rol meer
spelen. Want dat we met politici geen oorlogen kunnen winnen, zoveel is wel duidelijk
geworden.

{De mannen schieten instemmend in de lach}

{ De mannen gaan lachend zitten. Een man die naast Bernhard zit blijft staan en gaat in
gesprek met Bernhard}

Henri Koot:

Hoe denkt u deze lieden weg te krijgen?

Bernhard:

Het volk heeft eenheid nodig. Eenheid en krachtig leiderschap.

{De man gaat zitten. De mannen aan de tafel kijken Bernhard aandachtig aan terwijl hij blijft
staan en als het ware een speech geeft}

Eeuwen lang hebben de Oranjes die eenheid gesymboliseerd.
Ze maakte van het land een krachtige natie

{Bernhard loopt tijdens zijn speech rond de tafel en heeft nog steeds zijn cognac glas in zijn
hand}

Die handel dreef koloniën veroverde.

Frankrijk en Spanje versloeg.

Komen er een paar moffen binnen (sarcastisch, en neerbuigend)

{De mannen lachen}

En kijk het land wordt gelijk aan zijn lot overgelaten door bange politici en landverraders.

{De mannen klappen instemmend en roepen, Bravo}

Democratie is de stem van het volk. En het Nederlandse volk is Oranje!

{Wederom klappen de mannen instemmend}

Mijn schoonmoeder wil nog enkele jaren uw Koningin zijn. Jaren waarin het nieuwe Nederland zal verrijzen.

{Bernhard staat aan het andere hoofd van de tafel en staat met zijn rug naar de camera. De gezichten van de mannen aan de tafel zijn goed te zien. Ze luisteren en kijken aandachtig naar Bernhard}

Om vervolgens door haar dochter en mij als Prins Gemaal te worden geleid en bestuurd.

{Bernhard wordt vanaf de voorkant in beeld gebracht en heeft zijn glas}

Ieder mens heeft in zijn leven een opdracht nodig... en dit is de mijne.

Zo waarlijk helpe mij god al machtig.

{Bernhard geeft de persoon die naast hem zit een knipoog}

{De mannen klappen instemmend, en Bernhard krijgt een brede grijns op zijn gezicht}

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 5:

Samenvatting per scene:

Bernhard, ontvangt in Den Haag 1946 een aantal mannen in uniform. Met alle een glas cognac in handen geeft Bernhard een speech waarin hij proost op een nieuw Nederland, een nieuw staatsbestel waar de belangen van politici geen rol spelen, die hebben ten tijde van de oorlog bewezen te bang te zijn. Wanneer Henri Koot vraagt hoe Bernhard de politici weg krijgt antwoord Bernhard: Dat het volk eenheid en krachtig leiderschap nodig heeft en dat, dat gesymboliseerd wordt door de Oranjes. Democratie is de stem van het volk en het volk is Oranje. Er komt ter sprake dat Wilhelmina nog een paar jaar Koningin blijft en dat zij daarna het leiderschap doorgeeft aan haar dochter Juliana en Bernhard als gemaal. Bernhard ziet dit als zijn opdracht in het leven.

SCENE 6:

SETTING: Land van paleis het Loo, in een dichtbegroeid stuk aan een meertje. De zon schijnt ze begeven zich in de natuur. Wilhelmina is aan het schilderen. Ze heeft een schilderezel en een palet.

BIJSCHRIFT: Het Loo mei 1946

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard gekleed in een groen legeruniform, bril dragend.

Wilhelmina: De vrouw op leeftijd is gekleed in een grote bloes, die onder de verf zit. Ze heeft een stro hoedje op en draagt een bril.

Drees: Een man op leeftijd, gekleed in een driedelig pak van grijze stof. Hij draag een brilletje en heeft een snorretje.

{Bernhard gekleed in leger uniform, loopt over een bospad. De zon schijnt door de bomen.}

{Wilhelmina, is aan het schilderen. Ze schildert de vijver met de begroeiing daarom heen. Naast haar staan Bernhard en Drees.

Wilhelmina:

Ik heb groot respect voor u, maar wij vermogen niet in te zien waarom wij die oude politiek in stand zouden houden.

{Wilhelmina blijft schilderen}

We hebben vijf jaar lang vanuit Londen machteloos moeten aanzien hoe de heren zich als juffers hondjes gedroegen (Boos).

{Bernhard krijgt een gezicht van voldoening, geniepig lachje volgt}

Het is mede dankzij mijn schoonzoon, dat Nederland een steentje heeft bijgedragen aan de bevrijding.

Drees:

Dat is mij helaas maar al te goed bekend Majesteit. (beschamend)

Wij zijn u en de prins dan ook onmetelijke dank verschuldigd. Dat laat echter onverlet dat ons staatsbestel een CONSTITUTIONELE monarchie is en een parlementaire democratie.

Wilhelmina:

(Boos)

Zo noem je dus dat eindeloze gezever in onze Staten Generaal.

{Bernhard schiet in de lach}

Drees:

Majesteit, ik ben de eerste om toe te geven dat politici kunnen falen maar dat betekend nog niet, met alle respect, dat de politiek als zodanig faalt.

Bovendien is de positie van de echtgenoot van onze kroonprinses duidelijk omschreven.

{Het gezicht van Bernhard vertrekt}

Bernhard:

Oh werkelijk (sarcastisch)

Hoe zou u mijn functie willen omschrijven (uitdagend)

Opzitten en pootjes geven?

Het is een grove belediging! (boos) [Engels]

Drees:

De bezetting noopte tot buitengewone maatregelen, maar de grondwet in deze..

Bernhard:

(geïrriteerd) {valt hem in de rede}

U met uw grondwet.

Waar waren al die dappere parlementariërs en ambtenaren toen onze jongens voor het vaderland sneuvelde?

Drees:

(heeft moeite zijn boosheid in te houden)

Die treurige verliezen waar u het overheeft waren niet te voorkomen, ook niet door u.

Bernhard:

Ik heb het tenminste geprobeerd.

Dit land wordt geregeerd door lieden die kijken wat het land voor hen kan doen, in plaats van dat zij kijken of zij iets voor ons land kunnen doen.

Drees:

Vergis u niet Hoogheid, wij zij ervan doordrongen dat het allemaal anders moet.

{Wilhelmina stopt met schilderen en kijkt naar de man en Bernhard}

Er wacht ons een taak in de wederopbouw, een nieuw democratisch Nederland en daartoe zullen wij de handen uit de mouwen steken en niet in de zakken.

{Er valt een stilte, Wilhelmina gaat weer verder met schilderen}

Tot slot Majesteit, moet ik u helaas mededelen dat het verzoek van zijne koninklijke hoogheid om Prinses Armgard en haar huisgenoot kolonel Pantchouldzew in ons land te huisvesten moet worden afgewezen.

{Bernhard kijkt geschrokken op}

{De man pakt een dossier uit zijn koffertje dat naast de schildersezels van Wilhelmina staat}

Er is ons ten gehore gekomen hoogheid dat uw moeder en de kolonel tijdens de oorlog bepaalde contacten hadden met Berlijn.

{Bernhards gezicht vertrekt}

Bernhard:

(woedend)

WAT!

{Wilhelmina kijkt naar de man}

Wilhelmina:

Dit meent u niet hoop ik?

Drees:

Hier is het dossier Majesteit.

{De man overhandigt Wilhelmina het dossier}

{Bernhard en Wilhelmina wisselen bezorgde blikken}

Van de prins geen kwaad, geenszins, maar Majesteit u zult ongetwijfeld begrip hebben voor de gevoelens die er leven bij het voormalig verzet en bij de nabestaande van hen die zijn omgekomen.

{Bernhard en Wilhelmina wisselen blikken, Bernhard kijkt geschrokken en Wilhelmina enigszins verdrietig}

Wilhelmina:

Je kent mijn standpunt Bernhard... Nee dus.

{Bernhard loopt enigszins boos en verdrietig weg}

{Hij loopt op het zelfde bospad en loopt langzaam weg van de camera}

Aflevering 3- De Crisis – scene 6 :

Samenvatting per scene:

Wilhelmina is aan het schilderen in de paleis tuin van het Loo in mei 1946. Bernhard en Drees staan bij haar en bespreken het nieuwe Nederland. Wilhelmina stelt dat zij niet inziet waarom zij de oude politiek in stand zou houden. De politici hebben niks verricht tijdens de oorlog in vergelijking tot Bernhard. Drees is op de hoogte dat Bernhard tijdens de oorlog veel heeft betekend voor Nederland en dankt hem daarvoor. Maar stelt dat de politici gefaald hebben en niet het politiek systeem. En dat Nederland een constitutionele monarchie is waarbij de positie van de man van de kroonprinses omschreven is. Bernhard voelt zich weggezet. en vraagt waar die politici waren toen ze nodig werden geacht. Hij heeft tenminste geprobeerd iets te doen. Drees is zich ervan bewust dat het anders moet. Drees sluit zijn bezoek aan Wilhelmina en Bernhard af met de afwijzing van het verzoek van Bernhard om zijn moeder, Prinses Armgard en haar huisgenoot kolonel Pantchouldzew, in Nederland te huisvesten. De reden hiervoor: moeder en de kolonel zouden contacten hebben onderhouden met Berlijn. Wilhelmina willigt de afwijzing. Bernhard is woedend.

SCENE 7

SETTING: Paleis Soestdijk. De huiskamer, meet daarin twee grote gebloemde banken. In de kamer staat een grote kerstboom. In de kamer hang een grote kroon lichter. Het plafon en de muren zijn gedecoreerd met gouden ornamenten. Het is de huiskamer van Paleis Soestdijk.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in leger uniform

Juliana: De jonge Juliana is casual gekleed in een gebloemd bloesje en een lange rok. Haar haar is opgestoken.

{Juliana zit op de grond van de woonkamer van het paleis. Ze is kinderspeelgoed aan het opruimen. }

{Bernhard komt boos binnen lopen en doet de deur van de woonkamer met een klap dicht}

Juliana:

{terwijl zij nog steeds op de grond zit en het speelgoed aan het opruimen is}

Wil je iets drinken?

{Bernhard staat naast de gebloemde bank waar een tafeltje staat met daarop een karaf met drank. Hij schenkt een glas voor zichzelf in}

Ik had moeder net aan de telefoon.

Bernhard:

Nou... dan weet je het dus.

Juliana:

Ik begrijp het wel...

Bernhard:

(boos)

Hoe bedoel je [Engels]

Juliana:

(blijft rustig maar is kordaat)

Benno, ik weet niet wat jij en mamma allemaal in Londen hebben besproken toen ik in Ottawa zat en dat wil ik ook niet weten, maar ik ben er buiten gehouden (verdrietig)

Bernhard:

Welnee, we hebben toch tot in den treure brieven geschreven. Je bent nergens buiten gehouden lieverd (bagatelliserend)

{Juliana staat geïrriteerd op}

Juliana:

Ik en Ik alleen ben voorbestemd tot de troon Juliana prinses van Oranje bij de gratie god.

{Bernhard wil een slok van zijn drinken nemen, maar stop met drinken.}

{Juliana loopt naar Bernhard toe die met zijn rug naar Juliana staat}

(Rustige toon) Benno, ook ik wil een nieuw Nederland. Een land waarin ons volk vrede en voorspoed zal kennen.

{Juliana loopt om hem heen en gaat voor Bernhard staan}

Ik weet dat jij er soms aan twijfelt of ik dat kan en dat doe ik zelf ook, maar met Gods hulp en de jouwe {Juliana aait Bernhards wang} Zie ik dat vol vertrouwen tegemoet.

{Bernhard draait met zijn ogen, en is geïrriteerd}

Bernhard:

Mijn hulp? Wat moet ik voor je doen, je enveloppen dicht likken...

Juliana:

Benno (rustige toon)

Bernhard:

(Boos en schreeuwt)

IK MEEN HET! Ik heb dit land van de ondergang gered!

Juliana:

ja en daarom heeft het volk jou in de armen gesloten

{Juliana loopt weg van Bernhard terwijl Bernhard voor zich uit staart}

Aflevering 3- De Crisis – scene 7 :

Samenvatting per scene:

Bernhard is woedend na het gesprek met Drees en Wilhelmina en loopt de kamer binnen waar Juliana speelgoed aan het opruimen is. Zij is al telefonisch op de hoogte gesteld door haar moeder. Juliana uit haar begrip voor de keuze van haar moeder. Zij weet niet wat Bernhard allemaal uitspookte tijdens zijn verblijf in Londen en wil het ook niet weten, maar stelt dat zij koningin wordt bij de gratie god_ondanks dat zij twijfelt aan haar kunnen net als Bernhard. Bernhard is boos en vraagt zich af wat zijn rol dan zou zijn. Het dichtlikken van enveloppen na alles wat hij gedaan heeft. Hij heeft volgens hem Nederland van de ondergang heeft gered. Juliana zegt dat hij daarom door het volk in de armen is gesloten.

SCENE 8:

SETTING: Een donkere kamer, met twee zwarte leren stoelen. Het is er donker er brand 1 sta lamp. Tussen de twee stoelen staat een ouderwetse. videoprojector De vloer is pakket. Er ligt een groot dierenkleed op de grond (zebra print). Tussen de twee stoelen staat een salon tafel. Soestdijk, januari 2004.

BIJSCRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard draagt een grijs jasje, donker grijs overhemd en een donkere stropdas. Op zijn jasje een witte anjer

Máxima: Een jonge blonde vrouw gekleed in een Grijs kokerrok, met een rood-rosé gestipt bloesje met roesjes en een zwart jasje. Haar in een knot.

SHOT: echte beelden zwart-wit een hele grote kroon wordt gedragen.

STEM van Juliana:

Sedert eergisteren ben ik geroepen tot een taak die heel zwaar is dat niemand die zich daar

{Beeld van Juliana die op de grond zit bij het speelgoed en voor zich uitstaart. Terwijl ook Bernhard nog steeds voor zich uitstaart}

SHOT: echte beelden, zwart-wit van een kroon die gedragen word door een stoet langs de straten waar vel mensen staan te kijken}

Ook maar een ogenblik heeft ingedacht zou begeren

SHOT: echte beelden zwart-wit, van Wilhelmina die een gebouw ingaat, waar Prins Bernhard en de Prinsesje staan te wachten}

Ik leefde in de warmte van

SHOT: echte beelden, zwart-wit, van een mensen massa op de Dam.

Het volk ten tijde van voorspoed en geluk

{Er word een ouderwetse videoband door Bernhard met witte handschoentjes in een projector gestopt}

Maar nooit bleek de kracht daarvan sterker

SHOT: echte beelden, zwart-wit, van Wilhelmina en Juliana en Bernhard die het balkon op de Dam oplopen

In tijde van tegenspoed en verdriet.

SHOT: echte beelden, zwart-wit van huilende mensen op de Dam.

Daarnaast ben ik gelukkig in mijn man een levensgezel naast mij te hebben die een grote steun voor mij is.

{Máxima kijkt over de schouder van Bernhard mee terwijl hij de ouderwetse videoband in een apparaat doet.

Echte stem van Wilhelmina

{Echte beelden van Wilhelmina, Juliana en Bernhard op het balkon bij de dam}

Leve onze koningin, hoera, hoera, hoera

{Bernhard, Wilhelmina en het volk doen drie hoeraatjes}

{Bernhard zet de videoband stop}

Bernhard:

Daar stond ik dan, naast de troon, nagenoeg ontmand.

{Bernhard kijkt naar de echte beelden waarop hij achter de koningin stond op het balkon}

Maar ik ging door.

Máxima:

Waarom dacht u dan dat zij er niet geschikt voor was?

Voor het koningschap?

{Máxima gaat naast Bernhard die in een stoel zit achter een tafel met daarop het videoapparaat staan}

Bernhard:

Ze was nog zo naïef ze had altijd geleefd in een gouden kooi. En ik was bitter teleurgesteld, temeer omdat Wilhelmina zich steeds meer terugtrok, ook van mij (teleurstelling in zijn ogen)

Máxima

(voorzichtig)

Omdat uw moeder en uw stiefvader met de Nazi's sympathiseerde?

Bernhard:

Das ist quatsch. Aschwin ja, iedere scheet werd onder een vergrootglas bekeken. Als ik niet met Juliana getrouwd was dan zouden mijn moeder en Tschuli gewoon in hebben Nederland gewoond

Máxima:

Als ik niet met Alexander was getrouwd dan zou mijn vader gewoon op mijn huwelijk zijn geweest.

Bernhard:

Ik denk niet dat jou vader iets heeft te vrezen.

{Bernhard pakt ene filmblik, op het filmblik staat Marijke}

{Bernhard pakt het blik haalt de filmrol eruit en stop het in het apparaat}

{Terwijl Bernhard de spoel inzet, komen er beelden tevoorschijn van Juliana die speelt met de kleine prinsesjes op een veld}

Kinderen zouden niet moeten leiden door de daden van hun ouders.

{Het beeld dat eerst op het apparaat te zien is gaat over in een beeld op volledig scherm}

Aflevering 3- De Crisis – scene 8 :

Samenvatting per scene:

Bernhard kijkt samen met Máxima naar de kroning van Juliana. Bernhard uit zich naar Máxima dat hij zich buitenspel gezet voelde hij stond naast . Nagenoeg ontmand. Máxima vraagt hem waarom hij Juliana niet geschikt vond. Bernhard vond haar te naïef. Bernhard was bitter, mede omdat Wilhelmina trok zich terug ook van hem. Máxima vraagt of de reden daarvoor de sympathie van haar moeder en oom voor de nazi's was. Bernhard vertelt dat Aschwin alleen een nazi was. Maar omdat hij getrouwd was met Juliana zijn familie onder een vergrootglas werd gelegd en dat zij daarom niet in Nederland konden wonen. Máxima zegt dat als zij niet met Alex was getrouwd haar vader bij haar bruiloft zou zij geweest. Bernhard stelt dat kinderen niet zouden moeten lijken door de daden van hun ouders.

SCENE 9:

SETTING: Tuin van Paleis Soestdijk. Een groot grasveld. De zon schijnt fel.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een bruin jasje, met daaronder een witte bloes. Op zijn jasje zit een witte anjer.

Juliana: De jonge Juliana is gekleed in een net bruin pakje afgezet met een wit randje en een parelketting.

Gouvernante: In een blauw pakje, met een wit mutsje en een wit schortje.

{Het kleine prinsesje Marijke speelt met een stokpaardje terwijl Juliana op een kleedje zit met een ander prinsesje en een gouvernante}

{Bernhard filmt het gezelschap met een ouderwetse camera hij zit op zijn hurken}

Bernhard:

{tegen Marijke}

Ja toe maar lieverd ga maar met het paardje spelen

(Bernhard lacht)

{Prinses Marijke ziet een speelgoed ding niet liggen en valt en begint te huilen}

{Bernhard springt op, legt zijn camera neer en rent naar Marijke toe}

{Ook Juliana springt op en rent naar Marijke}

Bernhard:

Gaat het meissie?

{Juliana helpt Marijke met opstaan}

Juliana:

Kom maar lieverdje, toe maar, ga maar staan

{Ze houd Marijke vast en troost haar}

{Het brilletje van Marijke is afgevallen, Bernhard raapt het op en geeft het aan Marijke}

Bernhard:

Kijk eens hier is je brilletje, gaat het?

{Marijke zet haar brilletje op en knikt naar Bernhard dat het gaat}

Aflevering 3- De Crisis – scene 9 :

Samenvatting per scene:

Bernhard filmt terwijl Juliana met de kinderen speelt. Marijke ziet niet goed, struikelt en valt.

Ze wordt overeind geholpen door Juliana en Bernhard.

SCENE 10:

SETTING: Paleis Soestdijk. De huiskamer, meet daarin twee grote gebloemde banken. In de kamer staat een grote kerstboom. In de kamer hang een grote kroon lichter. Het plafon en de muren zijn gedecoreerd met gouden ornamenten. Het is de huiskamer van Paleis Soestdijk.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een bruin jasje, met daaronder een witte bloes en een bruine das. Op zijn jasje zit een witte anjer.

Juliana: De jonge Juliana is gekleed in een net bruin pakje afgezet met een wit randje.

Gouvernante: In een blauw pakje, met een wit mutsje en een wit schortje.

Beatrix: Een klein blond meisje, gekleed in een geel jurkje met een gele strik in haar haar.

{op de achtergrond hoor je geruzie tussen Bernhard en Juliana}

{de kleine Beatrix is een het spelen met haar zusje en de gouvernante aan de salontafel in de woonkamer. Ze staat op en loopt naar de deur en kijkt door het sleutel gaat naar het verblijf naast de woonkamer waar het geruzie vandaan komt}

Juliana:

En jij denk dat dat mijn schuld is?

Bernhard:

Wat heb je te zoeken op zo'n boot, een boot vol zieken

{De ruzie tussen Bernhard en Juliana wordt door een sleutelgat gefilmd}

Juliana:

Die mensen hadden in kampen gezeten

Bernhard:

En niet zomaar zieken, nee rode hond zo besmettelijk als de pest, en jij zwanger en wel...

Gouvernante:

Kom maar

{Ze haalt Beatrix voor het sleutelgat weg}

Juliana:

Hou nou maar op!

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 10 :

Samenvatting per scene:

Beatrix kijkt door het sleutelgat naar haar ouders die ruzie maken. Bernhard neemt het Juliana kwalijk dat zij hoogzwanger een bezoek heeft gebracht aan mensen die net uit de kampen terugkeerden en de rode hond hadden. Beatrix wordt door de gouvernante bij de deur weggehaald.

SCENE 11:

SETTING: De tuin van het paleis Soestdijk, de zon schijnt. De kinderen spelen in de tuin. Bernhard staat naast een tafeltje met daarop kristallen karaffen.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een bruin jasje, met daaronder een witte bloes en een bruine das. Op zijn jasje zit een witte anjer.

Juliana: De jonge Juliana is gekleed in een net bruin pakje afgezet met een wit randje.

Gouvernante: In een blauw pakje, met een wit mutsje en een wit schortje.

Beatrix: Een jong meisje gekleed in een geel jurkje.

Marijke: Een klein meisje gekleed in een wit jurkje.

Henri Koot: Een wat oudere man met donker haar, gekleed in een leger uniform.

{Juliana speelt met de kinderen buiten in de tuin. Ze spelen tikkertje. Bernhard staart treurig voor zich uit}

{Dan komt Henri Koot aan lopen en zwaait naar Bernhard}

Bernhard:

Koot! Mooi dat je er bent kerel.

{Koot doet zijn pet af }

{Bernhard, staat bij een tafeltje met daarop karaffen met drank}

Koot:

Hoogheid,

{Vriendschappelijk schudden de mannen elkaar een hand}

Als altijd weer een genoeg om met u van gedachten te mogen wisselen.

Bernhard:

Wil jij een borrel?

Koot:

Nou dat sla ik zeker niet af.

{Bernhard schenkt voor hemzelf en Koot een borrel in}

{ Koot kijkt naar de spelende kinderen}

Hoe is het met de kleine Marijke?

Bernhard:

(Venijnig)

Ze zouden alle artsen tegen de muur moeten zetten.

Ze kunnen een atoombom maken, maar geen kind genezen dat bijna blind is.

God all mighty.

{Bernhard en Koot klinken hun glazen}

Koot:

De mensheid is altijd efficiënter geweest in vernietigen dan in genezen

Voor uw vrouw zal het ook niet makkelijk zijn

Bernhard:

Haar schuldgevoel speelt haar weer partte

{De mannen kijken naar de kinderen en Juliana en de gouvernante die spelen op het kleed in de tuin}

Nu denkt ze weer dat Marijke door de Russen geopereerd zou kunnen worden.

Over Rode hond gesproken (Lachend)

{Koot en Bernhard lachen om de grap}

Ze kunnen nog geen poot spalken.

Koot:

Heeft u wel eens van Juffrouw Hofmans gehoord? Greet Hoffmans?

{Onheilspellende muziek}

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 11 :

Samenvatting per scene:

Bernhard kijkt naar hoe Juliana met de kinderen speelt. Dan komt Koot aan gelopen, Bernhard biedt hem een borrel aan. Koot vraagt naar de gezondheid van Marijke. Boos zegt Bernhard dat ze wel een atoombom kunnen maken maar niet zijn dochter kunnen helpen. Wanneer Koot zegt dat het ook voor Juliana moeilijk zal zijn. Zegt Bernhard dat zij zich schuldig voelt. Juliana is wanhopig en denkt dat de russen haar misschien kunnen opereren. Koot vraagt of Bernhard wel eens van Greet Hofmans heeft gehoord.

SCENE 12:

SETTING: De woonkamer van Paleis Soestdijk, Greet Hofmans zit samen met Marijke op twee stoelen die achter een gebloemde bank staan, op de tweede bank in de kamer zitten Bernhard en Juliana.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een donker groen pak, een bijpassende das en een witte anjer op zijn jasje. In zijn handen heeft hij een pijp.

Juliana: De jonge Juliana draagt een donkergroene jurk. En een parelketting.

Marijke: Een klein blond meisje met een brilletje. Ze draagt een groen gebloemd jurkje.

Greet Hofmans: Een vrouw op middelbare leeftijd gekleed in een zwarte lange jurk met een wit kraagje en opgestoken haar.

{Greet Hofmans wordt van dichtbij in beeld gebracht zij heeft haar hand voor het gezichtje van Marijke die haar ogen dicht heeft}

Greet Hofmans:

Oh al machtige vader die in de hemelen zijt ziet in uw goedertierenheid dit kind van u

{Bernhard wordt in beeld gebracht hij kijkt een beetje wantrouwend naar het tafereel en rookt een pijp}

{De camera richt zich op Juliana die in gebed is}

{Greet kijkt Bernhard strak aan}

Zou u uw pijp kunnen doven?

Bernhard:

(verbaasd)

Sorry?

Greet Hofmans:

Het verstoord de doorgevingen

Bernhard:

(lacherig)

De almachtige heeft last van mijn pijp? (Sarcastisch)

{Bernhard, niet geheel vrijwillig dooft zijn pijp}

Juliana:

Pappie toe nou...

Greet Hofmans:

Dank u,

{Greet Hofmans gaat weer verder, Juliana gaat weer in gebed, ook de kleine Marijke vouwt haar handjes en Greet Hofmans houdt haar hand weer boven het hoofd van Marijke}

Ik vraag u, gij die het al bestierd u genade ook over Marijke te laten stralen

{Greet Hofmans legt haar hand op het hoofd van Marijke.}

(resoluut alsof zij een ingeving krijgt) Marijke zal zien.

{Greet Hofmans richt zich direct naar Juliana}

God zal haar het volle licht in de ogen geven

{De ogen van Juliana worden groot en kijken hoopvol}

Binnen twee jaar

Juliana:

(vreugdevol) oh wat heerlijk

{Juliana pakt Bernhards hand}

{Bernhard kijkt argwanend naar Greet Hofmans, en pakt twijfelachtig de hand van Juliana}

Aflevering 3- De Crisis – scene 12 :

Samenvatting per scene:

In de woonkamer van paleis Soestdijk, zitten Juliana en Greet Hofmans met de kleine Marijke. Ze bidden. Greet vraagt Bernhard zijn pijp uit te doen omdat het de doorgevingen zou beïnvloeden. Greet Hofmans zegt dat Marijke binnen twee jaar weer zal zien. Bernhard kijkt wantrouwend naar het tafereel.

SCENE 13:

SETTING: Een kamer in paleis Soestdijk. De kamer heeft een sjeiken uitstraling. Het is de werkkamer van Juliana. Er staat een groot bureau in. Op het bureau staan thee kopjes en een theepot. Op de muur zit een licht oud roze behang met een wit motief. Er staat een grote witte boekenkast. In de kamer staat een ronde tafel met daarom heen een aantal stoeltjes.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in donkergroen legeruniform

Drees: Een man op leeftijd met een snor en een bril hij is gekleed in een driedelig pak, met een rode das.

Juliana: De jonge Juliana is gekleed in een zwarte jurk en een parelketting.

{Bernhard staart voor zich uit, hij zit op een klein blauw met goud bankje, hij rookt een sigaret}

{Drees zit voor een Bureau achter het bureau zit Juliana}

{Juliana schenkt een kopje thee in voor Drees}

Drees:

De Argentijnse president Perron, maar vooral zijn vrouw Eva, lijken de onderhandelingen over de levering van de Nederlandse treinwagons te traineren.

Juliana:

(Kordaat)

Wat willen ze?

Bernhard:

{Vanaf het bankje verderop in de kamer}

Dat soort mensen willen altijd hetzelfde.. (Nonchalant en weinig geïnteresseerd) Macht, aanzien, geld.

Juliana:

Aanzien.. Greet zij het net nog. De mensheid is veel te ijdel. Kunnen we haar niet een lintje aanbieden.

{Bernhard kijkt heel geïrriteerd}

Gezien haar werk voor de armen en haar werk voor de vrouwen, zie ik daar geen bezwaar tegen.

{Drees wend zijn hoofd af}

Drees:

Een lintje?

Bernhard:

(sarcastisch)

Neemt ze daar genoeg mee?

Met een lintje..

Dan zorgen we voor een passend geschenk bij de onderscheiding

{Bernhard en Juliana wisselen vuile blikken uit}

{Er heerst een spanning tussen Juliana en Bernhard}

Drees:

Hoogheid het zou ons zeer kunnen helpen wanneer wij op u diplomatie en charme kunnen rekenen. (nadrukkelijk tegen Bernhard)

Aflevering 3- De Crisis – scene 13 :

Samenvatting per scene:

Er heerst spanning tussen Bernhard en Juliana. Drees is op bezoek en stelt dat Bernhard zijn charmes en diplomatie moet inzetten om Perron en Evita over te halen de levering van treinwagons van Nederland door te laten gaan. Bernhard stelt dat zulke mensen uit zijn op Macht, aanzien en geld. Juliana stelt dat Greet dat al zei en zij wil haar een lintje geven. De spanning tussen Bernhard en Juliana is zichtbaar. Bernhard vraagt of Greet genoeg zou nemen met een lintje.

SCENE 14:

SETTING: Een grote kamer met drie fauteuils met donker leren bekleding en veel planten in de kamer. De kamer doet wat exotisch aan. Bernhard zit voor Eva en Perron op een stoel.

BIJSCHRIFT: Argentinië April 1951

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een bruin/beige uniform.

Eva: Een jonge blonde vrouw. Ze draagt een zwart hoedje, heeft blond haar en rode lippenstift. Ze draagt een wit gestreept bloesje met daarover een groen/grijs jasje.

Perron: Een wat oudere man, licht kalend, gekleed in een grijs pak, rookt een sigaar.

{vanuit ene vliegtuig zie je zwart wit een stad gefilmd. Op de achtergrond hoor je de muziek van Don't cry for me Argentina}

{Een jonge vrouw zit op een bank, ze draagt een zwart hoedje, heeft blond haar en rode lippenstift. Ze draagt een Wit gestreept bloesje met daarover een groen/grijs jasje}

SHOT: echte beelden, zwart-wit, van Prins Bernhard die uit een vliegtuig stapt bij een bezoek aan Argentinië.

SHOT: Echte beelden, zwart-wit van Bernhard die in een rijtuig door de straten van Argentinië rijdt. Het is tijdens een staatsbezoek

{Bernhard kijkt Eva charmant aan en opent een doosje. In het doosje zit een onderscheiding}

Eva:

Prachtig [Spaans]

{Eva kijkt naar de inhoud van het doosje en rookt van haar sigaret op een stokje}

Bernhard:

Het past bij een Eva [Engels]

{Bernhard glimlacht flirterig en doet het doosje dicht}

De eerste vrouw op aarde.. de mooiste [Engels]

Eva:

(flirterig)

Neemt u een appel van mij aan? [Engels]

Bernhard:

(flirterig en charmant)

Een vrouw als u is elke zonde waard [Engels]

Perron:

En hoe is het met Juliana?

Bernhard:

{komt uit zijn flirterige modus en herpakt zichzelf}

Goed, alles gaat goed.

Maar we zijn er bezorgd om Marijke. [Engels]

Eva:

Arm kind, ik zal voor haar bidden. [Engels]

Bernhard:

Dat gebeurt al jaren en het helpt niets. [Engels]

Perron:

Misschien wel

Een Indiaans kind heeft me ooit van een tumor af geholpen... door een kippenoffer. [Engels]

{Bernhard lacht}

Bernhard:

Zo'n ervaring had ik in de Kongo, daarom heb ik *deze vrouw* toegelaten (walgend)

Maar Juliana raakt steeds meer in de ban van haar pacifistische praatjes. [Engels]

Perron:

Zet haar tegen de muur [Engels]

Bernhard:

Juliana heeft al moeite met de executie van oorlogsmisdadigers [Engels]

Perron:

Ter zake [Engels]

Bernhard:

{pakt een koffertje dat naast zijn stoel staat en legt deze voor hem op tafel. Hij schuift daarbij de onderscheiding die op tafel ligt aan de zijkant}

Nou, 553 treinwagons,.. waar Argentinië...258 miljoen guldens voor betaalt.[Engels]

{Bernhard opent het koffertje waarvan de inhoud nog niet te zien is}

Eva:

En Werkspoor is akkoord met al onze voorwaarden? [Engels]

Bernhard:

Al UW voorwaarden. [Engels]

{Bernhard opent een doosje waarin sieraden zitten. Hij schuift het doosje richting Eva. De ogen van Eva beginnen te stralen}

Tevreden? [Engels]

{De sieraden worden in beeld gebracht en schitteren, Eva kijkt naar de sieraden}

Perron:

Geen enkel probleem [Spaans]

Geen enkel probleem [Engels]

Bernhard:

Er zijn wel zes ministeriële handtekeningen nodig [Engels]

Perron:

Ik teken hoogstpersoonlijk [Engels]

Bernhard:

Nou, dan hebben we een deal. [Engels]

{Bernhard wisselt een blik met Eva}

Perron:

Nu kunt u thuis vertellen dat u uw commissie verdiend heeft. [Engels]

{Bernhard lacht}

Bernhard:

Commissie? Van die Calvinisten? [Engels]

Eva:

(Verbaasd)

Helemaal niets? Ook al sluit u miljoenendeals voor uw land?

Goed werk moet beloond worden. [Engels]

Bernhard:

“Wie goed doet, goed ontmoet” zou Drees zeggen [Engels]

{Eva en de man gaan in het Spaans samen in gesprek, Bernhard kijkt naar de twee, maar verstaat geen Spaans}

Perron:

We weten niets van die Drees [Spaans]

Eva:

Dan kunnen we niets doen voor onze vriend [Spaans]

Perron:

Misschien toch...[Spaans]

{Bernhard kijkt hoopvol en afwachtend}

Misschien kunnen we elkaar toch helpen. [Engels]

Je kunt nog iets voor ons doen. [Engels]

{Onheilspellende muziek}

Bernhard:

Wapens? [Engels]

Eva:

Een Argentijnse president kan moeilijker in het zadel blijven...dan de koningin van Holland.

{Perron staat op en loopt richting Bernhard. Ook Bernhard staat op. De twee mannen schudden elkaar de hand}

Perron:

U houdt toch van paarden? [Engels]

Bernard:

Zeker.

Aflevering 3- De Crisis – scene 14 :

Samenvatting per scene:

Bernhard brengt een bezoek aan President Perron en zijn vrouw Evita, Argentinië April 1951. Allereerst toont Bernhard Evita een onderscheiding en flirten de twee met elkaar. Vervolgens vraagt Perron naar Juliana, Bernhard stelt dat beiden bezorgd zijn om Marijke. Evita zegt dat zij voor haar zal binnen. Bernhard zegt dat dit al genoeg gebeurd maar dat het niets uitmaakt. Perron zegt dat het bij hem wel geholpen heeft en Bernhard zegt dat hij omdat het hem in de Congo heeft geholpen Greet Hoffmans ook heeft toegelaten, maar en dat Juliana steeds meer in de ban raakt van Hofmans. De oplossing van Perron is tegen de muur. Ze gaan ter zake, Bernhard biedt in ruil voor de deal kroonjuwelen aan. Evita is tevreden en de zaak is rond. Tot grote verbazing van Perron krijgt Bernhard voor zijn werk geen commissie. Bernhard geeft de schuld aan het calvinisme en Drees. Perron stelt dat de twee wat voor elkaar kunnen betekenen, Perron heeft wapens nodig, en hij vraagt Bernhard of hij van paarden houdt.

SCENE 15:

SETTING: Paleis Soestdijk. De huiskamer, met daarin twee grote gebloemde banken.. In de kamer hang een grote kroon lichter. Het plafond en de muren zijn gedecoreerd met gouden ornamenten. Het is de huiskamer van Paleis Soestdijk.

BIJSCRIFT:

PERSONEN:

Juliana: De jonge Juliana is gekleed in een zwarte jurk en een parel ketting. Dezelfde kleding als in Scene 13.

Greet Hofmans: Een wat oudere vrouw gekleed in een donker groen jurkje en een vestje. Haar haar zit in een knot.

Marijke: Een jong meisje gekleed in een gebloemd jurkje en heeft een roze strik in haar haar.

Beatrix: Een tiener, gekleed in een licht jurkje met roze bloemetjes, met daarover een roze vestje. Haar haar zit met twee invlechten naar achter.

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in donkergroen uniform

{Beeld: Soestdijk, vanaf buiten gefilmd met op de voorgrond een fontein en voorbij zwemmende eenden}

{Van LnR: Greet Hofmans, Marijke, Juliana, zitten met gevouwen handen (biddend) op een gebloemde bank}

{Bernhard doet langzaam de deur open van de woonkamer en komt samen met Beatrix de woonkamer binnen beide kijken naar de drie die op de bank zitten. Greet Hofmans, Marijke en Juliana blijven bidden en kijken niet op}

Beatrix:

(Neerbuigend)

Dus dat moet lijden tot een wonder

{Bernhard kijkt geamuseerd naar Beatrix}

Hoe werkt dat dan?

{Juliana, Marijke en Greet Hofmans kijken strak naar Beatrix en Bernhard die nog in de deuropening staan van de woonkamer}

Greet Hofmans:

Het is God, je geloofd toch wel in god?

Beatrix:

(Emotieloos)

Ik ben prinses bij de gratie god, en tegen Prinsessen zeg je U.

{Beatrix keert zich om en loop de kamer uit}

{Bernhard lacht geamuseerd}

Bernhard:

Trix, Trix kom eens even terug

{Greet kijkt Juliana strak aan}

Juliana:

{ongemakkelijk en zich verontschuldigend) Het is nog maar een kind.

{Bernhard krijgt een geamuseerde grijns op zijn gezicht}

Aflevering 3- De Crisis – scene 15 :

Samenvatting per scene:

Juliana, Greet Hofmans en Marijke zijn aan het bidden wanneer Beatrix en Bernhard de kamer binnen komen. Neerbuigend vraagt Beatrix of dat dan moet helpen, waarop Greet Hofmans haar vraagt of zij niet in god geloofd. Ze tutoyeert daarbij. Beatrix zegt dat zij prinses bij de gratie god is en dat zij haar moet aan spreken met u. Juliana verontschuldigt zich voor het gedrag van haar dochter terwijl Bernhard geamuseerd lijkt te zijn.

SCENE 16:

SETTING: Bospad de zon schijnt. De oprijlaan van paleis Soestdijk.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard draagt een bruin jasje, met een witte bloes en een geruit sjaaltje. Op het jasje zit een witte anjer.

Beatrix: Een tiener meisje ze heeft een paars shirtje aan met om haar nel een gekleurd sjaaltje. Ze heeft haar haar naar achteren in een vlecht.

{Bernhard rijdt samen met Beatrix met in een rode cabrio over een bospad. Er loopt een man met een paard langs het bospad}

{Bernhard zet de auto stil}

Bernhard:

{Tegen de man met het paard}

Is mijn vrouw binnen?

Man:

De koningin is met uw schoonmoeder in het bos uwe hoogheid.

Bernhard:

O werkelijk, hebben we der eindelijk aan het jagen gekregen?

{Stoot Beatrix plagerig aan}

Zullen we dan ook maar Trix?

{Bernhard en Beatrix rijden in de auto door over het bospad}

Aflevering 3- De Crisis – scene 16:

Samenvatting per scene:

Bernhard zit samen met Beatrix in de auto, Bernhard vraagt aan een man op een paard of zijn vrouw binnen is. Waarop de man antwoordt dat Juliana met Wilhelmina het bos in is. Bernhard maakt een plagerijtje naar Beatrix.

SCENE 17:

SETTING: in het bos, de zon schijnt. Paleis Soestdijk.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard draagt jachtkleding en een jachtgeweer

Beatrix: Tiener meisje. Ze draagt jachtkleding en heeft haar haar naar achteren in een vlecht. Ze draagt ook een jachtgeweer.

{Beatrix en Bernhard lopen over een bospaadje}

Beatrix:

Pappa? Vind jij mamma een goede koningin?

Bernhard:

Jahoor, jij niet?

Beatrix:

Ik weet het niet, ze vind iedereen en alles altijd maar zo aardig terwijl.. als je koningin bent, je juist moet oppassen voor aardige mensen.

Bernhard:

En jij denkt dat mamma dat niet door heeft?

Beatrix:

Ik vind die Hofmans niet aardig en ze doet maar de hele tijd alsof ze bij ons woont ofzo.

Bernhard:

Laat mamma nou maar, Marijke gaat echt vooruit.

{Bernhard speurt om zich heen op zoek naar wild}

Beatrix:

Helemaal niet, ze is nog helemaal niet...

{Bernhard hoort iets in de verte en gebaard Beatrix haar mond te houden}

{Zowel Beatrix als Bernhard gaan door hun knieën en kijken over de loop van hun geweer}

{Ze constateren dat het geen beesten zijn maar dat Greet Hofmans samen met Juliana en Wilhelmina in het bos op een kleedje een gebedssessie aan het doen zijn. De drie vrouwen zitten op hun knieën en houden elkaars handen vast}

Greet Hofmans:

U zult de koningin van de vrede zijn.

{De drie vrouwen hebben niet door dat Bernhard en Beatrix naar hen aan het kijken zijn. Bernhard laat zijn geweer zakken en drukt vervolgens de loop van het geweer van Beatrix naar beneden.}

Beatrix:

Het is die heks.

Gaat ze nu ook al mee naar oma?

Kunnen we niet naar omi Armgard gaan, die is ten minste wel normaal.

Greet Hofmans:

Het lam zal naast de leeuwen rusten

Zoals de wolf naast het schaap

Beatrix:

{doet het geluid na van een schaap en lacht}

{De drie vrouwen kijken op}

{Beatrix en Bernhard schieten in de lach}

Greet Hoffmans:

Is daar iemand?

{Beatrix en Bernhard krijgen de slappe lach}

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 17 :

Samenvatting per scene:

Bernhard en Beatrix zijn aan het jagen in het bos. Beatrix vraagt haar vader of hij Juliana een goede Koningin vind, Bernhard antwoord haar ja. En vraagt of Beatrix dit ook vind. Beatrix spreekt haar twijfel uit. En vind dat haar moeder iedereen altijd maar aardig vind en dat je als Koningin moet oppassen voor aardige mensen. Beatrix uit haar onvrede over Greet Hofmans, ze vind het niets dat Hofmans praktisch doet alsof ze bij hen inwoont. En dat haar zusje niet beter wordt. Dan horen ze geluiden. Het blijken Wilhelmina, Juliana en Hofmans te zijn die een soort ceremonie aan het doen zijn waarin Greet Hofmans zegt dat Juliana de koningin van de vrede is. Verbaast dat ook Wilhelmina erbij is vraagt Beatrix of ze niet naar omi Armgard kunne gaan, omdat die wel normaal is. Beatrix en Bernhard halen een geintje uit.

SCENE 18:

SETTING: Werkkamer van Juliana op paleis Soestdijk. Een groot bureau met daarop fotolijstjes, een telefoon, wierook kaarsjes. Het doet rommelig aan.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een donker grijs pak, met een wit hemd en een rode das. Op zijn jasje zit een witte anjer.

Sticker: Een man, ongeveer dezelfde leeftijd als Bernhard en Juliana. Gekleed in een smoking.

Juliana: Jonge Juliana gekleed in een groene jurk en draagt een parelketting.

{Bernhard loopt door een gang. Met zijn handen in zijn zakken}

{Uit een kamer hoor je de stem van Juliana komen. Ze schreeuwt}

Stem Juliana:

Wat wilt u dan dat ik ze zeg in de Verenigde Naties?

{Bernhard loopt naar de kamer waar de stem van Juliana uitkomt}

{Juliana zit achter haar bureau. Voor haar bureau zit de heer Sticker met in zijn handen papieren}

Dat het weer, weer best is?

U bent ziende blind meneer Sticker. Weet u wat ze daar doen? In dat beloofde land Amerika. Ze jagen daar mensen op die vinden dat wij de boel eerlijker moeten verdelen.

{Bernhard, luistert bij de deur naar het gesprek tussen Juliana en Sticker}

Dat noemen ze communisten... nou dan was Jezus ook een communist.

Ze vallen Korea binnen alsof dat land van hen is.

{Bernhard vouwt zijn armen over elkaar en leent tegen de muur naast de deur aan. Hij luistert aandachtig}

Ze vermoorden daar vrouwen, kinderen.

Sticker:

Mag ik u hare majesteit eraan herinneren dat de Amerikanen ons bevrijd hebben.

Dat ze onze bondgenoten zijn.

Juliana:

{Draait haar hoofd weg}

Het kan mij geen bom schelen wat u allemaal zegt.

Ik schrijf wat ik wil zeggen en ik verander hier geen letter aan.

{Ze steekt haar hand uit naar Sticker die de speech van Juliana terug geeft}

U kunt gaan.

{Bernhard doet op het moment dat Sticker de kamer uit net alsof hij de kamer daarnaast wil binnen lopen}

{Bernhard en Sticker schudden elkaar de hand}

Sticker:

Hoogheid

Bernhard:

Meneer Sticker.

{Meneer Sticker loopt door en Bernhard gaat de werkkamer van Juliana binnen en doet de deur achter zich dicht}

{Juliana zit achter haar bureau, haar gezicht staat op onweer. Ze rookt een sigaret}

Juliana:

Wat een onmogelijke man. Een atheïst

{Bernhard kijkt bezorgd}

Ik denk dat ze in de Verenigde Naties nog nooit zo'n toespraak hebben gehoord.

Bernhard:

(gebaard naar de toespraak die Juliana in haar handen heeft)

Laat eens lezen.

Aflevering 3- De Crisis – scene 18:

Samenvatting per scene:

Juliana moet een speech voor de Verenigde Naties geven. Meneer Sticker is het niet eens met de inhoud waarin Juliana kritiek uit op Amerika. Zij zegt dat ze in Amerika jagen op mensen die de boel eerlijker willen verdelen. Sticker herinnert Juliana eraan dat de Amerikanen hen geholpen hebben bij de bevrijding en dat het bondgenoten zijn. Juliana is woedend en weigert een letter in haar brief te veranderen. Ze noemt Sticker een atheïst alsof het een scheld woord is. Bernhard komt binnen en vraagt de brief te lezen.

SCENE 19:

SETTING: Werkkamer van Bernhard. Er staat een groot bruin bureau. Bruine grote meubelen. En boekenkasten. Er zijn grote klapdeuren die uitzicht bieden op de paleistuin. De zon schijnt door de ramen naar binnen. De kamer is keurig opgeruimd.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Beatrix:

{Beatrix loopt de werkkamer van Bernhard binnen. De kamer is verlaten}

Beatrix:

Pappa?

{Beatrix kijkt de kamer rond en sluit vervolgens de deur weer}

SCENE 20:

SETTING: Werkkamer van Juliana. Een groot bureau met daarop fotolijstjes, een telefoon, wierook kaarsjes. Het doet rommelig aan.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een donker grijs pak, met een wit hemd en een rode das. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld.

Juliana: Jonge Juliana is gekleed in een groene jurk en een parelketting

Beatrix: Een tiener meisje, gekleed in een geruit jurkje, met daaroverheen een geel vestje. Haar haar zit met invlechten naar achter.

{Scene gaat door op scene 18}

Bernhard:

(lacht) Uw zwaarden omsmeden tot ploegscharen?

{Juliana knikt}

(Boos) Ben je helemaal gek geworden! Je staat daar als Koningin van Nederland niet als een of andere Hans Worst van het gebroken geweertje!

{Beatrix loop een trap op en hoort het stevige gesprek van Bernhard en Juliana}

Stem Juliana:

Ik moet daar in deze tijd de vredes boodschap uitdragen. Begrijp dat dan.

{Beatrix stop voor de werkkamer van Juliana en luistert}

Bernhard:

Waarom vlieg je niet naar het rode plein en ga je het ze daar vertellen.

Lula, je kan dit niet zeggen. De regering kan hier geen verantwoordelijkheid voor nemen.

Juliana:

Het is mijn verantwoordelijkheid, Mijn opdracht, mijn bestemming.

Bernhard:

My god wat voor nonsens heeft die Hofmans je lopen influisteren.

Juliana:

Ik wil niet dat je zo over haar spreekt (Boos)

Bernhard:

Lula, ze is een ordinaire bedriegster. Kijk naar Marijke, dat geprevel heeft geen klap geholpen (Boos)

Juliana:

Dat komt door jou

{Beatrix staat aan de deur te luisteren hoe Bernhard en Juliana ruzie maken}

Bernhard:

Door mij?

Juliana:

Ja, jij gelooft niet. Wij moeten één zijn in christus maar jij, jij....

Bernhard:

Wat ik Lula?

Juliana:

(verbeten boos)

Je houd niet meer van me

Bernhard:

(Boos)

Ik hou zielsveel van je

Juliana:

Vanwege mijn geld zeker (Verbeten)

Bernhard:

(Boos)

Hofmans gaat of ik ga, basta!

{Bernhard gooit de toespraak op het bureau van Juliana en loopt de kamer uit}

{Bernhard loopt langs Beatrix die in de gang staat}

Beatrix:

Doe eens rustig pappa.

{Bernhard loopt lang Beatrix een trap af, Beatrix volgt hem}

Bernhard:

Je weet niet wat er speelt Trix.

Beatrix:

Ik ben niet achterlijk en al helemaal niet doof pappa.

{Terwijl Beatrix en Bernhard de trap snel aflopen staat onderaan de trap Greet Hofmans.
Iedereen houd even stil}

Greet Hofmans:

God zegene u beide.

Bernhard:

(Boos) loop naar de duivel!

{Bernhard loopt langs Hofmans weg. Beatrix blijft op de trap staan en kijkt Hofmans strak
aan}

Beatrix:

Ik weet wat u van plan bent, maar het gaat u niet lukken.

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 20:

Samenvatting per scene:

Bernhard en Juliana hebben ruzie over de inhoud van de door Juliana geschreven brief waarin zij een oproep doet om de zwaarden om te smeden tot ploegscharen. Bernhard is woest en stelt dat Juliana zich als Koningin van Nederland moet gedragen, dat de regering geen verantwoordelijkheid kan nemen voor de woorden van Juliana. Juliana zegt dat zij de vredesboodschap wil uitdragen en dat het haar verantwoordelijkheid, opdracht, en bestemming is. Bernhard wordt woest en stelt Hofmans verantwoordelijk voor het doen van zijn vrouw. Wanneer hij boos praat over Hofmans wil Juliana dit niet hebben. Bernhard ziet haar als een bedriegster, die nog niets voor elkaar heeft gekregen bij Marijke. Juliana houdt daar Bernhard verantwoordelijk voor omdat hij niet geloofd. Juliana denkt dat Bernhard niet meer van haar houdt, alleen van haar geld. Bernhard zegt dat Juliana moet kiezen tussen hem en Greet Hofmans en loopt woest de kamer uit. Beatrix wil Bernhard tot kalmte brengen en is op de hoogte van wat er speelt. Op de trap komen Bernhard en Beatrix Greet Hofmans tegen. Bernhard zegt haar naar de duivel te lopen en Beatrix zegt Greet, dat zij haar plannen door heeft en dat het haar niet zal lukken.

SCENE 21

SETTING: De werkkamer van Bernhard. De scene gaat door op scene 8, alleen in een andere kamer. Soestdijk, januari 2004.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard draagt een grijs jasje, donker grijs overhemd en een donkere stropdas. Op zijn jasje een witte anjer.

Máxima: Een jonge blonde vrouw gekleed in een grijze kokerrok, met een rood en blauw geblokt bloesje met een strik bij haar nek. Haar in een knot.

{Bernhard, staat voor zijn boekenkas. De boekenkast staat achter zijn bureau, Máxima zit aan de andere kant van het bureau en leest een krant. Het bureau is opgeruimd. Op het bureau staat een groen/blauwe olifant.}

Bernhard:

Ze was jong, maar ze zag haarscherp hoe haar moeder bedonderd werd

{Er wordt ingezoomd op de krant die Máxima vast houdt. Het is een artikel in de *NRC*. De titel van het artikel luidt: Vredelievende boodschap van de koningin. Met et een grote foto van Juliana}

Juliana was en bleef net zo blind als Marijke.

{Máxima kijkt nog eens goed naar de krant}

Máxima:

Wacht eens... 1952... toen werd Alicia toch geboren?

{Bernhard houd zich vast aan de boekenkast hij wankelt een beetje, en is op zoek naar iets}

Bernhard:

Ja dat was een ongelukje opa was een beetje dom.

Máxima:

U was zeker verliefd? (een beetje sarcastisch)

Bernhard:

Dat Alicia geboren werd, dat was de schuld van Hofmans.

{Bernhard heeft een krant in zijn handen}

Die Lula en mij uit elkaar gedreven had.

Máxima:

(Sarcastisch) ow dat kwam niet door uw vriendinnen...

{Máxima legt de krant op het bureau en tikt daarbij met de krant tegen de groen/blauwe olifant.}

{De groen blauwe olifant wordt ingezoomd. Het is duidelijk te zien dat de olifant geplakt is}

Bernhard:

Voorzichtig!... sommige dingen laten zich maar één keer repareren.

{Máxima wordt in beeld gebracht en haar gezicht staat bedenkelijk}

{Bernhard gaat in de stoel achter zijn bureau zitten}

Nee, ik was geen heilige, nee, maar geloof me het is echt zo gegaan als ik verteld heb.

Máxima:

Wist Juliana het, dat u op dat moment er een dochter bij kreeg?

Bernhard:

Nee, maar het zou me op dat moment ook niets kunnen hebben schelen. Ons huwelijk was intussen zó slecht....

Maar daar ging het mij niet om. Juliana stond niet langer alleen aan het hoofd van het land, maar hand in hand met een gebedsgenezeres, die een dubbele agenda had.

Máxima:

Kon u haar niet wegsturen?

Bernhard:

Dat wilde Lula absoluut niet hebben, om haar van die Hofmans los te weken waren sterke maatregelen nodig.

{Bernhard leunt naar voren richting Máxima}

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 21:

Samenvatting per scene:

Bernhard is in gesprek met Máxima en vertelt dat Beatrix ongeacht haar jonge leeftijd doorhad dat haar moeder door Hofmans bedonderd werd. Het huwelijk tussen Bernhard en Juliana was slecht. Máxima constateert dat Alicia in dat jaar 1952 geboren werd. Bernhard geeft de schuld van zijn affaire aan Hofmans en daarmee zijn verslechterde huwelijk. Hij was een beetje dom. Maar op dat moment stond Juliana niet alleen maar samen met Hofmans aan het hoofd van het land. Hofmans had volgens Bernhard een dubbele agenda. Máxima vraagt of hij haar niet gewoon weg had kunnen sturen. Bernhard vertelt Máxima dat daar sterkere maatregelen voor nodig waren om Greet weg te krijgen.

SCENE 22

SETTING: Vergaderzaal. Een grote ovale tafel met daaromheen gele stoelen. Er hangt een klok aan de muur die vijf over elf aangeeft. Bilderberg.

BIJSCHRIFT: Hotel Bilderberg mei 1954

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard is gekleed in een donker pak, met een wit overhemd en een donkerrode das. Op zijn jasje zit een witte anjer.

Hans Johan Teengs Gerritsen: gekleed in een donker pak, de man heeft rossig haar en een snor.

Beatrix: een tiener meisje, gekleed in een donker blauw jurkje en een parelketting.

{Op de voorgrond is een hand in beeld die een whiskyglas vasthoudt hij draait de ijsblokjes in zijn glas zenuwachtig rond. Bernhard staat daar achter met in zijn handen papieren en een sigaret. Hij leest de papieren}

{De man kijkt Bernhard aan en draait dan zijn hoofd weer weg. Bernhard merkt het op}

Bernhard:

Man, gooi het eruit!

Teengs

Het is niks, het kan wachten tot na de conferentie.

{Bernhard legt de papieren op de tafel}

Bernhard:

Bilderberg kan wachten.

{Bernhard gaat aan de tafel zitten}

Vertel...

Teengs

{ de man zet zijn glas neer en leent op een stoel}

Teengs:

Volgens onze dienst zijn er minstens vier leden van haar gebedsgroep lid van de communistische partij.

{Geschrokken kijkt Bernhard op}

Bernhard:

Wat!

Die idioten geloven niet in Jezus maar wel in Stalin.

{Bernhard drukt zijn sigaret uit in de asbak}

Teengs:

Het is niet duidelijk of Hofman ook een rooie is.

Maar zij heeft op zijn minst curieuze opvattingen over de internationale politiek, zij wil bijvoorbeeld dat wij het defensiebudget afschaffen.

Bernhard:

Oh toe maar en hoe krijgen wij de vijand er dan uit? Met wierook en kruiden thee?
(geïrriteerd)

Teengs:

Sorry hoor Old Boy, maar ze willen van jou af. Zodat ze Lula voor hun zweverige karretje kunnen spannen.

Bernhard:

{Staat boos op van de tafel}

Dat zou Moskou godverredomme mooi uit komen.

{Bernhard gaat op een stoel zitten bij het raam, naast een telefoon. Bernhard en pakt iets uit zijn binnenzak en pakt vervolgens de hoorn van de telefoon op}

Teengs :

Wat ga jij doen?

Bernhard:

Ik heb nog wel wat vriendjes uit het verzet weet je.

Teengs:

Ah en dan ga je Hofmans Liquidieren of je vrouw?

Don't be stupid.

Ze weten teveel van je.

Bernhard:

Waar heb je het over?

Teengs:

Ze weten van je affaire met Lady Ann. Ze weten dat jij in 43 buiten Wilhelmina en Churchill om met de Duitsers in Argentinië hebt gesproken

{Bernhard kijkt geschrokken op}

Ze zouden bovendien een copy van een brief hebben van jou aan de Führer.

{Bernhard legt de hoorn weer op de haak van de telefoon}

Bernhard:

Dus?

Teengs:

Dus niks...althans voorlopig.

Bernhard:

(Boos)

Niks...Niks... maintiendrai! Godverdomme

{Hij staat boos op waardoor zijn Anjer van zijn jasje valt.}

{De deuren van de conferentie zaal gaan open. Beatrix komt door de deur in de andere kamer waar Beatrix vandaan komt zit een grote groep mannen.}

{Bernhard pakt de anjer van de grond}

Teengs:

Ik warm ze vast voor je op.

{De man loopt de kamer uit}

{Beatrix loopt naar Bernhard toe die op dat moment probeert zijn anjer weer op te spelden}

Beatrix:

Ben je nou nog niet klaar pap? Hier ik help je.

{Beatrix doet de Anjer weer op het jasje van Bernhard}

Bernhard:

Dank je.

{kijkt bezorgd en pakt vervolgens de handen van Beatrix vast. Bernhard gaat zitten op een stoel}

Trix luister eens. Het gaat niet helemaal goed met mammie. Dat heb je misschien ook wel door.

Beatrix:

Ja door die verschrikkelijke mensen om haar heen.

Bernhard:

Ook, ook

(Bezorgd en paniekerig)

Ik ben bang dat ze niet meer....het kan zijn dat ze moet aftreden binnenkort. En dat jij dan, jij zou dan koningin worden met pappie als regent tot je achttien bent. Net als oma.

{Beatrix kijkt verward}

Beatrix:

Maar...pap..

Bernhard:

Ik zeg niet dat het gebeurd, maar het kan. Ben je daar klaar voor?

Beatrix:

Hoe kan ik daar nou klaar voor zijn, maar zou het...

{Bernhard staat op en pakt de schouders van Beatrix vast}

Bernhard:

(Nadrukkelijk)

Zou je dat aankunnen?

{Bernhard kijkt Beatrix diep in de ogen}

Beatrix

(Vastberaden)

Ja.

{Bernhard geeft Beatrix een lange kus op haar voorhoofd}

Teengs:

Dus geef hem een warm applaus... Bernhard, Prins der Nederlanden [Engel]

{Bernhard loopt de vergaderzaal uit en laat Beatrix daar achter. Hij loopt richting de vergaderzaal daarnaast waar de mannen applaudisseren. Hij kijkt nog even om naar Beatrix. Die in haar eentje in de verlaten zaal staat}.

Aflevering 3- De Crisis – scene 22:

Samenvatting per scene:

Bernhard is in gesprek met Teengs vlak voor het begin van de Bilderberg conferentie. Teengs zegt dat binnen Hofmans gebedsgroep een aantal communisten zitten. Of Greet Hofmans ook communist is kan hij niet zeggen, wel dat zij het defensie budget wil afschaffen. Bernhard is woedend en wil vrienden van het verzet bellen. Teengs houdt hem tegen en zegt dat het geen oplossing is om Hofmans te liquideren. Ze weten teveel van het verleden van Bernhard. Ze weten van zijn affaire met Lady Ann, van zijn geheime ontmoeting in Argentinië 1943 en ze zouden een kopie van de stadhoudersbrief in handen hebben. Bernhard kan op dit moment niets doen aldus Teengs. Bernhard is woest. Beatrix komt vervolgens de ruimte binnen terwijl Teengs de ruimte verlaat. Bernhard vertelt Beatrix dat het niet goed gaat met Juliana en dat er misschien een mogelijkheid bestaat dat zij af moet treden. Bernhard vraagt of Beatrix in dat geval klaar is om koningin te worden met hem als regent. Vastberaden antwoord Beatrix Ja.

SCENE 23

SETTING: bospad bij paleis Soestdijk. De zon schijnt door de bomen.

BIJSCHRIFT: Soestdijk juni 1956

PERSONEN:

Bernhard: Jonge Bernhard gekleed in een pak, met overjas en hoed.

Sefton: Een man op middelbare leeftijd, gekleed in pak met overjas en hoed.

{Bernhard en Sefton lopen over het bospad. En zijn in gesprek}

Bernhard:

De overheid controleert de kranten.

Geen enkele journalist heeft zich gemeld.

Het zou er bezaaid mee moeten zijn. [Engels]

Sefton:

Herenakkoordje? [Engels]

Bernhard:

Inderdaad, maar 't loopt uit de hand [Engels]

Sefton:

Wat kan ik voor je doen? [Engels]

Bernhard:

Het volk moet weten wat die vrouw haar aandoet. [Engels]

{De mannen stoppen met lopen}

En als de nationale pers niets doet... [Engels]

Sefton:

{rookt een sigaar}

Je hebt de meeste kans in je vaderland. [Engels]

Daar zullen ze geïnteresseerd zijn.

Zal ik het schrijven?

{Sefton neemt een hijs van zijn sigaar}

Bernhard:

Als *ghostwriter*.

Ik zorg voor de rest [Engels]

{de mannen lopen door}

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 23:

Samenvatting per scene:

Soestdijk juni 1956 Bernhard is in gesprek met Sefton. Verbaasd dat de pers nog niet eerder heeft bericht over Greet Hofmans. Bernhard gooit het op een herenakkoordje. Hij plant samen met Sefton een publicatie in een buitenlands artikel over de situatie op het paleis.

SCENE 24

SETTING: Werkkamer van Bernhard en werkkamer van Juliana

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Gekleed in krijtstreep pak met een anjer. En een rode das

Juliana: gekleed in een donker jurkje

{Een butler brengt een zilveren plateau de werkkamer van Bernhard binnen. Op het plateau ligt het Duitse blad *Der Spiegel*. Met op de cover een grote foto van Bernhard die een sigaret neemt}

{Met een grote glimlach pakt Bernhard het blad op en slaat het open en begint te lezen}.

{Juliana loopt in haar werkkamer en leest het artikel in der spiegel.}

{ze smijt het artikel op haar bureau. Het artikel valt open en een foto van Greet Hofmans is te zien. Ze loopt de kamer boos uit}

{vervolgens is Bernhard te zien hij staat in zijn werkkamer. Juliana loopt boos de kamer van Bernhard in}

{Juliana blijft bij de deur opening staan}

Juliana:

(boos)

Wat denk jij hiermee te bereiken.

{Bernhard staat voor de grote openslaande deuren in zijn werkkamer. Hij kijkt Juliana aan en draait zich vervolgens van haar weg}

{Juliana loopt boos zijn kamer weer uit.}

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 24:

Samenvatting per scene:

Het artikel wat Bernhard in samenwerking met Sefton heeft bekookstofd is gedrukt tot genoegen van Bernhard en tot ongenoegen van Juliana. Boos vraagt zij Bernhard wat hij met het artikel wil bereiken.

SCENE 25

SETTING: Psychiatrische inrichting.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Jonge Bernhard, gekleed in een donker pak met daarop een witte anjer.

Man: gekleed in een donker pak, de man heeft rossig haar. Dezelfde man als in scene 22

Directeur Inrichting: Donker pak

SHOT: een man die schreeuwt en tegen word gehouden door twee verpleegsters. Hij zit in een dwangbuis}

{Bernhard, samen met twee mannen loopt door een gang van een psychiatrische inrichting}

Man:

De geneesheer directeur heeft alles voorbereid.

Het rapport over de geestelijke gesteldheid van Hare Majesteit ligt klaar, om door u en vertegenwoordigers van de regering te worden ondertekend.

Bezoekersrechten zullen sterk gereguleerd zijn. Allen het personeel hier, uzelf, uw dochters, uw schoonmoeder zullen toegang tot haar hebben in overleg met u.

{Bernhard staart tijdens het gesprek strak voor zich uit. }

{Aan het einde van de gang waardoor de heren lopen is een raam waar fel het licht doorheen schijnt}

{Bernhard blijft zwijgen}

Alles is in gereedheid PB.

Wanneer jij wilt zetten we het in beweging.

{Bernhard gaat stil staan}

{In zijn eentje loopt Bernhard naar het einde van de gang. Er klinkt treurige muziek op de achtergrond. Hij kijkt om zich heen. De camera draait om hem heen}.

{Hij keer zich om naar de mannen, hij staat voor het raam waar het felle licht doorheen schijnt}

Bernhard:

Nee {Bernhard kijkt schuldig en verdrietig}.

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 25:

Samenvatting per scene:

Bernhard brengt een bezoek aan een inrichting. Hier komt tot uitdrukking dat alles voorbereid is om Juliana op te laten nemen. Bernhard besluit af te zien van het plan.

SCENE 26

SETTING: Huiskamer van Paleis Soestdijk, twee gebloemde banken die tegenover elkaar staan met daar tussenin een salontafel. En een stoel.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard gekleed in een donkergrijs pak met een rode das en een anjer op.

Juliana: Jonge Juliana gekleed in een groen met goud pakje

Drees: Gekleed in een donker grijs driedelig pak.

{Juliana en Bernhard zitten ieder op een bank tegenover elkaar. }

Greet Hofmans: donker pakje en een koffertje en haar jas aan.

Stem Drees:

Het moge duidelijk zijn dat de reputatie van het koninklijkhuys fixe averij heeft opgelopen en niet in de laatste plaats door de onthullingen in *Der Spiegel*.

{Juliana en Bernhard staren ieder voor zich uit}

{Er wordt uitgezoomd en Drees zit op een stoel en spreekt Juliana en Bernhard dop hun gedrag aan}

Desalniettemin majesteit heeft het volk vertrouwen in u...voorlopig althans.

Juliana:

{Richt zich tot Bernhard}

Als deze situatie zich voortzet, wil ik een scheiding.

{Bernhard en Juliana staren elkaar aan}

Drees:

Majesteit ik denk niet dat u dit werkelijk wilt.

U beide niet. Als ik een alternatief mag voorstellen....

SHOT: Greet Hofmans loopt met een koffertje paleis Soestdijk uit.

{Hofmans draait zich om en ziet Juliana door het raam naar haar kijken. Treurig zwaait Juliana naar Greet Hofmans. Door een ander raam op een andere verdieping kijkt Bernhard

met zijn handen in zijn zakken naar het tafereel. Met een opgelucht gezicht loopt Bernhard weg van het raam. Terwijl Juliana blijft kijken hoe Hofman weg loopt.}

Aflevering 3- De Crisis – scene 26:

Samenvatting per scene:

Bernhard, Drees en Juliana zijn in een kamer. Drees zegt dat onder andere het artikel de reputatie van het Koningshuis heeft aangetast. Maar dat het volk nu nog wel vertrouwen heeft in Juliana. Juliana zegt dat zij wil scheiden. Drees zegt dat beide partijen dat niet echt willen en komt met een oplossing. Hofmans verlaat tegen de zin van Juliana in het paleis.

SCENE 27

SETTING: Huiskamer van Paleis Soestdijk. Soestdijk, januari 2004.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard gekleed in een grijs jasje, donker overhemd en donkere das en een anjer

Juliana: De oude Juliana zit in een rolstoel. Draagt een paarse bloes met daarover een jasje. Ze draagt een parelketting.

Máxima: Een jonge blonde vrouw gekleed in een rood met blauw geblokte bloes en een strik in haar nek.

Verzorger: Wit verplegers pak.

Amalia: Baby kleertjes

Kokkie: Een vrouw op leeftijd gekleed in een donker pakje. Om haar nekt hangt een leesbril.

Pieter Broertjes: Journalist van de Volkskrant gekleed in een pak zonder das, en een trenchcoat. In zijn hand heeft hij een bruin koffertje.

Jan Tromp: Journalist van de Volkskrant, een donker pak zonder das en in zijn hand een ruïn koffertje.

{Amalia wordt in beeld gebracht, ze ligt in een kinderwagen en sabelt op de vinger van Máxima. Bernhard zit naast de kinderwagen en kijkt naar het baby'tje.}

{Juliana komt de woonkamer binnen, haar rolstoel word geduwd door de verpleger.}

Juliana:

Greetje, hoe is het met de kleine meid?

{Tegen Máxima}

ach dag meisje... van me. Wat slaap je lief. {tegen Amalia}

{Opeens schrikt Juliana op}

Bernhard kijk!! Kijk haar Oogjes!! Haar Oogjes!!

{Ze tikt Máxima aan}

Greet, kijk!!!

Bernhard:

(Rustige toon)

Lieverd, dat is Amalia, niet Marijke.

Juliana

(Verward)

Niet? Waar is ze dan? Waar is mijn meisje?!

Verpleger:

Uw dochter Christina heeft een nieuw plaat opgestuurd, zullen we daar naar gaan luisteren?

Naar uw dochter Christina?

{Juliana richt zich tot Máxima}

Juliana:

Ze zingt zo mooi

{De verpleger rolt de rolstoel de kamer uit.}

{Bernhard en Máxima wisselen pijnlijke blikken en richten zich vervolgens wee rop Amalia}

{Vanaf de gang klinkt geschreeuw}

Stem Juliana:

(Paniek)

NEEE! STUUR DIE DOKTERS WEG. Ik laat me niet opsluiten.

{Bernhard staat op en haast zich naar de gang. Máxima volgt hem}

{Op de gang staat Juliana met haar Verpleger. Ze is in Paniek. Bernhard en Máxima lopen de gang op. In de hal staat Juliana. Te schreeuwen tegen de journalisten Jan Tromp en Pieter Broertjes. Kokkie staat naast de twee mannen. De twee journalisten staan verbaasd te kijken.}

Juliana:

Stuur ze weg.

De Koningin gebiedt u te vertrekken!

{Bernhard loopt snel naar Juliana en probeert haar te kalmeren. Hij kijkt ongemakkelijk}

Bernhard:

Maar Lula, dat zijn journalisten. Herken je Pieter niet? Dat is de zoon van mijn oude commandant admiraal Broertjes.

{Broertjes doet een stap richting Juliana}

Juliana:

Je liegt, je liegt altijd.

Bernhard:

Waarom denk je dat ik je op wil laten sluiten?

Ik hou toch van je (Bernhard kijkt verdrietig naar Juliana)

Juliana:

{nog steeds in paniek}

Ik ga niet mee!

{Juliana grijpt Máxima vast}

Greet, Greetje help, help !

{Kokkie begeleid de twee journalisten de hal uit.}

{Máxima knielt naast de rolstoel van Juliana}

Máxima:

Oma ik ben Greet niet. Ik ben Máxima. Greet is er niet (Lief en rustige toon)

{Juliana beseft het, ze barst in huilen uit. Liefkozend troost Bernhard Juliana en houdt haar stevig vast}

Bernhard:

Kalm, kalm (geruststellend)

Aflevering 3- *De Crisis* – scene 27:

Samenvatting per scene:

De oude Juliana is in de war en denkt dat de Amalia, Marijke is. Ze denkt dat Marijke (Amalia) genezen is. En wijst naar de oogjes van de Baby. De verzorger neemt Juliana mee om naar de muziek van Christina te luisteren om Juliana af te leiden van de situatie. Op de gang raakt Juliana in paniek wanneer zij Pieter Broertjes en Jan Tromp ziet. Juliana denkt dat het dokters zijn en schreeuwt dat ze zich zomaar niet laat opsluiten. Ze gebiedt de mannen uit naam van de koningin weg te gaan. Bernhard en Máxima komen naar de gang en trachten haar gerust te stellen. Juliana beschuldigt Bernhard altijd te liegen en vraagt om de hulp van Greetje. Juliana denkt dat Máxima Greet Hofmans is. Wanneer het verhaal aan Juliana uitgelegd is en zij beseft wat er aan de hand is barst zij in hullen uit.

SCENE 28

SETTING: Werkkamer van Bernhard.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een grijsjasje en heeft een witte anjer op zijn jasje.

Máxima:

Beatrix: Oude Beatrix. Gekleed in een donker rood/roze pakje en heeft een parel ketting om.

{SHOT: Beatrix is aan de telefoon met Bernhard.} ze staat voor een grote boeken kast}

Beatrix:

Wij hadden afgesproken dat jij die journalisten niet meer zou zien.

SHOT: {Bernhard zich achter zijn bureau in zijn werkkamer, met een telefoon in zijn hand}

Bernhard:

Dat had jij afgesproken. Niet ik.

Hoe wist je überhaupt dat mammië overstuur was?

SHOT: Beatrix die aan de telefoon is.

Beatrix:

De verpleging, houdt mij op de hoogte in tegenstelling tot mijn eigen vader.

SHOT: Bernhard achter zijn bureau aan de telefoon

SHOT: Beatrix aan de telefoon

Beatrix:

Ik wil niet dat journalisten mamma zo zien.

SHOT: Bernhard achter zijn Bureau aan de telefoon.

Bernhard:

Why the hell not?

Stem Beatrix:

Mamma is een echo geworden

SHOT: Beatrix

Beatrix:

En ik wil niet dat haar nagedachtenis wordt besmeurd door die ziekte en zeker niet door de media, daar hebben we al genoeg ellende van. (Beatrix kijkt geëmotioneerd)

SHOT: Bernhard

Bernhard:

(teleurgesteld en verdrietig)

Oh my god, je schaamt je voor je eigen moeder.

SHOT: Beatrix

Beatrix:

Dat is niet waar dat mag je niet zeggen.

SHOT: Bernhard

Bernhard:

(boos)

Verpak het zoals je wilt je schaamt je voor haar, je schaamt je voor mij.

SHOT: Beatrix

{Het gezicht van Beatrix vertrekt zich}

Stem Bernhard:

Als je ooit iets geleerd zou hebben van je moeder zou je geweten hebben dat wij maar gewone mensen zijn Trix

SHOT: Bernhard:

Bernhard:

En gewone mensen worden oud, ze worden ziek en ze gaan dood.

SHOT: Beatrix

Beatrix:

{Met verdriet in haar stem en in haar ogen}

Vertel mij niet over mensen die dood gaan.

{Het is even stil}

{Beatrix haalt diep adem}

Het koningshuis is een symbool, het symbool van Eenheid.

SHOT: Bernhard die luistert naar Beatrix

Stem Beatrix:

En kracht en inspiratie.

SHOT: Beatrix

Beatrix:

En ik sta niet toe dat dat wordt aangetast.

SHOT: Bernhard

{Bernhard wordt steeds meer geïrriteerd}

Bernhard:

Maar juist dan dien je het volk, snap je dat dan niet dat zoiets kan inspireren!

SHOT: Beatrix

Beatrix:

Ik wil het niet hebben punt!

SHOT: Bernhard

Bernhard:

God all Mighty!

(Boos)

Mensch het is je moeder!

SHOT: Beatrix

Beatrix:

En ik ben haar dochter! Beatrix! Koningin der Nederlanden gratie god!

{Beatrix recht haar houding}

SHOT: Bernhard

{ Bernhard wordt steeds bozer en zijn gezicht vertrekt vol afschuw}

{Hij gooit de hoorn op de haak en staat boos op van zijn bureau. Hij is woedend}

{Bernhard loopt zijn werk kamer uit en loopt de woonkamer binnen, waar de verzorger en Máxima Juliana helpen}

{Bernhard zwaait de deur van de woonkamer open en richt zich tot de verpleger}

Bernhard:

(Boos) {Tegen de verzorger}

Zodra zij in bed ligt, pak jij je spullen en je vertrekt. Je bent ontslagen!!

{Bernhard keert zich om en loopt de kamer uit.}

{Met grote ogen kijkt de verzorger Máxima aan.}

{Bernhard, gaat een trap af en arriveert weer in zijn werkkamer. Hij loopt meteen richting de karaffen met drank} { Bernhard is kortademig en grijpt naar zijn hard. Hij is nog steeds boos}

{Bernhard schenkt een borrel in en gaat in een stoel zitten.}

{Máxima komt de kamer binnengelopen}

Máxima:

Opa gaat het?

Bernhard:

(Kortademig en boos)

De rat. Brieft alles over aan Trix.

{Máxima glimlacht}

Máxima:

Dat is toch ook gewoon zijn werk.

{Máxima loopt richting Bernhard}

Bernhard:

{Kortademig}

Ze is gek geworden

{Bernhard heeft het benauwd en doet zijn das lossen}

Ze probeert te verbieden met wie ik praat.

Máxima:

Dat meent u niet.

Bernhard:

Ach kind je weet de helft nog niet.

Wil jij werkelijk weten waarom ze zich zo krampachtig aan die troon vastklampt?

{Bernhard kijkt verdrietig}

Ze wil dat ik eerst dood ben.

Máxima:

{kan haar oren niet geloven}

Wat?

Bernhard:

{Neemt een slok van zijn borrel}

Ja ik ben een smet op het koningshuis. Pas over mijn lijk treedt ze af.

Máxima:

Zij wil u echt niet dood hebben. Haar eigen vader?

{Máxima loopt naar een foto die op een tafeltje staat. Op de Foto staan Bernhard en Beatrix in haar kinderjaren. Ze lachen allebei het is een gelukkig uitziende foto}

Bernhard:

Het is goddomme mijn eigen fout. Al die ambities, ik heb ze alleen maar aangewakkerd.

{Bernhard is nog steeds kort ademend. Hij wordt van onderaf gefilmd in close up. Bernhard gaat naar voren hangen}

{Bernhard valt van zijn stoel}

{Máxima staart naar de foto van de jonge Bernhard en Beatrix. De foto is in beeld. Het glas van Bernhard rolt voorbij}.

{Máxima keert zich om en schrikt, ze kijkt naar Bernhard.}

{Bernhard ligt op de grond en krijgt slecht adem.}

Máxima:

OPA!!

{Máxima rolt Bernhard op zijn rug en probeert zijn das af te doen}

Kokkie!! Kokkie!!!

{Bernhard stop met ademen. Máxima geeft hem mond op mond beademing}

Aflevering 3- De Crisis – scene 28:

Samenvatting per scene:

Beatrix en Bernhard hebben een telefoon gesprek. Beatrix is op de hoogte dat Bernhard nog steeds met de journalisten spreekt, tot haar ongenoegen. Ze wil niet dat de journalisten weten hoe haar moeder Prinses Juliana er aan toe is. Terwijl Bernhard haar beschuldigd dat Beatrix zich voor zowel Juliana als voor hem schaamt, wil Beatrix niet dat hij met de media spreekt om de nagedachtenis van haar moeder niet door de media te laten besmeuren. Bernhard zegt haar dat ze van haar moeder zou moeten hebben geleerd dat ze ook maar gewoon mensen zijn, die ziek worden en uiteindelijk doodgaan. Beatrix is maar wat goed op de hoogte van de dood. Beatrix zegt dat het koningshuis een symbool is van kracht, eenheid en inspiratie en zij wil niet hebben dat dat wordt aangetast. Beatrix wil niet hebben dat Bernhard met de media praat, zij hebben al genoeg ellende veroorzaakt zo stelt zij. Beatrix wil het niet hebben zij is de koningin der Nederlanden gratie god. Beatrix is op de hoogte van de gesprekken doordat de verzorger van Juliana alles aan Beatrix doorbriefft. Bernhard legt de telefoon neer en ontslaat de verzorger in het bijzijn van Máxima. Máxima vraagt hoe het gaat, en Bernhard legt uit dat Beatrix pas aftreed als hij dood is. Máxima kan niet geloven dat Beatrix Bernhard eerst dood wil hebben. Bernhard zegt dat het zijn eigen schuld is dat hij alle ambities van Beatrix heeft aangewakkerd. Bernhard wordt van alle opwinding kortademig en valt op de grond.

SCENE 29:

SETTING: De werkkamer van Bernhard

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een grijs jasje, bruine coltrui. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld.

Butler:

{De butler loopt de kamer in met in zijn handen de groen/blauwe olifant. Bernhard zit achter zijn bureau. Hij is in gedachten. Zijn hoofd steunt op zijn hand}

{Bernhard schrikt op uit gedachten als de butler vlak bij zijn bureau is}

Bernhard:

Ah (er verschijnt een lach op zijn gezicht)

{De butler zet de olifant op het bureau van Bernhard}

Dat heeft die jongen van jou knap gedaan.

{Er verschijnt een trotse lach op het gezicht van de butler}

{Bernhard pakt de olifant op en kijkt er nog eens van dichtbij naar}

{Bernhard pakt uit zijn zak dubbel gevouwen geld, en overhandigd dit aan de butler}

Zou je dit aan hem willen geven

{De butler gaat de kamer uit}

{Bernhard kijkt even naar de olifant en stapt vervolgens achter zijn bureau vandaan}

{De camera blijft gericht op het bureau waarop de olifant staat}

Aflevering 4 – De Val

BIJSCRIFT: Vorige keer...

{De jonge Juliana ligt in het ziekenhuis en is net bevallen van Marijke. Bernhard kijkt lief naar de Baby en naar Juliana.}

Juliana:

Dokter alles is toch wel goed?

{Bernhard en Máxima, staan in de gang van Paleis Soestdijk te praten}

Bernhard:

Al die medische wonderen van tegenwoordig. Hadden we die toen maar gehad.

{Amalia ligt in haar kinderwagen te slapen. Bernhard, Juliana, Máxima, Willem-Alexander en kokkie bevinden zich in de woonkamer van Paleis Soestdijk. In de woonkamer staat een grote kerstboom. Beatrix en Bernhard zitten op de bank, terwijl de rest bij de kinderwagen staat}

Juliana:

Koningin Amalia, dat kan toch helemaal niet

Bernhard:

(waarschuwend)

Lula, toe.

{Bernhard en Máxima zitten in een kamer, tussen hen in staat een oude videoprojector}

{tegen Máxima}

Bernhard:

Niet teleurgesteld dat Beatrix weer niet aftreed?

Máxima:

Een half jaartje zij u.

{De Jonge Bernhard staat aan het hoofd van een tafel aan de tafel zitten een aantal mannen waarvan de helft gekleed is in Legeruniform en andere in pak. In zijn hand heeft hij een cognacglas. Hij is gekleed in een officieel uniform, met al zijn onderscheidingen daarop}

Bernhard:

Zo waarlijk helpen mij god almachtig

{Bernhard heft zijn glas, terwijl de mannen aan de tafel klappen en juichen}

{De jonge Juliana en Bernhard staan in de woonkamer van Paleis Soestdijk en zijn in discussie. Bernhard is gekleed in een groen leger uniform}

Juliana:

Ik en ik alleen ben voorbestemd tot de troon. Juliana, Prinses Van Oranje bij de gratie god!

{Bernhard staat met zijn rug naar haar toe en neemt een slok van een borrel}

{De jonge Bernhard, Wilhelmina en Drees, staan op een plekje in het bos bij een meertje. Het is mooi weer en Wilhelmina is het landschap aan het schilderen. Bernhard is geleed in groen uniform.}

Drees:

Er is ons ten gehore gekomen hoogheid dat uw moeder en de kolonel tijdens de oorlog bepaalde contacten hadden met Berlijn.

{Bernhards gezicht vertrekt}

Bernhard:

(woedend)

WAT!

{Bernhard en Máxima bevinden zich in de kamer waar Bernhard films bekijkt.

Bernhard:

Als ik niet met Juliana getrouwd was dan zouden mijn moeder en Tschuli gewoon in hebben Nederland gewoond

Máxima:

Als ik niet met Alexander was getrouwd dan zou mijn vader gewoon op mijn huwelijk zijn geweest.

{De jonge Bernhard is in de tuin van Paleis Soestdijk. Verder op spelen de prinsesjes samen met Juliana en de gouvernante. Koot is aanwezig en is in gesprek met Bernhard}

Koot:

Hoe is het met de kleine Marijke?

Bernhard:

Ze kunnen een atoombom maken, maar geen kind genezen dat bijna blind is.

Koot:

Heeft u wel eens van Juffrouw Hofmans gehoord? Greet Hoffmans?

{Onheilspellende muziek}

{De jonge Bernhard doet langzaam de deur open van de woonkamer en komt samen met Beatrix de woonkamer binnen beide kijken naar de Juliana, Greet Hofmans en de kleine Marijke die op de bank zitten ze zijn in gebed.. Greet Hofmans, Marijke en Juliana blijven bidden en kijken niet op}

Beatrix:

(Neerbuigend)

Dus dat moet lijden tot een wonder

{Terwijl Greet Hofmans een hand voor het hoofd van Marijke houdt die met haar handjes gevouwen zit hoor je de stem van Bernhard}

Bernhard:

Lula, het is een ordinaire bedriegster!

{De jonge Bernhard en Juliana bevinden zich in de werkkamer van Juliana. Ze zijn in discussie}

Bernhard:

(boos)

Kijk maar naar Marijke, dat geprevel heeft geen klap geholpen!

{De jonge Bernhard zit op een stoel en houdt de handen van Beatrix vast. Hij kijkt haar doordringend aan}

Bernhard:

(Nadrukkelijk)

Jij zou dan Koningin worden. Ben je daar klaar voor?

Beatrix:

Hoe kan ik daar nou klaar voor zijn. Mamma

{Bernhard loopt de kamer uit en kijkt over zijn schouder naar Beatrix die alleen achterblijft in een lege vergaderzaal}

Stem Bernhard:

Beatrix zou je dat aan kunnen?

{Met een grote glimlach leest Bernhard een artikel in de spiegel Met op de cover een grote foto van Bernhard die een hij van een sigaret neemt}

{Juliana loopt in haar werkkamer en leest het artikel in der spiegel.}

{ze smijt het artikel op haar bureau. Het artikel valt open en een foto van Greet Hofmans is te zien. Ze loopt de kamer boos uit}

{vervolgens is Bernhard te zien hij staat in zijn werkkamer. Juliana loopt boos de kamer van Bernhard in}

{Juliana blijft bij de deur opening staan}

Juliana:

(boos)

Wat denk jij hiermee te bereiken.

SHOT: een man die schreeuwt en tegen word gehouden door twee verpleegsters. Hij zit in een dwangbuis}

{Bernhard, een Man (Man met rossig haar een snor) staan samen in de gang van een psychiatrische inrichting.

{Bernhard kijkt bedenkelijk}

Man:

Alles is in gereedheid PB.

Wanneer jij wilt zetten we het in beweging.

SHOT: Greet Hofmans loopt met een koffertje paleis Soestdijk uit.

{Hofmans draait zich om en ziet Juliana door het raam naar haar kijken. Treurig zwaait Juliana naar Greet Hofmans. Door een ander raam op een andere verdieping kijkt Bernhard met zijn handen in zijn zakken naar het tafereel. Met een opgelucht gezicht loopt Bernhard weg van het raam. Terwijl Juliana blijft kijken hoe Hofman weg loopt.}

{De oude Bernhard en Juliana en Máxima, staan in de hal van Paleis Soestdijk. Juliana zit in een rolstoel, en grijpt in paniek de hand van Máxima. Terwijl Bernhard naast de rolstoel staat}

Juliana:

(paniek)

Greet, Greetje, help help!

{Kokkie begeleid de journalisten die naar het tafereel kijken (Jan Tromp en Pieter Broertjes de hal uit.)}

{Máxima knielt naast de rolstoel van Juliana}

Máxima:

Oma ik ben Greet niet. Ik ben Máxima. Greet is er niet (Lief en rustige toon)

{Beatrix is aan de telefoon}

Beatrix:

Wij hadden afgesproken dat jij die journalisten niet meer zou zien.

{Bernhard is aan de telefoon met Beatrix}

Bernhard:

God all Mighty!

(Boos)

Mensch het is je moeder!

{Bernhard loopt zijn werk kamer uit en loopt de woonkamer binnen, waar de verzorger en Máxima Juliana helpen}

{Bernhard zwaait de deur van de woonkamer open en richt zich tot de verpleger}

Bernhard:

(Boos) {Tegen de verzorger}

Zodra zij in bed ligt, pak jij je spullen en je vertrekt. Je bent ontslagen!!

{De oude Bernhard zit in zijn werkkamer op een leren stoel. Hij heeft een borrel in zijn handen. Máxima kijkt heem aan}

Bernhard:

{Neemt een slok van zijn borrel}

Ja ik ben een smet op het koningshuis. Pas over mijn lijk treedt ze af.

{Máxima staart naar een foto van de jonge Bernhard en Beatrix. De foto is in beeld..}

{Máxima keert zich om en schrikt, ze kijkt naar Bernhard.}

{Bernhard ligt op de grond en krijgt slecht adem.}

Máxima:

OPA!!

{Máxima rolt Bernhard op zijn rug }

Kokkie!!

{Bernhard stop met ademen.}

SCENE 1:

SETTING: Een bospad bij paleis het Loo. Op de achtergrond hoor je geluiden van kraaien. De scene speelt zich af in de schaduw van bomen.

BIJSCRIFT: Het Loo november 1962

PERSONEN:

Bernhard: Jonge Bernhard is gekleed in een beige pak met das en een witte anjer

Wilhelmina: Gekleed in een donkerblauw/donkerrood geruit pakje met een grote bondkraag. Ze heeft een baret op en een brilletje op.

{Bernhard, Wilhelmina en twee mannen (personeel), lopen buiten door een begroeid stukje natuur. Wilhelmina gaat voorop. Het personeel dragen allebei grote koffers. Een van de mannen draagt een schop. Er klinkt onheilspellende muziek}

{er is een openstukje gras bij een muurtje te zien}

{Bernhard en Wilhelmina staan om een vuur. Beide staren in het vuur.}

Bernhard:

U weet het zeker moeder?

{Wilhelmina doet hij brilletje af}

Wilhelmina:

Niemand hoeft te weten wat Hendrik allemaal deed.

Bernhard:

Ook Juliana niet?

Wilhelmina:

Juliana weet genoeg.

{Er wordt uitgezoomd, naast het kampvuur staan de twee personeel leden naast de grote leren koffers}

Toe nou {Wilhelmina wenkt naar de mannen}

{een van de mannen leent op de schop, de ander haalt documenten uit de koffers en gooit deze in het vuur.}

{Bernhard en Wilhelmina kijken naar het vuur}

{Wilhelmina richt zich tot Bernhard}

Hoe oud is jouw Alicia nu?

{Bernhard kijkt Wilhelmina aan}

Tien?

{Bernhard knikt instemmend}

Laten we hopen dat het nageslacht dergelijke misstappen bespaard zal blijven.

Bernhard:

{Bernhard schudt nee}

Ik schaam mij niet voor mijn tekortkomingen.

{Er wordt ingezoomd op het vuur. In het vuur ligt een foto van een jonge vrouw}

Wilhelmina:

Lijken hebben de gewoonte om niet in de kast te willen blijven.

{Wilhelmina en Bernhard staren naar het vuur, waar een man nog een stapeltje documenten het vuur ingooit}

{Wilhelmina houdt haar handen voor het vuur om ze te warmen}

Wilhelmina:

Is al die ellende toch nog ergens goed voor.

{Bernhard en Wilhelmina schieten in de lach}

Aflevering 4 – *De Val* – scene 1:

Samenvatting per scene:

Bernhard en Wilhelmina zijn in het bos op Paleis Het Loo in november 1962. Ze verbranden gevoelige documenten over het verleden van Prins Hendrik. Uit voorzorg zo stelt Wil omdat lijken nog wel eens uit de kast willen komen. Wilhelmina vraagt naar Alicia het bastaard kind van Bernhard. Bernhard stelt dat hij zich niet schaamt voor zijn tekortkomingen.

INTRO

SCENE 2:

SETTING: De slaapkamer van Juliana, er staat een ziekenhuis bed in de kamer. De kamer is schemerig verlicht en er branden kaarsen.

BIJSCHRIFT: Soestdijk maart 2004

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donker blauwe pyjama met een donker blauwe duster. Hij heeft zijn bril niet op. Zijn haar zit door de war.

Verpleger: Een jonge man, gekleed in een wit verplegers uniform.

Juliana: De oude Juliana ligt onder een deken.

Beatrix: De oude Beatrix heeft een zwart met grijs pakje aan en een parelketting om.

{Bernhard zit in een stoel. Hij ziet er slecht uit. Hij is gekleed in een pyjama. Zijn haar zit door de waar en heeft geen bril op. Hij zit voor een haardvuur en heeft zijn ogen gesloten. De deur van de kamer gaat zachtjes open. De verpleger van Juliana komt zachtjes binnen gelopen}

Verpleger:

(zachtjes)

Hoogheid?

{Bernhard kijkt op en doet zijn bril op}

{Bernhard kijkt met een scheef lachje}

Bernhard:

Had ik jou niet ontslagen?

{De verpleger slaat zijn ogen neer}

Bernhard:

Hoe is het met haar?

Verpleger:

Ze vraagt naar u.

{Moeizaam staat Bernhard op. De verpleger helpt hem met opstaan en ondersteund Bernhard met lopen. Ze lopen de kamer uit.}

{SHOT: Juliana ligt op bed. Om haar heen branden kaarsen. Ze heeft haar ogen gesloten}

{Er wordt uitgezoomd. Beatrix zit aan het bed van Juliana en houdt de hand van Juliana vast. In een tafeltje voor in het beeld staat een tafeltje met daarop een kaars, brandende wierook en het Argentijnse poppetje dat Juliana van Máxima heeft gekregen}

{Beatrix kijkt bezorgd en verdrietig naar Juliana}

{Beatrix aait de hand van Juliana}

{Achter Beatrix gaat een deur open. Bernhard komt rustig binnen}

{Beatrix legt de hand van Juliana neer en staat op en loopt richting Bernhard}

{Bernhard opent zijn armen en Beatrix valt hem in de armen}

{Samen kijken ze naar Juliana. Er klinkt droevige muziek}

{Beatrix ondersteunt Bernhard, terwijl Bernhard naast d het bed gaat zitten. Beatrix blijft even aan het voeteneind van het bed staan en neemt daarna wat afstand}

{Bernhard, pakt de hand van Juliana}

{Langzaam openen de ogen van Juliana, er verschijnt een lach op haar gezicht}

Juliana

(Moeizaam)

Bernhard?

{Bernhard kijkt naar Juliana met tranen in zijn ogen}

Bernhard:

(Liefkozend)

Lieve Lula

{Moeilijk buigt Bernhard voorover en kust de hand van Juliana}

Juliana:

Je hebt me zo gelukkig gemaakt

{Juliana sluit haar ogen}

{Bernhard barst in huilen uit en buigt voorover over de hand van Juliana}

{Beatrix kijkt naar haar ouders met tranen in haar ogen}

{Bernhard aait al huilend de arm van Juliana}

{Er klinkt droevige muziek}

SHOT: Echte beelden, zwart –wit. De kist van Juliana wordt de kerk binnen gedragen tijdens de bijzetting 30 maart 2004 in de grafkelder van Oranje-Nassau in de Nieuwe Kerk in Delft.

SHOT: De ontmoeting tussen de jonge Juliana en Bernhard op het feest in Amsterdam. Bernhard kust de hand van Juliana terwijl Juliana met grote ogen naar Bernhard kijkt.

SHOT: Echte beelden zwart-wit van de kist van Juliana die het trappetje wordt afgedragen tijdens haar bijzetting.

SHOT: Jonge Bernhard en Juliana die in de zon elkaar kussen

SHOT: Echte beelden zwart-wit van de kist van Juliana die het trappetje wordt afgedragen tijdens haar bijzetting.

SHOT: De oude Bernhard en Juliana die elkaar omhelzen in de tuin van Paleis Soestdijk. Het gezicht van Juliana is te zien, waar een grote glimlach op komt.

SHOT: Echte beelden zwart-wit van de kist van Juliana die het trappetje wordt afgedragen tijdens haar bijzetting.

Aflevering 4 – De Val – scene 2:

Samenvatting per scene:

De scene speelt zich op Paleis Soestdijk maart 2004. Bernhard zit in een kamer en de verpleger die hij eerder ontslagen heeft komt binnen. Juliana vraagt naar Bernhard waarop hij de verpleger volgt en de slaapkamer van Juliana binnen loopt. Juliana ligt ziek op bed en Beatrix is in de kamer. Bernhard geeft Beatrix een knuffel waarna Beatrix afstand neemt van Bernhard die aan het bed zit en Juliana. Bernhard pakt de hand van zijn zieke vrouw. Juliana's laatste woorden zijn: Bernhard je hebt me zo gelukkig gemaakt. Bernhard barst in tranen uit. Vervolgens worden er echte beelden getoond van het bijzetten van Juliana in de Kerk.

SCENE 3:

SETTING: Bernhard en Máxima staan aan een balustrade op een tweede verdieping

BIJSCRIFT: Soestdijk maart 2004

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een grijs jasje met daaronder een zwarte coltrui. Hij heeft een witte anjer op.

Máxima: Een jonge blonde vrouw gekleed in een nette pantalon en een donker bloesje met om haar middel een rood lint.

{Bernhard staart voor zich uit, hij heeft verdriet in zijn ogen}

Bernhard:

Wat een gedoe zo'n begrafenis.

(Vol afgrijzen)

Kijken naar het lijk.

{Er wordt uit gezoemd Máxima en Bernhard staan boven op de tweede verdieping via een opening in het plafond staan ze aan een balustrade te praten. Ze worden van Onderaf gefilmd}

Máxima:

Maar dat is toch juist heel erg mooi?

Zoveel mensen die haar de laatste eer komen bewijzen.

Bernhard:

Noem het maar eer.. kijken of ze echt dood is.

Wij moeten onze doden eren door ze levend te houden.

Hier {Bernhard legt zijn hand op zijn voorhoofd}

En hier {Bernhard legt zijn hand op zijn hart}

Zeventig jaar samen Max.... Zeventig jaar

Ik weet wat ze denken.. die Bernhard heeft haar belazerd en bedrogen. Heeft haar alleen maar getrouwd om het geld en de positie.

{Máxima pakt de hand van Bernhard vast}

Máxima:

(lief)

Ik weet zeker dat ze heel erg veel van u hield.

{Bernhard staart voor zich uit}

Bernhard:

Niemand heeft mij ooit zoveel liefde gegeven.

(Schuldig) En ik heb dat te laat gezien.

Máxima:

(Lief)

Maar u heeft uw dochters nog.

{Er verschijnt een lach op Bernhards gezicht}

En uw kleinkinderen en achterkleinkinderen.

Bernhard:

I know.

{Hij draait zijn gezicht naar Máxima}

En jouw.

{Máxima en Bernhard kijken elkaar lief aan}

Máxima:

Waar waren Alexia en Alicia eigenlijk?

Bernhard:

Die mochten niet komen

(Op een scherpe toon, alsof iemand nadoet na doet)

Dat vond ze geen pas hebben.

{Máxima lacht}

Máxima:

Maar Juliana ging zo goed met ze om

{Bernhard kijkt verbaas op. Er is een misverstand Bernhard sprak over Beatrix en niet Juliana}

Bernhard:

Trix, niet Lula.

Beatrix is steeds meer op Wilhelmina gaan lijken

Aflevering 4 – De Val – scene 3:

Samenvatting per scene:

Soestdijk maart 2004. Juliana is net bijgezet. Bernhard is in gesprek met Máxima waarin hij zegt dat hij een begrafenis een gedoe vind. Mensen komen alleen kijken of ze echt dood is. Máxima vind het juist mooi, zoveel mensen die haar een laatste eer komen bewijzen. Bernhard vertelt Máxima dat je de dode eert door ze in je hoofd en hart levend te houden. Bernhard benadrukt dat Juliana en hij 70 jaar samen zijn geweest. Bernhard zegt: “Ik weet wat ze denken.. die Bernhard heeft haar belazerd en bedrogen. Heeft haar alleen maar getrouwd om het geld en de positie.” Maar dat niemand hem zoveel liefde heeft gegeven als Juliana. Hij is hier naar eigenzeggen te laat achter gekomen. Máxima zegt dat hij zijn kinderen en kleinkinderen nog heeft. Waarop hij antwoord dat hij ook Máxima nog heeft. Vervolgens vraagt Máxima Bernhard waar Alicia en Alexia waren tijdens de bijzetting. Bernhard zegt dat, dat niet mocht van Beatrix. Juliana ging juist goed met de kinderen om. Beatrix is met de tijd steeds meer op Wilhelmina gaan lijken, aldus Bernhard.

SCENE 4:

SETTING: De tuin van paleis Soestdijk, het is mooi weer. En de werkkamer van Bernhard, met grote bruine meubelen. Een groot bureau.

BIJSCHRIFT: Soestdijk 1962

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard heeft een paardrijd outfit aan. Een beige broek, wit overhemd, daarover een blauwe trui en een beige jasje. Om zijn nek heeft hij een beige sjaaltje.

Bert: Stalknecht, een man op leeftijd, gekleed in een grijsvest en heeft een petje op.

Beatrix: Jonge Beatrix, gekleed in een keurig geel jurkje met een wit kraagje en een parel ketting.

Juliana: Jonge Juliana, gekleed in een beige pakje doet vlug de deur achter haar dicht. Om haar hoofd heeft zij een hoofddoekje ze heeft een grote zonnebril op.

{Bernhard zit op een paard. Hij rijdt over een bospad. De zon schijnt door de bladeren van de bomen.}

{een achterdeur van Paleis Soestdijk wordt in beeld gebracht. Juliana gekleed in een beige pakje doet vlug de deur achter haar dicht. Om haar hoofd heeft zij een hoofddoekje ze heeft een grote zonnebril op}

{Bernhard houdt stil}

Bernhard:

Bert, kan jij misschien even naar zijn linker been kijken, ik heb het idee dat hij er wat last van heeft.

{Bernhard stapt van het paard af en Bert neemt de teugels in handen}

Bert:

Geen probleem.

{Bert loopt met het paard door}

{De jonge Beatrix komt aangelopen}

Beatrix:

(Vrolijk) Hé pap!

Bernhard:

Trix, wat een verrassing!

{Bernhard opent zijn armen en geeft Beatrix een kus}

Kom je, je vuile was brengen (Plagerig)

Beatrix:

(Lacht)

Nee ik kom dit weekend studeren, ik heb een tentamen volkenrecht

{Bernhard en Beatrix lopen samen over een grasveld. Op de achtergrond is een fontein te zien}

En ik kon me in Leiden echt niet concentreren.

Bernhard:

(Plagerig)

Minnaars?

Beatrix:

(Lacht)

Nou, pap!

(Plagerig)

Dat jij nou meer in bed lag dan achter je bureau zat.

{Juliana wordt in beeld gebracht, er komt een personeelslid met een fiets aanlopen}

Bernhard:

(sarcastisch)

Ik heb veel geleerd hoor.

Beatrix:

(lacht)

Dat geloof ik best.

Bernhard:

Zeg... die Laurens Jan Brinkhorst,
Is dat beetje een geschikte vent?

Beatrix:

(Verbaasd)

Hoe weet jij dat?

Bernhard:

(Glimlachend)

Ik hoor wel eens wat.

Beatrix:

Pappa, papa, nog altijd de spion die door een gaatje in de krant loert.

Bernhard:

You bet.

{Beatrix en Bernhard stoppen met lopen. Bernhard kijkt naar de deur van het huis}

Beatrix:

LJ is een prima jongen...maar hij is niet van adel.

{Beatrix en Bernhard kijken naar de deur van het huis en zien Juliana op de fiets stappen}

Beatrix:

(serieus)

Waar gaat ze naar toe?

Bernhard:

Baren, naar Hofmans.

{Bernhard en Beatrix, lopen de werkkamer van Bernhard binnen}

Drees, het kan hem niet schelen, en mij trouwens ook niet.

Wil jij een borrel of liever iets anders?

Beatrix:

Een borrel maar.

{Bernhard schenkt een borrel in}

Bernhard:

Drees is allang blij dat we weer samen zijn

Pff, samen...

God almighty!

Je had al koningin kunnen zijn schat.

Beatrix:

Dat komt wel pap

Bernhard:

Ik weet het niet Trix

{Bernhard geeft Beatrix een borrel}

Ze is veranderd, ze weet verdomd goed dat ze gewonnen heeft.

Zo onzeker als ze was, zo koppig is ze nu.

{Bernhard en Beatrix klinken hun glazen}

{Beatrix kijkt om haar heen en ziet een drietal koffers in de werkkamer van Bernhard staan}

Beatrix:

Ga je weg?

Bernhard:

Ja, eerst naar Londen voor de Royal Ascot en daarna door naar de States. Het ministerie van oorlog heeft me gevraagd of ik bij mijn vrienden van Lockheed wil informeren naar nieuwe straaljagers voor de luchtmacht.

Beatrix:

Pap, dit kan toch niet!

De vorstin op de fiets naar een waarzegster

En de prinsgemaal die zich als loopjongen laat gebruiken.

Bernhard:

Zeg nou onderschat je me lieverd.

Ik ga daar ook de nieuwe Bilderberg conferentie voor bereiden.

{Er komt een glimlach op het gezicht van Beatrix}

Dat is een hoop gedoe, we denken aan Cann als nieuwe locatie.

{Bernhard kijkt Beatrix aan}

Wanneer heb je dat tentamen eigenlijk?

Beatrix

Over twee weken..

Bernhard:

Waarom ga je niet mee?

Zeg maar dat je even uit wil puffen

{Beatrix krijgt een grote glimlach op haar gezicht}

{Bernhard, streelt Beatrix over haar wang}

Paardjes kijken op Ascot..

Het wordt tijd dat jij eens wat echt belangrijke mensen ontmoet Trix.

De wereld staat in brand. Rusland stuurt aan op een Derde Wereldoorlog en wat doet Drees of Luns....

{Bernhard staart vooruit en neemt een slok van zijn borrel}

Aflevering 4 – De Val – scene 4:

Samenvatting per scene:

Beatrix komt in 1962 naar paleis Soestdijk toe om een weekend te studeren. Zij raakt afgeleid in leiden en heeft over twee weken tentamens. Bernhard maakt ene grap door te vragen of dat door haar minnaars komt. Beatrix geeft hem van repliek door te zeggen: “ Dat jij nou meer in bed lag dan achter je bureau zat”. Op de achtergrond zie je Juliana op de fiets het paleis verlaten. Bernhard vraagt Beatrix of Laurens Jan Brinkhorst geen geschikte kandidaat is waarop Beatrix antwoord dat hij niet van adel is. Beatrix vraagt Bernhard waar Juliana naar toe gaat. Bernhard zegt naar Baren, naar Greet Homan. Het kan Drees niet schelen gezien hij allang blij is dat Bernhard en Juliana weer samen zijn. Bernhard wil het niet als samen benoemen. Wanneer Bernhard zegt dat Beatrix allang koningin had kunnen zijn antwoord Beatrix dat, dat wel komt. Bernhard zet hier zijn vraagtekens bij gezien: “Ze is veranderd, ze weet verdomd goed dat ze gewonnen heeft. Zo onzeker als ze was, zo koppig is ze nu”. Bernhard bereid zich voor op een bezoek aan Londen voor de Royal Ascot en daarna naar Amerika om het ministerie van oorlog heeft gevraagd of hij bij zijn vrienden van Lockheed wil informeren naar nieuwe straaljagers voor de Luchtmacht. Beatrix vind het niet kunnen dat haar moeder naar een waarzegster fietst en haar vader als loopjongen wordt gebruikt. Bernhard zegt dat zij hem onderschat en dat hij ook de Bilderberg conferentie gaat voorbereiden. Hij nodig Beatrix uit om mee te gaan zodat zij belangrijke mensen kan ontmoeten. Gezien Luns en Drees niets doen aan de situatie van de koude oorlog.

SCENE 5:

SETTING:

BIJSCHRIFT: Schiphol 1962

PERSONEN:

Luns: wat oudere man, gekleed in een donker grijs pak, met een snorretje

Kennedy: Gekleed in een donker pak met een wit overhemd en een donkere das.

Bernhard: Jonge Bernhard, gekleed in een licht grijs pak, met een witte bloes, een rode das en een witte anjer.

Beatrix: Jonge Beatrix, gekleed in een beige jas, met een bondkraag, een hoedje en handschoentjes en een parelketting.

SHOT: Echte beelden, zwart-wit , van het vliegveld. Mensen staan te zwaaien. Kennedy komt aan op het vliegveld.

{Er is een kamer, met aan de wand een grote wereldkaart. }

Luns:

Deventer koek, meneer Kennedy? [Engels]

Kennedy:

Pardon? [Engels]

Luns:

Deventer koek, heerlijk [Engels]

Kennedy:

{Neemt een hap van de koek en zijn gezicht vertrekt}

Eten jullie dit? Interessant... [Engels]

{Hij haalt zijn hap uit zijn mond en propt de rest van de koek in een koffie kopje}

{Kennedy kijkt op zijn horloge}

Ter zake, Meneer Luns, Ik heb tien minuten voordat ik naar Jakarta vlieg.[Engels]

Luns:

Maar tien minuten? [Engels]

Kennedy:

Mijn broer, president van de VS staat erop dat u Nieuw Guinea opgeeft. [Engels]

Luns:

Aan die communist Soekarno? Nooit. [Engels]

Kent u mijn plan niet om het over te laten aan de Verenigde Naties? [Engels]

Kennedy:

Onzin! Indonesië is veel te belangrijk om over te laten aan die bureaucraten. [Engels]

Luns:

Waarom in godsnaam? [Engels]

{Kennedy loopt naar de wereldkaart die aan de muur van het zaaltje hangt. Luns volgt hem}

{De twee heren staan voor de kaart}

Kennedy:

Niet voor God, maar voor de wereld [Engels]

Kijk.

{Kennedy kijkt naar de wereldkaart}

Waar zijn we? [Engels]

{Neerbuigend}

Holland ligt ergens tussen Duitsland en Engeland. [Engels]

{Nederland wordt op de wereldkaart ingezoomd}

En dat... {Kennedy gaat over de landkaart naar Indonesië}

Is Indonesië.[Engels]

Welk land is groter? [Engels]

{Luns kijkt hem verbaasd aan}

Luns:

Indonesië natuurlijk, maar..[Engels]

{Kennedy onderbreekt hem}

Kennedy:

Daar gaat het om. Het spijt me ik moet nu weg.[Engels]

{Kennedy staat op het punt weg te gaan. Bernhard en Beatrix komen binnengelopen}

Tot ziens [Engels]

Bernhard:

Bobby!

Kennedy:

{Ziet Bernhard en lacht}

PB, boef. Leuk je te zien. [Engels]

{Bernhard en Kennedy schudden elkaar de hand.

Bernhard:

Ken je mijn dochter Beatrix? [Engels]

Kennedy:

Natuurlijk, we hebben elkaar op de Bilderberg conferentie in Canada ontmoet. [Engels]

{Kennedy geeft Beatrix een kus op haar wang}

Nog altijd even mooi. [Engels]

Beatrix:

(geleid)

Dank u. [Engels]

{Luns staat achter Kennedy en kijkt een beetje ongemakkelijk}

Luns:

Uh Hoogheid?

Kennedy:

Ik moet vliegen.[Engels]

{Tegen Bernhard}

Wil jij hem uitleggen waarom wij Soekarno nodig hebben? [Engels]

Bernhard:

Doe ik. [Engels]

Kennedy:

Kom langs als je weer bij Lockheed bent. En neem je dochter maar mee. {En geeft een knipoog} [Engels]

Heb je al een vriend? {tegen Beatrix} [Engels]

Beatrix:

Nog niet. [Engels]

Kennedy:

Jammer dat ik al getrouwd ben. [Engels]

{Bernhard en Beatrix lachen}

Nu moet ik echt gaan [Engels]

{Kennedy loopt de zaal uit}

Bernhard:

Doe de groeten aan John en Jacky [Engels]

Kennedy:

Zal ik doen [Engels]

Luns:

Ik moet u zeggen hoogheid dat ik mij bepaaldelijk geschoffeerd voel. De Nederlandse regering zal zich heftig verzetten tegen een overdracht van Nieuw Guinea aan die communist Soekarno!

Bernhard:

(Geïrriteerd)

Doe niet zo naïef Luns.

De vrije wereld zit tot hier {Hij wijst naar zijn nek} in de ellende van wege Vietnam.

Wat denk je dat Soekarno doet als ik die anderhalve soldaat van ons naar Nieuw Guinea zou sturen...Hij hoeft maar te bellen met het Kremlin.. of erger nog met Peking en we zitten nog dieper in de stront.

Luns:

We hebben verplichtingen tegenover de Papoea's hoogheid.

Bernhard:

Ik heb het toch niet tover een stel Papoea's de nog in het stentijdperk leven... Ik heb het over de wereld. God Almighty Luns. Trek die klompen toch eens uit.

{Beatrix schiet in de lach}

Luns:

Mag ik u op uw positie wijzen die u staatsrechtelijk niet toestaat bemoeienis te hebben met besluiten van het kabinet. (Bijtend)

Bernhard:

Luns.. doe me een lol en laat mij nou..

{Bernhard wordt onderbroken door Luns}

{Bernhard kijkt verbaasd dat hij wordt onderbroken}

Luns:

Heeft u er ook maar een ogenblik bij stil gestaan wat uw actie van zojuist voor gevolgen heeft voor de Nederlandse onderhandelingspositie? (boos)

{Bernhard wordt ongemakkelijk}

Bernhard:

Uh nu moeten we door naar Londen voor het springconcours.

Trix, Lets go. We kunnen Phillip en Elisabeth niet laten wachten.

{Luns staat met zijn armen over elkaar, terwijl Beatrix en Bernhard de zaal uitlopen}

{Bernhard draait zich nog even om}

Bernhard:

Zeg Luns, als je in het vervolg nou geen snijkoek maar een stevige Bourbon neerzet, heb je kans dat Bobby in elk geval naar je luistert.

{Beatrix moet lachen om Bernhard}

{Luns neemt een hap van de snijkoek en schud zijn hoofd}.

Aflevering 4 – De Val – scene 5:

Samenvatting per scene:

Bobby Kennedy brengt een vluchtig bezoek aan Luns op Schiphol 1962. Kennedy wil dat Nederland Nieuw Guinea opgeeft. Luns wil dit echter over laten aan de Verenigde Naties tot ongenoegen van Kennedy die hen als een stel bureaucraten wegzet. Op het moment dat Kennedy de ruimte wil verlaten komen Bernhard en Beatrix binnen. Ze groeten elkaar amicaal. Kennedy vraagt Bernhard aan Luns uit te leggen waarom Amerika Soekarno nodig hebben. Kennedy vertrekt waarop Bernhard tegen Luns zegt dat hij niet naïef moet zijn, dat er geen ruimte is voor een tweede Vietnam. Wanneer Luns dat zij verplichtingen hebben tegenover de Papoea's. Zet Bernhard dat volk als onderontwikkeld weg, waarop Beatrix in de lach schiet. Luns wijst Bernhard op zijn positie dat hij staatsrechtelijk zich niet mag bemoeien met besluiten van het kabinet en dat hij door zijn actie geen rekening heeft gehouden met Nederlandse onderhandelingspositie. Bernhard bind in en vertrek snel met Beatrix.

SCENE 6:

SETTING: De paleistuin van Soestdijk, Soestdijk maart 2004.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard gekleed in een donkere pantalon, met een donkergrijze jas en een zwarte coltrui en een wandelstok.

Máxima: Een jonge blonde vrouw, gekleed in een grijze pantalon en een rood jasje.

{Bernhard en Máxima lopen door de paleis tuin. Het is grijs weer}

Bernhard:

Ik heb nog ergens een telegram liggen van John F. Kennedy waarin hij mij bedankt een tweede Vietnam voorkomen te hebben.

{Máxima glimlacht}

Lula had gelijk, zij was wijzer dan ik. Alleen ik wilde het niet zien. Ik voelde mij fantastisch. The world was mine.

Máxima:

Maar de troon niet.

Bernhard:

Dat kon mij allang niets meer schelen. Wij spraken amper nog met elkaar. Wij communiceerden alleen per brief. Zij zag het allang. Zij zag scherper dan wij wat koningschap in moet houden. Ik niet.

Aflevering 4 – De Val – scene 6:

Samenvatting per scene:

Bernhard vertelt Máxima dat hij nog een brief van Kennedy heeft liggen waarin Bernhard wordt bedankt een tweede Vietnam te hebben voorkomen. Hij vertelt Máxima dat Juliana gelijk had en dat zij wijzer was dan hem, maar dat hij dat op dat moment niet inzag. Hij dacht dat de wereld aan zijn voeten lag, waarop Máxima stelt dat de troon dit niet was. Dat kon Bernhard op dat moment niet schelen. Juliana en Bernhard spraken nauwelijks nog met elkaar. Zij zag scherper wat het koningschap moest inhouden.

SCENE 7:

SETTING: 1. De werkkamer van Juliana. 2. De werkkamer van Bernhard

BIJSCRIFT: Soestdijk 1965

PERSONEN:

Juliana: Jonge Juliana (ouder gemaakt, haar haar is minder blond) Gekleed in een bruin pakje, en draagt een bril.

Marijke: Een tiener meisje, gekleed in een blauw bloemetjes jurkje met daarover een blauw vestje. Haar haar hangt los en ze draagt een bril. Ze kijkt scheel.

Bernhard: Bernhard zit in een grijs pak, hij heeft een wit overhemd aan en een choker. En hij draagt een witte anjer.

Beatrix: Jonge vrouw, gekleed in een roze pakje en een wit sjaaltje.

Claus: Een jonge man, gekleed in een lichtbruin pak met een bruine das. Zijn haar is in een zij scheiding gekamd.

{Een butler loopt met een zilveren plateau door een gang, hij klopt aan op de deur van de werkkamer van Juliana. }

{Juliana, zit samen met Marijke in haar werkkamer beide op een stoel voor twee openslaande deuren. Het zonlicht komt door de deuren naar binnen. Juliana rookt een sigaret}

Juliana:

Binnen.

{Tegen Marijke}

Je moet niet geloven wat pappa allemaal zegt.

Butler:

Boodschap van koninklijke hoogheid, Majesteit.

Juliana:

Leeg daar maar neer.

{De butler legt het zilveren schaalje op haar bureau}

{Juliana richt zich tot Marijke}

Marijke:

Maar Beatrix zegt het ook.

Juliana:

Wat zegt Trix?

Marijke:

Dat je geen echte koningin bent.

Je drinkt, je rookt. Je gaat zomaar op de fiets en iedereen mag hier gewoon binnen komen.

Juliana:

Hoe zou jij het dan doen?

Marijke:

Dat weet ik echt niet hoor..

Ik wil ook helemaal geen koningin worden.

{Juliana lacht}

Ik moet er niet aan denken. Ik wil veel liever de muziek in. Naar het conservatorium...zingen.

Juliana:

(lief)

Tuurlijk schat, en wees maar blij dat dat gewoon kan.

Ik wilde altijd actrice worden.

{Juliana staat op en loopt naar de openslaande deuren}

Ach dat is dit eigenlijk ook wel een beetje.

Marijke:

Waarom stop je er dan niet mee?

Als dit niet is wat je wil?

Waarom ga je niet scheiden van pappa, dan wordt Trix Koningin.

{Juliana kijkt naar haar dochter}

Die wil wel hoor.

Juliana:

Ga nou maar, ik moet nog veel doen.

{Marijke wil weglopen}

Kus?

{Juliana geeft Marijke een kus}

{Marijke stoot tegen het bureau aan terwijl ze de werkkamer van Juliana uit loopt}

{Juliana loopt naar haar bureau en pakt de brief die op haar bureau ligt. Ze maakt de brief open. Ze leest vlug de brief en legt hem dan weer neer}

{Boos pakt Juliana de telefoon op en belt}

{In de werkkamer van Bernhard, zit Bernhard achter zijn bureau. De telefoon gaat over en hij neemt het hem op luidspreker.}

Bernhard:

Ja

Stem van Juliana:

(Boos)

Mag ik jou vriendelijk verzoeken je intriges en plannetjes elders te smeden bijvoorbeeld in Parijs of in Amerika bij je vriendjes en vriendinnetjes, maar niet HIER.

Bernhard:

(Rustig)

Waar heb jij het over?

Juliana:

(Boos)

Ik vind het roerend dat jij je zorgen maakt over onze oudste dochter en ik weet hoe goed jij en je familie zijn in het koppelen en je gaat je gang maar. Ik zal de eerste zijn om Trix te feliciteren als ze een man heeft

{De camera in de werkkamer van Bernhard draait. Beatrix en de Jonge Claus zitten aan de andere kant van het bureau van Bernhard en horen het gesprek ze roken beide een sigaret}

Bernhard:

(Boos)

Waar heb je het in godsnaam over!?

Trix vertelt me net dat ze een leuke vent heeft ontmoet en dan ga jij..

Stem Juliana:

(Woedend)

Ik hoop dat zij wel een gelukkig huwelijk zal hebben en dat zij lang als kroonprinses met haar man van haar vrijheid mag genieten. Als jij begrijpt wat ik bedoel!

{Beatrix en Claus kijken met grote ogen}

En als je dat niet doet moet je dat maar aan je lieve Mutti vragen.

Bernhard:

(Woedend)

Godverdomme!

{Zowel Bernhard, als Juliana hangen boos de telefoon op}

{Beatrix probeert het onderwerp te veranderen}

Beatrix:

Mijn moeder wil je graag ontmoeten. [Duits]

Ik denk dat mamma weg zal zijn van Claus

Bernhard:

Ik denk dat iedereen weg zal zijn van Claus.

{Beatrix staat op}

Beatrix:

Kom je?

{Beatrix en Claus lopen de kamer van Bernhard uit}

{Bernhard neemt een slok van zijn borrel.}

Aflevering 4 – De Val – scene 7:

Samenvatting per scene:

Juliana zit met Marijke in haar werkkamer. Juliana zegt dat, dat zij niet alles moet geloven wat Bernhard zegt, waarop Marijke zegt dat ook Beatrix zegt dat zij geen echte koningin is, ze rookt, drinkt en iedereen is welkom aan het Hof. Marijke ambieert geen koningin te zijn. Ze wil naar het conservatorium. Juliana zegt dat, dat gewoon kan. Zij wilde altijd actrice worden en ziet dat haar functie dit ook een beetje is. Marijke vraagt waarom haar moeder niet stopt, en scheid van Bernhard. Beatrix wil wel op de troon. In de tussen tijd is er een brief van Bernhard gebracht. Wanneer Juliana de brief leest pakt ze woedend de telefoon en belt Bernhard die net met Beatrix en Claus in zijn werkkamer zit. Hij ontmoet Claus voor het eerst. De telefoon staat op luidspreker zodat Claus en Beatrix getuigen zijn van het telefoon gesprek. Juliana vind het goed dat Bernhard zich zorgen maakt om hun oudste dochter, maar verzoekt Bernhard zijn plannetjes maar in het buitenland in het bijzijn van zijn vriendjes en vriendinnetjes moet smeden. Bernhard zou een koppel poging voor Beatrix hebben beraad. Bernhard snapt niet waar Juliana het over heeft. Bernhard vertelt Juliana dat Beatrix net vertelt dat zij een nieuwe man heeft ontmoet. Waarop Juliana zegt dat zij hopt dat Beatrix en Claus wel een gelukkig huwelijk zal hebben en dat zij lang als kroonprinses met haar man van haar vrijheid mag genieten.

SCENE 8:

SETTING: De woonkamer van Paleis Soestdijk. Een slijke grote zitkamer, met twee grote gebloemde banken. Er staan bloemen in de kamer. De zon schijnt door de ramen naar binnen.

BIJSCHRIFT: Soestdijk 1965

PERSONEN:

Beatrix: Een jonge vrouw, gekleed in een donkerblauwe jurk met een parelketting en een parelarmband.

Claus: Een jonge man, gekleed in een groen/beige pak met een gestreepte das.

Bernhard: Jonge Bernhard (iets ouder gemaakt) gekleed in een donker grijs/blauw pak met een bijkleurende das. Met een witte anjer

Juliana: Jonge Juliana (iets ouder gemaakt) gekleed in een gekleurde bloes, een bruinjasje en een beige kokerrok.

{Beatrix en Claus zitten op de gebloemde bank in de woonkamer van paleis Soestdijk. Beatrix leest een artikel in de krant}

Beatrix:

Revolutie! Hoe durven ze. Dit is mijn huwelijk.

{Bernhard en Juliana zitten op de andere gebloemde bank. Juliana rookt een sigaret terwijl Bernhard met een borrel in zijn hand zit}

Mijn keus. Hebben ze dan zo weinig vertrouwen in me?

Claus:

Liefje, de mensen kennen mij nog niet. Voor hen ben ik alleen maar een Duitser. De oorlog ligt nog vers in het geheugen. Als ze zien dat de nieuwe koningin van mij houdt... [Duits]

{terwijl Claus de handen van Beatrix pakt is Bernhard op de achtergrond t zien. Hij kijkt naar Beatrix en claus}

Worden ze vanzelf toegeeflijker. [Duits]

{De verdrietige blik van Beatrix veranderd in een glimlach}

{Beatrix en Claus kijken elkaar diep in de ogen aan en geven elkaar neuzen}

Bernhard:

Trix, je laat je leven toch niet bederven door een paar halve garen. [Duits]

{Beatrix staat op met de krant in haar hand en loopt naar de openhaard. Ze gooit de krant in het vuur. Op de voorpagina van de telegraaf staat: "Beatrix en ik zijn al lang goede bekenden". (Deel van de tekst is niet leesbaar) Duits Diplomaat Herkend van foto die in Europa opwinding veroorzaakte. De foto van Claus vliegt in de brand.}

Aflevering 4 – De Val – scene 8:**Samenvatting per scene:**

Beatrix is woest over een artikel in de krant over Claus. Ze denkt dat het volk weinig vertrouwen in haar heeft. Claus stelt haar gerust door te zeggen dat het volk hem niet kent en met de oorlog nog vers in het geheugen alleen zijn Duitsers zijn nu van belang is, maar dat als ze zien dat de nieuwe koningin van hem houdt dit wel bijtrekt.

SCENE 9:

SETTING: De paleistuin van Soestdijk, Soestdijk maart 2004. Bernhard en Máxima zitten op witte tuinstoelen voor een fonteintje in de tuin.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard is gekleed in een donkere pantalon, met een donkergrijze jas en een zwarte coltrui en een wandelstok

Máxima: Een jonge blonde vrouw, gekleed in een grijze pantalon en een rood jasje.

{Bernhard en Máxima zitten op witte stoelen in de paleistuin}

Bernhard:

Claus had gelijk, maar het duurde lang, maar het volk draaide bij.

Máxima:

Ik kan me dat niet voorstellen, dat je dochter trouwt en dat je haar toch op een bepaalde manier kwijt bent.

Bernhard:

Maar jij hebt haar ook nog maar pas.

Ik heb dat eerder meegemaakt met Irene en Margriet die ging trouwen. Marijke die naar Canada is vertrokken.. die noemde zich ineens Christina.

{Bernhard schiet in de lach}

Je had Lula moeten zien. Het land was te klein.

{Bernhard lacht hard}

Máxima:

Wel vreemd... ineens weer alleen met oma.

{Bernhard zucht diep}.

Aflevering 4 – De Val – scene 9:

Samenvatting per scene:

Tijdens een gesprek tussen Máxima en Bernhard stelt Bernhard dat het volk na lange tijd de mening bijdraaide over Claus. Máxima zegt dat het haar vreemd lijkt als je dochters een echtgenot vinden en je ze dan toch een beetje kwijtraakt. Máxima zegt dat het wel vreemd zou zijn alleen met oma.

SCENE 10:

SETTING: Een vliegtuig hangaar.

BIJSCHRIFT: Parijs 1967

PERSONEN:

Bernhard: Gekleed in een donker pak met wit overhemd en een anjer.

Courtland: Een zakenman gekleed in donker pak

Teengs: Een man, gekleed in een donker bruin pak. Hij heeft snor en is rossig.

{Een vliegtuig vliegt over.}

{Bernhard, Teengs en Courtland staan in een vliegtuig Hangaar. Bernhard filmt door het raam naar buiten, hij zit op zijn hurken}

Courtland:

Hebben we een deal? [Engels]

Bernhard:

Met mijn aanbeveling als inspecteur-generaal van het Nederlandse Strijdmacht. [Engels]

Courtland:

U aanbeveling? [Engels]

{Bernhard filmt de hangaar rond en houdt zijn camera gericht op een jonge vrouwelijke piloot die net haar piloten pet afzet.}

Teengs

Zijne koninklijke hoogheid kan overtuigend zijn.[Engels]

Bernhard:

Je bent een schurk, Teengs.

Geen zorgen, Courtland. Alles is geregeld. [Engels]

{De drie mannen hebben een glas champagne in hun handen en Bernhard heft het glas}

Op een nieuwe miljoenendeal voor Lockheed. [Engels]

{De heren klinken de glazen}

Ik kan zelfs een goed woordje voor je doen bij de Italianen [Engels]
Agnelli is een goede vriend van me. Als beloning..

Courtland:

Zeg maar niets mijn vriend, Ik geef je een Lockheed Electra. [Engels]
{De heren lopen naar het Electra vliegtuig}
De Prins verdient het in stijl te vliegen. Is ze niet prachtig? [Engels]

Bernhard:

Excuseer ons [Engels]

{Bernhard loopt samen met Teengs een stukje verder}

Zeg, het is natuurlijk een pracht kist, maar dan kan ik thuis niet mee aan komen. Ik hoor Lula al. Waarom vlieg je niet gewoon een Fokker.

Teengs:

Hmm en je werkelijke reden?

Bernhard:

{Schiet in de lach}

Damn you, je kent mij te goed Teengs... Hélène ik heb net een nieuw pied a terre voor haar gekocht.

Teengs:

Ah je hebt geld nodig. Daar moet je voorzichtig mee zijn PB. Zo'n vliegtuigje is makkelijker uit te leggen.

Bernhard:

Daar zeg je wat.. via Meuzer misschien, Zwitserland?

Teengs:

En dan in Nederland op een schuilrekening en niet onder je eigen naam natuurlijk.

Bernhard:

Victor, Victor Baarn.

De buit voor de winnaar [Engels]

{De twee mannen lachen}

{Bernhard loopt richting Courtland}

Ik denk dat we er wel uit komen.

{Bernhard en Courtland schudden elkaar de hand}

Aflevering 4 – De Val – scene 10:

Samenvatting per scene:

Bernhard sluit in Parijs 1967 in het bijzijn van Teengs een miljoenen deal met Lockheed en biedt Courthand aan een goed woordje voor hem te doen bij de Italianen. Hij is namelijk bevriend met Agnelli. Bernhard wil een beloning. Courtland biedt hem een vliegtuig aan. Bernhard is bewust dat hij daarmee niet kan thuiskomen omdat Juliana dat niet zou accepteren. Teengs vraagt Bernhard naar de werkelijke reden achter de weigering van het vliegtuig. Bernhard zegt Teengs dat hij net een nieuwe Pied a Terre voor Hélène heeft gekocht en geld nodig heeft. Teengs en Bernhard besluiten het geld via Zwitserland op een schuilrekening te laten storten onder de naam Victor Baarn.

SCENE 11:

SETTING: Parijs, in de pied a terre van Hélène . De zon schijnt door de ramen.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Hélène Grinda: Een jonge donker blonde vrouw gekleed in een wit jurkje. Met op haar hoofd een grote knot.

Bernhard: Jonge Bernhard (iets ouder gemaakt) gekleed in een bruine pantalon, met een bijpassend gilet en een witte bloes. Hij draagt een groot horloge en zijn bril.

{ Hélène staat met een baby in haar armen voor een roze wiegje. Ze kijkt over haar schouder en lacht. Ze legt de baby voorzichtig in het wiegje }

{de jonge Bernhard, loopt richting Hélène en het wiegje. Hij kijkt naar de baby en lacht}

Bernhard:

Sprekend haar moeder. [Frans]

Hélène:

{Pakt de bril die Bernhard op heeft van zijn hoofd}

Nee. [Frans]

{Ze houd de bril voor het hoofdje van de baby

Sprekend haar vader. [Frans]

{Bernhard schiet in de lach}

Bernhard:

Je bent stekeblind. [Frans]

Hélène:

{lacht}

Wees blij. [Frans]

{ Hélène tikt Bernhard tegen zijn buik en loopt van hem weg}

Hoe had ik anders op zo'n oude man kunnen vallen?

{ Hélène gaat op het randje van een fauteuil zitten}

{Bernhard loopt naar haar toe en heeft een lach op zijn gezicht}

{Hélène lacht speels naar Bernhard}

Bernhard:

Pas jij maar op.... (Lacht) [Frans]

{Bernhard, loopt om haar heen en opent de rits van de jurk van Hélène }

Voor deze oude man. [Frans]

{ Hélène, staat op en draait zich om naar Bernhard toe}

Hélène:

Moet je niet... {Ze doet haar jurk langzaam uit} [Frans]

.... Aan je hart denken? [Frans]

{Bernhard kijkt haar vermakelijk aan}

Bernhard:

Mijn hart? Pas maar op dat ik jouw hart niet breek [Frans] {met een lach}

{Bernhard loopt naar de half ontkleedde Hélène en zoenen elkaar innig. Bernhard legt Hélène op de bank waar ze doorgaan met innig zoenen}

Aflevering 4 – De Val – scene 11:

Samenvatting per scene:

Bernhard brengt een bezoek aan Hélène in Parijs en hun pas geboren kind. De affaire van Bernhard komt in deze scene tot uitwerking.

SCENE 12:

SETTING: Paleistuin

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Alexander als **peuter**: Gekleed in een rode korte broek en een wit met gele en rode bloemetjes shirtje.

Friso als **baby**: heeft een wit shirtje en een rood broekje aan.

Gouvernante: Gekleed in een wit verpleegsters pakje met een wit mutsje op haar hoofd.}

Bernhard: De jonge Bernhard (iets ouder gemaakt) gekleed in een beige nette broek, met een oranje bruine trui. Daar overheen draagt hij een beige trenchcoat.

Beatrix: Jonge Beatrix is hoog zwanger. Gekleed in een blauw met paars geruite jurk met een roze vestje. Ze draagt een parel armband.

{de kleine Alexander zit op een hobbelpaard en lacht. Bernhard maakt foto's van hem. De foto die Bernhard als het ware maakt van de kleine Alexander wordt in het zwart-wit in beeld gebracht.}

{Bernhard zit op zijn hurken en heeft zijn bril op zijn voorhoofd gezet en lacht naar Alexander}

{Bernhard maakt een foto van Friso die op de schoot van de gouvernante zit. Ook deze foto verschijnt in het zwart-wit in beeld}

{De kleine Alexander staat moeilijk op en loopt (het lijkt alsof hij net heeft leren lopen) met een speelgoed konijn richting Bernhard. Bernhard maakt weer een foto, en deze verschijnt zwart-wit in beeld}

{Bernhard gebaard naar de gouvernante dat ze even met zijn alle bij elkaar moeten zitten voor een foto. De kleine Friso begint te huilen.}

{Er verschijnt een zwart-wit foto van de gouvernante met Friso}

{Bernhard lacht naar Alexander, die hard terug lacht.}

Bernhard:

Kijk eens lieverd.

{Bernhard is druk bezig met het maken van foto's van de twee kleine kinderen.

{Beatrix komt aan lopen}

Beatrix:

Pappa?

{Bernhard staat op}

Bernhard:

Trix!

{Bernhard geeft Beatrix een kus op haar wang}

{Beatrix gebaard Bernhard met haar mee te lopen}

{Bernhard en Beatrix lopen langs een gracht van het paleis}

Bernhard:

... zo'n goede als co... my god

Beatrix:

(boos) ik hoor dat ik er weer een zusje bij heb

{Bernhard kijkt naar Beatrix}

Bernhard:

Ja.

Beatrix:

(Boos) Hoe haal jij het in je hoofd?

Bernhard:

Nou het was niet echt...

{Beatrix valt Bernhard in de reden}

Beatrix:

Om haar Alexia te noemen ook nog.

Bernhard:

Dat was haar idee.

Beatrix:

En nu?...Ga je weg bij mammië en ga je een nieuw gezinnetje beginnen.

{Bernhard kijkt haar een beetje schaamtevol aan}

Die vrouw is jonger dan dat ik ben. Dat kind is jonger dan je kleinzoon.

Wat denk je dat ze gaat doen die Helene, over een paar jaar als jij in de zestig bent en zij nog geen dertig.

{Bernhard en Beatrix zijn gestopt met lopen}

Bernhard:

Leeftijd heeft er nooit echt toe gedaan.

Beatrix:

Natuurlijk wel. Jij bent voor haar alleen maar interessant omdat je de Prins der Nederlanden bent. Wat als dat straks niet meer zo is?

{Bernhards gezicht vertrekt.}

Beatrix:

{Matigt haar toon}

Pappa als die kleine geboren is, dan ben ik toe aan de troon.

{Bernhard legt zijn hand voorzichtig op de buik van Beatrix}

{Met tranen in haar ogen}

Daar heb ik jou bij nodig.

Aflevering 4 – *De Val* – scene 12:

Samenvatting per scene:

Bernhard maakt foto's van zijn kleinkinderen die aan het spelen zijn. Een hoogzwangere Beatrix komt aangelopen en wil een gesprek met Bernhard. Beatrix is boos dat Bernhard een kind heeft verwekt bij de veel jongere Helene en het kind ook nog Alexia heeft genoemd. Tevens is zij boos dat het schandalig is dat zijzelf ouder is dan de moeder van haar halfzusje en dat het kind van Bernhard jonger is dan haar eigen kinderen. Beatrix vraagt Bernhard verwijtend of hij Juliana gaat verlaten en nieuw gezinnetje gaat stichten. Beatrix stelt dat Helene hem alleen interessant vindt omdat hij de Prins der Nederlanden is, maar dat dit niet al te lang meer zo zal zijn. Dat zij na de bevalling klaar is om de troon op te volgen, met tranen in haar ogen zegt Beatrix dat zij Bernhards hulp daarvoor nodig heeft.

SCENE 13:

SETTING: paleistuin van paleis Soestdijk. Bernhard en Juliana zitten op tuin meubilair. De vogeltjes tijlpen. Er staan twee witte stoelen. Tussen hen in staat een tafeltje met daarop kristallen karaffen met wijn er in. Er staan volgeschonken wijn glazen op het tafeltje.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Alexander: als **peuter**. Gekleed in een rode korte broek en een wit met gele en rode bloemetjes shirtje.

Friso als baby: heeft een wit shirtje en een rood broekje aan.

Bernhard: Jonge Bernhard (ouder gemaakt) gekleed in een beige nette broek, met een oranje bruine trui.

Juliana: Jonge Juliana (ouder gemaakt, grijs haar) gekleed in een bruin pakje.

{Op de voorgrond spelen Friso en Alexander in een box.}

{Bernhard zit met zijn benen over elkaar op een stoel in de tuin, hij lurkt aan zijn pijp en kijkt naar de twee kinderen in de box. Naast zijn stoel staat een tafeltje met daarop een karaf en twee glazen wijn. Naast het tafeltje staat nog een lege stoel}

{Juliana komt aangelopen en gaat in de lege stoel zitten, naast Bernhard.}

Juliana:

Hoe denk je dat hij zich later gaat noemen? Koning Willem IV of Alexander de eerste?

Bernhard:

Willem IV natuurlijk.

{Juliana steekt een sigaret op.}

{Bernhard gebaard naar de box}

Denk je dat hij op jou lijkt?

Juliana:

Vind je? {Ze schiet in de lach}

Bernhard:

{Kijkt liefdevol naar Juliana}

God mammie, hoe lang is dat geleden dat ik jou aan het lachen kreeg?

Juliana:

{Kijkt naar Bernhard}

Nou, dat weet ik niet hoor... 100 jaar geleden? {Ze lacht}

Bernhard:

(Lachend) dat valt me nog mee.

Ik ben in die 100 jaar een beetje dom geweest Lula.

Juliana:

Owja... waarmee dan?

Geld... vrouwen...verkeerde vriendjes?

{Juliana staart voor zich uit}

Bernhard:

Weet jij onze huwelijksreis nog? Drie maanden... je moeder was bang dat we nooit meer terug zouden komen. {Bernhard lacht}

{Juliana kijkt hem vermakelijk aan}

Ik hield van je Lula, en jij {Bernhard wijst met zijn pijp naar Juliana} hield van mij.

Juliana:

Ik was de gelukkigste vrouw op aarde.

{Bernhard lacht}

Bernhard:

Waarom doen we het niet opnieuw?

{Juliana kijkt op en kijkt Bernhard aan}

Juliana:

Pardon?

Bernhard:

Je bent een fantastische vorstin , maar meer dan twintig jaar Lula...

{Bernhard kijkt naar Juliana}

Je bent nog mooi, je kan nog alles. Ik heb het nooit zo gezien maar waarom pakken we die twintig jaar die we nog hebben niet? Altijd maar werken... jij, ik, totaal vervreemd van elkaar...geen enkel eigen leven

Juliana:

Ik geloof niet dat jij ooit iets tekort bent gekomen. {sarcastisch lachje}

{Bernhard en Juliana schieten in de lach}

{Juliana serieuze toon}

Ik wil dat jij stopt met mademoiselle Grinda...als je dit werkelijk meent.

Bernhard:

{Bernhard kijkt bedenkelijk en staart even voor zich uit}

Ik heb een dochter bij haar Lula.

Juliana:

Ik verbied jou ook niet je kind te zien. Zij mag hier net als Alicia altijd komen.

{Juliana drukt haar sigaret uit in een asbak}

{Juliana staat op}

Premier Biesheuvel wacht op mij.

{Ze loopt achter de stoel van Bernhard langs en stopt even}

Ik denk erover na... wij hebben geen haast.

{Bernhard staart voor zich uit terwijl hij aan zijn pijp lurkt.}

Aflevering 4 – *De Val* – scene 13:

Samenvatting per scene:

Juliana en Bernhard zitten naast elkaar in de tuin en kijken naar de spelende Willem Alexander en Friso. Bernhard vraagt zich af hoe Alexander zich zou gaan noemen. Bernhard denkt terug aan het verleden. Aan de huwelijksreis waarin ze beide gelukkig waren. Hij stelt dat beide van elkaar hielden en vraagt Juliana om een tweede kans. Hij is dom geweest in het verleden en dat ze vervreemd zijn van elkaar. Hij vraagt of zij de aankomende 20 jaar samen kunnen spenderen en kunnen genieten van elkaars gezelschap. Juliana moet dan wel de troon opgeven. Juliana stelt dat Bernhard nooit iets tekort is gekomen en dat zij na zal denken over zijn voorstel. En als hij het echt meent hij moet stoppen met zijn omgang met mevrouw Grinda. Hun kind is net als Alicia altijd welkom op het paleis. Juliana zegt over zijn voorstel na te zullen denken.

SCENE 14:

SETTING: paleistuin van paleis Soestdijk, de zon schijnt.

BIJSCHRIFT: Soestdijk, September 1975

PERSONEN:

Bernhard: De jonge Bernhard (iets ouder gemaakt) gekleed in een bruine coltrui met daarover heen een antraciet jasje met daarop een anjer gespeld. Hij heeft een pilotenbril op.

Alexander: Als jongetje met rossig haar, gekleed in een geel met bruin geruite bloes met daarover een donkerblauwe spencer.

Juliana: De jonge Juliana (ouder gemaakt) Gekleed in een donker groene rok en een groene met roze bloemetjes bloes

Butler: Een man op middelbare leeftijd gekleed in een butlerspak

{Bernhard staat met een borrel in zijn hand naast Alexander die in zijn handen een groot jacht geweer heeft.}

{Alexander schiet met het jachtgeweer een lantaarn kapot.}

Bernhard:

Wauw! Bijna raak Alex.

Alexander:

Zegt u niks tegen pappa en mamma? (Paniekerig)

Bernhard:

Ben je belazerd. {Hij geeft Alexander zijn glas en neemt het geweer over}

Dan krijgt opa op zijn mieter.

{Hij laad het geweer}

{Bernhard kijkt om zich heen}

Nou waar zit ie?

{Alexander kijkt ook om zich heen}

Alexander:

Daar in die boom.

Bernhard:

Owja ik zie hem, hou je van Vlaamse Gaai?

Alexander:

Nee, bleh (vol afkeer)

{Achter Bernhard en Alexander komt Juliana en een butler aangelopen.}

Bernhard:

Haha, nooit te snel schieten. Eerst kijken, wachten, wanneer de vijand denkt dat het safe is... {Bernhard vuurt een schot af}

{Een Vlaamse Gaai valt uit een boom}

{Alexander wordt enorm enthousiast}

Alexander:

YES!!!

{Hij geeft Bernhard zijn glas terug en rent naar de vogel}

{Juliana staat achter Bernhard en Alexander}

Juliana:

Pappie, wat ben je in hemelsnaam aan het doen?

Bernhard:

Niks mammie, ik liet onze kleinzoon zien hoe ik op 10 mei 1940 een messerschmitt naar beneden haalde.

{Alexander komt dol enthousiast terug gerend met de dode vogel in zijn handen}

Alexander:

Oma, kijk een dode mof!

{Bernhard schiet in de lach}

Juliana:

Alexander dat mag je niet zeggen... dat arme beest.

{Juliana richt zich tot de Butler}

Kunt u dit diertje begraven?

Butler:

Natuurlijk Majesteit.

{Alexander legt de vogel op een zilveren plateau. De butler verlaat de tuin}

Alexander:

Oma? Is het echt waar dat opa een messerschmitt naar beneden heeft geschoten?

Juliana:

Ach welnee, opa maakt het graag mooier dan dat het is.

{Bernhard lacht}

{Hij heeft zijn glas naar Alexander}

Bernhard:

Cheers!

{Juliana loopt weg en ziet de kapot geschoten lantaarn}

Pappie... die lamp ook al..

{De butler komt aangelopen}

Butler:

Hoogheid, Mevrouw, Premier den Uyl belde zojuist hij wil graag een vertrouwelijk gesprek met u beide. Als het kan vandaag nog.

{Bernhard en Juliana wisselen een gespannen blik.

Aflevering 4 – *De Val* – scene 14:

Samenvatting per scene:

Soestdijk, september 1975. Bernhard is samen met de jonge Willem Alexander aan het jagen op een Vlaamse gaai. Alexander schiet daarbij een lantaarn kapot waarop Bernhard het geweer over neemt en de vogel naar beneden haalt. Op dat moment komt Juliana aangelopen en vraagt wat ze aan het doen zijn. Bernhard zegt dat hij Willem Alexander laat zien hoe hij op 10 mei 1940 een messerschmitt naar beneden haalde. Wanneer Alexander aan zijn oma vraagt of Bernhard dat werkelijk gedaan heeft zegt Juliana dat Bernhard het vaak mooier maakt dan dat het was. Op dat moment komt de Butler dat Premier den Uyl zo spoedig mogelijk een gesprek wil met Bernhard en Juliana.

SCENE 15:

SETTING: De woonkamer van Paleis Soestdijk. Twee gebloemde banken die tegenover elkaar staan met daar tussen een salon tafel. Soestdijk, September 1975.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Jonge Bernhard (ouder gemaakt)Gekleed in een bruine coltrui met daarover heen een antraciet jasje met daarop een anjer gespeld. Hij heeft een pilotenbril op.

Juliana: Jonge Juliana (ouder gemaakt) gekleed in een donker groene rok en een groene met roze bloemetjes bloes

Den Uyl: Een man op middelbare leeftijd gekleed in een donker groen jasje en een stropdas. Hij draagt een bril en is kalend.

{Er klinkt een stem, de stem is van Premier Den Uyl}

{Premier Den Uyl zit op de gebloemde bank in de woonkamer van Paleis Soestdijk}

{Den Uyl zit erg ongemakkelijk}

Stem Den Uyl:

{Ongemakkelijke en plukkend aan zijn broek}

Zoals u wellicht weet is naar aanleiding van de in de pers zogenoemde Watergate-affaire in de Verenigde Staten een grootscheeps onderzoek naar mogelijke smeergeld praktijken in het Amerikaanse bedrijfsleven verricht.

{Bernhard kijkt gespannen}

De bevindingen van dat onderzoek beginnen naar de pers te lekken.

{Bernhard neemt een slok van zijn net ingeschonken thee}

Betrokkenen zijn onder andere vliegtuigbouwers, Northrop en Lockheed.

{Den Uyl leunt naar voren en doet zijn bril af. Den Uyl richt zich tot Juliana}

Uw echtgenoot, heeft zich zo blijkt voor diensten laten betalen door bedrijven.

{Juliana pakt rustig haar kopje thee van de salon tafel}

En wel voor ettelijke miljoenen.

{Juliana kijkt naar Bernhard die aan de andere kant van de bank zit}

Juliana:

Bernhard...

Bernhard:

Onzin! Ik heb nooit een cent van Lockheed gekregen.

Den Uyl:

Niettemin wordt uw naam genoemd. Ook wordt er in de buitenlandse pers enige zaken uit het verleden opgerakeld die ongetwijfeld een weg naar hier zullen vinden.

Juliana:

(Stellig en op een ferme toon)

Als mijn man zegt dat hij geen geld heeft ontvangen dan geloof ik hem.

{Bernhard kijkt dankbaar naar Juliana}

Aflevering 4 – De Val – scene 15:

Samenvatting per scene:

In een gesprek met Bernhard, Juliana en Den Uyl stelt Den Uyl dat naar aanleiding van de in de pers zogenoemde Watergate-affaire in de Verenigde Staten een grootscheeps onderzoek naar mogelijke smeergeld praktijken in het Amerikaanse bedrijfsleven verricht. Betrokkenen zijn onder andere vliegtuigbouwers, Northrop en Lockheed. De resultaten beginnen naar de pers te lekken en ook de naam van Bernhard wordt hiermee in verband gebracht. Bernhard zou miljoenen aan steekpenningen hebben aangenomen. Naast dat zijn naam wordt genoemd wordt ook het verleden van Bernhard opgerakeld in de buitenlandse pers. Bernhard ontkent hardnekkig. Juliana gelooft Bernhard.

SCENE 16:

SETTING: Een paleiskamer. Met aan de muur een grote goud omlijste spiegel.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: Gekleed in een donkerblauw pak. Met een witte anjer.

Beatrix: gekleed in een groene bloes met daarover een licht bruine pull over.

{Beatrix komt de kamer binnen lopen waar Bernhard voor een grote spiegel een krant staat te lezen}

Beatrix:

Pappa! Heb jij even! (ferme toon)

{Beatrix doet de deur dicht en loopt naar Bernhard toe. In de weerspiegeling van de spiegel waar Bernhard voor staat. Zie je Bernhard opkijken}

Ben jij Victor Baarn?

Bernhard:

Wie?

Beatrix:

Pappa!

{Bernhard draait zich om naar Beatrix}

Bernhard:

Nee, ik ben die Victor Baarn niet.

Beatrix:

Je liegt! Je hebt als een ordinaire oplichter steekpenningen aangenomen! (Heel boos)

Bernhard:

Hoe kom je daar nou in godsnaam bij.

{Beatrix schiet in tranen en loopt de kamer uit}

Beatrix:

(Huilend)

Kun jij ooit zonder leugens.

{Beatrix gooit de deur achter zich dicht}

{Bernhard blijft verbouwereerd naar de deur kijken}

Aflevering 4 – De Val – scene 16:

Samenvatting per scene:

Een boze Beatrix vraagt Bernhard of hij Victor Baarn is. Bernhard ontkent dit maar Beatrix gelooft hem niet. Ze zegt dat hij als een ordinaire bedrieger steekpenningen heeft aangenomen. En vraagt Bernhard met tranen in haar ogen of hij ooit zonder leugens kan.

SCENE 17:

SETTING: De werkkamer van Juliana. Het bureau en de kamer zien er opgeruimd uit. Er staan veel bloemen in de kamer. Soestdijk, 1976

BIJSCHRIFT: Soestdijk, 1976

PERSONEN:

Bernhard: Jonge Bernhard (ouder gemaakt) gekleed in een donkergroen pak met een beige overhemd en een witte anjer.

Juliana: Jonge Juliana (ouder gemaakt) gekleed in een zwarte rok en een goud met zwarte bloes.

{Alexander speelt voor het paleis op de oprijlaan met een bal.}

{Er komt een groene auto aanrijden. De chauffeur stapt uit en opent de deur van de auto}

{Bernhard staat binnen voor het raam te kijken naar Willem-Alexander en de auto. Hij rookt een sigaret.}

{Den Uyl stapt uit de auto en buigt naar Alexander. Den Uyl gebaard Alexander de bal naar hem te schieten. Onhandig neemt Den Uyl de bal aan}

{Terwijl Bernhard uit het raam staart}

Bernhard:

Het beste is dat ik wegga.

Juliana:

Nee.

{Er wordt uitgezoomd. De werkkamer wordt in beeld gebracht. Juliana zit achter haar Bureau en staart voor zich uit}

Dat is schuld bekennen.

Bernhard:

Goed bedoelt of niet ik zat fout.

Laat mij de zondebok zijn.

Juliana:

Als hij jou aan de schandpaal nagelt treed ik af!

Bernhard:

Lula, Nee!

Juliana:

De Uyl zal het niet aandurven ons ten val te brengen. Wat denk je..

{Juliana staat op van achter haar bureau en loopt naar Bernhard bij het raam}

he, hoeveel zetels zou zijn PvdA dan halen bij de volgende verkiezingen?

Niet veel...

{Juliana en Bernhard kijken naar buiten en zien Den Uyl met Alexander een bal over trappen}

Bernhard:

Waarom doe je dit?

{Juliana kijkt naar Alexander}

Juliana:

Om hém, pappie. Om zijn toekomst.

{Nog steeds uit het raam starend}

En omdat ik van je hou.

{Bernhard krijgt tranen in zijn ogen en kijkt al huilend uit het raam}

{Buiten poort Willem-Alexander Den Uyl en Den Uyl valt op de grond.}

{Er verschijnt een lach op het gezicht van Bernhard}

Bernhard:

Zelfs dat kan hij niet.

{Juliana lacht}

{Juliana en Bernhard kijken elkaar lief aan}

Aflevering 4 – *De Val* – scene 17:

Samenvatting per scene:

Juliana en Bernhard kijken uit het raam naar een voetballende Willem –Alexander. Den Uyl komt aangereden en voetbalt even met Alexander. Bernhard zegt dat hij het paleis zal verlaten en dat hij hoewel goed bedoelt fout zat. Juliana laat dit niet gebeuren. Als den Uyl Bernhard aan de schandpaal zal nagelen treed zij af. Daarnaast denkt ze niet dat Den Uyl het aan zou durven om Bernhard en Juliana ten val te brengen. Dit zou hem stemmen tijdens de verkiezingen kosten. Bernhard vraagt waarom Juliana dit voor hem doet. Zij vertelt, terwijl kijkend naar de jonge Alexander, het voor hem doet en zijn toekomst en omdat zij van hem houdt. Bernhard krijgt tranen in zijn ogen. Vervolgens is te zien hoe Alexander den Uyl met een voetbal door de benen schiet en Den Uyl valt op de grond. Bernhard en Julian schieten in de lach.

SCENE 18:

SETTING: Een kamer in paleis Soestdijk. Het is een televisiekamer. Er staat een grote televisie, waar twee fauteuils voorstaan.

BIJSCHRIFT: Soestdijk, 1976

PERSONEN:

Bernhard: Jonge Bernhard (ouder gemaakt) Gekleed in een beige pak, wit overhemd, en een rode das. Op zijn jasje zit een witte anjer gespeld.

Juliana: Jonge Juliana (ouder gemaakt) gekleed in een donkergroene gebloemde jurk.

Beatrix: Jonge vrouw, gekleed in een groot geruit beige pakje.

Claus: Een jonge man draagt een net grijs pak, met wit overhemd en een grijs gestreepte das.

{Bernhard en Juliana zitten op twee stoelen voor de televisie. Ze kijken naar de beeldbuis}

{De hoek van filmen is over de televisie heen. Alleen de achterkant van de televisie is in beeld. Bernhard en Juliana zijn in beeld.}

Stem uit de televisie:

De commissie heeft geen onomstotelijk bewijs gevonden, dat de genoemde 1,1 miljoen dollar daadwerkelijk bij Prins Bernhard terecht is gekomen. Wel werden alle bedragen gevonden die in handen zouden zijn.

{Beatrix en Claus komen de televisiekamer binnengelopen. }

Juliana:

Dag lieverds wat een verrassing.

{Bernhard draait zich om naar Beatrix en Claus}

Claus:

Storen we?

Juliana:

Welnee, zijn de kinderen mee?

{Bernhard zet de televisie uit}

Beatrix:

Nee, we komen maar heel even.

{Bernhard en Juliana zitten op een gebloemde bank. Claus en Beatrix zitten op eenzelfde gebloemde bank daar tegenover. }

{Beatrix kijkt strak naar voren}

Beatrix:

Ik heb vanmorgen met premier Den Uyl en meneer van Agt gesproken.

{Juliana en Bernhard worden in beeld gebracht. Juliana rookt een sigaret en Bernhard, steekt zijn pijp aan. Op de tafel staat een karaf met rode wijn. En vier ingeschonken glazen}

En zij vinden het ook een verstandig idee als u binnenkort zou aftreden.

Juliana:

Oh.

{Juliana wisselt een blik met Bernhard}

Beatrix:

Claus en ik ook.

Bernhard:

Zeg waar heb jij het voor de duivel over?

Beatrix:

Niet meteen, maar ze zijn het er mee eens dat er schoon schip gemaakt moet worden.

Juliana:

(ferme toon).

Trix, zou ik dat niet zelf beslissen.

(Geïrriteerd)

Wat heeft zo'n mannetje als Den Uyl daarmee te maken?

Claus:

Ik vind meneer Den Uyl een excellent politicus, zeer maatschappelijk geëngageerd.

{Bernhard valt Claus in de rede}

Bernhard:

(boos)

Zeg wil jij je er buiten houden. Trix ben je nou helemaal belazerd! Dat hangt daar even de vuile was buiten bij zo'n rode rot rakker.

Beatrix:

(Boos)

Over vuile was gesproken! En ik wil niet dat jij zo tegen Claus spreekt!

Juliana:

(Boos)

Trix, jij weet dat pappie zijn uiterste best heeft gedaan voor het Nederlandse zakenleven.

Beatrix:

Ja, in ruil voor 1 miljoen dollar (Sarcastisch)

Om zijn maîtresse en zijn bastaard kind te betalen.

Het hele volk gniffelt, en wie weet wat er nog meer in de beerput zit...

Bernhard:

Het dossier Lockheed is gesloten en dat weet jij donders goed! (Schreeuwend)

Beatrix:

En wat denk jij, dat de pers het daarbij laat?

En wat krijgen we dan, je lidmaatschap van de SS, je relatie met Ursula von Pannwitz of Lady Ann of god mag weten wie! Weer dat gedonder met dat mens Hoffmans.

Juliana:

Trix! Ik wil niet dat jij zo tegen pappie spreekt.

Beatrix:

Mam, wat bezielt je? Hij heeft je al die jaren bedrogen. Dacht je dat hij je om je blauwe ogen was getrouwd?

{Claus doet een poging Beatrix te bedaren}

Claus:

Zeg Trixje..

Beatrix:

(Boos)

Niks Trixje!

(Met tranen in haar ogen)

Mijn grote sterke vader, de man die het koningschap nieuwe allure zou geven.

{Bernhard kijkt Beatrix met grote ogen aan}

Nou... dat hebben we geweten (Sarcastisch)

{Beatrix kijkt Bernhard aan}

Lees de kranten.

Juliana:

Trix, toe..

Beatrix:

Mam, laat mij het overnemen. Ik ben de populairste van de Oranjes.

{Bernhard, lacht haar uit}

Mijn huwelijk en mijn reputatie zijn onberispelijk.

{Beatrix pakt de hand van Claus vast}

Samen met Claus zal ik de troon in eren herstellen.

Aflevering 4 – De Val – scene 18:

Samenvatting per scene:

Bernhard en Juliana kijken op paleis Soestdijk in 1976 naar de televisie waarin wordt gezegd dat er geen onomstotelijk bewijs is gevonden van de betrokkenheid van Prins Bernhard bij de Lockheed affaire. Beatrix en Claus komen de kamer binnen gelopen. Op paleis Soestdijk in 1976 zijn Bernhard, Juliana, Beatrix en Claus in gesprek. Beatrix zegt na aanleiding van een gesprek met Den Uyl en meneer van Acht dat het beter is dat zij de troon zal bestijgen en schoon schip te maken. Juliana wil dit zelf beslissen. Wanneer Claus zich in het gesprek wil mengen snoert Bernhard hem de mond. Bernhard wordt boos dat Beatrix de vuile was heeft buiten gehangen bij Den Uyl en Van Agt waarop Beatrix hem van repliek dient door te refereren aan de Lockheed affaire. Bernhard zegt dat dat dossier gesloten is. Beatrix denkt dat de pers het daar niet bij zal laten en er meer uit het verleden van Bernhard zal worden opgerakeld zoals, zijn affaires en zijn lidmaatschap bij de SS en Greet Hofmans. Beatrix snapt niet dat haar moeder na meerdere malen bedrogen te zijn het nog steeds opneemt voor haar vader. Beatrix raakt ontroerd, haar grote sterke vader die nieuw allure aan het koningshuis zou brengen..... Beatrix wil het overnemen, ze zegt dat ze het populairste is van de Oranjes en een onberispde reputatie en huwelijk heeft. Samen met Claus zal zij de troon in eren herstellen.

SCENE 19:

SETTING: De gang van paleis Soestdijk. Soestdijk maart 2004

BIJSCRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard, is gekleed in een donkere coltrui, grijs jasje met daarop een witte anjer gespeld en loopt met een wandelstok.

Máxima: Gekleed in een rode bloes en een grijze pantalon. Ze duwt een rode kinderwagen voort.

{Bernhard en Máxima lopen door de marmeren gang in paleis Soestdijk. Bernhard is slecht ter been. Ze zijn in gesprek. Máxima duwt een kinderwagen voort.}

Bernhard:

93 jaar Max. Dat is bijna een eeuw. Der Keizer, der Krach, der Führer, twee Wereldoorlogen, de Koude Oorlog.

Máxima:

Zou u hier wel blijven wonen?

Zo alleen (Bezorgd)

Bernhard:

Lula en ik zijn hier weer happy geworden, uiteindelijk.

Maar jij, Alex en Amaliaatje zijn het belangrijkste.

{Bernhard, buigt over de kinderwagen en strijkt Amalia over haar wang}

Vergeet dat nooit.

Ik zou het fijn vinden als ik Amaliaatje wat vaker zou kunnen zien.

{Bernhard glimlacht naar Máxima}

Oh, ik ben zo blij dat je gebleven bent.

Máxima:

{Glimlacht naar Bernhard}

Ik heb geduld opa.

{Máxima aait het gezicht van Bernhard}

{Bernhard legt zijn hand over de hand van Máxima op zijn gezicht en geeft er een kus op}

{Máxima loopt het huis uit. Bernhard blijft alleen achter in de hal en kijkt om zich heen}

Aflevering 4 – De Val – scene 19:

Samenvatting per scene:

Bernhard is in gesprek met Máxima en vertelt hij dat hij veel heeft meegemaakt, Der Keizer, der Krach, der Führer, twee Wereldoorlogen, de Koude Oorlog. Máxima vraagt bezorgd of Bernhard alleen zou moeten blijven op paleis Soestdijk. Bernhard zegt dat hij wil blijven omdat hij en Juliana op dat paleis weer happy zijn geworden en dat Máxima, Alexander en Alexia het belangrijkste voor hem zijn. Bernhard uit zijn vreugde dat Máxima is gebleven.

SCENE 20:

SETTING: Een bospad bij paleis Soestdijk. Maart 2003. Frank Sinatra klinkt op de achtergrond. Met One for my baby.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Bernhard: De oude Bernhard gekleed in een grijze lange jas. Met een beige sjaal. En een wandelstok.

Bernhard, loopt wat moeizaam met zijn wandelstok over een bospad. Hij houdt stil en leunt op zijn wandelstok. Hij is diep in gedachte

Bernhard zit alleen in een tuinstoel. Hij staart voor zich uit.

Bernhard zit, in zijn werkkamer. Over zijn schot licht een geruite deken. Hij bladert door een fotoalbum.

Bernhard zit achter zijn bureau.

{Bernhard zit voor de televisie. Op de televisie is een interview te zien met Bernhard en Juliana}

Juliana op TV:

Lieve pappie, zeg eens hoe jij op het idiote idee bent gekomen om met mij te trouwen.

{Bernhard krijgt een glimlach op zijn gezicht}

Bernhard op TV:

Oh, vond je dat zo idioot?

Juliana op TV:

Ja

{Bernhard op televisie lacht}

{Bernhard die televisie kijkt. Doet zijn ogen dicht, en zucht diep.}

Bernhard kijkt uit zijn raam van zijn werkkamer, naar een lege tuin.

Bernhard staat moeizaam op uit een bruine stoel. De lege stoel met in de achtergrond een kastje met daarop een foto van de overleden Juliana worden lang in beeld gebracht. Máxima wordt huilend in beeld gebracht. Ze staart voor zich uit. Ze kijkt naar de televisie waar de begrafenis van Bernhard te zien is. De kist wordt uitgeladen en straaljagers vliegen over de kerk in Delft

Paleis Soestdijk wordt in beeld gebracht. Met p de voorgrond een fontein.

Het volgende shot is een shot op een grote foto van Prins Bernhard met in de hoek van het frame waarin de foto zit een zwart lint. Naast de foto staat op een tafeltje een vaas met een grote bos witte anjers

SCENE 21:

SETTING: Werkkamer van Bernhard, alle meubels zijn afgedekt met witte lakens.

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Beatrix: De oudere Beatrix is gekleed in het zwart.

Máxima: Gekleed in het zwart.

{Beatrix staat voor het raam in de werkkamer van Bernhard een sigaret te roken. Voor haar staat een fles wijn en een ingeschonken wijnglas.}

{Máxima komt de kamer binnen gelopen}

Beatrix:

Max, lief dat je kon komen.

{Beatrix neemt een slok uit haar wijnglas}

Wil je ook?

Máxima:

Nee dank u.

{Beatrix draait zich om en kijkt naar Máxima}

Het mag niet van de dokter {Máxima glimlacht}

Beatrix:

{Krijgt een lach op haar gezicht}

Hoe lang al?

Máxima:

Bijna zes weken

{Beatrix loopt naar Máxima en geeft haar twee zoenen op weerszijden van haar wangen}

{Máxima glimlacht}

{Máxima kijkt de halflege werkkamer van Bernhard rond}

Beatrix:

{Heeft haar glas}

Op jullie tweede

Máxima:

(Treurig)

Waarom moet dit zo snel?

Hij is amper begraven.

Beatrix:

(Kil)

Ik weet het, maar het paleis is van de staat en we hebben genoeg met het verleden geleefd.

{Beatrix loopt naar het bureau van Bernhard, waar zij de krant pakt met het artikel van de Volkskrant: Bernhard spreekt}

Heb je dit gelezen?

{Beatrix citeert Bernhard sarcastisch}

“Elke keer als ik bij Juliana in Canada kwam dan was het eerste wat zij vroeg: ach Benno heb jij die lieve vriendin nog”

(Boos)

De gedachte dat mamma ooit zoiets gezegd zou kunnen hebben over de vrouw met wie hij haar bedroog...

Máxima:

Waarom denkt u dat hij het zei?

Beatrix:

Ik had een fantastische vader, maar mijn vader was ook een fantast. Dat hoef ik jou toch niet te vertellen.

{Beatrix glimlacht en neemt plaats in de bureaustoel achter het bureau}

Bernhard Zur Lippe-Biesterfeld. Redder van de Oranjes, toch?

{Máxima glimlacht}

De charmante Prins, die alles en iedereen kende.(Glimlachend)

En die niet door had dat hij door iedereen werd gebruikt.

Hij was het slachtoffer geworden van zijn eigen dromen.

En van zijn moeder die hem dit allemaal aanpraatte.

Máxima:

En uw grootmoeder.

{Beatrix kijkt verbaasd}

Die engageerde samen met zijn moeder de ontmoeting tussen hem en Juliana.

Beatrix:

Net zoals Bernhard de ontmoeting tussen jouw en Alex heeft geregeld?

{Beatrix schudt haar hoofd}

Máxima:

(Verwarrend)

Hij kende pappa uit de oorlog.

Beatrix:

En hij heeft de beste man daarna nooit meer gezien. Totdat jij in ons leven kwam, maar het is pure fantasie dat hij jullie liefde heeft geregeld. Dat heeft hij er later allemaal zelf van gemaakt.

{Beatrix loopt naar het raam en neemt een slok van haar wijn}

Altijd en eeuwig de man die alles maar regelde.

Máxima:

En wie moet ik nu geloven?

Beatrix:

Dat is de moeilijkheid van onze positie

Máxima:

Opa dacht dat als hij er niet meer zou zijn, dat dan het verleden begraven was. En dat u met een gerust hart kon aftreden.

Beatrix:

God weet hoe graag ik dat zou doen.

Ik zou heel graag weer op Drakestein willen wonen. Beeldhouwen, reizen, tijd hebben voor Amalia.

{Beatrix kijkt lief naar de buik van Máxima}
en de andere kleinkinderen

{Máxima glimlacht naar Beatrix}

Máxima:

Waarom doet u dat dan niet?

Beatrix:

Ik weet dat jij heel veel van je vader houdt. En ik hoop oprecht dat hij er nog jaren mag zijn voor je moeder, voor jullie en voor jullie kinderen. Maar ik kan niet toestaan dat zijn problemen, de problemen van de Nederlandse Koning worden.

{Máxima krijgt tranen in haar ogen}

{Beatrix pakt een blauw doosje en opent deze. In het doosje zit een grote ring de ring van Juliana}

Pappa wilde graag dat jij hem draagt, hij heeft hem al op maat laten maken

{Máxima haalt de ring uit het doosje en schuift deze om haar vinger. Met tranen in haar ogen kijkt ze naar haar hand}

één glaasje max, dat kan toch wel.

{ Door de tranen heen verschijnt er een glimlach op het gezicht van Máxima}
{Beatrix schenkt een glas wijn voor Máxima in, en geeft het glas aan Máxima}

{Beatrix en Máxima heffen het glas}

Op mijn vader

Máxima:

Op opa

{Beatrix en Máxima klinken hun glazen}

{met een glimlach op de gezichten van Beatrix en Máxima}

Beatrix:

De grootste schavuit van Oranje

Aflevering 4 – De Val – scene 21:

Samenvatting per scene:

Bernhard is overleden en Beatrix is in de werkkamer van Bernhard die half leeggehaald is. Máxima komt binnen en vraagt waarom dit allemaal zo snel moet. Beatrix antwoordt dat er lang genoeg met het verleden geleefd is. Máxima is weer zwanger. Beatrix zegt refererend naar het artikel in de Volkskrant dat Bernhard een fantastische vader was, maar ook een fantast. Dat zijn woorden niet altijd waarheid zijn. Beatrix beschrijft haar vader aan Máxima: “Bernhard Zur Lippe-Biesterfeld. Redder van de Oranjes, toch? De charmante Prins, die alles en iedereen kende.(Glimlachend)En die niet door had dat hij door iedereen werd gebruikt. Hij was het slachtoffer geworden van zijn eigen dromen. En van zijn moeder die hem dit allemaal aanpraatte.” Beatrix zegt ook dat Wilhelmina invloed had. Wanneer Máxima vraagt of Bernhard ook van invloed is geweest op haar ontmoeting met Alexander zegt Beatrix dat dit niet waar is en pure fantasie van Bernhard. Die graag als man gezien werd die alles maar regelde. Máxima weet niet wat ze moet geloven. Beatrix zegt dat dat het moeilijke van hun positie is. Wanneer Máxima oppert dat Bernhard dacht dat als hij er niet meer zou zijn Beatrix zou aftreden. Beatrix zegt dat zij dat wel zou willen maar nog niet kan. Ze hoopt voor Máxima dat haar vader nog lang zal leven voor haar en haar moeder. Maar zijn problemen mogen niet de problemen van de nieuwe koning worden. Máxima krijgt tranen in haar ogen. Vervolgens biedt Beatrix Juliana een ring aan die Bernhard voor Máxima had voorbestemd het is de verlovingsring van Juliana. Er verschijnt een lach op het gezicht van

Máxima en Beatrix. Máxima en Beatrix heffen het glas op Bernhard: De grootste schavuit van Oranje

SCENE 22:

SETTING: in het bos

BIJSCHRIFT:

PERSONEN:

Mannen in Pak: Een viertal mannen in donkere pakken met ieder een koffertje met documenten.

{In het bos woedt een vuurtje, daarin ligt een foto van Bernhard gekleed in een SS pak. De foto gaat in vlammen op. Een man gooit allerlei documenten in het vuur}

Er wordt uitgezoomd. Een viertal mannen in donkere pakken staan te kijken hoe de documenten die zij in het vuur hebben gegooid in rook opgaan.